

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

[Liber XXX.] De legatis primo

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

De legatis primo.

Rubrica.

Ex. l. sequenti.

Statutum q̄ exequata sit cōditio nobiliū z populariū qualiter d̄z intelligi: ibi. Et faciūt. Et q̄ liter legata fideicommissis exequata sint: ibi. Unde. Et aliquas d̄rias iter fideicommissa uniuersalia z legata particularia uide: ibi. Tertia regula Et i q̄b̄ fideicommissa particularia sint exequata legatis particularibus: ibi. Quero uideo. Et p̄ quib̄ legatis cōpetat actio p̄sonalis. Et q̄liter competat actio i rez z qualiter hypothecaria: ibi. Quero. Pro quibus.

Er omnia

erequata. Dicitur tex. f. deicommissis. l. singularibus z pecuniariis seu particularibus. By. vel dic fideicommissis in q̄bus circuitus erat inutilis fm̄ De. tu dic legata singularia sunt exequata fideicommissis singularibus: z uniuersalia uniuersalib̄ per oia: n̄ aut particularia uniuersalibus. C̄pp. q̄ nō per oia sint exequata. imo differūt i quattuor. Solue et uide glo. C̄ Preterea si hec lectura esset uera Justinianus seruiss̄et nobis de uento i. l. ii. C. cōia de leg. vbi exequat legata z fideicommissa. p̄pter q̄ dicit Ja. de are. q̄ p̄ h̄ac. l. uires legatorū sūt attribute fideicommissis: nō eō: nisi hodie per Justinianū i. d. l. ii. C. cōia de le. z isti. e. §. nostra aut. hec nō pl̄z: q̄a d̄ h̄uc. tex. magis enī sonat q̄ vires fideicommissorū sint attribute legatis.

Pro cuius declaratione sciēdū est q̄ quib̄z plura adequatur seu exequat ad iuicē: z tunc hoc i portat q̄ illud qd̄ una res h̄z plus q̄ altera attribuat alteri z ecōuerso: vt. l. ii. C. cōia de leg. et. d. §. n̄ra aut. z. §. si quis omis. cā. tel. l. q̄ autēz. §. si nō n̄ i c̄iderit: z. C. de suis z leg. auē. i. successioe: z qd̄ ibi nō. i. gl. z. i. auē. de here. ab. intes. §. si nō neqz fratres: z qd̄ ibi nō. q̄nqz una res adequatur ad aliā: z tūc illi rei ad quā fit adequatio nihil aduicē: s̄ rei adēq̄te attribuit q̄cqd̄ est pl̄ iuris i ea ad quam fit adequatio. exemplū princeps adequat sibi augustā hoc est p̄uilegia sua dat auguste: ut. l. p̄nceps. §. de legi. Itē cōditio mulierū equipat masculis: ut. l. maximū. C. de libe. p̄te. hoc est iura masculorum habēt locū i feminis. Itē ad p̄positū cū hic legata adequant fideicommissis nō pōt̄ intelligi q̄ iura legatorū fideicommissis denf: s̄ magis ecōtra sonat. unde h̄ expositio nō ē bona. Et faciunt p̄dicta ad. q̄. In ciuitate qd̄a fuit factū statutū q̄ exequata sit cōditio nobiliū z populariū qd̄ ip̄ortēt ista ūba Certe inspicienda sunt uerba. aut adequant ad iuicē: aut adequat unus alteri: ut ex p̄dictis patz unde ego dico q̄ ē intelligēdū q̄ q̄cqd̄ plus cōmodi hēnt nobiles trahit ad populares z econtra: z pro hoc do. rex. l. ii. C. cōia de leg. z. §. sed nō usqz. isti. e. ti. z. auē. i. successioe. C. d̄ suis z le. z i auē. de success. ab. intes. §. si uero neqz: z i qua libet eaz. nō. z hoc si statutū pariter disponit su per utroqz: ut posui in. q̄. Si uero non disponeret pariter: sed diceret uolum̄ q̄ nobiles equiparetur popularibus: tūc ex p̄sona nobilium nihil haberent populares: sed nobiles tūc ex p̄sona popularium. ar. l. p̄nceps. §. de legi. z. C. de libe. p̄re. l. maximū. C̄ Nunc reintro glo. que soluit sic: quia circa hoc cōsideranda sūt tria iu-

ra. Jus antiquum fm̄ q̄ erant dicte differentie. Media iuris prudentia: de qua loquitur hic q̄ est hodie approbata per Justinianū: ut. d. l. ii. C. cōia de leg. z. d. §. n̄ra aut. Nec sol. sapit ueritatez. tu tamen clarius dicas q̄ quattuor sunt iura. Primū est ius antiquissimum fm̄ qd̄ illud uerbum legare est generalissimum: z comprehēdebat legata institutōnes z fideicō. tutele datio nes z oia relicta: ut. l. ūbis legis. ff. de uer. sign. Secundum fuit ius antiquum fm̄ quod significatio huius uerbi est coartata z restricta: ut. d. l. uerbis legis. in fi. z proprie legata intelliguntur que relinquuntur ab herede in testamento: z h̄z illud ius sunt ille quattuor d̄rie que ponuntur i glo. Tertiu ius fuit digestorū. fm̄ qd̄ exequata sunt legata fideicommissis: ut hic. Itē fideicommissa legatis. hoc autem non habemus bene exp̄sum per regulam: sed ex multis legibus digestorum colligif: maxime. j. de le. iii. l. si res. ubi pro fideicommissio datur actio sicut pro legato. Est quartum ius ubi hoc est exp̄sum z declaratū scilicet q̄ fuerunt adequata fideicommissa legatis: z legata fideicom. p̄ Justinianum: ut. d. l. i. C. cōia de leg. z insti. de le. §. nostra autem. alie due sol. ponuntur in glo. que nihil sunt. ideo n̄ recito eas. C̄pp. ii. q̄ adhuc hodie sit d̄ria inter legata z fideicommissa: ut patet in libertate directa z fideicō. z i hereditate. Et similiter sol. glo. q̄ illa differentia est hodie quo ad nomen: non quo ad effectum. uide glo. Istam sol. tenet glo. insti. eo. §. s̄ nō usqz: z. C. cōia d̄ leg. l. ii. i. gl. super uerbo in rem. dum dicit q̄ est correctā. l. generaliter de fideicō. liber. §. fi. z. l. cuz uero. §. apparet eo. ti. Istud reprehendūt oēs By. Ja. de are. z ultramō. z Ly. refert in. d. l. ii. naz etiā fm̄ tpa Justiniani est differentia in effectu iuris inter libertatem directam z fideicommissariam: ut. l. fi. C. de manu. tes. z. l. pe. C. de fideicō. li. et. l. pe. C. qui ma. non pos. Item inter fideicommissariam hereditatem z legata hodie est differentia: ut. l. pe. C. ad treb. Istud ultimum uidef tenere glo. h̄. ut. j. dicam. ideo doc. moderni: ut cesset hoc ad diderunt ad istam. l. quod dixi legendo l̄am. f. exequata sunt legata fideicommissis. f. singularibus z pecuniariis fm̄ By. Ideo dicit singularibus: ut tollat contrarium de fideicommissio uniuersali. Ideo autem dicit pecuniarius: ut tollat contrarium de fideicommissaria libertate: hoc non placet: ut infra dicam. De. ue ro h̄ dixit fideicommissis. f. in quibus circuitus erat inutilis: ut tollat contrarium de fideicommissaria libertate: in qua circuitus est utilis propter ius patronatus: z de fideicommissaria libertate i qua circuitus est utilis propter retentionem quarte. Hoc non placet: quia si legatarius de manu heredis capere deberet possz esse utilitas heredis propter multa. Primo propter retentionē seruitutis uel alterius iuris: ut. l. papinia. de serui. z. l. si seruus titi. j. eo. Item quia forte possz sol uere alteri ad euadendum penā ad quā forte tenebatur: ut. l. imperator. §. i. j. ti. i. Et ego indistincte dico tria. f. q̄ legata particularia sūt exequata fideicommissis particularibus z ecōtra per omnia. Secundo q̄ fideicommissa uniuersalia z legata uniuersalia sunt exequata in omnib̄ z per omnia. Tertio q̄ fideicommissa uniuersalia sūt exequata legatis singularibus z ecōuerso. Prima regula probatur h̄: z in. d. l. ii. z in. d. §. nostra aut. Non ob. qd̄ dicit de fideicommissaria libertate: quia pro huius declaratione debem̄ scire q̄ nos habemus tria. Quedā z uere z rea-

de credito- ris h̄itit bo na debitoris obligata cū cōstituto re alienatā per debitore p̄. pria auctori tate igressus fuerit an pe. nā mereatur Uide ēt ro. p̄silio. lxxij. ubi dicit de his ūbis i oī bus z p̄ oia eē meliores tex. q̄ sit i iu re i. l. ij. §. fa riosus. ff. de iure. codicil. z uide pul. chre oldra. cōsi. ecc. sc̄n̄ tale ē i quan tū ēt tangit alex. an castz uniuē ciuita ti debeat re. gi statutis ci uitatis uide q̄ pulchre cō. uluit ro. i ciuitate pi farum vnita florētie p̄si. cexviiij. in quātū ēt tā git an ciuis uigore statu ti sit uere ci uis uis bar. p̄si. lxxij. Ber landrianus. b̄ C̄ Tertius ADDE fm̄ alex. q̄ cō. ter doct. se. quūtur in h̄ bar. excepto fulgo.

Erola p AD DE gloriose ūgi nis marie p̄ sidio iuocato. iquātum alex. i euidē. ciali p̄mo uī def residere q̄ ūbū lego sit aptū p̄. bēdere istitu tōne heredis allegādo ag. p̄si. clxiiij. in cipiēte i det noie dicit. li. bellus q̄ eo nūero in ip̄f h̄ōe uenēta i caput mech̄ uitalis d̄ spo leto. nec de ūbo lego sit mētio s̄ cōsi lio. clxviij. in cipiēte testa tor i ultimis uerbis dicit z uerbum le gandi p̄t in stitutionē i portare: ut id. l. ūbis nec pl̄ d̄e p̄silio vo. clxviij. i. cipiēte. d. q̄ ricus altius exordit z re fert opi. vl. tramōtano. rū. tū d̄e q̄ opi. sit ueri or si decido de quo uide pulchre bal. p̄si. decio in cipiēte i xpi noie. sup p̄. mo puncto quarto li. et ro. cōsilio. c lxxi. Et in quātū etiāz alex. d̄ dicit uerbis i oī bus z p̄ oia alle. ag. cōsi. vi. ad eun. d̄e ag. cōsi. lxx. i. fi. vbi ponit d̄ quo dam statuto florētie dis. ponēte q̄ q̄ libz iudex q̄ ad exectio. nē finariū cō sulū h̄eat in oīb̄ z p̄ oia eēdē p̄tatem q̄ h̄et p̄tāo florētie: z uī de ēt p̄ eūdē cōsi. clxiiij. et p̄ bal. cōsi. c. xiiij. v. li. ubi an h̄ate uno statuto q̄ possessio de. fūcti trāseat i heredes et alto q̄ cessio narinis h̄eat i oīb̄ z p̄ oia loco cedētio si cessionari us q̄ h̄eat cōz ab here.

Res testatoris. AD DE dñ alex. dicit q fallit i legato usu fructu reru q usu consumitur i qbus si trahit dñuz recta uia al legado pe. d. scb. cōsi. ecc. li. icipientie pncipale du bñi q i istis terminis ab alio scriptuz si inuenit. qd federi. d. scio q qd aliq docto. cōsulue rnt ei' consilio. xvi. tu do qre pe. d. scb. loco al legato qa affi nec post per multa p filia ego nō iuēi.

certa primo casu cōstat q nō cōpetit uēdicatio. secūdo casu idē q nō cōpetit uēdicatio nisi facta electione. l. apud auhidū. de opti. lega. l. iiii. §. sciendum. el. i. ad exhibēdū. tertio casu aut ē legatū alternatiue. aut simpliciter. pmo casu nō cōpetit uēdicatio nisi electioe facta: ut. d. l. apd auhidū. j. e. l. huiusmodi. §. stichū. z. j. ti. i. l. stautuliberū. §. stichū. secūdo casu qñ legatū simplici ter. aut legatū expresse z cōpetit uēdicatō: ut. l. i. C. cōia de le. z. l. si tibi hō. §. cū fuus. j. e. qd est uerū si legatū res testatoris. aut legatū res aliena z nō cōpetit: ut. l. cū alienā. C. e. z. l. nō dubium. j. tit. ii. aut legatū res heredis: z dic ut hī in. l. si heredis fuus. j. eo. qñqz legatū res ut uendat: z dic ut. l. uxore. §. agriplagā. j. ti. ii. si nō legatur res tacite: z tūc nō trāsit dñuz: z sic nō cōpetet uēdicatio: ut. l. seruū filiū. §. si. j. e. qd dic: ut ibi. sed qd si legatū expresse res pro qua testator hz publicianā: dic ut. l. cū spōsus. §. i. s. d. publi. z ibi no. Quarto dixi q p legatis cōpetit actio hypothecaria. circa qd dic. aut est tale legatum pro quo nō cōpetit uēdicatio: sed actio p sōalis: z tūc nō ē dubiū q cōpetit hypothecaria: ut. l. i. i. fi. C. cōia de leg. etiā de iure antiquo: ut. l. creditoribus. de sepa. lz aliter inuat gl. i. l. is cui §. post q: ut i pos. le. z ibi dicā. si nō nō cōpetit actio i rē: tūc dñuz res defūcti competit hypothecaria in illa re legata. nō qa res sua nō pōt eē sibi obligata: ut. l. neqz pignus. j. de re. iur. z ita itelligit glo. insti. e. §. nostra aut. uel possum' dicere q cōpetat hypothecaria cū sit legatari' dominus de iure speciali. ergo zc. ut. l. in bello. §. si qd seruū de capt. si uero nō cōpetit actio p sōalis uel i rē: sed solū officiū iudicis: z tūc puto q ea dē rōne q heres cōpellit: eadē possint compelli res: ut. l. hereditas. de pe. here. z facit optie rex. j. de polli. l. de pollicitationib'. in fi. z sic hz salte locū utilis hypothecaria. Quero quō pōt cōcurrere actio p sōnalis seu hypothecaria z in rē. Dic ut no. i. §. nra at. z p Ly. C. cōia de le. l. i. Ex. l. sequenti.

Si statutū phibet minorem. xv. annis testari an uideat phibere codicillari uel si statutū dicat q in testō sufficiāt quqz testes an in codicillis sufficiant tres: ibi. Quero.

Sciendum. Dixi. §. q legatū z fideicommissa egparatur i psonis relinquētū qd p hāc. l. probat. Cōp. q dicit ius hz ut sic se referat ad ius: nō ad pntem facti: ut. l. cōficiunt. §. i. s. ti. pximo z qui sūt isti: dic ut i glo. Cōp. j. de dona. cau. mor. l. tā is. Rñ. gl. aliud i donatione causa mor. q non ē legatum nec fideicommissuz. dic donatio cā mortis ē ultima uoluntas: ut. l. fi. C. de do. cau. mor. z. l. fi. C. de cōdi. tñ sapit etiā naturā dētū iter uiuos. qd apparet: qa fit a pñte pñti: ut. l. illud. cū. l. se. j. de do. cā mor. z no. in. l. ii. in prin. j. de do. ple. Et ideo potest fieri a filio uolente pñe: qa nō ē act' qui in pura uolūtate cōsistat. facit qd dixi in. l. q i aliena. in prin. s. d. acqui. here. uerūtāmē Ja. d. ra. dixit q bodie filiuffa. potest codicillari qd re probat doc. in. l. semiū. C. de test. z dixi i. d. l. taz is. Cōp. de. l. i. §. i. s. ti. ii. Sol. fateor q qñqz codicilli facilius pfirmatur: sicut i eis facilior solēntas requiritur. tamē semp requirit q hēant ius testandi tpe mortis: z uide circa hoc qd no. dy. in. c. nō firmatur. de re. iur. li. vi. Cōpp. ex tra glo. de aut. si q mulier. C. de sac. san. ecc. ubi monacha non habet ius testandi tamē codicillatur. So. fm diuersas opi. ibi positas. qdā dī

cūt q illa diuisio est testamentum: z sic non ob. uel dic q ibi est casus spālis. Cōtem op. de. l. si arrogator. s. de adop. So. h regula habet locū ut ille qui potest testari sibi pōt fideicommissuz relinque ab herede suo: sed non hz locum: ut ille qui potest testari alii: ut ab alio fideicommissum relinquat. sed ab heredibus illius qñqz sic: ut. l. si fundum p fideicommissum. §. si. cum. l. se. j. eo. Quero statutū phibet minore. xv. annis testari utrū poterit codicillari. Dico q non: lz enī statutum nō debebat extrēdi tñ lex antiqua se extendit ad statutū. Ista enī lex dicit q qui nō hz ius testandi non habet ius codicillandi. sed p statutu non habet ius testandi. ergo zc. pro hoc. l. i. §. ii. ad. l. fal. z. l. i. §. i. de mu. z ho. z qd not. p glo. in. l. qd uero. s. de legi. Sed qd si statutum diceret q i testō sufficiāt quqz testes. uel dicit q in testō rustici sufficiāt quqz testes. utrū z per cōsequēs in codicillis sufficiēt tres. Credo q nō. quia per nullam legē reperimus hanc regulam q semp i codicillis sufficiāt duo testes pauciores q in testō. ad qd facit. l. illud. cū ibi no. C. de sacrosan. ecc. z. l. in dētibus. circa prin. C. de nō nu. pecu. z. d. l. tā is. §. i. de dona. cā mor. p gl. Ex. l. sequenti.

De dictione si: ibi. Op. Et an expfio eorum q tacite insunt p moduz conditionis aliqd opef By. Et an testator possit facef q conditio q tacite iest sit conditio z suspendat: ibi. Quero. Et an expfio eorū q tacite insunt p modū dispositi onis aliqd opetur: ibi. Quero utrū. Et an si arbititer condēnando expfist die q itrat a lege elapso die possit purgari mora: ibi. Et hec. Et an si dcta est societas cū pacto q si qua iuxta hereditas obuēniat ab itestato q illa diuidat z contingat q ille cui ego successurus erā ab itestato me itituat heredē an hereditas debeat diuidi: quia iusta: ibi. Secūdo. Et an expfio eorū que tacite insunt aliquid operetur uide in fi.

Ec uerba. Expressio conditionis p cum modū p' que ex necessitate tacite iest nil opatur. b. d. Cōp. que est ratio differentie. Dicit glo. quia idē effet etiam conditioe si apposita. dicit By. ratio est: quia expressio eorum que tacite insunt nihil operatur: z in idem recidit cum dicto glo. Cōppo. dicitio si. facit conditionem: ut. l. si quis titio. quando di. le. ce. z d. condi. in de. l. qui promisit. cum si. So. quando per dictionem si additur aliquid quod de necessitate requiritur: tunc ponitur si pro quia: ita h. secus si adiceretur aliquid quod haberet se ad esse z non esse uide glo. z hoc apparet ex regula gramatice. De conditione casuali dicam plene in. l. i. de codi. z de. Cōp. de. l. si titio in fi. quādo di. le. ce. So. hic in secunda parte. l. loquitur quando unus erat institutus. z sic tacite inerat de necessitate q ipse adiret: ibi quando plures quia de necessitate non erat q unus adiret: qa testamentum poterat confirmari aditione aliorum. Cōp. de. l. in conditionibus. §. i. de condi. z de. So. dicunt quidam q ibi primus erat proprium nomen z unus tantum erat heres. tu dic q ibi plures fuerunt instituti: sed ab uno tātum fuit legatum relictum sub conditione si heres erit: z ideo non est legatum conditionale: quia dicta conditio tacite iest ad hoc ut debeaf prout testator uoluit. f. ab eo a quo reliquit. sile in. d. l. si titio. in fi. qñtum ad partem eius heredis de cuius persona apponitur conditio i legato non est conditionale: sed quātuz ad partes

q ultie uoluntati. bald. cōsi. clyx. z. clyvi. i. li. et ibi hēs decifione et q h tagit alexā. an usurari' possit causa mortis dōa re. Et i quātū alex. alle. pe. de ācha. cōsi. ccclyvi. ad decifione. q an statutu phibens mulierē pbe re absqz certa solēntate uideaf et p bibere donare cā mortif tu uis cōsil. ccclyxv. et i quātū uli mo tpe alex. tagit q i donatōe causa mortis scā a miore adulto. tu uide pulebre ro. cōsi. clyx. g Statutu phibet. AD DE qd si statutu phibet minore pbe re iter uiuof z cā mortis donare sine cōsētu curatōrie: ut est papie an mi norpoteritte stari uel codicillari uis bal. cōsi. c. i. lib. b Cōditio nale. AD DE eūdem bar. i. l. figs cū nullū. s. titu. i. z ibi bal. z ag. ta. de arc. nico. de nca. imo. fulg. pau. de ca. i. l. ex du obuo. §. i. b uulg. z pup. z i. l. si testō cū gl. s. figs omiffa cā.

aliorum. Non ob. si dicas q̄ p̄t deberi ab alio illo non adente: quia hoc non erit h̄z q̄ t̄stator uoluit: sed ex. l. dispositione que facit portionē deficientem accrescere cum onere suo: et ex hoc sequitur q̄ cessat obiectio que fieri possz ad h̄c. l. de titulo si quis omiffa cā testamenti. l. enim legata possint debere ex illo titulo hereditate et repudiata ex testamento: tamen tunc non debetur h̄m q̄ testator uoluit: sed ex illius edicti dispositione. secus dicerem si in testamēto essz illa clausula si non ualet iure testamenti ualeat iure codicillorum: tamen tunc h̄ uerba apposita q̄ quis mihi heres erit faciūt legatū cōditionale: q̄ nō uest tacite. p̄nt enī deberi illa legata ab uir testato ex uolūtate testatoris expressa in testō.

C Op. s. de lib. et posth. l. iiii. §. si filius. ubi si ex hereditate fiat p̄ h̄ba q̄s mibi heres erit et. non ualet: l. conditio tacite intelligit: ut. l. filium. §. cū exhereditatio. j. de s̄ta. **P** Op. dixit h̄ duo h̄ba p̄ que se uult expedire de oibus p̄trariis expressio eorū que tacite s̄unt nihil opatur: ut hic ubiq̄ reperias contrarium est casus sp̄alis: ut. l. si in diem. §. seruo. de condi. et demō. sed per hoc nō r̄ndetur ad cōtrariuz. tu dic h̄m **P**e. q̄ ibi exprimit p̄ aliū modū q̄ p̄ eū q̄ tacite inest. Declaro exhereditatio habet ante aditā hereditatē vnū effectū: q̄ heres institutus n̄ ipedit adire p̄pter filiū exhereditatuz: et post aditā hereditatē cōsequetur alios effectus de quibus loquit. d. l. filium. §. sed cum exhereditatio de cōtra ta. Sed quādo testator dicit q̄s mibi heres erit filiū meū exheredo: apparet q̄ ante aditā hereditatē filiū nō ē exhereditatus: sed repitur p̄teritus: et sic aditione ipedit. alio ergo mō testator exprimit q̄ uest tacite. ita loquit. §. si filiū. **C** Op. po. de. l. si ita. §. illi si uolet. j. eo. **R**ñ. ibi nō uest tacite. nā legatarius poterat habere legatū etiā si nō uelit: ut puta si ignoret: ut. l. cum pater. §. surdo. j. ti. i. **I**sta ergo cōditio lego tibi si uoles si uest tacite: merito aliquid opaf. **Q**uero utz testator possit facere q̄ talis cōditio q̄ tacite uest sit cōditio et suspēdat. **R**ñ. q̄ sic. casus ē i. l. in cōditionibus. §. i. j. de cōdi. et demō. **E**t aduerte q̄ glo. h̄ exponit si p̄ q̄: ut dixi. s̄. t̄i. tex. uidet ibi exponere si pro quādo: et quelibet expositio p̄t tolerari. **C** Op. q̄ tacita cōditio suspendat sicut pura: ut. l. itē q̄. s̄. de pac. dic ut ibi: et hoc sufficit circa expressionē cōditionis que inest tacite. **Q**uero utrū exp̄ssio eorū q̄ tacite insūt p̄ modū dispositiōis aliquid opaf. **T**ex. uidet q̄ n̄ in. l. si arrogator. s̄. de adop. et ibi **P**e. r̄git melius istā materiā q̄ r̄git alibi. Sed ad hoc op. j. e. l. talis scriptura. Sol. ibi exprimit illud q̄ tacite inest ex uoluntate. sed in. l. si arrogator. tacite inerat de necessitate. **C** Op. de. l. si. de isti. et substi. cōiuncta. l. p̄cibus. C. de ipu. et ali. substi. ubi exp̄ssio pupillaris substitutiōis q̄ tacite inest aliquid opatur. q̄n̄ expressa m̄sem excludit: tacita nō. **R**ñ. tacita pupillaris uest ex uoluntate defuncti p̄sumpta: ut. l. i. hoc iure. de uul. et pupil. et iō p̄pter exp̄ssū cessat tacitū: quia iaz tacite nō uest de necessitate: et sic aliquid opaf. secus si uest tacite ex necessitate: ut hac. l. **A**rtē opp. j. ad. l. fal. l. titia. **P**e. laborat multū in sol. huius s̄rii. tu dic q̄. l. titia nihil facit ad p̄positū: q̄a sicut anq̄ exprimeretur poterat detrahi fal. ita et post exp̄ssionē: sed uolūtas exp̄ssa hoc opaf: ut illud q̄ nō erat uolūtas: mō sit uolūtas: et sic ante p̄missionē falcidie inerat tacite s̄ uolūtatē nūc exp̄mit p̄ aliū modū. f. q̄ detrahat s̄m uolūtatē defuncti: et iō aliquid opaf. **C** Op. j. si pen.

C Clausula ADDE s̄m alex̄. q̄ rapha. cu. dic q̄ si inuenit doct. reprobatē bar. t̄i s̄be aliquatit spugnat: ut h̄ p̄ alex̄.

ap. mors iterte. l. i. **R**ñdet ut ibi. dico publicatio bonorū uenit ad sniam capitalē accessorie: et ideo si accessorie exprimat in snia nihil opaf: h̄z si i snia exp̄meret principaliter tūc aliquid opatur q̄a exp̄mitur aliter q̄ tacite isit. ita loquit ibi. cōdēnauit enī capitaliter et publicauit bona p̄ dictionem: et que h̄z principaliter et p̄ se unire. sec̄ si dixisset cū: q̄a dicitio cū habet accessorie unire ut. l. i. i. si. cū. l. se. de pecu. lega. **E**t hec materia p̄t induci ad duas. q̄. **P**rimo certū ē q̄ si dies exprimit ab arbitro exp̄resse nō p̄t purgari mora. secus si nō exprimat sed a lege itelligat: ut. l. si cum dies. §. si. cū. l. se. et l. celsus. de arbi. **A**ndō pone q̄ arbitro cōdēnādo exp̄ssit diē que tacite inerat a lege. utrū post diē poterit purgari mora. **Q**uidā q̄ sic. p. l. cū tale. §. meuiē. de cōdi. et de. ubi exp̄ssio t̄pis mortis nil opaf: q̄a tacite inest: et hoc uidet tenere gl. i. l. iiii. §. si q̄ dēnat̄ de re iudi. **P**e. s̄. q̄a arbitro q̄n̄ exp̄ssit ille q̄ nō paruit offendit legē et eius ministrū: sicut q̄n̄ exp̄pressit aliud t̄pis q̄ q̄o tacite inerat. **E**t h̄ plac̄ q̄a t̄pis q̄tuor mēsum uest tacite nō r̄q̄ p̄sumatur iudicē sic uoluisse: sed ex indulgētia legis: ut. l. si cū multi. §. i. de compensa. et ideo si arbitro exprimit declarat uolūtatē suā: nō exp̄mit p̄ eū modum q̄ tacite inerat: ut. l. titia. ad. l. fal. et modo declarauit. s̄. **P**reterea tale t̄pis inerat tacite: nō de necessitate sed de uoluntate: q̄a arbitro poterat aliū diē statuere. siue enim eū siue iniqua et. ut. l. diem. §. stari. de arbi. ergo ei exp̄ssio aliquid opaf: ut. l. talis scriptura. j. e. et. s̄. dixi. **N**ō ob. §. meuiē: q̄a t̄pis illud inerat tacite i cōditione reprobata. **E**t eodē mō reprobaf si exp̄mas. sed i. q̄ n̄a exp̄sse et tacite erat licitū. **N**on ob. glo. §. si quis cōdēnatus: q̄a loquit i iudice q̄ h̄z necesse illud t̄pis statuere. sed arbitro h̄ facit uolūtate: unde ibi inest ex necessitate. **P** Secūdo facit ad aliā. q̄ illa d̄ iusta h̄ d̄itas q̄ obuēit ab itef. ut. l. iiii. §. de illo. p̄ soc. p̄e ergo q̄ facta est societas si qua iusta hereditas obuenerit sit cōmunis. cōtingit q̄ ille cui succedebat ab itef. me instituit: an talis hereditas cōcabit: quidā q̄ sic. in legitima que debebatur ex necessitate. in alia uero secus. ar. d. l. si arrogator. **P**e. s̄imo q̄ tota cōcabit: q̄a tacite tota debebat ex p̄sumpta uolūtate defuncti: ut. l. conficiuntur. in prin. s̄. ti. i. ergo si exprimitur nil operatur: q̄a iter tacitū et exp̄ssum non est differētia: ut. l. cū quid. si cer. per. q̄o puto uerū: ut patebit ex diffinitione quas statz dabo. **E**t de ista materia liquet: dic bre uiter q̄ quādo exprimit illud q̄o tacite uest: aut p̄ modū cōditiois: aut p̄ modū dispositiōis. **P**rimo casu aut exprimitur p̄ eū modū p̄ que tacite inest et nil opatur: ut hac. l. cū similib̄. **D**ico aut tacite inesse q̄n̄ dispositio n̄ p̄t sortiri effectū aliter q̄ ex dispositione illa: etiā si aliū de p̄sser sortiri effectū: nō t̄i ex dispositiōe testatoris uel alteri disponētis: ut supra p̄batū ē. si nō exprimit p̄ aliū modū tūc operatur: ut. j. e. l. si ita legat̄. §. illi si uolet: et. l. iiii. §. filius de lib. et posth. **S**ecundo casu q̄n̄ inest tacite p̄ modū dispositiōis: aut inest tacite ex necessitate s̄ uolūtate exprimentis: aut p̄ter uolūtate: aut s̄m uolūtate h̄z tacitā. **P**rimo casu si exprimat nil operat in p̄iudiciū eius in cuius fauorem tacite inerat: ut. l. si arrogator de adop. sed in ei fauore sic: ut. l. titia. ad. l. fal. sic p̄t itelligi. l. iiii. §. si quis cōdēnatus. de re iudi. **S**ecūdo casu q̄n̄ inest tacite p̄ter uolūtatem tūc operatur: ut amodo illud tacitum cesset: ut. l. talis scriptura. j. eo. et q̄o dixi. s̄. in. q̄. arbitri. **T**ertio casu talis exp̄ssio nil opatur: ut. l. cū q̄d.

C Placet ADDE ut refert alex̄. q̄ opi. s̄riaz tenet ja. de are. andre. s̄ p̄sis et bal. s̄ et bal. i. repe. l. et post tres. s̄. sigs. cautionib̄. ag. i. l. iiii. §. sigs. cōdēnat̄. j. de re iudi. bal. i. l. si arrogator. s̄. h̄ ad adoptionē. ag. i. l. si iudicē de ver. ob. s̄ly. i. l. si pacto q̄ pens. s̄. h̄ p̄ etis et cū uis alex̄. et tra. sit.

C Ad. q̄. ADDE q̄ cū decisione bar. i. hac. q̄. cōter. m̄se. unt doct. ut refert alex̄. et ultra alex̄. s̄ an exp̄ssio ei q̄ tacite i est aliquid opatur ubi i pulchro cal. bal. cōfi. c. p. i. j. libro.

si cer. pe. 7. l. que dubitationis. de re. iur. 7. qd dixi. s. i. q. de hereditate legitima predicta uera: nisi exprimat per alium modum qd tacite insit: ut supra probatum est.

Ex. l. sequenti.

Qualiter probetur qd testator errauerit i noie pprio fundi legati. Et dumo cofinia cōcordēt. uel qualitas fū di cū re de qua agitur illud magis inspicit qd uocabuluz: ibi. Quero. Et qualiter pbādū sit qd testator errauit in corpore rei legatē: ibi. Secūdo. Et si non ualet legatus rei pp errorem in corpore. an ualet ei rei quā legare i tendebat: ibi. Quero si. Et an error nois pprii uitiet ali os actus: ibi. Quero utrum. Et quid si cōstet de uoluntate testatoris qd i noie appellatiuo errauit an uitiet legatum: ibi. Quero qd. Et qd sit dicere qd rerū uocabula sunt immutabilia 7 oīum mutabilia. Et an error nois adiectiui uitiet uide in fi.

¶ Quis i fūdi uocabulo

Error nois pprii nō uitiat legatū. secus si erratur in corpore uel in noie appellatiuo. h. d. C. op. qd error nois appellatiui non uitiat: ut. l. libroruz. §. qd tñ. j. ti. ii. Rñ. tibi ppter multā pximitatē quā hēbat unum appellatiuum cum alio non nocet: ut si qs putauerit libros cōtineri appellatōe chartaz. C. op. j. de suppel. leg. l. labeo. §. nec mirū. So. noia appellatiua sūt imutabilia ab uno hoie sed a cōi usu pnt mutari: ut ibi not. 7. d. l. librorum. ¶ Quero qualiter pbabit qd errauerit in noie pprio. Rñ. ut qa fines pōuit uel aliquā demōstratiōe: quia dixit oliuetū qd congruit alteri fundo testatoris qui nō habebat illud nomē. uide gl. Ex qd singulāriter no. qd si cofinia cōcordāt uel qualitas fundi cuz re de qua agit illud magis inspicimus qd uocabulū loci seu fundi. hoc declaro plene in. l. demōstratio. j. de cōdi. et demō. ¶ Secūdo quero quō pbabit qd errauerit in corpore. Rñ. si testator ante factū testm cōferēs cū aliquo dixit qd uolebat 7 itēdebat legare si postea in testō aliud ponit. pbatur qd errauit i corpore ex pcedentib⁹ uerbis dictis. hoc sentit glo. hic dū dicit qd itēdebat 7 c. pbaf. s. de here. istitu. l. quotiēs. §. i. 7. §. ii. ¶ Quero si nō ualet legatū rei noiate propter errorem i corpore an ualet legatū eius rei quā legare itēdebat. Gl. dicit qd nō. 7. bñ. ¶ Quero utrū error nois pprii uiciet alios actus iter uis uos uel i uli. uolūtate. glo. hic ex cōcordātiōis qd allegat ponit qd nō. nō enim uiciat stipulationē: ut. l. si in nomie de uer. ob. nec heredis istitutionē: ut. l. si qs i noie. C. d. test. nec iudiciū: ut. l. pompo. scribit si frumētū. §. pe. s. de rei uē. ¶ Quero qd si cōstet de uolūtate testatoris qd in noie appellatiuo errauit. glo. hic uidet sibi cōtradice re. uide eā vt declares glo. dic aut cōstat testatorē errasse in noie appellatiuo tacite ppter aliqua inditia. puta qa ante dixit se aliquid uelle legare: 7 tūc nihilominus legatum uitiat: ut i pn. glo. ita loquit ite tex. rō quia noia appellatiua sūt ita cōia qd lex nō psumit aliqū errasse in h ex aliqbus inditiis. sicuti enī stultū est errare in noie suo met. pprio: ut. l. si. C. de here. istitu. ita quod dāmō i nomie appellatiuo. fallit ppter multā cōformitatē nois: ut. d. l. librorū. §. qd tñ. j. ti. ii. fallit si ex cōi usu aliter appellat: ut. l. labeo. §. nec mirū. de suppel. le. si qd constat expisse testatorē uoluisse noiare equū p mulo: tūc legatū ualeret. ita loquit scōa ps glo. idē si esset res psens 7 eaz testator digito demonstraret: sub alio tñ noie appellatiuo: ut si diceret hunc equū tibi lego cū eēt bos: ut. l. qd ex trisecus: 7 ibi no. de sb. ob. ¶ Quero quid uult dicere tex. rerū uocabula sūt imutabilia: hoīum mutabilia. Respon. qdā uocabula rerū appellat ea que res hnt eo qd res ex cōi appellatiōe generis sic noiant. noia hoīum dicitur ea que ab hoibus iposita dicūt singulariter certis rebus nō generi. hec est bōa expositio. Alii exponūt uocabula hoīum hoc est uocabula quib⁹ hoies nuncupantur: ut lutiū titiū 7 similia. qd licet sit uerū in se tñ nō cōgruit huic. l. qd patet ex prin. huius. l. dū dicit d no

minibus propriis appositis rebus ab hominibus.

Quero que est rō differētie iter nomina propria 7 appellatiua. Dic ut in glo. C. Quero qd si erretur i noib⁹ adiectiuis: ut appello que albū cū eēt niger. Glo. dicit idē qd i ppriis: 7 bñ. Tex. uidet in. l. pe. j. de re. du. alia circa hāc materiam dic ut i. l. demōstratio. s. cōdi. 7 de

Si quis heredes. Distributiuum quisquis quod requirit duo uerba sm qd distribuit actum primi uerbi. ita distribuit actum secundi uerbi. h. d. C. oppo. de. l. q filiabus. §. i. j. eo. So. ibi distributiui actus pmi uerbi attribuit cuilibet isolidū. dixit enī si qua filia mibi nascef 7 natiuitas cuiuslibet est insolidum. ideo actuz secundi uerbi attribuit cuilibet insolidum. hic secus.

Ex. l. sequenti.

Quot requirantur ad hoc ut electio ualeat cum electio sui legata est uide in prin. Et an ex eo qd qs dicat uolo eligere sit electio: ibi. Quero utrum.

Erui electione. In ultimis uoluntatib⁹ non possumus i electionib⁹ uariare. hoc dicit.

C. op. j. de op. leg. l. ii. So. si electio nō ualuit pōt eligere iterū: ut ibi. hic uero ualuit. Quot aut requirantur ad hoc ut electio ualeat. Gl. ponit. v. vel. vi. quā uide 7 no. 7 declarat sic. in electione requirit primo cā ualida ex qua alicui deferatur ius eligendi: 7 propter hoc requiritur primo qd hereditas sit adita: ut glo. dicit. alias testamētum non est ualidum. secundo requiritur qd persona eligens sit habilis 7 idonea ad eligendum: ideo requirit qd sit maior 7 sui iuris. alias in eo non cadit pfecta deliberatio 7 electio: ut. l. pupillus. s. de acqui. heredi. Tertio requiritur deliberatio. cum enim electio h sit acceptare unā rē magis qd aliam: hoc non posses facere nisi si circa omnes illas res deliberes: 7 ideo requiritur qd oēs ille res exhibeantur. Quarto requiritur qd eligatur una ex rebus in quas cadit deliberatio: ideo si eligeres res qd non est testatoris non ualet: ut dicit glo. Quinto requiritur actus electionis: 7 ideo glo. dicit oportet qd dicam eligo non uolo eligere: quia illud uerbum uolo eligere est suspensiuum: ut. l. si stipulatus. de uer. ob. ideo dicit lex qd electio non potest fieri sub conditione: ut. l. actus de reg. iur. ratio quia conditio suspendit actuz: 7 electio requirit actum deliberatum 7 licitum: ut. s. uidistis. hoc autem quod dixi de uerbo uolo eligere statim examinabo. C. op. de uer. ob. l. cum qui. §. si. glo. non soluit. so. dic aliud in contractibus ubi post electionem licet uariare. aliud in ultimis uoluntatibus: ut hic ratio: quia i ultimis uoluntatibus electio trahit secum executionem. nam statim cum elegeris efficietis dominus illius rei: ut. l. apud auidius. de op. le. no. in. l. huiusmodi. §. Stichū. j. eo. ut ibi dicam. ¶ Quero utrum hoc sit uerū quādo dico uolo eligere qd non sit electio. De hoc interrogauī plures magistros 7 bachelarios in theologia. Et contra istaz glo. faciebāt talem rationem: si agens est liberum 7 non impeditum: 7 patiens est dispositum si uult agere immediate agit. hoc in philosophia est notum. probatur in. l. paulus respondit per procuratorem. de acqui. here. 7. l. iam dubitari in fi. de here. insti. in quibus. ll. pbatur qd statim qd uolo esse heres: statim sum heres. ita hic cum uolo eligere: statim sequitur electio cum nulluz impedimentuz sit: 7 uoluntas sit libera. So. vt ex dictis eorum potui comprehendere: dicebant sic: aut tu assumis electionem pro toto hoc. s. deliberare recte: 7 rez acceptare: 7 tunc uerum dicit glo. si dico uolo eligere illam rem: non sequitur ergo eligo: quia uoluntas mea nō est libera ad hoc cum non deliberauerim ad huc: 7 illa uerba uolo eligere hanc rem intelliguntur. i. primus meus motus fertur in hanc rem: non tamen deliberate si tu intelligeres electionem pro ultimo actu acceptationis si pcessit deliberatio: tunc glo. non diceret uerum: quia statim cum uolo eligere: eligo cum nullum impedimentuz

Proprii ADDE dū alex. limitat h uerz nisi est set error no minis pprii ipi disponē tis. uel et si li idē esse si eēt error in noie patrio ipi disponē tio: utputa si testator dice ret petr⁹ antonij cū esset petr⁹ frācisci ut consuluit ro. cōsi. clx viij. icipiēte Amplissime doctor 7 cō filio. cccvi.

Qualitas ADDE in quātū alex. refert bal. h dicere qd si accusat titi⁹ de uulnere cōmissio i palatio alic⁹ ci uiratis nō eē necesse apone re pnia cū loc⁹ sit certus pp qualitatē expssā p allegata h p cū. q. bal. cōfil. liij. ici piente casus breuis 7 arduus uidet uoluisse qd licet locus sit notori⁹ tñ dbeāt apponi cōfinia uide i. ij. colū. iij. libro.

Errauit. ADDE an error suppli cātis de inia lata p iudicē cū esset lata per cōsultorē uitiet rescriptū bal. cōfilio. cccc. lxxij. iij. lib. et uis io. an. oino d p dicit i add. ad spec. i. ti. d. rescrip. presen tatione. §. si.

a C. §. pro-
positū. AD-
DE ultra h
dicta p alex-
de intellectu
.d. §. pau. d
ca. cōf. clxx-
viii.
b C. ultimo
ADDE de
bac. q. pul-
ebre p ro. cō
fi. ccccxij.
c C. d. cō-
mune rē.
ADDE ul-
tra alex. que
uoluit cal-
cōf. xxij. sub
rubrica d f-
bē. ubi pōit
an si papa re-
seruauit sibi
beneficia in
aliqua dio-
cessi exceptis
his q̄ prinēt
ad collatōez
epi q̄ si et cō-
prehendens
illa quarum
collatio spe-
tat ad capi-
tulū r epm
cōf. r bald-
pfi. cccxviii.
ij. li. ubi po-
nit q̄ si capi-
tuluz fuit
q̄ res ep̄ta
fuit de pecu-
nia alterius
ex socijs q̄ si
debz itelligi
de cōi q̄ q̄
cōe ē pprie
meū n̄ ē r q̄
cōe ē si fit p
priū meū ui-
de q̄ pul-
ebre consu-
luit abb. pfi.
lxxxij. ij. li.
d C. Rephen-
dit. ADDE
bal. idē tenē
tē p̄filiō. lxx
ij. li. r uide
q̄ uoluit an-
ge. cōf. clxx
ij. §. q̄ si fra-
ter possedit
lōgo tpe bo-
na cōia con-
fratre defū-
cto r ueniēs
ad mortē de
dictis bōis
disponat p
hoc nō dici-
tur adire he-
reditatē fra-
tris s̄ soluz
dispōere de
iure q̄ in re
tāq̄ cōmu-
ni habet.

fit: r hoc puto esse uertum: quia si datus esset tibi termi-
nus ad deliberandum quid uelles eligere: r tu respōde-
res p h uerba uolo eligere hanc rem: tūc electionē idu-
ceret. tex. est i simili in. l. sed si alio. ii. rñ. j. ad trebel. r. l.
oēs qui. e. ti. dixi hoc alias i. l. si quis suus. de iure delib.
idem si ad itterrogationē alterius cuius itereft rñderes
uolo eligere hāc rē induceret electio: rō quia rñsio que
fit alteri debet itelligi certa: ut sic ille certus remaneat.
ita no. in. l. i. emētis. C. d. hē. emp. sed si ista uerba eēt
simpliciter plata nō ad itterrogationē alterius: nec dato
termino ad deliberandū: tunc ista glo. pcederet r itelli-
geret: ut pmo modo dixi. facit ad p̄dicta quod dixi uo-
bis in. l. gerit. de acq. here. in. q. illa qd si dicā uolo adu-
re. Itē cōtra hāc glo. facit. l. pampphilo. §. propositū. j.
ti. ii. ubi si dico uolo relinquere statz sequit ergo relin-
quo. C. Pro cuius declaratiōe dic breuiter uerbū uo-
lo nihil iportat p se nisi rōne adiūcti. aut enī uerbū uo-
lo habet determinationē certe rei r inducit dispōnē: ut
si dicerem uolo illā rem: eē electio: ut. l. ii. de op. leg. r. l.
huiusmodi. §. si stichū. j. eo. r. d. l. apd auidiū. aut habz
determinatione alicuius uerbi ifinitū: r tūc aut actus im-
portatus p illud uerbū uenit explicandus ab alio aut a
uolente. si ab alio r inducit dispositionē: ut. l. i. s. man. r.
C. de tes. l. nō dubiū: r. C. cōia de le. l. ii. ratio quia i uo-
lente nō est faciēdū aliud nisi explicare uolūtātē suā qd
facit per uerbū uolo: r ad idē. l. i. C. de sum. tri. r qd dixi
ibi i repetitione quā feci. quādoqz actus est explicādus
a uolente: r tūc aut ille actus nō cōsistit in nuda uoluntate:
r tūc nō iducit dispositionē illius actus: ut si dico
uolo ascēdere arborē: nō sequitur ergo ascēdo: ut. l. in
ementis: r ibi no. C. de hē. emp. aut ille actus pōt expli-
cari nuda uolūtate: r tūc aut de natura illius actus ē pē-
dere in futurū: ut i ultra uolūtate: tūc iducit dispositionē
ut si dico uolo relinquere: ut. d. §. ppositū. cū enī natu-
ra ultime uolūtatis sit pēdere usqz ad mortē: ut. l. iiii. de
adi. le. r. l. cōficiūt. §. si. s. ti. i. merito ista uerba uolo re-
linquere: lz bēant quādā depēdētā cōueniūt illi actui.
quādoqz ē aliquis actus q̄ debet expediri incōtinenti: r
de illius natura nō debet pēdere. tūc distigue ut dixi. s.
aut illa s̄ba fuerūt plata ad partis itterrogationē uel ali-
as deliberatē uel ideliberatē ut dixi. s. q̄nqz actus depē-
det ex uolūtate pferētis r alterius: ut i d̄ctibus. exēpluz
in emptiōe. si dicam uolo emere tūc aut p̄fertur ab uno
tantū r nō sufficit. aut ab ambobus: r tūc aut per uerba
p̄ntis t̄pis: aut futuri: ut no. i. d. l. in emētis. C. ultimo
dy. inducit hūc. §. in ar. ad. q. de eo cui data ē electio seu
ptās eligēdi p̄tatem si eius electio non ualeat: an poterit
eligere secundo. quod habetis plene ex his que dixi i. l.
ii. j. de opti. lega.

Ex §. sequenti.

C An q̄ commune est meum sit.
Labeo. Qd cōe ē meū ē q̄rū ad dispositionē
mee partis. h. d. C. Op. de. l. in tantuz
§. uniuersitatis. s. de re. di. r. s. cōi diui. l. sabinus. r. l. s̄
si hac lege. §. qui manumittit. s. de in ius uoc. Glo. sol-
uit istud brocardū duobus modis. primo qd cōe ē me-
um est: ubi repitur exp̄ssum. in dubio secus ita no. i. l. ii.
de cōdi. insti. alibi dicit qd cōe est meū est: fite nō uere:
ut no. i. d. l. id qd nostrū. de reg. iur. dicit dy. aliter h̄ r i
.c. in re cōi. de re. iur. li. vi. nō tamē plene. Dic ergo aut
est aliquid cōe pluribus ut uniuersis: r qd cōe ē meū nō
ē: ut. l. in tārū. §. uniuersitatis. de rex. diui. r. l. sed si hac
§. qui manumittit. de in ius uo. cū si. aut ē cōe pluribus
ut singulis: tunc aut queris an sit meum quo ad disposi-
tionē partis mee: r dico q̄ sic. vt h̄: r. l. ii. de cōdi. insti. r.
l. i. C. qui tes. fa. pos. aut quo ad dispositionē partis so-
ciū: r tūc nō est meū: ut. l. falso. C. d. cō. re. ali. aut quo ad
dispositionē sup toto: r tunc aut res erat ad hoc destina-
ta: r dicitur meum: ut. l. in tantū. §. in cōe. s. de re. diui.
r. l. si cdes. s. cōi diui. aut nō erat destinata ad hoc r nō
dicit meū: ut. l. sabinus. s. cōi diui. Fallit. C. de uen. re.

fit. cū priua. cōi. l. i. li. x. r hoc fauore fisci. Fallit i. l. stipu-
latio. §. si. de no. ope. nū. rō quia ibi factū unius prodest
alteri sociorū nō nocet. Fallit in. l. i. §. diui. ad filf. rō qd
ibi domus non posset esse aliter tuta: ut. e. l. in p̄n. item
fallit. s. de act. emp. l. iulianus. §. idem celsus. ubi ispec-
to futuro euentu qd cōe est pōt dici meū. rō propter ne-
cessitatem adiudicationis que fit in cōi diuidendo: ubi
cūqz aut dixi quod cōe est meū ē: itellige fite non uere:
ut no. in. l. id quod nostrum. de regu. iur. r probatur in
.l. illud. de ritu nup.

Ex §. sequenti.

C Si testator leget rem in qua habet partem: r post le-
gatum redimat aliā p̄te an tota cedat legato: ibi. Que-
ro ergo. Et an cū testator legat dimidiā fundi i quo ipe
h̄z tantū dimidiā dimidiē qd ueniat in legato: ibi. Que-
ro quid. Et an cū legat fūdū qui totus erat suus: sed al-
teri debebat p̄te actione personali: an totus debeatur
uide in fine.

Cum fundus. In dubio legādo res u-
detur quis legare partes
quā h̄z in re. h. d. C. Op. de no. ope. nūc. l. stipulatio. §.
si. glo. non soluit. Dy. dicit ibi erāt uerba idefinita: h̄ p-
priū ius p̄fone pferentis significatiua. Dy. q̄si dicat ex
eo q̄ dixi fundū meū hoc importet qd est contra id qd
ipse idem dixit super hac. l. ut statim dicam. dic ergo q̄
ibi dispositio unius prodest alteri r nemini ipoz nocet
h̄ secus eēt. C. Op. si totus eēt alienus totus deberetur
ut isti. e. §. si rem. r. C. de le. l. cū alienā. si ergo pars ē al-
terius nihilominus debeatur totū. Glo. dicit hoc ibi iō
quia dixit meum: unde ius qd habet legare uidet: ut. j.
.e. l. si domus. §. si. Dy. hoc reprehēdit: quia nō refert
si dicā meum uel non: ut. l. cum fundus. de fun. i. stru. et
.l. meuius. §. pe. de le. ii. r ibi no. r. C. e. l. uxoz. Idem r
Ly. C. e. l. cum alienam. que reprehēdit p̄cedit referen-
do istā opi. ad rex. ut ipsi faciūt. Sed glo. nō habuit istā
itellctū: sed opponit ad. q. quam fecit in prin. glo. ut
patebit statim recitando: r tunc glo. dicit optie. Que-
ro ergo qd si post legatum redimit aliā p̄te. Dicit glo.
q̄ non debetur. ar. l. si ita. de aur. r ar. le. C. Sed h̄c
determinationem op. q̄ si totus fuisset alienus totus de-
beretur si sciuisset: ut insti. de le. §. si res. sed constat q̄ h̄
testator sciuit partē eē alienā ex eo q̄ postea redemit. er-
go rē. Rñ. glo. hoc ideo quia dixit suuz: unde dicit le-
gare ius quod h̄z de presenti: ut. l. si domus. §. si. r. d. l.
si ita: r hoc uidet uerū. unde referēdo hāc opi. ad rex.
nō p̄cedit referendo ad. q. optime p̄cedit r notabiliter.
Itē cōtra hanc determinationem facit. j. e. l. ex to-
to. in prin. ubi dicitur q̄ debeatur pars redempta. So-
dicunt doc. Dy. r Ja. de are. h̄ uidetur legare p̄te quas
habebat: ut dictum est. iō pars redēpta nō cedit legato
sicut noua uestis redēpta non cedit legato uestis: ut. d.
.l. si ita. sed in. l. si ex toto. legauit fundum totū uere. uir-
de quicquid accedit illi toto: totum accedit legato. hoc
quod dicit de parte redempta itelligit Ja. de are. nisi
quis redemerit necessario p adiudicationē: tūc debet
totus. per. l. iul. §. idem celsus. de ac. emp. Itē quero
quid si testator legauit rem quam habebat cōem cū be-
rede suo. Rñ. tota debet sicut si eēt sua: ut. l. cum filius
. §. dñs. j. ti. i. quod itelligo nisi testator dixerit funduz
meum rē. quia tunc uidetur legare ius quod habet per
ea que dicta sunt. Quero qd si testator legauit dimidi-
am fundi corneliani cū ad ipsuz pertineret solū dimidia
dimidiē. Videtur q̄ hec. l. nō hēat locum: quia loquit
q̄n portionē nō nominauit: sed credo idem qd. s. §. q̄ so-
lum dimidia dimidiē debetur: ut sit idem iuris de par-
te quo ad partem: quod de toto quo ad totum. s. d. rē
uen. l. que de tota. Videtur enī dicere lego ius quod ha-
beo in parte dimidiā sicut cum legat fundum uidetur
legare ius quod habet in fundo: arguendo de toto ad
partem: r si aliam partem redimerem non cederet lega-
to p ea q̄ dicta sunt. Item hec lex r oia p̄dicta locū h̄nt

Quisuel
g. ADDE d
 relatio qd
 uel qui ultra
 alet. oldra.
 cōf. cxxvi. p
 bal. cōf. cc.
 cxxv. icipiē
 te dubiū. qō
 nis. ij. li. ubi
 latius de eo
 qd tūgit alex.
 bic. i. iij. limi
 tatōe i dñe.
 fallit. i. si te
 stator dicat
 lego. x. q. titi
 us d3 si titi
 nibil debeat
 an ualeat le
 gatū.
Alienau
ADDE in
 quātu alex.
 i. h. refert di
 dicere qd si
 cōcedo fun
 dū alicui p
 mortē meaz
 qd si illū alic
 no i uita qd
 cōfēt renoca
 ta pōtōio /
 h idē cōf. l.
 uir ro. cōf. l.
 . cxxix. et si
 talis cōf. l.
 . ccc. et facta
 ecclesie alle
 p dy. c. casu
 i. l. marcell
 . s. paul. j. b
 donatio. ca
 mortis.
Dicit sta
tutus. AD
 DE ultra al
 legata p ale
 xi. q. bal. uo
 luit cōf. x. in
 pñ. iij. li. et
 facit qd uolu
 it abb. cōf. l.
 . lxxij. icipiēte
 Quidā rat
 neri. ij. li. qd
 si testator ha
 bēs quattu
 or filias dis
 pōat qd due
 tradit nup
 tui i aliqua
 familia alij
 qd nubāt ut
 possit qd si
 oēs moriāt
 una excepta
 illa i illa fa
 milia d3 col
 locari.
Patri
 uel domino
ADDE in
 quātu alex.
 qrit an ab
 bat possit be
 reditate de
 lata mona /
 cho repudia
 re ag. cōf. l.
 . xci. r. cxx
 iij. ubi plene
 an monach
 filio uel suo
 eqparet. r. i
 quātu alex.
 reprobato
 federi. pñ. ix
 t3 qd fiat. h
 possit lega

nisi testator dixisset totum fundū: uel oēm fūdū
 z similia pba: qd tūc totū deberet: ut. l. iul. i. pñ.
 j. de le. iij. idē puto si testator reliquisset ad mē
 surā. f. tot iugera: qd illa debet habere integra si
 cut si dixisset totum. alias nō hēret illā mēsurā
 quā testator dixit. Sed qd si legauit fundum
 qui erat totus suus sed partē debebat alteri acti
 one psonali. Rñ. illa pars quā debet nō cedit le
 gato: ut. l. qui concubinam. §. q. fūdū. j. de le. ii.
 Ex. l. sequenti.

AN cōditio iuducta p relatiū sit tacita uel ex
 pressa: ibi. Quero. Et an cōditio possit diuidi:
 ibi. Extra. Et an stāte statuto qd mulier nō pos
 sit hēre sine cōfēsu duorū ppinuorū ex parte
 patris si habuerit: z si nō habuerit adhibeātur
 ex pte matris z cōtingat qd sit tantū vnus propi
 quus ex pte patris an debeat cōiūgi cū altero ex
 pte matris: ibi. Secundo facit.

Stichum. Relatiū quis
 uel qui iunctū uer
 bo furari tps iducit cōditionē. iunctū
 uero uerbo pñtis tps demōstratōnē. h. d. z no.
 l. notabilē z mēti tenēdā a capite usqz ad finēz.
Op. qd etiā iuncta uerbo futuri tps faciat de
 monstrationem: ut. l. scribit. in fi. de aur. z ar. le.
 So. dictio magis hic posita tollit hriū: ut i glo.
Op. de. l. ii. s. de here. insti. So. glo. qd ibi in
 stitutio nō est cōditionalis: s; adiectio partium:
 qa alias totū testm periret: innuit glo. qd illud iō
 fit ne testm pereat. que so. tollit p sequēs hriūm
 signatū in glo. s. de here. insti. l. talē. §. i. ubi si i
 stituo stichū qd meus erit eo alienato nō ualeat in
 stitutio: z ideo dic ut hic. Glo. uidet uoluisse sē
 tire qd relatiū iunctū uerbo futuri tps facit condi
 tionale suū aīcedēs. ita loquit h. aut ergo ante
 cedēs suū ē aliquid i quo cōsistat substantia dis
 positōis: z tota dispositio erit cōditionalis: ut
 hic: qa antecedēs erat stichus. f. res legata in. d.
 l. talē. ibi ātecedēs erat psona iustituta i qua con
 sistsit substantia dispositōis: sed in. l. ii. de hēf.
 insti. antecedēs erat qdā q̄litas. f. distributio pri
 um: unde ista distributio erat cōditionalis insti
 tutio erat pura. remanet ergo pura. **Op.** de
 l. talē. §. i. s. de here. insti. So. apparet ibi ex tex.
Op. de. l. si in diē. de cōdi. z demō. So. nō ē
 cōtra. **Op.** de. l. si decē cū petiero. de h. obli.
 z. l. si ita qd. in pñ. eo. ti. rñ. ubi nō ē dictio si: nec
 dictio qd. hec so. nō est pfecta. sed dic qd illud iō
 quia tacite inerat: uel sm **De.** dic qd illa uerba
 referuntur ad executionē magis qd ad substantiā
 dispositōis: ut ibi dixi: z plene in. l. i. j. de p̄di. z
 de. **Quero** utrū p̄ditio iuducta p relatiū sit
 cōditio tacita uel exp̄ssa. Glo. h. notabiliter dic
 qd est cōditio tacita: ut hic dñ i gl. q̄ icipit tacita
 Cōtra hāc glo. uidet tex. i. l. nup. j. de le. iij. z. l.
 . ii. s. de cōdi. insti. z. d. l. ii. de here. insti. ubi iter
 si z q nō ē dñia. sed dico qd ista glo. ē uera. text. ē
 in. l. i. j. de cōdi. z demō. ubi hoc examinabo.
Quero qd si alienauit partē stichi an adhibe
 at illa distinctio an alienauerim ex uolūtate uel
 ex necessitate. Glo. ul. uidetur dicere qd sic. duz
 in prin. sui dicit. dic ut. j. ti. ii. li. xi. z de adi. le. l.
 si rē legatā. sed hoc nō esset uerum referēdo ad
 casum. l. quādo dixit stichus qd meus erit: qa si
 ue alienet ex necessitate siue ex uolūtate condi
 tio deficit: ut. l. scribit. de auro z ar. le. in fi. s; qñ
 rem legasset simpliciter: tūc procederet. ita dic
 By. **Extra** glo. op. hic dñ qd debet itelligi qui
 meus erit. i. quatenus meus erit. s; cōditio i ple
 ri d3 i totū: nec d3 scidi: ut. l. cui fūdū d3 p̄di. z de.
 z. C. de p̄di. i. ser. l. pe. cuius cōtrariū hic dicitur

Rñ. z no. hoc. quādoqz cōditio p̄fertur in eius
 ptatem cui relinquitur: z tūc si cōsistit cōditio
 i dādo nō pōt diuidi: ut. d. l. cui fundus. idēz si
 in faciendo non pōt diuidi: nisi sm distinctionē
 positā in. d. l. pe. de cōdi. infer. qñqz cōditio nō
 cōferit in potestatem alicuius: sed in aliquē eue
 tū: z tūc aut cōditio est iplenda in ipsa circa ip
 sam rem de qua sit dispositio: z tunc diuiditur:
 ut si dicat si hoc erit. i. quatenus erit: eadē rōne
 in dispositione que cōfertur in istius cōditōis
 defectū: ut. j. declarabo. si uero cōditio conferit
 in aliquā aliā rem extrinsecā ab eo de quo sit di
 spositio: tūc non pōt scindi: ut. d. l. pe. de cōdi. i
 ser. z. l. si ita fuerit suis de ma. ref. Et faciūt ista
 ad. q. primo ad clausulam illam si nō ualeat iure
 testamenti: ualeat iure codicillorum. i. quatenus
 iure testamenti zc. ratio apparet: quia cōditio
 confertur circa id de quo sit dispositio: ut hic: et
 dixi in. l. i. in. viii. q. s. de iure codici. **Secundo**
 facit ad aliud dicit statutum qd mulier non pos
 sit cōtrahere sine cōfēsu duorū cōsanguineorū
 ex parte patris si eos habuerit: si nō habuerit ad
 hibeantur ex parte matris. cōtingit qd una mul
 er habebat unū cōsanguineum tm ex parte pa
 tris: utrū ille debeat adhiberi cū vno alio ex par
 te matris. dixi illa uerba adhibeātur duo ex pte
 patris si habuerit. itelligūt. i. q̄tenus habue
 rit: ut hic: quia circa idēz cōditio z dispositio
 adhibet: ut hic uidet. sed huic contradicit di
 spositio sequēs que dicit si eos nō habuerit ad
 hibeantur z duo ex pte matris. hec est cōditio
 circa aliud: z dispositio circa aliud. nā cōditio
 dicit si nō habuerit ex parte patris: adhibeant
 duo ex pte matris. Sed respōdeo ista cōditio si
 nō habuerit apposita est in defectum prime. vñ
 d3 regulari i hriuz casuz sicut p̄ma. hoc ē q̄tenus
 p̄ma deficit ista dicat extare: ut. l. aliquādo. d. cō
 di. z demō. z. l. pecuniā. h. cer. pe. z. l. legata iuti
 liter. de adi. leg. qñ dies le. ce. l. qd pure.

Legatum. Hāc. l. examina:
 ut dixi in. l. is qui
 §. si. de acq. hēf. **Op.** j. ti. i. l. titia. §.
 lutio. So. ut ibi sm glo. **Op.** de. l. is q. §. si. s.
 de acq. here. So. ut i gl. quā gl. rep̄hēdit Ray. p
 l. placet. s. de acq. here. ubi dicit quia idē in fi
 lio z seruo. z By. j. si a pa. q. fue. ma. l. i. vñ ipse
 dicit aliud i hereditate: ut i hriū. aliud i legato
 ut hic. rō qa legatorū dies cedit icōtinētī z acq
 rif patri uel dñō: sed hereditas non acqrit nisi
 aditōe scā: ut. j. de reg. iur. l. q. legata: z isti. de
 here. insti. §. alienus. h. so. est s; casuz. l. i. §. p ser
 uum. j. de suc. edic. qre dic qd glo. que est h z in
 l. hria est uera. tamē glo. nō bene dicit in. l. ex re
 pudiatōe. C. de fideicō. z pro hac solu. facit qd
 no. in. l. i. C. qui admit. ad bo. pos. po. z. l. i. z. ii.
 . C. de repu. here.

Ex toto. Si rei legate dtra
 haf legatū minui
 tur: si adiciatur legatum: augef. h. d.
 uel aliter. Qd operat additio quo ad augmen
 tum operatur detractio quo ad diminutionem
Op. s. eo. l. sui electione. §. si. cū sua gl. Sol.
 hic legauit totum fundum: ibi certam partēz li
 mitatam: ut ibi dixi.

Ex. §. sequenti.
Alternatiua iuducat cōstitutionem duorū reo
 rum: z an per receptionē pñis iuducatur diuisio:
 z q̄ sit differētia inter alterū z alterutrum.

Si ita scriptum. Alternati
 ua posita in
 ter grauatos: facit eos tenere insolidū: ut duos

tuz repudia
 re dic tu qd
 federi. seqe
 ro. pñ. cxxx
 iij. icipiēte
 uisū narra
 tio ē referēs
 . d. io. d ana
 ni a cōsuluis
 se z ibi d bal.
 facit mētio
 nez qd fuit h
 bi p̄ri. z plu
 ra adducit p
 opi. federi. q
 uide ibi.
C Augmē
 tū. ADDE
 i quātū alex.
 post dy. pōit
 an h limitat
 fit cōfēsa all
 cui ille tene
 atur pueniē
 tia ex nona
 cā bal. cōf. l.
 . cxxxij. v.
 l. e ro. cōf. l.
 . cccxxvi.
 ubi dy. z io.
 an. alle.

cordare. alia ponit q̄ ibi seruus vel filius quefuit ius eligendi p̄ sua p̄uifione: h̄ secus: z̄ h̄c tenet By. p̄ q̄ facit .C. de condi. iſer. l. ſi uxorē: z̄ q̄ ibi no. z̄ iſti. de ſ. obli. .ſ. ex cōditionali. tu dic iungendo ſimul. q̄nq̄ filius uel ſeruus h̄nt pr̄teq̄ eligēdi ex ſua opa z̄ p̄uifioe: z̄ tūc p̄t ipſe ſolus eligere: ut. d. l. ſi. de ſ. ob. z. l. ſi ſtipulatus fue ro illud. i. p̄n. e. ti. q̄d apparet: quia p̄t ſibi libēter ſolui: ut. l. q̄d ſeruus. ſ. depo. z. l. ſi unus. i. p̄n. de pac. q̄d non eſſet ſi ipſe non poſſet eligere. q̄nq̄ hoc habet ex p̄uifio ne alterius: z̄ tūc aut ē optio aut electio. primo caſu i al ternatiuis nō p̄t eligere ſeu optare ſine patris uel dñi iuſſu: ut h̄: q̄a iō optioe legata nil eſt i obligatione: z̄ ſic optio eſt magis ius q̄rendi q̄ ius q̄ſitū: unde nō trāſit i dñm: nec p̄ filium uel per ſeruuz p̄t explicari ſine iuſſu ſicut diximus i. l. q̄ in aliena de acq. here. Sed q̄n ē ele tio i alternatiuis: tūc utrūq̄ ē i obligatione: z̄ obligatio ſtatim querit dño z̄ remanet electio q̄ eſt meri facti z̄ ſic debz explicari per filium uel ſeruū: nec trāſiuit ad p̄fem uel dñm: ut iſti. de ſi. ſer. .ſ. ſz cū factū. d̄p̄. i. l. ſi ſtipula tus fuero illud aut illud. j. de uer. obli.

Ex. l. ſequenti.

CAn cū poſſis grauare cui aliqd de meo puenit ex me dia p̄ſona: ibi. Et ergo. Et an ualeat cū q̄s capit ab he rede: z̄ ipſi h̄ſi ſtati z̄ rogatus eſt reſtituere: ibi. Et ad hoc. Et an filius ſit heres noie: ibi. Nos examinemus. Et an ſeruus ullo modo ſit heres: ibi. Aliud. Et an q̄ dicitur de ſeruo iſtituto que q̄s putabat liberū h̄eat lo cum i filioſa. que q̄s putabat ſui iuris: ibi. Ex predictis. Et an cū facta eſt ſubſtitutio pupillaris per uerba q̄ſq̄s mihi heres erit z̄ ſeruus uel filius adierunt hereditates ſue portionē deinde moriaſ pupillis ipſis exiſtētib⁹ ſui iuris utrū poterūt eē heredes ex ſubſtitutioe: ibi. Scōo. Et quo iure agit filius cui relictū eſt fideicommiſſū p̄ſez ibi. Veniamus. Et an hec. l. habeat locū ſz iura hodie na: ibi. Sz quero. Et an in filio arrogato: ibi. Quero qd Et an reſtitutione ſcā a p̄ſe i caſu huius. l. trāſeāt actio nes i filii ex trebel. ibi. Quero. Et an decedēte fideicō miſſario cui relictum ē fideicommiſſuz pure illud trāſmit tat ad ſuū: ibi. Quero pone. Et poſito q̄ fideicommiſſuz ante aditā hereditatē nō trāſmittat: an ſaltem trāſmitta tur ius deliberādi: ibi. Quero poſito. An aut ſi dñs dic at uafallo concedo tibi uineas z̄ fundum fructibus ple num per hoc uideatur concedere uideamā uide in fine.

Am filio. Difficilis ē. l. iſta. Qui ca pit cōmodū p̄ mediā p̄ſo naz alterius ex ultima uolūtate p̄t onere fidei cō. grauari: z̄ ſi eēneo reſtituere grauaf: tūc ut h̄ſ trebel lianica q̄rtā deducet: ſi ei p̄ que acq̄riſ nō uidef grauaf tus ut h̄ſ: nec q̄rtā deducet z̄ fideicō. mortuo aſi diem decedetem fideicō. remanet penes grauatum. hoc dīc. B̄uide. p̄rio ponit unū dictū. ſcōo illud declarat. tertio p̄t unā illatōnē iuliani. q̄rto p̄t aliā illatōnē auctoris legis. ſcōa ibi ac tūc. ſtia ibi: dēiq̄. q̄rta ibi: z̄ iō. **C**Op. ad p̄mā ptē. nā ſi poſſū grauare eū cui nil reliquū: ut. C. de fideicō. l. ab eo. j. ti. ii. l. i. ſ. ſciēdū. Sol. l. hic dño uel p̄ri nil relinquaſ: tū ex relicto ſcō filio uel ſeruo aliqd ad eos puenit ex legis diſpoſitioe. iō ſibi uideor reliquiſſe: ut. l. cōſciūtur i p̄n. ſ. ti. i. Sz h̄ iſtaſ fortiter illum ad que bona mea deuenērūt ex. l. diſpoſitioe uel ex caſu ſi poſ ſum onere fideicō. grauare: ut. l. ſz ſi ſic. ſ. i. j. ti. ii. z. l. ſi. i. p̄n. z̄ ad. l. fal. l. qui fundū. ſ. q̄ filios. So. illud q̄d relin quitur filio uel ſuo p̄ſiderato p̄nti ſtatu d̄z acq̄ri ſtatim p̄ri uel dño. merito grauari p̄t onere fideicō. In d̄ris nō ſtatiz q̄ritur cōſiderato p̄nti ſtatu. ſz ſi ad euz puenit ex poſtfacto fuit ex q̄dā fortuna. hic ergo acq̄riſ p̄ri uel dño ex pr̄ate. l. z̄ uolūtate teſtātis q̄ hoc ſciebat cōſide rata potētia p̄ntis ſtatus. In d̄ris ex pr̄ate. l. z̄ ex fortu na nō ex uolūtate teſtatoris q̄ hoc ignorabat. utrū per bos ſibi queri debebat uel nō. **C**Op. q̄ etiā eū ad que aliqd ex mea uoluntate deuenit p̄ mediā p̄ſonā nō poſ ſum grauare: ut ſubſtitutū exheredati cui aliqd legauit

ut. l. miles ita heredē. ſ. ſi miles. de teſta. mili. z. l. cū qui dā. C. de leg. So. ille ſp̄aliſ z̄ ſingularis caſus eſt: z̄ no. in. d. l. cū quidā. p̄ dictā glo. z̄ Ly. **E**t ergo iſte articu lus circa p̄mā partē tibi liqueat: cū queritur an eum ad que deuenit qd p̄ mediā p̄ſonā de meo poſſuz grauare. ſic diſtingue: aut ad eum deuenit ex uolūtate teſtatoris aut ex. l. prouifioe uel alio fortuito caſu. P̄rio caſu: aut ad eū puenit aliqd nō cōtinēs cōmodū pecuniariū z̄ nō p̄t grauari: ut. j. eo. l. plane: u. ſ. ſi. cū. l. ſe. aut peruenit ad eū cōmodū pecuniariū: z̄ p̄t grauari: l̄z pueniat ad eū p̄ mediā p̄ſonā dūmō ſit ſubſtitutus legatario uel ſi deicō. uel donatario cā mortis: uel cui debet dari cā cō ditionis iplēde: ut. d. l. ab eo. z. l. i. C. cōia de leg. z. j. e. l. qdā teſtō. ſ. ſi. z̄ hoc regulariter. Fallit i ſubſtituto ex heredati cui erat legatū: ut. d. ll. Scōo caſu q̄n aliqd per uenit ad eū ex legis diſpoſitioe uel ex caſu fortuito: tūc q̄n ad eū eſt puēturū icōtinēti cōſiderato p̄nti ſtatu z̄ p̄t grauari: ut hic. ſed q̄n ex itervallo ex caſu: quia forte erit heres ab iſtato uel ex teſtamēto: z̄ tūc aut grauaf ſub nomine appellatiuo: ut heredē heredis: uel heredes le gatariū: z̄ tūc ualeat. aut ſub noie p̄prio: z̄ tūc nō ualeat: ut. j. ti. ii. l. ſed z̄ ſi ſic. ſ. i. z̄ rōnē dic ut ibi. **C**uenio ad ſe cū dā partē z̄ op. ſm d̄y. ſic: qd meū eſt amplius meū ſie ri nō p̄t: ut. l. p̄rias. C. de le. z. l. mea. j. de cōdi. z̄ de. z. l. cetera. ſ. i. j. e. ſed iſte res iā ſunt filii: quia ipſe ē h̄ſ iſtitutus: uel ſibi legatū ergo a p̄ſe ſibi legari nō p̄t. So. hoc iō quia momēto nō reſidet penes filii uel ſuuz ſed trāſit i p̄fem uel dñm: ut. l. placet. de acq̄. heredi. **C**Sed op. z̄ itro glo. ſi do tibi rē ut ſtati ad me reuertatur. iſta datio eſt inutilis z̄ p̄ eā nō trāſfertur dominiuz: ut. l. q̄ ſic. j. de ſo. Sed i poſſito ſi p̄ reſtituat filio: ſtati per filii querit p̄ri: ut. d. l. placet: z. l. i. ſi a pa. q̄s ſu. ma. ergo p̄ illud fideicō. eſſe iutile. So. qdā fatētur d̄riū q̄ fideicō. nō tenet niſi hoc pcederet ex uolūtate patris uel dñi q̄ manumitteret uel emāciparet filii uel ſeruū: z̄ ex ponit h̄ ex perſona. i. ex uolūtate. z̄ iſtud ſentit gl. i. z̄ gl. .iii. i. p̄n. z̄ alia glo. circa ſi. l. que ē ſup h̄bo p̄ris. Sz gl. n̄ ſtat i iſta expoſitione z̄ merito. nam ē h̄ d̄niq̄ z̄ c. ubi iſta ſba exponūtur. nā q̄n pater uel dñs tenet ex p̄ſona filii uel ſeruū: d̄f teneri ut heres. q̄n tenet ex p̄ſona ſua: te netur ut alius cōmodū capiēs ex teſtō: nō ut h̄ſ: ut hic z̄ hoc uolūt dicere iſta uerba. unde ad huc remanet d̄riū q̄ reſtitutio uidef iutilis. So. ergo glo. alio mō. ſ. q̄ p̄ uel dñs fuit rogatus ſub cōditioe uel i diē: unde q̄a pen dentē cō ditione poterit manumitti uel emācipari. ideo ualeat fideicō. z̄ reſtitutio nō erit inutilis: z̄ hec ſo. ē i. iii. glo. uide eā. Iſtud eſt diuinare. unde dicūt alii q̄ p̄t eē q̄ p̄ſ recuſabit hereditatē ſibi p̄ filii acq̄ſitā. unde ipſe filius ſibi capiet totaliter ad ſui cōmodū z̄ interiz dabit curator p. l. ſ. ſinaūt. C. de bo. q̄li. z̄ ſic erit utile fidei cō. z̄ ad illū caſuz retulit ſe iſta. l. ſic z̄ alias filii ſentit cō modū: q̄a ſibi reſtituit: z̄ ſibi ſentit cōmodū q̄n p̄ diſſi pat: ut. l. i. perator. j. ad trebel. uide gl. z̄ iſtud nō placz: q̄a ſi p̄ renuit ſibi q̄ri p̄ filii nō p̄t dici q̄ teneat fideicō. ex p̄ſona p̄ris: imo apud ipſuz filii remanet ipſo iure cum ipſe ſit h̄ſ. l. ſi h̄ſ iſtitur. i. p̄n. ad trebel. z. j. e. l. ſeruū ſi lū. ſ. i. So. ergo glo. q̄rto mō. ſ. q̄ p̄ h̄ fuit rogatus pu re: tū iſt tacita cō ditione de reſtituēdo cū erit ſui iuris: ut. j. ad trebel. l. ubi pure. z̄ iſtā ſo. ſequūtur doc. n̄ri. By. et **P**e. tū **Q**l. limitat ut ſtatiz dicā i ſequēti d̄rio. uide glo. **C**Op. h̄ q̄a ſm hoc i diſſicte poterit a patre uel a do mino relinq̄ pure filio uel ſuo: q̄a ſemp tacita cō ditione in eſt. qd ē exp̄ſſe d̄ tex. iſti. e. ſ. an ſuo. z. j. e. l. a filio: z. l. q̄ſi tū. i. p̄n. z. j. q̄n di. le. ce. l. cū legato. i. ſi. So. dicebat do. **Q**ld. ego itelligo q̄ h̄ erāt aliq̄ ſba i fideicō. q̄ ſapiebāt reſtitutionē eē dilatā i t̄ps exiſtēti ſui iuris: ut. d. l. ubi pu re: z̄ uidef p̄bati p̄ tex. in. l. fideicō. ſ. ſi filio. j. de leg. iii. at̄s ab initō fideicō. n̄ ualeret nec p̄firmaref ex poſtfacto ipediēte regula catoniana: ut. d. ſ. an ſuo. Ego credo dc̄m do. **Q**l. eē v̄ez q̄n p̄ iſtituit z̄ ab eo relinq̄ legatū uel fideicō. filio. ita loquūt iura allegata p̄ eū. Sz iſte ca

dñio: l3 seruo liberet dari: ut heredi noiato: ut. d. l. q. be-
 redi. non ergo uidef uera differētia q̄ sit i glo. iter filii
 z seruū. ¶ Ex p̄dictis potest r̄ideri ad duo dubia. p̄mū
 nūqd̄ illud q̄s dicit i. l. si p̄sa. de here. isti. z isti. de uul.
 sub. in fi. f. de seruo iſtituto quez pars putabat liberum
 habeat locum in filiofami. quem quis putabat sui iuris
 Ja. de ra. q̄ non: qa filiusfa. quo ad aliqd̄ ē h̄s seruus
 nullo modo: ut hic in glo. ¶ De. 3. ut refert L. y. in. d. l. cū
 p̄ponas i. ult. q. cuius opi. p̄ualet de iure: qa q̄tuz ad h̄
 nulla ē differētia iter seruū z filiū: ut dixi. z h̄c opi. tenz
 glo. i. l. si q̄s filii. in p̄ma gl. de acq. he. l3. ¶ De. nō allegat
 eā. ¶ Secūdo cōsueuit dubitari q̄ scā ē substitutio pu-
 pillaris p̄ bec h̄ba q̄s mibi h̄s erit zc. z frus uel fili-
 adiuit portionē suā iussu p̄ris uel dñi postea tpe mortis
 pupilli reperiunt sui iuris. utrū poterūt eē h̄des ex sub-
 stitutiōe. Ja. d. ra. i. l. iiii. de uul. z pu. dicit q̄ filius pote-
 rit eē h̄s: qa remāsit h̄s p̄ ea q̄ h̄ no. Ego dico q̄ inter
 filiū z suū quo ad hoc nulla ē differētia: ut dixi. s. ad h̄
 facit. l. si solus. s. fi. de acq. here. ¶ Op. 3. h̄c p̄tē: z v̄f
 q̄ extraneū p̄r uel dñs nō possit trebellianicā deduce-
 re. sicut fideicommissarius p̄mus nō detrahāt a scōo: ut. l. i.
 s. idē neratus ad trebel. So. dñi obtinet q̄ ē legatus
 ex p̄sona sua. sed h̄ ex p̄sona heredis scripti detrahāt. fa-
 cit. l. si patroni. s. q. fideicommissaria ad trebel. ¶ Op. et
 uidet q̄ aduersus filiū possit detrahere trebel. naz si p̄r
 h̄z actiones utiles: z sic est h̄s effectū. l3 nō sit h̄s noie:
 p̄t detrahere trebel. sicut dicim̄ i bono. pos. q. nō ē h̄s
 noie: ut isti. de bo. pos. s. quos aut. tñ qa h̄z oīa iura: ut
 ibi: z no. s. de bo. pos. here. pe. l. i. detrahāt trebellianicā
 ut. l. i. s. bonorū. ad trebel. z sic pater quo ad filiū debz
 posse detrahere: l3 nō sit heres noie. So. bono. pos. h̄z
 illud beneficiū a p̄tore mortuo z uiuo n̄ ab alio. merito
 p̄ alios utif dicto beneficio. sed hic p̄r uel dñs h̄z h̄ b̄nifi-
 ciū a filio unde illo n̄ utif p̄ ipm̄ filiū p̄ ea q̄. s. dicta sunt
 ¶ Op. C. ad trebel. l. iubemus. s. deniqz. So. glo. z b̄n
 q̄ ibi pater fuit iſtitutus z rogatus de restituēdo filio. h̄
 ipse fili- fuit iſtitutus z pater rogat- de restituēdo sibi.
 ¶ Genio ad q̄rtā p̄tē z op. p̄mo rō legis dz eē cōcludēs
 z necessaria ita q̄ cessante rōe cesset lex. ut. l. adigere. s.
 q̄uis. j. de iurepa. z. l. cū tale. s. falsaz. de cōdi. z dmon.
 h̄z rō hic posita nō ē huiusmōi: qa idē eēt i quolibz extra-
 neo cui fideicommissus eēt relictū p̄ mortē p̄ris: ut. l. si cū
 heres. q̄n di. le. ce. z. l. h̄s me- de cōdi. z demō. Sol. gl.
 duobus modis. p̄mo fatef dñi z h̄ subaudit maxie. q.
 idē in filio q̄s i extraneo. Gl. sup. h̄bo reteturū hoc non
 plz. nā ex illatiōe q̄ colligit ibi ex dictione z ex rōne scōa
 posita in fi. l. apparet q̄ iuriscōsultus p̄pter illā rōnē po-
 suit h̄c p̄clusionē. q. d. als secus eēt. Scōo mō soluit gl.
 uidet q̄ nō sit idē in extraneo cui eēt relictū post mortē
 i extraneo dico q̄ nō sit mortu-: sed uiuit l3 fili- decesserit
 z ista fuit opi. 330. vt. pbabil i gl. se. Istō displicet p̄-
 q̄ p̄cedēs dictū: qa fm̄ hoc nō eēt rō differētie iter filiū
 z extraneū. ista q̄ dicit i tex. f. qa ex p̄sona p̄ris uires acci-
 pit. Sz rō dñe eēt accidētia scā: qa filius decessit extrane-
 us nō q̄s ē cōtra mētē hui- l. Aliū ergo ut Ja. de are. in-
 telligūt h̄c p̄tē alio mō penit- extraneo. Pro cui- euidē-
 tia debetis scire q̄ ille q̄ rogat- ē restituere q̄qd̄ ad eum
 puenit nō tenet restituere fructus: ut. l. qd̄ h̄is h̄bis. j. d.
 le. iiii. z hoc si est rogatus restituere extraneo. sed si filio
 suo: tunc in restitutione ueniunt fructus: ut. l. in fideicō.
 s. cū pollidius. s. de usu. z hoc p̄pter uotū parētū q̄s ē
 ut filius semp acq̄rāt: ut. l. scripto vñ liberi: z. l. nihil. s. i.
 d. bo. li. Hoc p̄missio sic pone casū si p̄r ē rogat- p̄ mortē
 suā restituere filio suo q̄s ad se p̄rez puenit ex hereditate
 vel legato filio relictis. z sic fruct- interī p̄cepti ueniebāt
 si filius morif uiuo p̄re oīno id patrē reteturū. i. cōpēdi-
 um fructus. subaudi qa si fili- uiueret nō retineret: z ad
 h̄c subauditū casū de uita filii uenit rō que seq̄r q̄ fidei-
 comissus uires recipit ex p̄sona p̄ris: l3 et- uotū ē q̄rere si
 lius. ita itelligit ip̄e. certe licet iste intellectus sit in se uerus
 q̄tū ad. l. ē oīno extraneus cū h̄ de fructib- nulla fiat mē

tio. Preterea cū. l. ista tota loquat de filio z suo h̄z lect.
 quā. s. tenui. Ista lec. nō cōgrueret nisi i filio cū n̄ sit uo-
 tū dñi q̄rere seruo sicut patris q̄rere filio. iō ego lego h̄c
 l. alio mō dare z apte. Pro cui- euidētia debetis scire
 q̄ q̄ p̄mo testator reliq̄t aliqd̄ alicui z postea iubet ter-
 tiā p̄sonā accipere z post tps legatario dare q̄ legatum
 dicitur eē purū z legatarius ante tps decedēs trāsmittē-
 ret ad heredē: z ille tertius q̄ iussus ē accipere z dare le-
 gatario uidet electus ut nudus mīster: ut. l. a filia. s. alū
 no. ad treb. z. l. liberto. s. largius. j. de annu. le. cum fili-
 bus. Itē posito q̄ ad heredē nō trāsmittēret legatarius
 nō remaneret apud illuz nudū mīster: ut. l. si q̄s titio. j.
 ti. i. Hoc p̄missio casus ē clarus qa p̄mo fuit relictus filio
 postea fuit iussus p̄r ipi filio restituere post mortē ipi-
 p̄ris si filius morif interiz. querit an apud patrē debeat
 remanere. Uidebat q̄ nō q̄h̄ p̄r sit nudus mīster. tam-
 iuriscōsultus determinat h̄ dñi: qa p̄r nō ē nudus mī-
 ster. sed ex p̄sona ei- capit uires legatū. secus si aliq̄s eēt
 iussus dare extraneo. q̄s ipi extraneo eēt relictum ut ex
 p̄dictis patet h̄c casum credo uerū. ¶ Op. q̄ iste h̄. vi-
 det destruere oīa p̄cedētia. inuit enim q̄ nō uidebat re-
 lictum post mortē p̄ris nisi exp̄mat cui- dñi uidet dictū
 s. So. s. dixi q̄ uidet fideicommissus dilātū i tps exītie
 sui iuris q̄s p̄t eē morte uel emācipatiōe. h̄ loquit q̄h̄
 exp̄sse fuit collatū post mortē: z sic i unū casum tātū. Ex
 pediui de dñis. ¶ Geniam- ad. q. q̄rō p̄mo: qa regula ē
 q̄ lis nulla p̄t eē iter p̄rez z filiū quo iure aget fili- cui ē
 fideicommissus relictū cōtra patrē. Rūdeo aut ē iſtitutus
 pater aut fili-. Primo casu aut p̄r nō uult adire z nō p̄t
 cogi per filiū: nisi postq̄ erit sui iuris fm̄ glo. i. l. cogi. s.
 si p̄r. ad trebel. l3 Ja. de ra. aliter dicat q̄s dic ut ibi. aut
 pater adiuit h̄z nō uult restituere: z tūc aut fuit relictus fi-
 deicō. statiz z nō ualet: ut no. j. e. l. a filio: z. s. dixi. aut fu-
 it dilātū in tps exītie sui iuris z nō ē dubiū q̄ p̄t habe-
 re actionē ex testō. si uero filius ipse fuit iſtitutus: ut in ca-
 su nostre. l. tunc aut p̄r nō uult iubere filiū adire: z tunc
 nō p̄iudicat filio qn factus sui iuris possit adire: ut. l. is q̄
 h̄s. s. fi. de acq. here. Hodie statiz p̄t fili- adire p. l. fi.
 .C. de bo. que lib. si h̄o filius iussu p̄ris adiuit z sic patri
 q̄sita ē hereditas. tūc cū fideicommissū sit dilātū in tps exī-
 stētie sui iuris: ut dixi. s. nō ē dubiū q̄ fact- sui iuris agit
 actōe ex testō z h̄ fm̄ ista iura. ¶ Sz q̄rō nūqd̄ bec. l. ob-
 tinet fm̄ iura hodierna. pone quidā iſtituit filiū z roga-
 uit p̄rem de restituēdo filio uel extraneo. Uidēduz ē de
 uirib- fideicommissi. Bices tu i hereditate p̄fecticia h̄z lo-
 cū hodie sine dubio: qa nihil ē hodie imutatus q̄s n̄ plz
 imo dic q̄ p̄ma ps hui- l. put dicit q̄ a p̄re p̄t relinq̄ fi-
 lio iſtituto. procedit sine dubio z olī z hodie i p̄fecticia
 scōa pars ut dicat capere a p̄sona filii q̄n relinq̄r eēneo
 a p̄sona patris q̄n relinquit ipi filio. etiā fm̄ ista tpa non
 heat locū i h̄ditate p̄fecticia h̄ ē in ea q̄ erat relicta filio
 cōtēplatiōe p̄ris. tūc enī semp uidet capi a p̄sona p̄ris
 qa eius respectu ē relictū. ar. s. de here. isti. l. qd̄ cū fili-
 um: z. s. de stip. ser. l. pe. Cessant enī ille rōnes q̄s dixi. f.
 q̄ p̄r habuerit a filio uel dñs a suo imo h̄nt a se l3 p̄ me-
 diā p̄sonā filii uel serui. Si h̄o loq̄r de h̄ditate aduēti-
 cia hoc ē de relicta cōtēplatiōe filii uel serui uel simplr
 q̄s idē est: ut. l. aditio. s. de acq. here. z de usufruc. le. l.
 si serui: z. l. se. tūc p̄ncipiū hui- l. n̄ uidet h̄re locū: qa pa-
 tri q̄ritur sol- usufruct- z si filio restitueret illud idēz sibi
 q̄retur: z h̄ uidetur dixisse rog. i. iiii. glo. h̄ posita. Tu di-
 cas q̄ i suo sine dubio nil est imutātū. In filio h̄o tenen-
 do opi. quā ego teneo q̄ fideicommissū v̄f delatus in tps
 mortis uel existentie sui iuris. hoc non uidetur p̄cedere
 qa illo tpe usufruct- q̄ ritur p̄r reuertitur ad p̄prietatē
 ip̄o iure absqz alia restitutione fienda per patres. Sz po-
 tes dicere q̄ p̄r habebit usufructū dum uiuit z illis fru-
 ctibus utetur z cōmodo fructuū. i. tps aut existentie sui
 iuris restituet fructus quos p̄cepit medio tpe. p. h̄. l. i.
 fi. fm̄ lec. Ja. de are. remanebit ergo apud patres solum
 cōmoditas utendi illis fructib- ex illo cōmodo medio

repudiare: ut no. in. d. §. si titius. aut alio modo cedat in
 suū commodū ad commodū tñ repudiatis z pr repu-
 diare. ita loquitur hic. z qd. s. dixi. **¶** Op. dicitur hic qd si
 qd petit ex una cā n̄ potest petere ex alia. Contra quan-
 do due cause lucratue hnt originē i psonis diuersoruz
 lz ad unum deueniat ex utraqz cā poterit ille solidū con-
 sequi: ut. l. si seruus legatus. §. i. j. eo. z. l. si is qui. de ac.
 z ob. z doc. tenent in. l. qui pupille. C. de ne. ge. So. illō
 uerz qñ ille due cāe diuersorū hēbāt effectū solide exac-
 tionis in quēlibet. lz hic non erat istud. nā si ambo uiue-
 rent uel facerent sibi pres p cursuz si eēt legatum distū-
 ctum uel quilibet admitteret ad prē suā qñ fuit legatus
 pūctū dixi. l. meui. §. duob. j. ti. i. **¶** Op. d. l. n̄ ē no-
 uū. s. ac. emp. So. i eodē libello dz peti: ut ibi. n̄ posset
 petere uel iure meo ul hēditario. **¶** Querit glo. utrum
 possim petere partē iure meo partē iure hēditario. Qui
 dā variauerūt. tu dicas indistincte qd sic. pbatur i. l. reos
 i pri. de duo. re. Nec ob. d. l. nō ē nouū: qd fateor qd de-
 beat peti i vno libello: sed tūc petā uel totū iure meo ul
 totū iure hereditario: uel prē iure meo ptē iure hēdita-
 rio. **¶** Quero qd si peto simpliciter rem totā ex una cā.
 Rūdeo tacite ex alia repudiare uideor: ut hic inuit text.
 facit. l. si. C. de codicillis. **¶** Ultimo dy. iducit hoc pnc.
 ad. q. utrū cessionarius possit cogi eligere an agat dire-
 cta uel utili. Et uidet hic tenere qd nō. **¶** Triū uidet tenere
 i. l. si duo. de so. dic ut ibi dixi plene: z iō hic non dico.

Si quis seruos. In testamētis diffi-
 cultas pstatōis sub-
 ducit z legatū firmū remanet. b. d. Et no. §. z signa tex.
 ibi z angustias. **¶** Op. qd ista ipossibilitas uitiet legatū
 insti. de le. §. si. z. C. de his qd pe. no. l. i. So. ibi fuit lega-
 tū ab initio ipossibile hic nō. nā testator potuit tantum
 uiuere qd serui potuerūt duā rome. Istā t3 glo. i. d. l. i. z
 By. in. c. nemo pōt. de re. iur. li. vi. Sed hoc uidet con-
 tra regulā cationianā q uult qd legatū qd nō ualeret si tūc
 moriretur testator nec possit cōfirmet. Glo. iō transiit ad
 aliā so. f. qd hoc remouet qd ē impossibile. f. festinatio: z
 hāctz **¶** Pe. z Li. C. de his qd pe. no. l. i. z est uera: ut. j. di-
 cā. Tertiā so. dat gl. insti. de le. §. si. uidet qd testator di-
 cit qd heres se cōstitueret soluturū infra tridū. que so. nō
 cōgruit lfe. nā dicit qd dā nauit heredē ad dādū non ut
 cōstitueret se soluturū. iō tene pcedētē so. **¶** Sed ad hāc
 op. z affumo prin. glo. qd uidet 3 tex. isti. de pbo. ob. §.
 loca. z. l. ii. §. si quis ita. d. eo qd cer. lo. So. ibi iter uiuos
 hic in ultima uolūtate. hāc tenet glo. j. de uer. obl. l. si. §.
 si iter. de re. iur. l. in testamētis. qd so. est uera sic itelligen-
 do uidet qd aliud sit i cōtractibus inter uiuos. f. stricti iu-
 ris. Nā i cōtractibus bonēfidei angustie tēporū subdu-
 cuntur sicut i legatis: ut. l. si iulā. §. pe. s. lo. z eodē mō
 in ultimis uolūtātibz que hnt istar bonēfidei: ut. l. i. mīo-
 rū. C. i. qui. cau. i. ite. re. nō ē ne. z hoc tenēt doc. i. d. l. i.
¶ Op. gl. d. l. itē illa de cōsti. pe. nō soluit. Bicas qd ibi
 angustie tēporū nocēt. i. nō profunt ut reus cōstituat in
 mora: ut ibi no. **¶** Ultio uidet in hoc. §. qd ipossibilitas
 fuit adiecta grauato nō tñ uicīaf dispositio qd est 3 cōe-
 dictū glo. nostroz. dixi plene i. l. i. de condi. insti.

Regula Seru^o dicit eē capax si capax ē dñs
 hoc dicit. **¶** Op. de. l. z maxime de
 ser. le. z. l. si debitor. §. si. j. ti. i. Solu. ibi speciale. uel dic
 quādo dño nō possumus legare mere propter conditi-
 onē dñi pcedit ista regula. sed quādo nō possumus le-
 gare mixta cōsideratione eius z rei legatē nō pcedit ista
 regula ut in contrariis. sed certe nec primo casu pcedit
 regula idistincte: qd dicit ut. l. si seruus ci. de acq. heredi.
 Ex. §. sequenti.

¶ Si ademptum sit legatū pmo pure. deinde sub cōdi-
 tione: an secūda ademptio aliquid operetur: ibi. Querit
 Et an si testator i pmo testamento dixit qd nō liceret pe-
 nitere si faciat secūdū an ualeat: ibi. Ultimo. Et an si i-
 perator det priuilegiū aliquibus creandi tabelliones
 z dandi eis potestatem ubiqz consiciendi instrumenta

si per ciuitatem fiat statutum qd instrumenta nō ualeāt nī
 si facta a notario q habeat potestātē a cōi: an hoc statu-
 tum preiudicet priuilegio uide in fi.

In legatis. Sequēs uolūtas seruat nisi p-
 cedēs sit derogatoria. hoc. d.
¶ Querit glo. quid si ademi tibi legatū pure postea sub
 cōditione an posterior adēptio aliqd opatur. Dicit gl.
 qd uideor dare sub cōtraria cōditōe. nā qui dicit diuor-
 tium p̄supponit fuisse matrimoniū: ut in auz. q. mo. na.
 effi. sui. §. qui aut addo. s. de diuor. l. iulianus. sic qd po-
 nit ademptio. necessario p̄supponit legatū p̄cedere. et
 sic p̄trāsibat dy. Ja. dare. tenet **¶** Triū z huius opi. sum se-
 cutus: qd ademptio fit ad diminutionē. ergo si opatur
 augmētum seu iductionē legatū: ut. l. legata inutiliter. j.
 eo. z. l. ex facto. de here. insti. z. l. cū tale. §. fallā de p̄di. z
 demō. z no. in. l. si ita legatum i pn. j. eo. **¶** Materā istaz
 ntrū ad positionē puationis sequat positio habitus. exa-
 minauī plene in. l. decē. de uer. ob. **¶** Ultio glo. qrit si te-
 stator in pmo testō dixit qd nō liceret sibi penitere utrū
 ualeat fm qd postea fecit. Dicit glo qd sic. si prioris uolū-
 tatis expresse peniteat. uide glo. Ja. de are. intelligit qd
 a pma uideat recedere per secūda etiā si de prima exps-
 se non peniteat: z nō puto istaz glo. uerū dicere in termi-
 nis hic positis i glo. dicit eniz qd sibi nō liceret penitere
 hoc nō pōt facere testator. non enim pōt sibi auferre li-
 beram testamētī factōnē quia ē 3 bonos mores: ut. l. sti-
 pulatio hoc modo. de uer. ob. z ista p̄ba nō cōtinent p-
 testationē p quam in sequēti uideatur uolūtas deficere
 sed solum tendūt ad auferendum sibi potestatem peni-
 tendi: qd non licet. declarabo plene in. l. si quis i pnc. te-
 stamenti. j. de le. iiii. **¶** Ultimo dy. inducit ad qōnem i-
 perator concessit quibusdam comitibus qd possint crea-
 re tabelliones z eis cōcedere potestatem faciendi instru-
 mēta iter oēs psonas cuiuslibet loci nō obstante aliqua
 cōstitutione uel statuto. post cōcessionē factū ē statutum
 in aliqua ciuitate qd instrumenta facta a nullo tabelliōe ual-
 leant nisi habeat licētias a cōi. dubiū ē. an statutū supue-
 niēs p̄iudicet tabellioni hnti priuilegiū ab illis comiti-
 bus. Et uidet qd sic: qd concessio p̄cipis tollit effectuz
 statutorū presentū non futuroz. ar. l. si stipulatus. §. cū
 stipulamur: z. l. si a colono de uer. ob. z. l. rutilia: z. l. i. lē-
 ge. s. de p̄bē. emp. z. l. si ita de au. z ar. le. **¶** Ecōtra qd nō:
 qd omnes effectus cuiuscūqz statuti i p̄riū obuiantis sūt
 sublati. ar. l. plz. de libe. z posthu. **¶** Preterea tollere po-
 tuit effectū hui^o statuti futuri. ar. huius. §. z. j. de le. iiii. l.
 sigs i pn. testamenti. dico finaliter qd in dubio sustulisse
 uidetur etiam ea que in futurum poterāt obstare. ar. l. si
 seruitus. s. de ser. ur. pre. ita dicit By. ad litteram.

Um incertus. In legato ge-
 neris is uidet
 legatus qui postea legitime est solutus. b. d. diē.
¶ Nota qd stichus non fuit legatus sed facta solutione
 de eo fingitur legatus fuisse: z sic in obligatōne generis
 interim nihil est in obligatione sed id uidebitur eē quod
 soluetur. **¶** Op. j. ti. i. l. meuius. §. duobus. So. obliga-
 tio generis oēs cōtinet ut quilibet possit solui nō qd dica-
 tur eē in obligatione ut ibi plene dixi.
 Ex. l. sequenti.

¶ An referat si limitatio contractus ponatur in princi-
 uel sine anteq̄ sit perfectus.

¶ Ita sit scriptum Siue adē-
 ptio p̄ce-
 dat siue sequat in eodē testamētō legatū peri-
 mit ipso iure z quod minimum est debetur. b. d. **¶** No-
 ta tex. ibi z ait zē. z forte ratio dubitandi fuit in ista. l. qd
 dicta uerba cui bis legauero debeant intelligi de lega-
 to facto de eadem re uel de eadem summa qd hic remo-
 uet. Item an sit uerū si legat hoc modo ticio lego fun-
 dum z centum. siue dicat ticio lego fundū: z. j. dicā. itē
 ticio lego centum: qd hic remouet. **¶** Item no. qd nō re-
 fert uerū p̄testatio uel limitatio aliqua ponatur in princi

¶ Si quis
 suos. AD.
 DE IQUARU
 alex. pōit qd
 si testator ius
 serit legatus
 p̄stādum. j.
 mēsem a die
 mortis sue
 dz suppleri
 z a die adite
 hereditatis.
 z qd si testa-
 tor mandat
 cōstrui op^o
 j. qnquēni-
 um qd nō po-
 tuit exeq qd
 si hēbūt lo-
 cū. ll. puniē-
 tes qd h̄ lati
 us hēf per
 ro. cōsi. ccc-
 cir. z ro. cō-
 si. cccxviij.
 ubi uult qd i
 gratis pa-
 pe angustia
 tps subdu-
 catur.
¶ Nō lice-
 ret. ADDE
 p̄alex. dum
 pōit an si te-
 stator dicat
 nolo aliō te-
 stamētū uali-
 dū eē nisi sit
 scriptū aue-
 maria zē. qd
 iterminis cō-
 suluit bal. cō-
 si. cxxxviij. z
 qd uoluit ro.
 cōsi. cccvi.

prio uel in fine contractus facti si in ipso contractu ponit hoc est ante contractum sit solutus a partibus: ut l. scius .C. de fide instru. facit. l. ii. C. de edil. ac. C. de p. q. ipso iure non perimatur: ut l. i. §. sed hoc ita. z. §. sed consulto de his que in te. delē. So. glo. istud uerū quādo i eodē testō sit ademptio. si in alia uoluntate distingue: aut perfecta est qā est aliud testm: z idē ut. l. si iure. j. ti. ii. aut ipse facta ut in codicillis: z tunc ope exceptionis: ut in Fris. Lerte codicilli dicunt perfecta z solēnis uolūtas qm ad emptionē legatorū: ut insti. de adē. le. in prin. z. C. de fideicō. l. datā. z. l. fideicommissus: z ibi no. vñ ipso iure perimetur. De alia ergo uolūtatē minus perfecta loquit. d. l. i. sed hoc ita: z. §. sed consulto ut ibi patet. in hoc tamē est differētia: quia quando ademptio fit in ipso testamēto nō est necessaria exceptio facti neq; iuris: quia ipsi testamento inest adēptio nec pōt iudici nō liquere. Sed si ademptio fit in alia uolūtatē perfecta uel imperfecta. si est perfecta requirit salte exceptio facti uel itentiois: qā pōt iudici nō liquere: ut l. ii. de exceptio. Si imperfecta requirit exceptio iuris: ut d. §. sed hoc ita: z. §. sed consulto. Idē si tacite adimatur: ut l. iii. §. si. de adē. le. Secundo dicitur hic q. prestat exigū. C. de p. glo. de. l. si fuerit d. re. du. So. ut in glo. ibi ē ambiguitas psonarū hic reruz C. de p. de. l. qui lance. j. de au. z ar. le. So. ut ibi. C. de p. po. de. l. si ticia. §. seia. e. ti. so. ut ibi. C. de p. j. p. ep. l. emptor fundi. Et dicit so. ut ibi: quia ibi nō apparet q. sit minimū: z ita tenet B. C. de p. de. l. scribit. §. idē. d. au. z ar. le. hoc cōtrariū debuit poni pcedē. gl. quia uadit in prin. So. qā ibi ademit tacite iō nō tollit ipso iure: B. expresse. C. de p. de. l. idemq; j. de cōdi. z demō. So. ut in glo. quia ibi in libertate in qua accipimus quod ē uti lius. dy. inducit hāc. l. in ar. ad. q. quam dicam in. l. qui duos. j. eo.

Ex. l. sequenti.

Cum testator uoluit legare plus z legauit minus in qua quantitate ualeat legatum.

Uti quartam. Voluntas testatoris probata preualet scriptura in augmento z diminutione legati.

h. d. C. de p. q. minor qm itas inest maiori siue loquamur in quantitate continua siue discreta: ut B. z. l. i. §. si stipulati. de uer. ob. C. circa secundum quando uoluit legare plus z scripsit minus. dicitur hic q. ualeat legatum. sed nō declarat in quo. ideo quero in quo ualeat. Uide tur q. ualeat in minus. z hoc innuit littera prout habet in littera. sed si plus sine z quasi illa uerba sed si aduersetur in facto z in iure ut preualeat magis scriptura q. uoluntas: ut. s. l. proxima. in fi. In contrarium facit littera ista prout habetis s; z si plus. quasi aduersetur in facto z non in iure: ut no. in. l. ii. §. nequis cum qui in ius uoc. est ut exi. z. l. sed z si lege. §. de peti. heredita. Et uideretur tex. de here. insti. l. quotiens. §. sed si non i corpore. gl. soluit z bene recte intelligendo. nam ista nomina signifi cantia qm itatem sunt appellatiua. Si ergo apposuit minus cū uellet dicere plus errauit in nomine appellatiuo ergo non debetur legatum in illo pluri: ut l. si quis i fundi. §. eo. nisi probetur testatorem aliud uoluisse expresse z clare: ut no. in. d. l. si quis in fundi: z. d. l. quoti. §. s; si i corpore. sed quādo plus relinquit z uoluit relinqre minus non requiritur probatio in ista parte: quia in maiori summa minor inest.

Si quis una. Nomina collectiua seu appellatiua relata ad plures cōiunctionē ybalē inducūt z inter eos ē ius accrescēdi. hoc d. C. Quero quō cōstat q. de posthuma senserit. dicit glo. si de ea facit mentionē: ut. l. qui filiiab. i. pn. j. eo. Tu dic q. ex eo q. unā filiā uiuā habuit solā z legauit filiabus in plurali constat q. de una non senserit. als B. dicitio pluralis numeri non uerificaretur. ar. l. h. j. ad tre. C. Quero q. cōiunctio erit iter illas ex qua iducit ius accrescēdi. rñdeo cōiunctio uerbalis que inducit per hoc

nomen filiabus relatum ad plures: ut probatur hic: z. l. interdum. de here. insti.

In duobus. Qui nō est sed eē speratur facit pte. hoc dicit.

C. de p. C. de cad. tol. l. i. §. i. p. rō. z. §. p. secūdo. So. hic nō erat i rerū natura. sed eē sperabatur. ibi nullo modo sperat. p. cor. j. e. l. fi. Hāc so. tenet oēs alii ut B. z Jo. dicit q. hic loquitur quando legatum erat i causa caduci. quo casu fm ista tempora applicabitur fisco qd bodie corrigitur per dictum titulum de cad. tol. tenet glo. Jo. q. fm tempora digestorum caduca applicabantur fisco pro quo facit. §. de peti. here. l. item ueniunt. §. pridie. Lōiter tenetur contrarium. nam tempore digestorū caduca applicabantur coniuncto: ut j. ea. l. in fi. z. j. ti. i. l. celsus. §. pe. z fi. tpe cuiusdam guerre fuit facta. l. papia. per quam cautū fuit q. caduca applicarentur fisco. z circa istam fuit factum senatusconsultū de quo fit mentio i. d. §. pridie. sed cessante guerra fuit sublata. l. ut i. d. ni. d. cad. tol. in prin. z. §. fi. sed quia illud senatusconsultum de petitiōe hēditatis multa utilia continebat ad alia iō ipz z ei' interpretatiōes l. ff. posite fuerūt. uel possum' dicere q. in. §. pridie. bona erant caduca z nullus erat cōiunctus uel succedens ab intest. iō applicabantur fisco.

Herēs. Herēs tenetur ad totum onus iniunctum sibi z ei qui a testatore grauari nō potuit. b. d. C. de p. de. l. celsus. §. pe. z fi. j. ti. i. So. glo. primo ibi repudiātem tñ dānauit hic utrūq; herēs ē uera. Declaro quando q. legatum est simpliciter relictum non noiātim ab aliquo herede. tunc portio deficiēs accrescit coheredi cum onere suo siue sit pro nō scripta siue caduca siue q. si: ut l. i. §. bis ita d. cad. tol. q. q. legatū relinquitur nominatim: z tunc aut nominatim ab eo cui accrescit portio z ab alio cuius portio ē pro non scripta uel caduca z accrescit cum onere. hic est casus in. §. nō. qui in prima parte probat de pro non scripto. in secunda de caduco. Si uero nominatim tñ ab eo cui' portio deficiat z tunc coniunctus non debet: ut d. l. celsus. §. fi. j. ti. i. Examabo i. l. q. cōditio. j. de cōdi. z de. ubi q. h. p. nit. tāgā i. l. ciuitatib'. §. luti. j. e. Scō mō so. gl. q. i. l. celsus. §. fi. erat unus solus institutus z ille omisit hanc tenet B. in. d. §. bis ita. de cadu. tol. licet si faciat mentionem de hac glo. Sed est contra tex. legis cōtrarie i. fi. ideo tene precedēt. C. Quero pro declaratione littere in fi. §. Respondeo ut in glo. z dy. sentit. pone casus q. tres uel quattuor instituti fuerunt. duo coniuncti a quib' noiātim fuit relictum legatū. Lerte si portio vni' deficiat accrescit alteri tāq. coniuncto non aliis disunctis: z est ponendum q. ille cuius portio deficiat non habebat substitutū als ad ipm reuertetur potius q. ad coniunctum.

Si titio. Qui nō est i rerū natura nec eē spat non facit partem sed totum debetur coniuncto re tantum uel re z uerbis uel uerbis tñ. b. d. z habet tres partes. Primo loquitur i cōiunctis re tā. Scō i cōiunctis re z ybis. Tertio in cōiunctis s; b; tñ. ptes patent. Dicit tex. legatū. sed coniunctis re tñ ut dicit ferat a sequēti. Dicit tex. uendicabit per ius nō decrecēdi. dicit tex. uoluisse non exprimēdo z sic coniunctum re z uerbis. Dicit tex. posthumo. z hoc ultimo cāu per ius accrescēdi. C. de p. s. e. l. in prin. So. hic certū erat posthumum non nascaturū ibi nasci sperabatur. C. de usufru. accre. l. pe. so. ibi fuit relictum a diuersis. hic ab uno. C. de p. s. ti. i. l. z proculo. sol. glo. z non bit. dicit ergo q. ibi non erant coniuncti aliqua coniunctione bo minis sed coniunctione legali in qua non habet locum ius accrescēdi i legatis: ut l. suus cōis ab extero. §. d. acq. ren. here. dixi. j. ti. ii. l. re coniuncti. dicit ut ibi.

Ex. l. sequenti.

Verbum ambiguum positum in una parte testamenti declarat p alia q. testator dixit i eodē testō. Et legatario d; dari ē illa plicula q. declarat uerbu ambigui legati. Et qm appellatione filiarū contineatur posthuma.

Aut iperfecta. AD. DE qm adēptō legatū facti possit per duos testes pbari bald. p. si. cccxxv. i. libro.

Inest maior. AD. DE ultra alex. an i dictis testiu in maiori summa ist mior bal. cōfi. cc. xxx. i. fi. i. li.

Pluralis. AD. DE iquātū alex. tāgit an pluralis numerus uisicef i singulari q. uoluit rom. cal. consilio. l. v. ubi dicit q. cū qdem subscriptio mercatoris diceret tñ? z socii rñdit q. si erat falsa cū si hēret nisi vñ socii u; uis ē q. uoluit oldr. cōfi. cxi. factū tale ē q. si testator s; stituit posthumū q. mater n̄ excludit si vñ tā. tū posthum' nascat z moriat z q. uoluit pau. de ca. cōfi. cxi. ij. q. si testator mandat bona distribui i pauperes poterūt distribui in unum.

Herēs. AD. DE in quātū alex. refert pau. d. ca. facere mentionē d. bar. i qdā cōfi. in cipiēte. qdā sibi heredes instituit: q. casus n̄ ē talis put pōt s; ibi pōt q. testator instituit filios nepoti reliquit alimēta p diuidia in domo testatoris p alia diuidia i bōis fratris ipso fratre pntē. z cōfētiēte ē pdictū cōfiliū numero cxi.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like 'Si quis' and 'Si quis'.

Uli filiabus.

Appellatione filiarum continetur posthuma si de ea testator aliquo iditio appareat sensisse. hoc dicit. Nota quod verbum ambiguum positum in vna parte testamenti declarat per alia que testator dixit in eodem testamento. Et puto quod quia legatario datur particula testis dicitur ei dari illa pars in qua continetur aliquid per quod declarat verbum ambiguum positum in legato. C. de leg. de. l. nomē filiarum de h. sig. Glo. ibi dicit indistincte quod legat filiarum vel legare posthume. Et sic hoc dicitur subaudi maxime. quod est contra istum textum. Respondeo ergo quod nomen filiarum porrigitur ad posthumam: ut ibi si apparet aliquo iditio testatoris voluisse: ut hic et sic illa determinat secundum istam et probat in l. sig. ita. §. si de test. tu. C. de test. ista. §. da. tu. pos. §. si. et l. si quis filiarum. §. de testa. tu. So. glo. hic loquitur in legato quod datur ratione affectiois. ibi in tutela que datur ratione filiarum ista et sic dicitur legatum datur ratione affectiois quod non cadit in posthumam. Declaro legatum datur pro parte predecedens meritum: ut l. nec adiecit. §. p. so. sed in posthumo non cadit meritum nec demeritum. l. sig. in suo. §. legis. C. de inof. test. tutela datur ratione filiarum. que filiarum cadit in posthumam sicut in iaz nata. Nec so. non plus. nam si in posthumo cadit filiarum. ergo et affectio. sola enim filiarum est causa affectionis: ut l. scripto in fi. vñ lib. et l. isti quidem in fi. quod me. ca. et eo ipso quod est filius dicitur mereri: nisi probet de demeritis: ut l. oino. §. i. C. de inof. te. dicit ergo quod significatio vocabuli extendit ad posthumam: ut l. nomē filiarum. de h. sig. si tamen testatoris extendat: ut hic. sed si dubitatur: an testator de ea senserit. dicitur quod certum est testatoris sensisse de posthumo: et tunc admittit sine dubio: ut l. vtrum de re. du. quod certum est testatoris non sensisse de posthumo. ut quod putabat uxorem sterilem: et tunc non admittit posthumum: nec in tutela nec in legato: ut l. sig. ita. §. pe. de test. tu. Quod est dubium: et tunc in tutela interpretatur ius in dubio quod testator voluerit providere posthumo: ut d. l. sig. filiarum: et ista. §. da. tu. pos. §. pe. et si. Si in legatis non ita de facili hoc interpretatur. id quod si cogitasset se plures filios habuisse non fecisset tot legata: ut l. pe. in fi. §. si. que ratio in tutela cessat. id in legatis oportet apparere aliquis pieturas. pro si de posthumo fecit mentionem in aliqua parte testis: ut h. scdo secundum Jac. de are. si enim eent instituti. alle. p. hoc. C. de inof. test. l. iij. et coia vtri. iud. l. si. Item quod si habebat magnam patrimonium ita quod erat verisimile quod ex primonij quietate hinc respectu ad numerum filiorum testator tamen posthume reliquisset. ar. l. si filie. §. si. Item quod testator dixit filiarum in plurali cum vna tamen vivaz haberet. nam dicitio pluralis numeri non verificatur: nisi de posthuma sensisset. ar. l. si. ad treb. et §. e. l. q. quarta in fi. idem forte si quocumque modo testator sciisset uxorem pregnantem: ut l. si cum vel in utero. C. de testa. mili. C. de leg. de. l. et po. l. ij. Sol. ut in glo. C. de leg. de. h. sig. et legando filiarum vel legare posthume: ita demum si in aliqua parte testis de posthuma fecerit mentionem. alias non. Contra quod si de ea non fecerit mentionem testis non videtur: quod preterita nec potest dicere quod legata confirmantur per auctorem. ex causa: quod secundum veraz opem non hyllocum in preterito de posthumi. So. potest dicere quod hic factum fuit testis. et adiecta causa si non videtur iure testis et sic legata ab intestato debent. alias dicitur quod in substituendo filias vel instituere posthumam: ut l. plus. de lib. et posthu. et l. iij. de inof. test. et sic testis valebit: et vide quod dixi in l. fundus. de fun. instru.

Si quis ita.

Distributivum si quis actum primi ubi attribuit pluribus in solidum et eos in solidum ad emolumentum vocat. h. d. C. de leg. de. l. si quis actio. in fi. §. si. So. h. facit charitas liberorum. dicitur glo. hoc non est verum per l. vtrum de re. du. et l. cum inter. C. de h. deico. libe. Nec potest dicere quod ibi sit spale favore libertatis pro dictione maxime que est ibi. quod denotat idem in alijs casibus. C. unde glo. so. scdo modo et notabiliter quod hec sunt verba distributiva que hoc operantur. vide hanc sol. et no. eam hoc intellige quod distributivum primi ubi attribuit cuilibet in solidum actum primi ubi. secus si per parte: ut l. iij. §. si. §.

eo. et l. ab omnibus. in pn. §. e. nisi res relicta est talis que cuilibet in solidum sui natura congrueret: ut l. cum inter. C. de h. deico. lib. De istis distributivis plenissime dixi in l. hoc articulo. de here. insti. C. de leg. de. l. ij. §. de lib. et posthu. Sol. i. odium exheredatiois est ibi quod regitur noatio. Altimio de. inducit istum. §. ad. q. de duobus ingredientibus pro castrum ita quod non apparet quod prior vel posterior vtrique quilibet dicitur habere premium in solidum. De quo dixi in d. l. h. articulo. et Jac. de are. tangit in pria constitutione froy. §. discipuli.

Si uni.

Qui repudiat hereditatem cōsequitur per legatum totum. h. d. cum l. se. C. de leg. de. l. i. l. miles. §. i. Sol. glo. hic loquitur in suo. ibi in exneo. quod sol. est §. l. filio. §. e. unde sol. aliter hic in ipso abstinete. ibi in eius herede. hec est vera. rationes ibi videbitis. et in l. filio §. eo. C. de leg. de. l. de dol. exce. l. apud celsus. §. si ex vnica. et l. si. §. si. Sol. ut in qualis earum no. C. de leg. de. l. si psoni. §. quid ergo. ad si. ibi nec preceptio. ad treb. Glo. non sol. dicitur in doct. ibi solus erat institutus: unde repudiatione eius testis irritatur. Materiam huiusmodi. l. dicaz plene in l. filio. §. eo. vbi glo. ponit.

Ex l. sequenti.

Si testis prior examinat taliter quod dictum suum non valis pro solennitatis defectu. Si secundo rite examinatus dicitur dico pro oia: ut dixi in prior: an valeat eius dictum: ibi. Facit. Et an si comes in castro suo improbavit quodammodo: an alia videatur approbare. vide in fi.

Legata.

Verbum hoc amplius inducit repetitionem per quam legata prece dentia inualida confirmantur. secus in adiectione que fit ad dilationem concedendam heredi. h. d. Primo loquitur quod repetitio facta est in primo gradu. Secundo quod dilatio solutioni est concessa. Tertio quod repetitio est facta in secundo gradu. scdo ibi. diversum. tertia ibi. idem in eodem. Prima glo. ponit casus. Ratio huiusmodi principij est: quod natura comparativum est relinquere formam positivum in extremo. vñ cum dico lego tibi hoc amplius est dicere. relinquo tibi hoc amplius illo legato: et sic illud tibi relinquo: ut dixi in l. si tibi pure. §. si. ij. C. de leg. de. l. i. Quero quod primam legatum erat inutile. Glo. dicit prior pro defectu solennitatis. bonum exemplum plus est. C. sed op. rupto testis rupuntur codicilli: et si non adit ex testis nec data in codicillis valent: ut l. sig. cum nullum. in fin. et l. ab intestato. §. si. et l. i. C. de codicillis. sol. Prior loquitur quod testis valuit: et sic codicilli ceperunt primo dependere a testis. hic quod testis ab initio fuit nullum. ita dicitur de. et bene. Facit in ar. quod si testis primo fuit examinatus taliter quod dictum suum non valebat pro solennitatis defectu. et in secunda examinatione dicit. dico pro oia put dixi prior quod tale dictum valeat. dico non determinando. C. scdo glo. ponit exemplum quod legatum prior erat inutile pro inepta verba. Hoc quibusdam non plus: quod cum sit repetitio intelligit facta pro eundem modum: et sic vitatur in secundo si cut in prior ar. l. i. §. i. que sen. sine ap. resc. et no. in l. i. re pete dis. §. si. ij. Sic quod in verbis erat quedam ineptitudo insepabilis: nisi de nouo reformaretur: ut quod in nomine appellatio erravit: et tunc non videntur confirmata. ar. d. l. i. §. i. que sen. sine ap. resc. Quod sunt quedam verba inepta que possunt separari a legato: ut si quis dixerit filio meo maledicto lego centum. nam tunc illud maledictum non intelligitur repetitum: ut l. si. de h. deico. l. i. et l. seruo alieno. §. si ab ipubere. §. e. ita loquitur hec glo. Si vero in prior testis ponere primam legatum esse inutile ratione persone legatarij: quod non capax vel ratione rei: quod legari non possit: et tunc sine dubio non confirmaretur. ita dicit glo. de. dicit quod etiam tunc possit confirmari per repetitionem si causa impedimenti cessaret pro repetitione facte in codicillis: ut l. i. §. i. et l. si de portat in pn. §. si. ij. et bene dicit. Hoc idem dicit glo. in positione casus. Venio ad secundam partem. Quero que est ratio huiusmodi partis. Respondeo: quod inducta ad diminutionem non debet inducere seu operari augmentum: ut hic. et l. legata. de adi. le. l. cum tale. §. si. de condi. et demō. et hoc verum quod in bb

In posthuma. ADDE limitandum h. pau. de ca. h. nisi testator legasset id ad quod de necessitate teneret: ut puta dote si legasset dote tunc filiarum ad quam tenebat vigorem statuti: quod tunc posthuma comprehenderetur h. ipse solerat. ad bal. §. ex parte quarto lib. C. hoc apli. ADDE bar. l. si tibi pure de leg. iij. et in l. qui ita §. de dote ple. ter. in l. si seruo legat. §. si ita scriptum. §. eo. C. de determinatione. ADDE ang. dicit quod bar. in l. eo §. de sal. dicit quod est arbitrio iudicis anve lit admittere dicta de pos. et idem §. bal. in l. gesta. de re. iudi. pe. d. anc. in cle. te sib. de testi. d. an. in. c. cu tue de testi. sal. in l. iuris iuran. C. de testi. d. Augmentum. ADDE ang. et gui. de cu. l. i. nul la. §. de lega. decidit. q. quod si testator legavit domum uxori cum hoc quod si vix min centum quod heres suppleat quod si vix plus illud erit uxoris: quod inducta ad augmentum non debet operari diminutionem.

Electio.
ADDE post alex. i alterna tiuis qñ elec tio fit debito ris. bal. pñ. filij. ij. li. i. in alternatia ces siois bonoz cui fit electio & qualiter ne gligētia cre ditoy deuol uif electio ad uolentē cede re ro. pñ. cccc. xxx.

Grege.
ADDE grex quid fit nō in. l. fina. §. i. j. de abi. ge. & qualiter differat ab ar mēto. vid. gl. & ibi bar. i. l. militares. C. de mili. velle li. xj. vid. etiā bal. in. l. i. de sta. ho.

In vno boie ADDE qñ idē voluit abb. pñ. xv. & xxxvij. ij. li. q. collegiū possit reſide re penes vnū alijs mortuis & in quārum alex. tangit an collegiū destructū au ctoritate sup ioris retieat priuilegia. vi de q. pulchre pñ. ccc. xxi. i. ci. piēte viſo in strumēto. iij. li. de quodaz castro princi pis auctori ta te destructo & restituti uo de q. voluit idē bal. d. ho spitali destru cto cōfi. ccc. xvij. in fin. iij. lib.

Ad aliqd ADDE qñ de imol. §. q. imo de. beaf extima tio: vt h. lat. per alex.

Sigs p ADDE qñ voluit ro. pñ. ccc. xij. & bal. pñ. cccc. xlv. iij. li. an specialē vica rium vel po testatē posi tuz in aliquo castro subdi to ciuitati vi deat derogat uz iurisdicōi matoris offi cialio.

ducit diminutionez simplr sine aliquo augmento. Si eniz aliquo mō augetur. licet in alio minueret induce ret repetitionē & cōfirmationē: vt. l. si tibi pure. cuz glo. i. j. ti. ij. Exēplū qñ pecunias legauit pure eas volo dari in diē & interi p̄stari vsuras. p hoc qd de vsuris dixi indu ceretur repetitio & cōfirmatio inutilium: vt. l. ij. C. d. do. pñ. **Electio** ad tertiā ptē. rō eius ē eadē q̄ in prima **Quero** vtrū habeam^o ponere istū ipuberē exheredatū vel institutū. Rog. ponebat eū exheredatū. & sic ē idem qd in primo casu: vt nō inducatur repetitio. dy. dicit qñ etiā in filio exheredato pōt dici q̄ inducatur repetitio. vt si substitutus exheredati eēt heres patris. tūc enī possēt ab eo legata relinq: vt. l. in rōe. la. p̄ia. §. si. ad. l. fal. & l. ita tñ. §. a patre ad trebel. **Glo.** pōt i impubere insti tuto a quo fuit inutiliter relictū. Sz qro exēplū. dicit gl. dic inutiliter eo mō quo. §. dy. dicit p verba inepta. Sim autē aliter dicas vide quō pcedit. **By.** vult dicere si po neremus legata eē inutilia ppter defectuz testī nō vale ret substitutio eadē rōe. & sic nō possēt deberi. ex repeti tiōe possēt eēt poni si eēt inutilis rōe p̄sone legatarij vel rei lelegate: si tñ vitū eēt purgatū tpe repetitiōis: vt. §. dixi. **Quero** dī hic qñ si p̄ heres extiterit & dēcesserit qd si nō extiterit heres. **Glo.** dicit idēz. quia pupillaris continet in se tacitaz vulgare. & ideo exponit & p vel. Et aduerte: qz eo casu quo pupillus heres extitit: si legata fuissent ualida heres ipuberis deberet ex p̄sone ipube ris: nō ex sua: ut. l. si fundū sub cōditione. §. si p̄. j. eo. **Altio** **By.** inducit hāc. l. ad vnā. q. quidā comes re probauit quedā facta in castro: an videat alia approba re. Et videt qñ nō: qz facta ad diminutionē nō inducūt augmentum: vt hic cū s̄tibus. In cōtrariuz: qz cū p̄hibebat in vno in alijs v̄f permittere: vt. l. cū pretor. §. de iudi. & l. tribun. §. i. §. de test. mili. & §. de testa. l. ex. ea. **Pōt** dici qñ si plura capita fuerūt corā eo exposita: tūc qdaz reprobādo alia v̄f approbasse. ita dicit **By.** facit eēt de p̄sup. c. nōne. & §. de mino. l. & si sine. §. §. qd papi.

In legato. Si ptes nō adijciunt in legato i telligunt eque. b. d. Non intelli gas qñ p hoc tollit iunctio realis: & hoc opatur plus expressio testatoris de partib^o qñ si nō exprimeretur: vt §. e. l. si duobus. §. si. l. §. De. cōtra: dixi plene in. l. re con iuncti. j. de lega. iij.

Ex. l. sequenti.

Cuius sit electio cū testator hñs duos equos vnum legat hospitalarij: alium predicatoribus.

Ui duos. Si legat incertuz de certis legatarij est electio. h. d. **Glo.** signat plura cōtraria & soluit & bñ. **Mate riaz** videbitis in. l. legato gñaliter. j. e. **By.** in. l. si ita. §. eo. format vnā. q. quidā dñs habēs duos equos: religt vnū hospitalarijs. aliū fratrib^o predicatorib^o. quero qñ hēat electionē. v̄f qñ predicatorē: qz sunt ultimo noiati nā primo v̄f relictū minimū: vt. l. si ita. §. eo. In **Strium** qñ sit electio hospitalarij: qz p̄rio noiati: vt. l. quōtēs. de vsufu. **Finalr** dy. determinat cū cuius relict^o sit equus incertus de certis legatis. legatarij est electio: vt hac. l. vñ hospitalarij prius legerunt. per. d. l. quotiens.

Rege. Vniuersitati legare accedūt po stea nata. b. d. **C**ppo. qñ nō ce dāt: nisi a tpe more: vt. j. e. l. sigs bonoz. & l. i. & ij. C. de vsu. & fruc. leg. So. qñqz legat vniuersitas que daz: vt grex & peculū & similia: & cedūt etiā oia q̄ accre uerunt in vita testatoris: vt hic. & l. peculū. j. ti. i. Qñqz legatur certa spēs: tūc aut testatoris erat & veniunt fru ctus & accessiones a tpe mortis vel saltē hereditatis adi te: qz extūc fuit legatarij. aut nō erat testatoris: & veniūt vsure a tpe more: vt. l. herēnius. alias paulus de vsuris: & per doc. in. l. ij. de vsu. & fruc. lega.

Grege. Vniuersitate legata qd sup est tpe mortis debet. l. muta ta fuerit vel ad vnuz puenerit. b. d. **C**pp. qñ in

vno resideat vniuersitas: vt. l. sicut §. si. qd cuiusqz vni uer. Sol. gl. ibi noie durat: nō re & illā tenet **By.** vel die ibi loqtur in vniuersitate boiuz in qua sunt p̄sideranda duo. s. ipsi boies: & res & iura eoz. vñ pp iura in vno bo mine dī remanere vniuersitas & ius vniuersitatis hīc lo gtur in vniuersitate reruz que nō hz bona neqz iura. iō si deuenit ad vnū nō est pp qd dicatur remanere no men vniuersitatis. **Hec** est scōa so. glo. quā t̄z **Per.** & iō no. illud aut qd hic dī de area examinabo. j. e. l. seruum filij. §. si aree. & l. si ita. §. si. **By.** inducit hanc. l. ad duas .q. quas dicam. j. eo. l. quod in rerum. §. si.

Quis bonorum. Legatariuz partis bonoz nō petit fruct^o: nisi a tpe more. b. d. **Hoc** verū nisi de voluntate testatoris expresse vel presumptiue aliud appareat: vt in glo. **C**pp. ex glo. cū trāseat dñiuz ab adita hereditate veniunt vsure: vt. l. herēnius. de vsuris. Sol. qñ pars bonoz legat nō tran sit dñiuz recta via in legatariū: vt hic. j. e. l. nō amplius. §. si. & ibi videbitis rationē. ideo fructus nō veniunt ni si a tempore more.

God in rerum. Quod futuruz legari potest b. d. **Querit** glo. vtrū hoc legatū sit conditio nale. Et dicit qñ nō. qd intellige veruz quo ad trāmissio nē: quo ad alia est cōditōale: vt. l. i. in fi. de p̄di. & demō. Ex. §. sequenti.

Csi qñ legat emphiteosiz que debebat finire in sua p̄sone videtur legare ius q̄ habet.

Si usufructus. In dubio v̄f qñ lega re ius qd hz in re. l. §. a morte sit periturū. b. d. **Ho.** vnū dicit directo. s. qñ vsu fruct^o nō debet nisi p̄prietate redimat. Aliud dicit a cō trario sensu qñ p̄prietate redempta debet usufructus. **C**pp. ad primū: qz pōt legari res aliena: vt. l. cū alie naz. C. e. Sol. hic errabat credēs posse trāsmitti ad be redē. **Vel** alr & verius hic hēbat ius in fundo. ergo i du bio v̄f legare ipsius p̄tēplatiōe: l. §. deberet extingui mor te: vt. l. v̄tor. C. e. & l. sticho. de vsufr. leg. & ista faciūt ad .q. sepissime occurrent. quidā hēbat funduz in empbi teosiz que i p̄sone sua finiebat legauit illū. **Erte** heres nō tenet ad aliqd^o: vt hic. & d. l. sticho. **C**pp. ad scōm de. l. i. j. de re. ca. Sol. vt in glo.

Si quis post. Si res legata auget legatū crescit diminuat decre scit. b. d. qd dic: ut. l. si ex toto. in prin. §. e. **C**Ho. qñ fun dus p̄stituit destinatione patris. per regiōes. dom^o ve ro interiectōe parietis: vt dicit glo. & probatur in. l. si qñ duas. §. si partem. cōia prediorum.

Ex. §. sequenti.

Csi ex hoibus qui erant in collegio: & fecerant cōpro missuz: qñqz vel septē moriant: an cōpromissuz sit extin ctuz: & an excoicato collegio si aliq substituantur: sint & ipsi excoimunicati.

Et si nauem. Eadē est nauis que destrui tur & reficit eadē carina ma nēte. b. d. **Et** carina dī v̄ter nauis. **Itē** scias qñ cū quolibet nauis noiāf suo nomie p̄prio. si nauis legatēf sim pliciter noie p̄prio nō adiecto eēt distinguendū sicut i domo: vt. l. si domus. in pn. j. e. Sz legatū fundi nō ad iecto noie nō valeret: vt no. i. l. legato gñaliter. in fi. j. e. & ibi dicā. Sz si nauis legat noie p̄prio. aut nō destruit & nullū est dubiū. aut destruit: & tūc aut manēte carina: & tūc est eadē. aut nō manēte carina: & tūc distigue quo pposito fuerit soluta: vt in glo. p̄bas in. l. q. res. §. areā. de so. in. l. si grege. §. e. ti. **Omisi** duas. q. qñ dy. format querif si collegium in quo sunt boies. x. cōpromissuz. & .v. uel. vii. ex eis mortui sunt: an extinguat cōpromissuz. **Et** videt qñ sic: ut. l. diē p̄ferre. §. i. & l. fed. & si interpel las. §. si ab altera. de arbi. & hac. l. cū similib^o. **C**ōtrariū determinat dy. qñ vnū collegiū & idē remanet: ut. §. di

etū ē. facit. l. pponēbat. s. de iudi. Itē inducit ad. q. si excoicatur collegiū: an hi q post in locū mortuorū interueniūt sint excoicati. qd examinaui in. l. iter stipulātē. §. sacra. i. si. de n. ob. z ibi dedi remissioes ad iura canōica.

Filio. Al filio heredi pōt legari pfi. sed si adiuerit iussu p̄ris nō v̄ legatum.

b. d. C. Op. q. illatio q̄ est ibi igi zc. non sequitur ex p̄missis. Diuis timore hec lex legif duob^o modis. p̄mo vt loquat̄ sm iura antiqua. sm hoc dictio igi: referatur ad casuz subauditū: z in tex. nō expressuz colligit̄ tū in glo. i. z in glo. sup verbo p̄ris. scōo mō legif: vt loquat̄ur sm iura noua sm que cū pprietas remaneat apud filiū in aduēticijs: z iō cū querat̄ p̄ri pōt a filio legari p̄ri: z filius deducet a p̄re falcidiā: tūc istud igi sequitur ex p̄missis: z hoc tangit̄ in p̄ria glo. in fi. z in vl. glo. Ex qua lec. nō. q. fili^o a p̄re detrahit̄ falcidiā. Ista tū lect. nō plz glo. q: nō est verisite q̄ iuriscōsultus diuinauerit de lege futura que isto tpe nō erat: tene ergo primā. C. Op. ad istaz. l. insi. e. §. an seruo. Dicit glo. bñ pōt relinqui a filio herede p̄ri: nō aut̄ ecōuerso a p̄re herede filio: vt in Srio. Rō est ipedimentū regule catoniane: qz si a patre relingitur filio pure z testator statiz decederet acgreret̄ p̄ri indubitat̄: qz quo ad acquisitionē ispicitur tps quo dies legati cedit. i. mortis: vt. l. que legata. de reg. iur. et sic v̄ relinq a p̄re ipsi p̄ri. nec pōt cōfirmari: si filius tpe aditiōis vel mortis repiatur sui iuris ipediēte regula ca to. sed qñ a filio relingitur p̄ri si testator statiz decederet nō esset legatū nullū: qz possibile est q̄ hereditas nō acgratur p̄ri: si tpe aditiōis fili^o repiatur sui iuris. iō tūc tēpus aditiōis inspicif: vt hic. z. d. §. an seruo. C. Op. cōtra p̄dicta de. l. cū filio. s. e. Sol. vt ibi dicā. C. Altio dicit glo. ex hoc tex. apparet q̄ hec. l. loqtur in castrēsi vel quasi. P̄rio ga dicit de hereditate adēdū iussu p̄ris. Scōo ga dicit de detrahēda falcidiā q̄ de testō militis nō detrahit̄. Dicit dy. hic qd de falcidia dicit̄ nihil ad p̄positū. nā potuit esse castrēse peculii z detrahet̄ falcidia. Quid enim si priuat^o instituit̄ filiū cōtēplatiōe militie. nō enī hic tractat̄ de detractōe ex testō filiū q̄ hz castrēse peculii: sed ex testō eius qui filiū facit heredem.

Non amplius. Illud videtur qd habere quod remanet^o deducto ere alieno. b. d. Oppo. glo. j. ad. l. fal. l. ad veterani. §. i. Et soluit z bene. quā so. nor. Ratio: quia heres nō cōputat sibi in falcidiā: nisi quod habet iure hereditario. quod plene examinaui in. l. in quartam. j. ad. l. falci.

Si certum. Species legata perit periculo legatarij. b. d. Glo. signat ar. cōtra. z nō soluit. Dy. glo. s. de. l. proculus. Sed dic q̄ ibi improprie dicit̄ dānum: vt. l. iij. de dam. infecto. Vel dic q̄ legatarius patiat̄ dānum cū recta via in eū dominiuz transit: z sic perdit qd est suum. Vel dic q̄ tex. non dicit q̄ patiat̄ dānum: sed sit deterior cōditio eius: qd est etiam perdēdo lucruz. quod p̄: qz ob hoc minor restituit̄. l. iij. §. si quid minori. cum seq. s. de mino. Ex. §. sequenti.

Quid sit in obligatione cuz legatur pars bonorum. Cum bonorum. Legatario p̄tis bonorum potest heres soluere extimationez: vel p̄tes rerum vel rem prout sibi placebit z iudici videbit̄ hoc expedire. b. d. Primo ponitur questio z opinio iuriscōsultorum. Secūdo determinatio auctoris legis. secūda ibi: sed oportet p̄ma ps. l. est clara. secūda est obscura. ratio: qz qd est quid sit in obligatione seu in legato. Juriscōsultus nō determinat hoc: sed dicit qd est in solutione: z procedit hoc modo primo dicit q̄ heredis electio est soluere partes rez vel estimationē: z si solueret estimationem: nulla est dubitatio: sed si uellet soluere partē rerū: tunc nō permittet̄ sibi in rebus que nō recipiunt diuisionē: vel que ex diuisione multū incommodantur. Ex quo sequit̄ q̄ in his

que cōmode diuidunt̄ potest soluere partes. hoc dicit. vsqz ad. l. potest. Ibi dicit iuriscōsultus q̄ potest soluere partē in vna re vel rebus: si de hoc fuerunt in concordia heres z legatarius: sed si essent discordes: iudex erit medius. hoc dicit vsqz ad p̄si. nec necesse. Ibi queritur qualiter debeat formari libellus per legatarium partis bonorum. Et respondetur q̄ nō habet necesse vendicare partem in qualibet re. b. d. C. Oppo. inst. de fideicō. here. §. si quis. z ad. l. falci. l. linea margaritarum in fine Sol. ibi fuit relictū fideicōmissuz vniuersale: z sic bona transeunt cum onere suo. merito res restituitur: hic fuit legata pars bonorū que debetur sine onere: merito nō restituitur res ipsa de necessitate: vt hic. qualiter eniz cognoscam vtrum sit fideicōmissum vniuersale vel non. vtrum transeat cum onere vel nō. dicam in. l. si quis seruuum. §. si. j. ti. i. C. Op. secundo inuito creditore aliud pro alio solui nō potest: vt. l. ij. in prin. s. si cer. peta. hic soluitur aliud pro alio. ergo zc. Dicit glo. hic relinquit̄ pars bonorum in genere: nō pars rerū singularium: qz tunc secus. Primo intelligas verba glo. z differentiam vtrum relinquitur pars bonoruz vel pars rerum singularium: sed si diceret partē rerum mearū simpliciter idē esset: acsi diceret partē bonorum meoruz: qz appellatio rerum generalis est sicut bonorum: vt. l. i. in fi. si cert. peta. z. l. naz quod. §. si. ad. treb. Sed per hoc nō apparet responsum ad p̄trarium: qz si legatur pars bonoruz quomodo soluit̄ pecunia. Pro cuius declaratione habemus examinare. q. positā in tex. de qua fuit contentō iter iuriscōsultos. nec est determinata. i. qd sit in obligatione quando legatur pars bonoruz. Quidā dicebāt: vt tex. dicit q̄ estimatio est in obligatione: sed hoc est falsum: qz si hoc esset post moram deberentur vsure nō fructus: qz estimatio nō facit fructus. quod est cōtra casuz. l. si quis bonoruz. s. eo. Alij dicebant rerum partes eē legatas. pro quibus facit. l. prox. in fi. j. eo. vbi dicit nec necesse habere legatariū in oibus rebus vendicare portionē. potest ergo si uult. Preterea videt̄ casuz in. d. l. si quis bonoruz: qz si veniunt fructus. ergo z ipse res erūt legate: z istud est verū: qz rerum partes sunt legate: tūc ob. contrariuz quomō soluit̄ aliud pro alio. Respondeo propter difficultatē prestationis soluit̄ quantitas p̄ re. vt. l. si pluribus. j. e. z. l. si domus. §. qui constitetur j. e. z. j. ti. ij. l. nō dubium. Sed in legato partis bonorū iminet difficultas prestationis: cum enim bona intelligantur deducto ere alieno: vt dictum est: z es alienum respiciat totum patrimoniū: vt. l. fideicōmissi. §. tractatū de iudi. nō possent solui partes reruz: z ideo deuenitur: vt detur facultas heredi soluēdi sm formaz huius. l. Apteriam aut̄ quando aliud pro alio possit solui habes in l. ij. si cer. pe. C. Quero qualiter potest agere z formare libellum legatarius partis bonorū. Respondeo potest petere actione personali partem bonorum sicut legata est: nec habet necesse vendicare certaz portionē in qualibet re: vt hac. l. potest. in fi. Item potest vendicare portionem in qualibet re. Sed aduerte: qz si cōstat q̄ in hereditate nullum est es alienum: tunc potest vendicare portionem certam in qualibet re si qua sibi est relicta. Si in hereditate esset es alienū propter quod dubitat̄ quotam partē debeat habere in qualibet re: tunc possit vendicare cum adiectione partis incerte: vt. l. que de tota. §. i. de rei ven. lz tamen vendicatio permittatur heredi. superest tamen facultas soluēdi res vel estimationez sm formaz huius. l. z. l. generaliter. §. si. j. de vsufruc. le. C. Glo. inducit hanc. l. ad questionē vtruz falcidia possit deduci in vna re. De quo in. l. ij. C. ad. l. falci. dicam in. l. in quarta. e. ti. Secundo Dy. inducit in ar. ad. q. de eo qui hēt domū cōmunem^e cum malefactore: cui^o domus debet destrui. De quo dixi in. l. artheius. in. §. si. de aqua plu. arcen.

Ex. l. sequenti.

Si ei qui est creditor ex actiōe stricti iuris legetur de bb ij

Remanet ADDE vltra alex. duz all. bal. iduce re hūc tex. ad decisionē. q. q̄ si delegato v̄ solui gabella duorū denariorū: z si legatū fa. etū de. xxx. cū onere soluēdi. x. bēdi q̄ gabella si v̄ solui: nisi p. xx. q. p̄ h̄ fac q̄ idē p̄soluit. p̄si. xvj. incipiente d̄ritur de gabella. iij. li. f. q̄ stāte statuto q̄ heres soluat gabel. lā hz extimationē existētē i castro z alie ni obuenerit hereditas gra uata ere aliēno q̄ si v̄ solue re hz statutu hz est imationē sien daz arbitrio boni viri qui considerabit gra uamia et qualitātē hereditatis.

In vna re ADDE vltra alex. an legitia deat de duci i vna re bal. p̄. xvij. z sequēti. ij. li. z mel^o p̄si. clxxvij. iij. li. z inquatū dicit ipse alex. legitiaz si possit p̄stari i est imatione. et si testator exp̄se mādauerit q̄ debeat solui in pecunia q̄ bal. p̄. ce. celtj. incipie te qdaz frāci scus i. ij. col. s. p̄sertiz. ij. li. dicit q̄ pater ipse pōt p̄uidere filio i legitia i qua libet re: z q̄ iura p̄ria lo. quunt cū legitie supple. tio vebet ex dispositiōe legati: an at pater possit in vsufructu filio legitiaz p̄stituere. vide pe. de ancb. q̄ nō p̄filio. clxxvij. z qd e s. vide bal. p̄. clxxij. iij. libro.

Cōmunez ADDE vltra alex. qd si i destrueda p̄te inferiori venit hēda aliq̄

ipensa ne pti
supiori detur
danz cui ex
pessio debeat
fieri so. an. i
addi. ad spe.
i ti. de exp.
m pn. r de p
dicta. q. vide
vnu sbuz p
bal. p. cccc.
xxviii. ij. lib.
C Si credi-
tori. ADDE
qd si debitor
legat credito-
ri cu h q am-
plius petere
no possit: an
si acceptat le-
gatu: si illud
sit min' debi-
to: an possit
ulteri' petere
pau. de cast.
p. cccxxv.
C Centum.
ADDE q
bald. Raph.
imol. dicunt
hanc decisi-
onem esse ve-
raz qn pecu-
nia fuisse in
sacculo desi-
gnata taqua
spes secus si
ad numeruz
tanqua qua-
titas ce.

bitum: an valeat.

Creditori.

Si creditori debitor legat debitum ita demum vult si creditoris interest. b. d. cu. l. se. C. Op. ad primu dictu de. l. legau. de libe. le. So. itelligas qn legat debitum expssa certa qntitate: ut hic. si emi simpliciter relinqueret qd dz no valeret: qa no releuaret aliqd: ut. d. l. legau. r. l. si preror. so. ma. Venio ad. n. id qd uidet q no ualeat: qa creditoris no interest. ergo r. ut. j. l. p. xi. Rn. glo. imo interest: qa actio p. roria erat t. palis: illa e. ciuilis r. p. petua. C. Ad illud op. qa actio surrogata dz e. eius nature cuius est actio in cuius locu surrogat ut. l. si eu. s. q. iniuriaru. si qs caut. Dicit glo. hoc io: qa testator uoluit. tu dic q lex contraria loquitur quando una actio accedit alteri accessorie hic vna actio accedit alteri eque p. rincipaliter sicut alia. ita dicit Petrus. dixi plene in. l. i. s. hec actio si qs ref. li. esse ius. fu. hoc tñ iter esse t. pis no placet: q. per. l. no curat: ut. l. paterfa. de ca. stren. pec. in fi. no. in. l. qui bis. de ver. obli. Dicit ergo io v3: q. lz iure p. rtorio esset debitum: iure ciuili erat indebitum quo iure legata consistunt: vt insti. de testa. in prin. r. l. lege obuene. de n. sig. ideo illo iure plene interesset vt glo. dicit. r. est vera. C. Venio ad n. marcellus. Op. j. l. prox. vna est sol. q. ista determinef per illa. f. q. hic loquat quado debitum erat in die vel sub conditione. Alij dicunt q. hic loqtur qn debet certa res. vnde interest creditoris propter dñium quod trñit incotinenti: vt. l. iij. s. si r. j. ti. ij. Glo. inst. eo. s. ex p. rtorio dicit q. pp. interesse no ualeat legatu: q. no est plus altero de q. tuor modis: vt insti. de acti. s. plus. que glo. est cõtra. d. l. iij. s. si rem. j. ti. ij. nec ob. si no est plus altero de quattuor modis: q. est q. n. tus modus essendi plus qui sufficit ad legata. Ita notabiliter dicit gl. j. ti. i. l. meuius. in pn. n. debitor aut. C. Op. q. falcidia refecet illud legatu in. l. i. s. creditori. ad. l. fal. Sol. refecat. in cõmodo representationis. ita dicit gl. C. Quero duo. primo si legat debitum in diez r. ante mortẽ testatoris veniet dies: vtrum legatu extingatur. dic vt in glo. hic r. per glo. in. l. n. bis. ad. l. falc. r. per dy. in. c. factu legitie. de reg. iur. li. vj. C. Quero qd si ei qui est creditor actõe stricti iuris legatur debitum vtz valeat. Aides q. sic: q. interest creditoris hẽre actionez ex testõ que h3 instar bone fidei. In p. rtrariu est tex. in. l. aurelius. s. fi. de lib. leg. nec curat de dicto interesse: qa illud no p. dest: nisi quo ad v. suram debitore existente in mora: r. sic debitore delinquẽte quod presumere no de bemus. lz aut cõstat legatu: vt ipsum debitum quod e. purum r. ligduz põt peti ex testõ. puto tñ q. si creditor no h3 bona hypothecata q. illi debito adijciat hypotheca p. testm: quod fieri põt: vt. l. i. C. coia dele. r. p. bas ex generalitate. l. si debitor. j. de lib. leg.

Ex. l. sequenti.

Appellatione pecunie qd ueniat: r. an si testator legat centu que sunt penes capsorem: r. si ea no p. staret legat vinea: si heres illa centu accipiat r. uelut alia centum dare: an liberetur. vide in fi.

Alis scriptura.

Scriptura p quam legata pecuniaria qbus dies no est adiecta progant no pertinet ad corpora nec ad legata: qbus dies est gratia deferende solutõis vel multiplicande obligationis: vel inducẽde conditionis adiecta: r. porrigit ad legata: p. cedetia r. sequentia. etiã postea in codicillis relicta. h. d. tota lex. Diuide. Primo ponit verba testatoris. Secundo exponit verbu quas pecunias. Tertio expõit n. ba quibus dies adiecto no est. dices q. põt intelligi de die quadrupliciter: vt p3 ex casu sumario. Quarto exponit verbu legau. secunda ibi: ad corpora: r. ibi ad n. itez si legatur. que hiciunge. tertia ibi: r. ad ea. quarta ibi hanc autes. Legam per ptes. dicit tex. dato. f. dubital qualiter intelligit. io iuriscõsultus exponit ea: r. incipit exponere quas pecunias. C. No. q. verbu pecunia a testato

re platur referf ad ea tñ que consistunt in p. dere nume ro vel mensura. scõo q. pecunia p. signata in sacculo vel i arca no cõtinetur appellatione pecunie: sed debetur: vt sps: vt hic r. j. eo. l. plane. s. sed hoc. r. l. sed si certos. C. Op. j. ti. ij. l. q. quis. Glo. dicit ibi dixit sumas: hic pecunias. quod no pl3: q. ibi appellatio pecunie est ita la ta sicut appellatio sume: vt. l. nã quod. s. fi. ad treb. So lu. glo. secudo ibi fuerunt verba futuri t. pis: hic p. rtrari. Nec hoc pl3: q. istud p. rtrariu trabif ad futurũ: vt bac. l. s. fi. cum. l. seq. Dicit ergo q. ibi tractat de legato apli ando quod est fauorabile. hic de restringẽdo qd no est fauorabile: nec tamẽ odiosuz: q. fit fm voluntatẽ defun cti. C. Op. scõo q. appellatio pecunie largius sumatur vt. l. pecunie. j. de ver. sig. So. glo. fateor q. qnq3 sumif largius: hic no: q. facile erat ei dicere que legau no ad ijcere pecunias. C. Not. ex hac glo. q. si testator dixit q legau no adijciẽdo pecunias: porrigit ad corpora. qd pl3: vt. l. si mibi r. tibi. s. fi. s. eo. Licet hoc verum sit tñ. glo. no multu pl3. nã semp possem dicere facile fuisset legi vel testatori hoc no apponere. Tamẽ dicas si fic in aliqua dispositõe p. rterf verbu pecunie r. dubital qd cõprehẽdit. Dicit aut p. cedet aliqua dispositio ad qua refer tur: tunc limitat fm illa p. cedentẽ: vt cõtineat oia: sicut p. cedẽs continebat: vt. l. cu stipulamur de n. ob. r. l. si creditori. in pn. s. de pecul. iuncta. l. ij. s. puenisse: r. l. si vẽditor. de here. vel ac. ven. aut no p. cedet aliqua talif dispositio: r. tuc aut verbu pecunie p. rterf in casu mere fa uorabili: r. oia p. rprehẽdit: vt. l. nã qd. s. fi. ad tre. l. ppe mõ3. r. l. pecunie la. i. r. l. pecunie la. ij. de n. fi. Aut i casu mere odioso: r. tuc accipit stricte p. pecunia numerata: vt. l. i. cõiuncta. l. sed r. iulianus. s. mutui. s. ad macedo. Itẽ vbiq3 tractat de aliquo obligãdo cõtra sua volũ tatẽ cuz de iure cõi no tenetur: vt. l. si. n. s. fi. solu. mar. Aut loqtur in casu no fauorabili nec odioso: r. tuc eligi tur media via: vt cõprehẽdat ea tñ que consistunt in p. dere numero vel mẽsura: vt hic r. qnq3 tractat de ali quo obligando de iure cõi vel fm suũ voluntatẽ: vt. l. ij. s. si cer. pe. r. l. ij. C. de consti. pec. Nec. ob. si dicit q. ibi oia cõprehendit: q. ibi illud est ex extẽsione: vt ibi dñ in tex. no ex propria significatiõ. P. rdicta lz de iure sint vera: tamen forsan fm cõ3 nostrũ vsum no admitteret cum appellatio pecunie strictius accipiat. Dicendũ est ergo secus esse de v. su cõi qd preualet oĩ cõstitutioni: vt. l. libroz. s. qd tamẽ cassius. j. ti. ij. r. l. labeo. de suppl. leg. C. By. inducit hãc. l. ad. q. testator legauit mibi cẽ tum que erant apud capsorem: r. si ea no p. rteret vol uit q. heres deberet mibi p. rterare vna3 uineam. heres illa que erant apud capsorez exp. dederat: r. volebat dare alia centu vtrum possit. Aides q. sic: vt. l. quidã. j. e. By. dicit q. fuit determinatũ cõtrariuz per istum tex. in n. fi. item si legetur. fuit enim legata species: r. species p alia specie solui no potest. ad idem. l. plane. n. fi. sed hoc ita. r. l. s. si certos. j. e. Non ob. l. quidã: q. ibi erat pecu nia legata in genere seu quãtitate potius q. in spẽ: vt ibi videbitis.

Et ad ea.

Hic incipit exponere verba qbus dies expositus non est: r. primo di cit pertinere ad legata pura. secudo dicit non pertinere ad legata quibus dies apponitur gratia designationis tertio dicit no pertinere quando dies apponitur causa multiplicande obligationis. quarto dicit no pertinere: quando dies adijcitur gratia inducẽde conditione. secunda ibi: q. si forte. tertia ibi: q. si in annos. quarta ibi: sed si sub conditione. C. Oppo. de dona. prelega. l. cum vulgari. sol. glo. ibi erat dies appositus saltem a a lege. pro hac sol. facit. j. de ali. r. ci. leg. l. libertus quoa. s. posthumus. vbi hec clausula no exten dicitur ad lega tu3 alimentorũ quod habet diez tacitã: vt. l. pecunie. e. ti. In dñũ facit. s. hac. l. n. q. si forte: q. tacite uest q. de berentur presentia: r. tamẽ porrigit ad ea hec clausula: nisi exprimat. Ex quo apparet q. testator voluit sentire.

ad rem et post litem contestatam poterit eligere utrumque vel rem vel estimationem: et hoc vult hic textus. Si enim rem expressim se peteret: et super petitione rei litem contestaret in ipsa contestatione eligeret: nec videtur opus alia electione: ut l. i. ad dubitari. in fi. s. de here. insti. postquam autem unus eligeret vel res sibi soluta fuerit: alius necesse habet directo petere estimationem rei: ut d. l. si res. j. tit. ij. Scias etiam quod hic est quedam glossa super verbo portioni. que non dicit bene: sed melius dicit in l. plane. in prin. ut statim videbitis.

Ex l. sequenti.

Si delegatus commisit alicui incapaci vices suas: an pro hoc amiserit iurisdictionem.

Mane. C. de p. ex glo. s. ex qui. cau. ma. l. nec vtilem. fol. ibi in iure efficitur querito quod non potest ab aliquo auferri: nisi in alium transferat. hic in iure quod queri sperabatur. Vel aliter: ut dicat. j. p. contrario. C. de p. s. de rei vendi. l. si is qui. Sol. hic loquitur in his que ex mera nostra voluntate dependet merito reuocant: sed transferant in non capacem: quia voluntas reuocandi est. l. tria loquitur in his que non dependet ex mera voluntate nostra. facit ad predicta quod non. p. dy. in. c. non prestat impedimentum. et c. utile p. inutile. s. reg. iur. li. vi. Et ista inducit dy. ad. q. quod si delegatus alicui non capaci commisit vices suas. propter hoc non amiserit iurisdictionem: quia non erat in sua mera potestate a se abdicare ut ex predictis patet. facit quod non. in. c. super questionibus in verbo tota. de offi. dele. Ultimo uide glossa super verbo potestate. Ista glossa verum dicit. et illa que est in l. precedenti uerum non dicit. que est super uerbo portionem. fm dy. et oes et hic fit finis pro hoc mane.

Ex s. sequenti.

Si legata sit res et estimatio an utrumque debeatur. et an si per testes appareat de numeratione: et de eadem quantitate diuerso tempore appareat promissio per stipulationem an ipsa mens diuersa debita.

Si eadem res. Si circa idem corpus multipliciter a testatore legatum non debet nisi semel. secus si a diuersis testatoribus. sed si circa quantitate uel genus pluries debet si de uoluntate testatoris processit. h. d. Querit dy. circa primam partem. quod si uni legat res et estimatio rei: an debeatur utrumque. Et dicit ipse ar. q. non. j. de do. ple. l. ij. s. mela. Bene dixit arguendo: non determinando: quia contrarium est ueritas casus est in l. si alij in fi. s. de usufructu. et l. fundum cornelianus. de noua. et dy. hoc determinat in. c. bona fides. circa fi. de reg. iur. li. vi. probatur et in l. nutu. s. i. j. tit. ij. Ad h. sed si duorum. op. glo. de l. nec ulla. s. pe. s. pe. here. Rn. intelligo quod primo habuit consecutus estimatum nem tunc poterit petere rem. secus si prius re: ut in glo. Ad h. sed si non corpus. op. de l. quinquaginta. s. de p. bati. Sol. glo. optime ibi in diuersis uoluntatibus: hic in una. nota ea facit quod si apparet de numeratione per testes: et postea apparet promissio diuerso tempore de eadem quantitate per stipulationem quod diuersa debita presumant. quod dicitur in l. cum certum. de adi. le. et dixi in l. triticum. de h. ob. Item quod iuris si diuersa essent quantitates. dicitur ut dicitur. l. dixi tamen ad tollendas istas dubitationes consuevit apponi habita in istis computata in hac p. uisione que omnia alia numeratione: p. uisione uel confessione que de dicto debito apparet.

Ex s. sequenti.

Si res legata efficitur mea quid petatur.

Quod si rem. Si res legata efficitur mea eatenus uel legatus quatenus per eam mibi abest. h. d. C. de p. de l. ad veterani. s. i. ad. l. fal. Sol. ut in glo. et clarius in l. non amplius. in pn. s. e. C. de p. ex glo. C. e. l. pprias. in fi. et j. e. l. cetera. s. i. So. res que est mea tempore legati facti non potest mibi legari pure: et si legatur non uel: sed si tempore legati facti non est mea legatum ualeat: et tunc si mea postea efficitur ex causa onerosa: legatum non extinguitur: ut hic. Querit extra gl. si res est effecta mea quod petatur in libello: an rem an estimationem que

mibi abest. Uide quod estimationem: ut hic dicitur in textu. Contrarius quod debeat peti res: sed estimatio fit in solutione. p. bari ut per. l. si seruus. in fi. de ver. ob. quod tenet glo. i. fi. e. s. si res. et idem ut tenere in l. cum alienas. C. e. in. ij. gl. Ego dico quod legatariis habet electionem petendi rem uel estimationem: ut l. si filio. la. i. s. i. et l. illud. s. i. de dona. ca. mor. que leges hoc probant: et per h. concordat glo. predicta cum legibus b. et gl. que inuunt precium petendum: ut hic. et l. si res mibi. j. tit. ij. et j. e. l. sed si res. et glo. j. ad. l. fal. l. fundo. Ad. l. si seruus. in fi. de h. ob. et in dictis. ll. de dona. ca. mor. Querit quod si res sibi legata emit magno precio. Rn. heres non tenebit nisi ad precium congruum: ut l. q. per binam. s. fi. et l. non dubius. j. tit. ij.

Ex s. sequenti.

Si vnus est institutus pure alius sub conditione: an institutus pure interim habeat totum: ibi. Henio.

Si coniunctim. Coniunctus in cuius consistat legatum uel sperabat consistere facit partem coniuncto h. d. C. de p. q. non admittit ad partem nec admitti speratur non facit partem: ut l. si duobus in fi. s. e. et j. p. s. dy. i. distinctione quam hic ponit dicitur in h. ijs legatus est inutile ex persona legatarij hic mixta consideratione legatis et legatarij q. erat seruus proprius. Ista so. ponit diuersitate casuum non rationis. Dic ergo quod legatum ibi nullo modo ualebat in persona legatarij. id non facit partem hic in persona serui: sed non ualeat in rigore: ut actio def. tamen ualeat in equitate sed quia heredes debent dare seruo: ut l. quidam. s. illo. C. s. necess. ser. here. insti. ita sentit glo. hic et optie. Materiam istam l. dy. ponat hic dicat in l. huiusmodi. s. si ticio. j. e. vbi gl. ponit C. de p. ad secundam partem ex glo. si eadem res legatur in testamentis diuersorum legatarij non dicuntur coniuncti: nec faciunt sibi partem inuicem: ut l. si sub conditione. qui. mo. v. s. u. s. ar. s. e. l. s. i. Sol. hic non sunt testamenta penitus diuersorum: quod quo ad multa patris et filij vnus est testamentum: ut l. prius et filij de uulgo. et pupi. maxime quo ad coacervationem legatorum: ut l. si in ratione. s. quod vulgo. j. ad. l. fal. C. de op. q. quod relinquitur a diuersis heredibus non dicuntur coniuncti: nec partem inuicem faciunt: ut l. si de usufructu. accre. et l. quod ergo. s. si quod duos. j. e. r. n. illud uerum quod relinquitur a diuersis heredibus succedentibus in diuersis portionibus. hic quod relinquitur ab instituto et ab eius substituto quod habent loco vniuersi. C. de h. et huc casum quod inter legatarios eiusdem rei a pupillo et eius substituto dicitur esse coniunctio: ita quod faciunt sibi partes. Querit utrum interim legatarius habeat totum uel partem. Jo. dicit partem suam tantum. Hugo. dicit quod totum. uide gl. et est ista diuersitas per questionem notatam in l. ij. si pars here. pe. quam statim dicat. in proposito tamen puro Jo. uerit dicere. primo per text. huius. l. que dicit sed et fi. que inuit diuersitate in facto identitate in iure: ut l. ij. et ibi no. s. ne quis eum qui in ius uo. et l. s. et si lege. in pn. de peti. here. Sed si h. etis in littera: sed si sine tunc non faceret per Jo. sed pro eo est casus in l. si dno. j. co. Henio ad. q. no. in. l. ij. si pars here. pe. si vnus est institutus pure: aliter sub conditione: utrum interim institutus pure haberet totum uel partem. Glo. arguit ibi per h. et ponit opi. et determinat. aut sunt coniuncti re: et sic cuilibet res assignata in solidum et interim institutus pure habet totum. aut sunt coniuncti uerbis et interim etiam habet partem. ita dicit ibi glo. et sic intel ligo ar. p. et h. et cocor. opi. Hac. q. tagit in l. si quod ita scripserit. s. de here. insti. et ibi dy. ut tenere opi. Jo. tangit etiam glo. in l. filium. in prin. j. quod di. le. ce. tangit etiam l. q. d. ergo. ij. r. j. e. dicas sic. aut loqueris in hereditate: aut si fideicommissio vniuersali: aut in legato singulari. pmo casu si quid queris utrum institutus habeat interitum totum uel partem tene distinctionem glo. in. d. l. ij. non tamen dico quod eo casu quo interitum totum habet sit heres in totum interitum: quod si selet heres non posset desinere esse heres: ut l. ei qui soluendo. in fi. de here. insti. et dy. tangit in. d. l. si ita scripserit. sed dico quod an sit heres in totum uel non pendet ex futuro eue

Voluntati. bus. ADDE. qm eadez summa legat plures vno uel diuersis testif an plures debatur ultra alex. bal. p. s. cccxxiiij. li. lib. et p. s. ccl. iij. li.

bb iij

tu: q: si deficiat conditio coheredis in totum semp fuit heres: cu nung sibi aliqd decreuerit: sed si existat cōditio nō fuit retro heres: nisi pro pte sua. nec mireris si interis in totum admittit: lz sit dubiū: q: z aliter vete pleno admittere filius p q̄rta parte. lz possibile sit septem nasci: z euentus declarabit in quantū retro fuit heres: vt l. qui antiqui. z. l. illud. si ps here. pe. z. l. cū qd. s. suū de acq. here. lz glo. in. d. l. ij. inuat euz in totū heredē: lz intellige. i. totum retinebit tanq̄ si in totū esset heres. Si vero loqtur in fideicomisso vniversali sic relicto vni pure alteri sub cōditiōe. distingue aut heres adiuit coactus: z distingue: vt colligif ex text. z glo. in. l. i. s. sed z quoties. j. ad treb. aut adiuit sponte: z est idē quod i legato in quo dic. aut loqtur in legato pprietatis: z interrim hz partē suā tantū: etiā si sunt re tm̄ conūcti: vt hic z. l. si domino. j. e. z. j. e. l. qd ergo. ij. h̄. z. l. ibi tangitur ratio diuersitatis est: q: in hereditate nō est alius qui interim retineat: z ad quē ptineat. iō heres cui relictū est totū interis retinet totū: vt. s. dixi. sed in legato est q interis retineat: vt heres. Si vero loqtur in legato vsufructus: tūc apud eū cui relictus est pure interis totū erit: vt. l. idē. s. si mibi. s. de vsufr. acc. Rō diuersitatis est: q: res legata z ei' pprietas est eadē mō que erit tpe existētis vel deficiētis cōditiōis: z iō cū in ea sit spes q̄ ali' admittat interim facit partē: sed vsufructus qui est illo medio donec conditio pēdet nō est idē cū eo qui erit post conditionē existētē vel defectā: q: vsufr. quotidiē constituit z finitur: vt. l. i. in fi. de vsuf. acc. facit. l. si vsufruct' mibi in bienniū. de vsufr. le. merito cū ad illū vsufructū nō speret q̄ alius admittat interim vsufructuarius habz totū. Idē si vni esset legat' fundus pure alij fructus sub conditione: vel ecōuerso: q: ille cui legat' est pure totus habebit interim eadē rōne: vt. l. i. s. si decē. j. vt le. no. ca. Cōtra predictā distinctionē facit bec. l. scriptura i fi. de condi. z demō. vbi vī idem in hereditate z legato: lz responde ut ibi dixi.

Si duobus. Heres idēqz legatarius ab initio nō facit partē collegatario. secus si collegatari' per psonaz mediā heres fiat. b. d. primū z tertiu r̄sum debent iungi simul sm glo. Cōp. de pn. ad. h̄. plane. Sol. in prin. ab initio legatū nullo mō p̄sistit: in fi. legatū ab initio cōsistit i iure actionis: z adhuc durat iure retentionis. Dices tu nōne i pn: pōt dicere heres ego hēo ius retentionis. Dicūt qdam vt h̄. istud ius retentionis nō est vetustius legato: nec vnquā habuit ius actiōis secū. sed si eēt vetustius: tunc partē facerz: vt. l. bmoī. s. si ticio. j. e. Idē si ab initio habuit ius actionis: vt in. h̄. plane. qd qualiter pcedat dicā in. d. s. si ticio. Cōduerte tñ q̄ istā. l. intelligo qn̄ testator relinqt eandē rez heredi: z legatario p̄iunctis re. vel re z verbis: ita q̄ inter eos est loc' iuri nō decrescendū: vt. l. cōiunctis: z ibi no. j. de le. iij. sed si essent p̄iuncti h̄bis tñ: ita q̄ testator p̄as assignasset: tūc legatari' nō pōset petere nisi partē suā: aliā pōt heres retinere: vt. j. ea. l. s. si. expressius in. l. lutiū. in pn. j. ad treb. ius ergo heredis nō facit q̄ legatario decrescat. sed pmittit z facit q̄ nō accrescat: vt dictis. ll. z ita intelligo istā materiā Cōp. inducit istā materiā ad. q. qd si erāt. v. filij quoz vnus est exheredatus: vtrū alij hēbunt legitimā tanq̄ si eēt quattuor nō p̄putato exheredato. an exheredatus p̄putabit qui nō facit partē. Ista esset repetitio multum longa quā ego posui in. l. i. in fi. de cōtra tab. in his qui priuant a lege: z in his qui priuant a testatore. dixi in. l. i. s. si p̄. j. de conū. cum emā. li. verba dy. examiaui in repetitione. l. pater filium. de inof. test.

Inde dicitur. Si a legatario legat' heres dibus: heredes admittuntur p hereditarijs portionib'. b. d. sm primā lect. Vel aliter si heredes grauant inuicē prestare corp' hereditariuz qliber capiet pro hereditaria portione alteri'. b. d. sm aliā lec. Cōp. s. p̄. s. si duob'. Sol. hic nō relin-

quit alicui a se ipso: sed a coherede vel collegatario: Cōp. j. de sta. li. l. si ita. s. i. dic q̄ ibi ppria nomia fuerunt expressa. hic non.

Si ita. In alternatiua: si referunt h̄ba executiua ad legatariū eius erit electio. b. d. hoc declarat in. l. lucio. j. ti. i. Cōd illud qd hic dicit q̄ duo legata sūt op. de. l. si ex toto. s. si ita. s. e. l. Sol. vt ibi.

Sed et si quis. Pars fundi dī fund' si de mēte legatis appareret. b. d. Hides hic q̄ aliā partē retinebit heres: q: testator partē exp̄sse assignauit. facit qd dixi. s. e. l. s. si duob'.

Heres. Interitu sp̄i sine culpa heres liberatur. b. d.

Ex. l. sequenti.

Exciptis obscure in ea succumbit. Et qualiter negatiua p̄betur ex inspectione scripture.

Scie textores Si duobus diuerse sp̄e seruorum legant' serui q̄ participat' de vtraqz debet siue fuerunt excepti obscure: siue nō excepti. b. d. Buide. p̄mo legauit z legādo exceptit obscure. scdo legauit z nil excepit. tertio legauit z excepit clare. scda ibi: hoc enī. tertia ibi: q̄ si hoc. Et pone casum q̄ testator hēbat in p̄mo nio quosdā seruos textores nō uernas. quosdā uernas z nō textores. quosdā uernas z textores. Licet glo. aliter legat z nō bene: vt statz dicā. Cōp. ex hac. l. i. q̄ excipere obscure z nō excipere paria sunt. Ende q̄ p̄ponit exceptionē obscure succumbit in ea: vt. l. scire oꝝ. s. scire. de excu. tu. l. i. s. labeo. j. de flu. dixi plene in. l. i. de exce. Cōp. no. q̄ qn̄qz negatiua pōt probari ex inspectione scripture. si nego alij esse legatū apparet ex inspectione insti: vt hic z. l. si. C. de re. credi. facit qd probet aliq̄ nō esse allibratū in ciuitate si nō reperitur i libro libre: vel nō soluisse collectā si non reperitur in libro soluentium. Cōp. de. l. seruis vrbans. s. si. j. tit. ij. Dicit glo. solue vt ibi. tu dic q̄ ibi legauit vni genus alteri specieꝝ. erant aut oēs uerne: z illud erat genus. lz quidā ex his essent textores. vnde sp̄s derogat generi. hic autz nō erant oēs uerne: nec oēs textores: sed quidam uerne tantū. quidā textores tñ. quidā uerne z textores: z sic hēbant se vt sp̄s differentes. merito fit diuisio: vt ponitur hic z in. d. l. seruis vrbans. s. si. j. glo. que hic dicit q̄ oēs erant textores nō dicit bene. sm dy. z alios: q: d. l. seruis. Cōp. de. l. seruo manumisso. j. de pecul. le. So. vt ibi. cetera dic vt in glo.

Nihil. Inter z: z cū: nō ē d̄ria qn̄ ponuntur inter psonas. b. d. Cōp. de. l. i. z. ij. de pecul. le. z de fū. instr. l. ficui. So. in cōiungēdo nō ē d̄ria: quia qlibz cōiungit: vt h̄ z. l. triplici. j. de h̄. sig. i. mō cōiungēdi ē d̄ria: quia aut ponit inter psonas quaz natura ē q̄ vna alteri nō accedat: vt. l. iustissime. de edi. edi. z tunc inter z: z cū: nulla ē d̄ria: vt hic. aut apponit inter res q̄ rum natura ē: q̄ vna alteri accedat: z tūc ē d̄ria: quia z cōiungit principaliter. cū accessorie: vt. d. l. i. z. ij. z. d. l. si cui. z qd no. in. l. z si ancilla. j. de pecul. le. z qd no. isti. e. s. si q̄ ancillas. z no. l. y. in. l. fundo. C. d. h̄. si. z p̄. in. c. accessoriū. extra de reg. iur. li. vi.

Si alteri. Si q̄ritas debet respectu sp̄i p̄empta sp̄e debitor liberat. b. d. Cōp. solutiōe facta vni alteri d̄betur estimatio: vt. l. si res mibi. j. ti. ij. ergo interitu nō liberat: vt. l. incendium C. si cer. pe. z. l. in rōne. s. incertum. j. ad. l. fal. So. dicit dy. z Ja. de are. hic nō tenebat ad quāritatē p̄cise: lz ad q̄ritatē si sp̄z nō daret. iō p̄empta sp̄e liberat: vt. l. si ad libertatē. de nox. ad idē. l. si is q̄ de act. z ob. Vel dic q̄ hec quāritas debet respectu certe specieꝝ: merito p̄empta specie liberatur: vt. l. quidā. s. si tibi. j. eo. z. l. in nauē safeli. s. loca.

Ex. l. sequenti.

Can valeat relictum legatū in genere qualiterqz accipiatur genus: ibi. Ad primū. Et cui' sit electio cū legat'

Exheredatus. ADDE vltra alex. an q̄ si admittet ad petenduz legitimā facit at alijs p̄ingore p̄tem ang. p̄. cv. z an pertineat portio talis ad fr̄s p̄ ius accrescēdi. vi de bald. p̄. ccvij. i. li. et an in legitima hēat locū ius accrescēdi p̄ eundē. xci. v. lib.

Partic. p̄t. ADDE vltra alex. qn̄ sub simplici b' p̄tincatur caus mixt' ang. p̄. cxc. vij. z. cclvj. z i quantū tāgit de legato facto filio sū dēti d̄ libris zc. vid q̄ cōsuluit bal. cō. fl. cli. i. li. z i quātz tāgit si fit vn' p̄pecialis iudex i cāis pupillo rū z ali' i cāis nō trāscēdētib'. x. libras z p̄tingat q̄ pupillus hēat cāz. x. libraz q̄ cognosceꝝ vide q̄ i alia q̄ p̄sultit rōde filia mercatorisq̄ rōe administrate tutele puenit baf coraz iudice mercantie q̄ in alijs cāis cognitio nez nō hēbat tñ q̄ ex lōga cōsuetudine cognoscebat de alijs cāis r̄ndit q̄ cognoscere poterat de cā tutele: vt eius p̄. l. ecc. p̄.

Et z cum. ADDE q̄ voluit p̄. de anch. p̄. ccc. lxxj. icipiēte in thēmate p̄posito i pn. q̄. col.

in genere: ibi. Circa secundū. Et an ille cui cōpetit electio possit libere eligere quē velit: ibi. Ad tertium.

Legato generaliter.

In legato generis electio est legatarij: vt mediocri eligat: sed si testator sensit de certo electio est heredis. h. d.

Pro declaratione huius. l. videndum est primo: an valeat relictū legatū in genere. scō si valet cuius est electio. tertio an ille cuius est electio possit eligere quē vult libere. Ad primū assumā glo. ibi vbi incipit distigue: aut est genus generalissimū zc. Et pro euidentia huius gl. habes scire arborē porphyrij. appellat eniz hec glo. genus generalissimū illud qd supra se nō hz aliquod predicabile: vt substantia siue res. Genus subalternū appellat ea que continētur sub illo: tū predicat de plurib' differētib' spēs: vt corpus: aial z filia. quoddā est gen' in seruis z illud appellat glo. qd predicat de plurib' differētib' numero. qd apud logicos dī spēs: vt hō equus z filia. Aut ergo relinquitur in genere generalissimo vel genere subalternō: vt aial: z nō v3: qz dando muscā liberatur: aut relinquitur in genere inferiori: z dic ut in glo. z idē no. in. l. cū post. §. gener. de iure do. dixi plene in. l. si ita stipulatus in pn. de s. obl. circa s'ria prime partis.

Circa scōz qd hēat electionē fuit opi. inter Jo. z bul. postea Jo. distinguit. cuius distinctionē tenem' hic z in s'ri. eo. §. si generaliter. z. l. heredes. §. si incerto. §. fa. her. Examinem' qn testator relinquit illud in genere qd habz certos fines a natura: vt hōies vel bouē. aut relinquit ista in suo patrimonio z eligit legatariū: vt hic. z. d. §. si generaliter. z. d. §. si incerto. z. d. §. gener. z. l. si seru'. §. cum hō. j. eo. Rō: qz legando genus v' trāfferre electionem in legatariū: vt. l. si quis a filio. §. si qd plures. §. eo. z ibi no. in glo. hec eniz v' voluisse: vt eligeret vnuz ex seruis quos hēbat in primonio: z est rō. nā cū p legato ppetat ples actiōes z sit electio legatarij: vt. l. cuius fili'. §. varijs. j. ti. i. si auferret legatario electōz re: auferret ei electōz actionū: qd ius nō patit: vt. l. ij. §. g'iastr. diffinit sceuola. §. de eo qd cer. lo. z istā rationē ponit tex. in. l. si seru'. §. cū hō. j. e. aut testator non relinquit in patrimonio seruos vel boues: z tunc dicit glo. est electio heredis: vt. l. iij. in prin. z. l. iij. de ui. tri. z ole. le. Sed dicit Byn'. qz ille. l. nō faciunt: qz loquunt in quātitatibus in quibus hz sit in genere debiti: tū est electio debitoris z pōt minimū solvere: vt. l. minimis. j. ti. ij. z. l. si fideiusorē. §. mā. z. l. q. cōcubinas. §. i. j. titu. ij. sed adduci pōt. j. e. l. h. mōi. §. si cui hō. ita dicit Byn'. C'ideam' rōnem quare nūc electio est heredis in precedenti casu legatarij. Rō qz qn testator nō hz seruos in patrimonio nō v' relinquit legatario optionē: qz res aliena nō pōt optari: vt no. in. l. serui. in pn. j. e. Itē nō hz legatari' electionē actionū: qz nō pōt cōpetere rei v' dicitatio pro re aliena: hz solū actio psonalis: z sic cessant rōnes predictae. Sed in quo dī grauat' heres. s. redimere vel dare: merito est eius electio: videtur eniz grauat' in quātitate: z iō bene faciūt. l. alle. per glo. Itē predicta vera nisi verba executiua legati dirigerent ad aliquē tunc enim illius eēt electio. qd eniz in primo casu si dixisset testator heres meus dato vnuz ex seruis meis. vel in scōo dixisset qz legatari' accipiat sibi vnū bouē. certe illius eēt electio: vt. l. plane. §. pe. §. e. z qd no. in. l. lucio. j. ti. i. z v' expressuz. j. ti. ij. l. qui cōcubinas. §. i. Et predicta vera vbi testator legauit incertum de i certis. Si aut legauit incertū de certis distigue: aut sensit de certo aut nō: vt hic in glo. rōnez vidistis in. l. si qd a filio. §. si qd plures. §. e. Alia quantū ad ppositū dic ut i glo. Ad tertiu' qro: an ille cui cōpetit electio poterit eligere libere quē vult. dic ut in gl. hic in pri. z p Byn'. in. c. i obscuris. de re. iur. lib. vj. Predicta oia vident' destrui per. l. si ita sit scriptū. §. e. vbi nulli datur electio. sed qd minimū est videtur relictū. Rū. in predictis vbi cūqz datur electio heredi p'dicta. l. non contradicit cū presumpcio est: ut eligat minimū: vt. j. e. l. apud. §. scio. Sed con

tradicit casibus vbi data est electio legatario. Sed tūc rīdeo qz predicta s'ria qn testator reliquit vnū de certis vel incertis adeo qz electio pōt intelligi translata i legatariū. sed in. l. si ita sit scriptū verba ita fuerunt pposita qz nullo mō potest intelligi relictā optio: merito debet quod est minimū. Querit glo. qn testator de certo se sit: v' legatū valeat de rigore vel de equitate. Et v' dicere qz de eqtate. de rigore secus: vt. l. duo sunt ticij. de testa. tu. Tu dic ut. l. si qd a filio. §. si quis plures. §. e. C' Quero qd si testator nō habeat aliquē fundū z legādo sensit de certo cuius erit electio. Dicit glo. qz erat legatarij: vt in seruis dixi. S3 certe tūc est electio heredis etiā in seruis quādo nullū hz in patrimonio. Itē probatur per si hui'. l. z hoc z Byn'. z Pe. qz vbi cūqz de certo sensit electio est heredis. nō habetis alia. sed signa illaz glo. ut magistrā in hoc titulo.

Legatarius.

Actio p legato diuidit inter heredes: et ideo pōt vnus agnoscere alter repudiare. hz defunctus nō possit. h. d. C' Op. de. l. cui fundus. in fi. de cōdi. z demō. Sol. glo. sed ex ea nō hēs intellectū. vide eam. Sic ergo ibi in eo qd est dandū cā conditiōis iplē de que cōditio inter heredes nō diuidit per. l. xij. tab. l5 vero loquitur in legato pro quo cōpetebat actio que iter heredes diuidit: vt. l. i. c. si cert. pe. z. l. p hereditarijs. de here. ac. C' Opp. ij. j. de. s. obl. l. ij. §. i. vbi ex psona heredis nō d3 variari cōditio obligatiōis. Glo. sol. vno mō hic: alio mō ibi. z ibi plene de claro. dic tū breuiter: ut glo. hic dicit: qz ibi in obligatiōe erat aliqō indiuiduū merito nō diuiditur inter heredes. hic erat in obligatiōe ne diuiduum.

Si legatum.

Non dī legatū ex quo ē repudiatum.

Ex. l. sequenti.

Ad quē ptineat opa z sumptus in p'grendo re legata que est in longinquo.

Am seruus.

Seruum existentē in fuga vel in lōginquo testi tpe heres d3 suis sumptib' p'oseq z legatario dare. h. d. Ad acgrendū seruu fugitiuum vel absentem duo reguntur. s. opa z sumptus. querit ad quē ptineat: z quod dico de seruo intelligo idē de quacunqz re legata que eēt in loco longinquo. Glo. hic solēnter distinguit quattuor tpa. Aut eniz seruus aut alia res solēnter legata erat absens tpe testi: z tunc ad heredē ptinet sumptus z opa: vt hic z si dubites an res sit cauebit heres s'm formā hui'. l. z. l. seruo legato. §. pe. j. e. Sed cōtra hoc v' j. e. l. cū res. §. i. z quod no. §. de iudi. l. qd legatur. vbi heres d3 dare rem vbi est So. qn res est absens multū a lōginquo vel alias ignorat. vnde in p'qui rendo rem regitur magnus sumpt': tūc spectant sumpt' ad heredē: vt hic. Rō: qz si spectarent ad legatariū nullum haberet cōmodum quod testator sensisset non videret: cū illud eēt tpe testamēti: vt hic sed si res eēt absens nō multū a longinquo: tūc heres liberat dādo eā ubi est: vt. l. s'ria. Ratio qz hz sumptus in reducendo fiat per legatariū ad huc legatū sibi manet cū emolumēto. hāc rōnez z d'iaz tex. facit in sili. l. si res obligata. j. e. Scōz tps est qn res cepit esse absens post testm' aī mortē: tūc videt' glo. dicere qz labor p'one sit heredis in p'se quēdo sumptus dēat fieri per legatariū. Ratio: qz testator nō v' grauasse heredē in sumptu: cū hoc nō eēt testatoris tpe testamēti: vt. l. si seruus legatus. in prin. j. eo. Tertiu' tps est post mortē z aditā hereditatē: z hec gl. distinguit. aut fuit culpa heredis: aut nō. z bene. S3 ad vnuz aduerte qz qn heres est in culpa. Glo. mag. hic videtur dicere qz petatur estimatio. glo. i. hui'. l. relata ad tex. inuit qz petatur ipse seruus. quelibet pōt esse bona. Videt' eniz qz qn res nō reperitur culpa heredis: si dicat se reddituruz rem d3 statui modicū tps ad reddendum. alias in estimatiōe condēnabitur. pro hoc facit. l.

ADDE s'm pau. de cast. quem legatur alex. hoc v'z cū testator sit scio. secus si ignorat qz res eēt in lōginquo.

Solet. ADDE vltra alexan. qd opi. bar. seq. tur ang. p. fil. -cccviij.

Momen. ADDE vltra alexa. an aliud sit legare nome ddi tois: et aliud legare actōz qd hōo p. ipz bald. p. fil. iij. libro.

Persona le. ADDE vltra alex. an cōcessio i du bio dicat rea lis vel psona lis pe. de an. p. cccxxviiij et inquantuz alex. tangit: an pater pot sit filio pū dicare in em piteosi. vid qvoluit bal. de feudo p. lxxxij. et ccc. pcvj. i. li. et cō si. lxxxij. et c. lxxxvij.

Preteri to. ADDE qd consuluit bal. consilio. cxxij. i. libro

Furiosus. ADDE vltra alex. qua liter p. bef qd furiosus. pe. de anch. p. fil. lxxij.

Impossibi le. ADDE abb. p. fil. xlv. -ij. li. et ibi an si leget res ecclesiastica debeat extimatio.

Podere ADDE qd si testator fa ciat ut h die bar. de in sub dat: et si de iu re fieri si pōt dicta p. dicitio hēatur p nō appōsita: an legatū extin guat vel de. beat extima tio sed. cōsi. clxxv.

Forensi. ADDE ut plene per ro. p. fil. ccccix.

Ecclēsiā. ADDE ab. ba. p. rie alle gato. p. fil. xlv. ij. lib. et an de beat extima tio cū aliqd fratrib' mio rib'. vide an ge. p. cccxxij et sede. cōsi. xij.

si constante. §. si vxor. §. so. mat. Quartū tempus est qñ post mortē ante aditā hereditatē. dic vt in glo. In oib' aut casibus in quibus dixi fieri sumptibus et opa heredis potest intelligi hec lex.

De iulianum.

Ex §. sequenti.

Qui tenetur de fructibus percipiendis tenet de illis quos percipere potuit petitor nō possessor.

Fructus. Heres post morā tenetur de fructibus pceptis: et q potuerunt picipi et de interitu et oī casu. h. d. C. Not. qd ille q tenet de fructibus picipiendis tenet ad eos quos picipere potuit petitor nō possessor: vt. l. si nauis in fi. de rei ven. et no. glo. in. l. fructus. et. l. ex diuerso. e. ti. l. vlt. p. l. domū. C. de rei ven. et male: qd casus est hic tam in predijs rusticis q in vrbanis q in alijs qbuscūqz. Ad ob. l. domū iō eniz ibi dixit quos picipere potuit possessor: qd cōiter quilibet pōt tñ picipere ex pēsonib' domoz. qd nō est ita in alijs rebus vbi opa psonē magis exigif. l. si in domibus eēt varietas inspiciet qd picipere potuit petitor vt h. ergo illa. l. se retulit ad istud qd cōiter euēre soly.

Si ticius. Res mea testatori debita pōt mihi legari: et in quo cōsistat legatuz declarabit euent'. Idē i re aliena testatori debita. h. d. Primo legauit rez meā sibi debita. scōa rem alienā sibi debita. scōa ibi: idē iulianus. Tres pria subdiuidit i tres primo legauit rez empta ante q traderet et precū solue retur: et testator deceffit post rez traditā et precū solutū scōa post traditionē et ante p. c. i. solutionē. tertio post solutionē precij et ante traditionē rei. scōa ibi: si nō duret. tertia ibi: idē qz. C. p. ad primā partē. C. e. l. pprietas et. l. cetera. §. i. j. e. So. hec res nō erat libere legatarij: qz tenebat dare defuncto. C. p. §. hoc: qd h. hoc v. f. testa torē legasse liberationē. quod legatū extinguit si testa tor exegit viuēs: vt. l. nō solū. §. liberatio de li. leg. et ar. l. fideicommissaz. §. si rem. j. ti. ij. sol. dic qd hic recepit a spō te soluēte et nō exegit in iudicio. vel dic veri' et notabili' aliud est qñ legatū liberatio expresse. vel legatū nome: vt in contrarijs. aliud qñ legatū res ipsa simpliciter. in ipsa enim re: tūc legatū cōsistit. v. f. eniz grauarus heres: vt rē accipiat: et sibi det: sed cā minue dōz actū vnus act' oc cultatur: si res est apud legatariū: vt. l. iij. §. si. de dona. iter vi. et vxor. et iō dixi i sumario qd euent' declarabit qd fit in legato: qz si res est exacta petet ipsa res: ut i pmo ca su. §. et etiā i vltio. Si nō est exacta peteret liberatio: ut i prio casu et in vltio peteret cessio. C. Quero circa vltiaz partē: dī q heres tenet cedere actionē ex empto. sed qd soluit precū uenditori. Ja. de are. dicit qd heres: vt. l. qd cōcubinā. §. qui hortos. j. de leg. iij. pro hoc: qd q tenet ad nomē dōz dare ipsum: ita q nō obstat exceptio: vt. l. si nomē cum. l. seq. de here. vel act. ven. sed nisi soluat precū actori ex empto obstat exceptio: vt. l. iulianus. §. offerri de act. emp. ergo et. p. hoc facit. §. pr. rii. vbi cō segtur rem et precium. C. Quero qd si illa emptio sit re scissa: et res cepit pertinere ad testatorem ex alia cā. Bi cam in. l. seruum filij. §. i. j. e.

Si quis alicui. Si verba legati referuntur ad factū i dubio cōcessio intelligit personalis. h. d. C. No. bñ hunc casum qñ aut priuilegiū vel beneficiū debeat dici psonale vel in rem. dixi plene in. l. qz personale. §. so. ma. In alijs cō cessionib' dixi in. l. pe. de ser. lega.

Heres. Unus tributū et vectigalis spectat ad heredē p tpe pterito. h. d. C. p. et so. vt in glo. C. Quero que est rō q heres tenet. Rñ. qz res est obligata. ergo heres tenet eam luere: vt. l. si res. j. e. fm Jac. de are.

Scio. In dubio debet quod minimuz est: si be res vult. h. d. Ex §. sequenti.

Sermo appositus in testō facit quē presumere furiosus. Et qd expediri nō pōt sine licētia pncipis presumit ipossibile. Et si legat' fratrib' minorib' podere cū hoc q emāt locū vbi morent certi ffrē nō valet on' adiectū vt i pñ. l. Et an valeat legatū rei ecclesiastice fundi dota lis: et rei minoris. vide in fi.

Constat. Res que nō est in cōi cōmertio vel est cū magna difficultate nō pōt legari. secus si est in cōmertio cōi. sed non legatarij absqz eius delicto: qz estimatio tūc debet. h. d. c. vj. l. sequenti. C. No. prio q ex sermonib' appositis in testō qz psumitur furiosus: vt. l. quidā in suo. de cōdi. insti. C. Secundo no. q illud qd nō pōt expediri absqz licētia pncipis est ita difficile q reputat ipossibile: vt no. gl. in. l. cōtinuus. §. cū qz. de ver. obli. et ibi no. et Dy. in. c. qz semel deo dicatū. de reg. iur. lib. vj. Ex hoc dicebā relinq tur istis fratrib' medicantibus podere cū illo onere qd de beat ibi cōstruere locū vbi morent certi fratres. dixi plures: q illud onus adiectuz nō valet: qz ē ipossibile: hoc est multū difficile cū nō possint nouū locū assumere: vt in. c. vlt. de reli. do. li. vj. nisi romano pōtifice cōsulto: vt ibi. C. p. ad prin. de fi. Sol. in pñ. loqur de difficultate nō magna. secus si est magna: vt in fi. C. p. de. l. pa cta. §. si. de cōtraben. emp. sol. ut in glo. C. p. j. e. l. si qz inqinos. in pñ. et. j. l. p. §. si duob'. Dy. dicit cōtra ria loquūtur in re extimabili: nō debet estimatio. hoc nō pōt: qz res sacra et quelibet alia hic noiata est estimabilis nō considerata illa qualitate: qz sacra vel publica: vt. C. de sa. fan. ec. l. sancim'. et auct. preterea. vnde Be. soluit aliter: qz ibi loqur in re q nō ē cōi cōmertio pp aliquā qualitatē: qz iniuncta edibus vel seru' ascript' glebe hic in re que nō est in cōi cōmertio pp se: nec h. p. qz ideo res hic nō est in cōi cōmertio pp qualitatē quā h. qz sa cra vel publica. vel qz deseruit pncipi. dic ergo q in con trarijs res erat in cōi cōmertio. nō tñ sola. sed cū alio. l. cū domo vel fundo. hic loqur in re que nullo mō erat i cōmertio. Distingue ergo circa hāc. l. vt in glo. quaz di stinctionē vide et signa. et examinaui plenius in. l. multū de h. ob. vbi glo. ponit. Itē no. glo. que dicit hic iudē esse: esse delictū: qd puto verū p. l. i. C. de sum. tri. nō tñ est delictū pumbile per nos. C. de iudeis. p. totum. De heretico nō est dubiū: qz est delictū. sed dubiū est: qz tē pore istarū legū nō erant ille leges ne iudeus mancipiū xpianuz et. Pōnit ergo exēpluz in foren' qui est phibit' tus per statutū hic emere aliqd imobile. vel est phibit' per iudicē: vt. l. in quorū. cū glo. de pig. dixi fm Jac. de are. in. d. l. multū. Itē aduerse in casu huius. l. qz p hoc dicim' q fratrib' minorib' quibus relictus est fundus quē hēre nō possunt. dōz dari estimatio. qd plene examia vt tibi dixi in secūdo libro minoricaruz. C. Quero qd si relinquat res ecclesie. dicit Inn. q nō vj legatū nec de betur estimatio: qz nō est in cōmertio nisi cū magna dif ficultate. ita no. in. c. filius. extra de testa. De fundo rei publice v. f. mibi q dixerim in. c. cōtinuus. §. cū qz. de h. ob. C. Quero quid si legat' fundus dotalis. Glo. in. l. dotalē. de testa. mili. videt dicere q fundus dotalis nō sit in cōmertio. tangit p doc. et glo. in. l. si prediū. C. de iure do. C. Quero quid si legat' res minoris. Rñ. certe illa bene illa est in cōmertio: sed nō in p iudiciū minoris: ut. l. et si is. C. de pre. mi. et not. in. l. cū lex. de fideiussio. C. Nota tex. in fi. qui dicit estimationē deberi: et sic est imatio est in obligatione et pōt peti: vt dixi in. l. plane. §. q si rem. §. e.

Etera. Omnia pōt legari que nō sūt prohibita et intelligunt iter p hibita que sunt edib' iniuncta. h. d. Illud qd dī q oīa iura possunt legari: itellige que sunt in nō cō mertio. nō eniz pōt legari ius agnatiōis et libertas pro pria: vt. l. ius agnatiōis. de pac. et. l. iura sanguinis. de re gu. iur. C. p. j. e. l. §. si duob'. So. glo. q nō pōt lega ri: vt ipse res debeant: sed debet estimatio. hoc tñ Dy. et

Pe. z oēs lz glo. aliter dicat in. l. qui dotem. s. fo. ma.

Ex. s. sequenti.

Que est rō q̄ regula catoniana nō hz locū in legatis conditionalibus.

Tractari. Legatū purū ab initio inualidū nō p̄firmat impedimēto cessate. secus in legato cōditionali. h. d. C. p. j. de re. cato. l. iij. Sol. hic in legatis quoz dies cedit a morte testatoris: ibi i bis i qb̄ dies cedit ab h̄ditate adita i qb̄ nō hz locū re. cat. h̄ tñ fallit dicit gl. in. l. si optio. de optio. le. Sz certe illud ē iō: q̄ ibi tps̄ mortis z adite h̄ditatis ē vnū ut. l. si post mortē. in pn. j. e. C. p. extra gl. de. l. seruuz filij in pn. j. e. fo. vt ibi. C. p. extra glo. de. l. legata inuuliter. s. e. R. n. q̄ ab initio est inutile nō cōfirmat per legē impedimēto cessante: vt hic. sed p̄ testatorē nō p̄hibetur cōfirmari: vt. l. s̄ria. C. p. q̄ hoc legatū nō est ab initio inutile. vj enim quo ad estimationē: vt s̄. dixi. z p̄ batur i. s. si duob̄. ergo ex postfacto pōt p̄firmari cir ca rē: vt. s. l. p̄. s. si tici. So. ibi ab initio p̄stitit legatū i re ipsa: q̄ si lego liberationē v̄ mibi restituta z a me tibi data: vt. l. lz de iure do. z. l. iij. s. si. s̄ do. iter vi. z vj. Que rit glo. qd si talis est p̄ditio que tpe mortis iplēf: an habeat locū regula caton. R. n. dicit glo. q̄ sic q̄ est s̄. l. i. s. si. j. de re. cato. hoc ēt patebit ex rōne quā statim dicam.

Quero q̄ est ratio q̄ regula cato. nō hz locū i legatis cōditionalib̄. By. i. c. nō firmat extra de reg. iur. li. vj. dicit q̄ rō est: q̄ pendēte cōditione nō sunt legata: ideo nō possunt cōfirmari p̄ reg. cato. Lerte nec legatū purū d̄ eē viuo testatore. Sic ergo q̄ rō est: q̄ ex eo q̄ testator apponit cōditionē apparet q̄ nō vult q̄ inspiciatur tps̄ testi: s̄ aliud tps̄ futurū: z iō non habet locū reg. cato. C. Altio p̄ istaz. l. cōiuncto pri. reprobo vnā opi. po sitā in. l. si. de re. cato. q̄ est q̄ regula illa nō hz locū in senatuscōsulto. q̄ est cōtra hanc. l. nā bec p̄hibitio fuit in ducta per senatuscōsultum: vt supra vidistis.

Item queri. Ex vnus edib̄ p̄nt res affixe in alias trāfferri si vnus est dñs vtriusq̄ isolidū. secus si vnus vel p̄ pte. h. d. cū. s. si ex duob̄. C. Quero a quo p̄stabil estimatio. R. n. a legatario. ipse eniz erat grauatus: vt hic p̄. C. Sed quero hic d̄ q̄ estimatio p̄statur nō dicit: an sit in obligatione an ergo sit in obligatōe: vt possit peti. R. n. q̄ sic: vt. s. l. proxi. si eniz res ipsa esset in obligatione z in legato regula cato. nō hz locuz cū ab initio legatū cōsisteret: que tñ hēt locū: vt. s̄. p̄xi. Manifeste ergo appet q̄ estimatio est in legato z in obligatione.

Ex. s. sequenti.

Stante statuto q̄ de qualibet negociatōe soluat gabella nō dz solui de legato. Et statutū p̄hibens extrahi frumentū nō dz intelligi de eo q̄ quis vsus sui cā c̄bit.

Sed z si quis ad opus. Pōt detrahi z legari ex edibus ad vtilitatē reipublice in cuius territorio est res nō alterius. h. d. C. p. nulla dom̄ d̄ rustica: vt. l. i. s̄. cōi. pre. z. l. urbana. de verb. sig. Sol. hic i proprie d̄ rustica. i. in rure posita. Itē no. glo. que h̄ dicit q̄ legatū est quoddā cōmertū seu negociatio dñi. si intelligas negociationē. i. trāllationē sine dubio legatū est trāllatio. Sed si intelligamus negociationē qñ aliqd sit hinc inde: vt glo. hic intelligit: z p̄bat in. l. legatis. j. ti. ij. tūc legatū nō est negociatio s̄a quod apparz: q̄ eē neo penitus ignoto pōt legari: vt. l. extraneū. C. de her. insti. Itē posthumo alieno: vt insti. e. s̄. posthumo. z. l. pe. j. e. quod ēt p̄z ex glo. que dicit q̄ legata nō queruntur nobis ex opa n̄a: vt. C. de cōdi. i. ser. l. si vxores z isti. de ver. ob. s̄. ex cōditionali. Unde si statutū dicit q̄ ex q̄ libet negociatōe seu mercācia soluat gabella nō debēt solui de legatis: ut. d. l. legatis. in pn. z ibi dixi. lz gl. h̄ aīr inuat. Bices tu si legatū nō est p̄merciū quare prohibetur legari. R. n. q̄ rō prohibitionis est ne vrbs deformatur ruinis: vt. l. negociadi. C. de edi. priua. que rō i lega

to locū habet. C. Altimo no. bicar. q̄ si statutum p̄hibet frumentū extrahi de comitatu nō intelligit de eo q̄ quis extrahit sui vsus cā: vt hic. z. s̄. s̄. itē queri potest. Item q̄ hic dicit q̄ nō potest portari in aliā ciuitatē: intelligit q̄ hoc pōt prohibere illa ciuitas vnde extrahitur nō ciuitas media: per cui⁹ territoriū transit z portat: vt l. si q̄ post bec: de edi. priua. quod facit ad. q. de eo qui emit frumentū in vna ciuitate portat ad aliāz transeundo per territoriū alterius ciuitatis. quod dic vt ibi per doc.

Hoc senatus. Hoc senatuscōsultū hēt locum vbiq̄: z pro debito publico domus nō dz destrui. h. d. Not. ergo q̄ non dz destrui domus nō soluentiū collectas vel cōdemnationes. Itē no. q̄ nō p̄nt accipi regule de tecto vel ostia vt vendant pro debito publico: vt hic z. s̄. se.

Ex. s. sequenti.

Appellatione dom̄ an veniat porticus z an appellatione edium v̄iat porticus. Et an factum in ostio dicitur factum in domo.

Hoc senatus. Prohibitio senat⁹ extenditur ad oē edificium: vt ei iniuncta nō detrahant. secus in his que nō sunt affixa. hoc dicit. C. Per hūc text. dicit quidā q̄ appellatione domus cōtinetur porticus: z si statutū dicit de domo intelligitur de porticu. sed potius facit in s̄rium: q̄ text. dicit extendit que interpretatio extensua nō hz locum in statutis. lz melius probat in. l. qui edes. de incen. rui. z nau. vbi text. dicit q̄ porticus cōtinetur. Sed certe ibi d̄ q̄ continet appellatione edium. Edes aut dicunt ab edo edis: q̄ idē est q̄ edifico seu cōpono. vñ edes idēz est q̄ edificium: merito porticus cōtinet: q̄ edificium est: sed cū dico domū nō continet quodlibet edificium: nisi hēat solū z superficiē hoc est parietes z tectū: vt. l. soluz cū glo. de rei ven. sed portic⁹ nō hz parietes vndiq̄ igit nō est realiter dom⁹. Fateor tñ q̄ est dom⁹: hoc est accedit domui: z domus est casus genitiui. multa eni sunt eē domū que sunt domus isto mō sumēdo: vt. s̄. de contra hen. emp. l. si aqueductns. p̄ hoc. j. de dā. infec. l. quod p̄clauē. z. s̄. cōi. diui. l. arbor. s̄. de vestibulo. Dico ergo q̄ factū in porticu nō d̄ esse factum in domo: vt. l. i. s̄. i. flumine. j. de flu. Sed bñ d̄ factū ad domū. arg. l. quidaz hiberus: z quod ibi no. de ser. vrb. pre. z quod not. Ja. de are. in. l. item labeonē. s̄. cōiunctum. de iniur. z ibi dixi. C. Sed quero an illud q̄ fit ab aliquo existente in ostio dicatur factum in domo. dixi in. l. i. de cloa. in eo quod ibi dicit de tubo.

Ex. s. sequenti.

Stante statuto q̄ nullus emat frumentū nisi pro suo victu sub pena: si scholaris emit p̄ toto anno: z penitēs vult recedere: an puniat eo: q̄ emit pro toto anno: ibi. Per hoc. Et an destinatio de re legata aliquid operet vide in fine.

Sed et si parauerit. Licet res sit edibus destiata nō p̄hibetur legari: sed legatū extinguit: si postea p̄ testatorē iniungit. secus si per heredes. C. p. j. ti. ij. l. fideicomissa. s̄. si rem. glo. nō soluit. dic q̄ beces iniuncta d̄ desisse extare: q̄ per se nō censetur: vt. l. qui vniter sas. de acq. pos. C. p. ad illud q̄ dicit de hee de de. l. in sūma. s̄. pe. de cōdi. inde. Glo. nō soluit hic: sed soluit i p̄trario. Tu dic q̄ natura cōditionis indebiti est: vt q̄ teneatur in quāz factus est locupletior: vt. l. nā natura. z. l. si nō sortē. s̄. libertus. de cōdi. ind. Si vero ignorans manumist ibi in nullo est locupletior: z sic nō tenet in aliquo. hic vero loqmur in actiōe ex testō que est alterius nature. Preterea si iniunxit domui sue satis effectus est locupletior. Sed cōtra vbiq̄z res est perempta sine culpa debitoris debitor liberat: vt. l. si ex legati cā de v̄b. ob. z. l. nō amplius. s̄. i. s̄. e. glo. in. d. l. i. sūma. s̄. si. dicit illud statuit s̄ herede qui cōmodū sentit ex persona defuncti. subaudi: z res facta heredis pe

Itē queri ADDE i q̄ tum alex. tangit an statuetes ligentur statuto Ro. p̄. l. viij. old. cō. xciij. et in quāz tā git: an viticū ingressus cū ingrediēs re seruat bona. vide bal. p̄. l. cxvj. ij. li. ag. cō. cxi. ple ne p̄ and. sic. p̄. l. iij. ij. lib. b̄ Domus ADDE q̄ pau. de ca. q̄ rit. an statuz senenē di sponēs q̄ nullus possit capi in domo hēat locuz i eo qui capif in apotheca de quo vide ei⁹ cō. xliij.

¶ Destina-
tio. ADDE
vltra aler. in
quatu refert
q. Ly. bal. et
ang. inducunt
hic dicta ad
-q. statuti di
sponentis q
mortua vro
re: mobilia
spectent ad
viruz imobi-
lia vo ad he-
redes vrozil
z sit pecunia
parata ad ep-
tionē pdiorū
q. nihilomi-
nus debet
marito z q
bec opi. e. tu-
tioz q. opi.
Ro. z alb. q.
ro. p. fil. clxxx
viii. z q. siue
sit deposita
ad emptionē
pdioz siue ut
ande capiant
annui redit?
q. cōputatur
iter mobilia
de pmo. alle.
cauz. in. l. iij
z. l. v. suraf. s.
d. p. r. actoe
tute. de scdo
allegat casuz
in. l. iij. s. nec
vsufruct. z
s. lapidicin?
s. vel cui ius
alteri? mate-
ric. j. de reb?
coruz.
¶ Parua.
ADDE vlt-
tra ale. i. q. tū
q. rit: an idē
statel q. regru
tur i re eccle-
sie alienāda
regraf i alte-
natoe rei par-
ue q. sed. de
senio p. c. c. x.
z q. nō ēt si
prelat? iuraf
set de nō alie-
nādo z in qz
tuz tangit si
emphiteota
cadat nō cul-
pa sua ab em-
phiteosi per-
dat edificiu
factū in solo
ēphiteotico.
vide pau. de
ca. p. fil. c. xxxix
z qd si nō sol-
uit canonem
vide bal. p. fi.
ccccxxv. iij. li.
secundo.

riit. Ideo nō ob. d. l. amplius. §. i. Tu declara: vt dixi i
.l. si seruū. §. ij. de p. ob. C. Op. d. hic siue sciuit siue
ignorauit. Contra heres semp presumit scire scripta in
testō: vt. l. cum heres. de lib. le. Sol. hic erat scriptum in
codicillis: z sic heres pōt ignorare: vt. l. nō est ferendus
de trasac. Vel dic q. erat heres suus q. ēt pōt ignorare:
vt. l. ei? q. in puincia in si si cer. pe. Vel dic q. ignorabat
supine. De presumpōe aut scie heredis dixi in. l. qui ro-
me. §. duo fratres. de ver. ob. C. Op. de. l. nutu. §. si. de
le. iij. Sol. vt in glo. C. Op. q. res destinata poni in edi-
ficio pinde est ac si ēt edificata: vt. l. fundi. §. si. z. l. gra-
naria. de act. emp. So. pōt hic itelligi q. res erat destina-
ta ad edificiu que nunq. fuit in edificio: ibi semel fuit lz
deposita. Cōtra hoc facit iste tex. ibi translaturus i alias
domū: z sic inuit q. semel fuit in aliquo edificio. Unde
dic q. ibi erat destinata reponi in illud edificiu de quo
sumpta erat. hic vero in aliud. Vel aliter s. Guil. de cu.
nō curo: vtrum eēt ordinata reponi in illud edificiu vel
aliud: s. hoc solū attēdo: si a pncipio qn leuatur de do-
mo habuit aiū reponēdi in eandē domū: vel in aliam
suaz: z sic habuit primū ppositū licitū: lz ergo postea
mutauerit pposituz nō puniē: z sic licuit quere in ali-
um usum. hic est casus nō. hic s. m. euz. ¶ Per hoc deter-
minat qōnem. statutū est hic q. nullus emat frumentuz
in platea nisi p suo victu. Contingit q. scholaris emit p
suo victu pro toto āno: postea mutauit ppositū z vult
recedere z vendit frumentū: querit an puniat. Et dicit
ipse q. nō: q. primū ppositū fuit licitū z bonū. p. hāc
.l. facit. l. i. §. vnde qrit ossilius. de exerc. z ibi ipse h. p. v-
nit. hoc aut intelligo si de prio pposito constet. alias p-
sumitur ab initio tale fuisse pposituz sicut postea fecit:
vt. l. sed z iulian. §. pinde. s. ad maced. Et predicta ve-
ra qn primū ppositū est licitū: nō obligatoriu. Si s. o
primū ppositū erat obligatoriu aut erat obligatoriu
sui vel alterius q. sibi mādauerat: z inspicit primū ppo-
sitū: vt. d. §. vñ querit ossilius. Aut erat obligatoriu alte-
rius q. nō mādauerat: z nō sufficit pposituz primū: ni-
si sit secutus euentus: vt. l. iij. de in rem p. s. sed si sic.
C. Op. z vñ q. destinatio rei hēatur p facto: vt. l. si quid
eoz. §. itereff. de le. iij. z. l. z si nō sunt. §. qd ergo de au.
z arg. le. Pe. dicit hic tractat de legato restringēdo. iō
destinatio nil opatur: ibi de legato ampliādo. Sed hec
solu. tollit per. l. ligni. §. si lignū. j. ti. ij. Quare dic q. hic
legat. res ipsa: vñ destinatio nil opatur. Sed in p. rarijs
res ipsa destinata expresse nō legat. Sed dubitatur an
legato alterius rei accedit pp destinationem. Dic ergo
vtruz destinatio aliqd operetur. aut legat ipsa res z nil
operat vt hic. aut dubitat vtrū cedat legato alteri rei:
z tūc aut fuerūt legate res destinate z nō est dubiū: ut. l.
si qd eorum. §. interuentū. j. ti. ij. aut nō est facta mētio
de eis: z tūc aut erat res destinata in antiquū esse: z tūc
destinatio hētur p facto: vt. l. fundi. in fi. z. l. granaria.
de act. emp. z. l. argumēto. §. pe. j. de au. z ar. le. aut erat
destinata in nouuz eē: z tūc aut nō erat ceptuz opus fie-
ri z destinatio nil opatur: vt. l. ligni. §. si lignū. z. l. lana. j.
ti. ij. aut erat op? ceptū: z tūc aut erat opus valde remo-
tuz ab illo in quo res erat destinata. aut erat ppinquuz
primo casu destinatio nil opatur: vt. l. librorū. §. s. neqz
cepti. j. ti. ij. z. l. vestimēta. de au. z ar. le. scdo casu opus
ceptuz habet p perfecto z destinatio opatur: vt. l. z si nō
sūt. §. qd ergo. d. au. z ar. le. z. l. libroz. §. s. scripti. j. ti. ii.

Enatus.

¶ Marcellus. Parua domuncula rustica
pōt destrui z per consequens
legari. b. d.

¶ Legatum. Seipsaz sūmat. Circa hunc. §.
distingue ut in glo. aut ponitur
in voluntate heredis: aut legatarij: aut eñei. si heredis
aut in volūtate libera: aut arbitriū boni uiri: si legatarij
indistincte v3: vt hic. si extranei: aut in voluntate expres

sa: aut in velata.
Qui ab hostibus. Hic est singularis
casus i quo pōt le-
gari liber hō in quo nō est cōmertium. z hoc fit loco sū-
marij.

Ex. l. sequenti.

¶ Si rem tibi legauī quā habeā in emphiteosim z su-
pueniat plenū dñuz an debeat tibi: ibi. Per p. dicta.
Eruuz filiū. Regula caroniana nō
bz locū in legatis i qui-
bus ipedimentū cessat ex cā que retrotrahitur.
b. d. C. Op. de. l. cū alienā. C. e. z. s. e. l. apud iulianum.
§. cōstat. Solu. glo. testator vñ hic legare ius qd bz in re
de hoc miror. nā p nullū aliud ius bz: nisi p occupandi
iure peculij si filius pdecedat: vt. l. ij. ff. de cas. pecu. Qd
aut illud cogitauerit est cōtra votū parentū z naturalez
ordinē: vt. l. scripto. unde liberi. z. l. nā z si parētibus de
inof. test. Dico ergo hic ponendū eē casum altero de tri-
bus modis. primo q. p. in uita filij credebatur se hēre ius
in illo seruo sicut in reb? pfecticij: z sic errabat in iure.
Vel scdo q. p. credebatur filiu esse mortuū tpe testi cum
in veritate nō eēt: sed postea decessit. z iō si p. tūc deces-
sisset legatū erat inutile. S3 si filius postea p. moritur leg-
gatū cōfirmat. Nec ob. regula cato. pp fictionē: vt dicit
text. z dixi in sūmario. vel tertio posset poni q. p. crede-
bat rem eē suā ex alia cā cū nō esset: z idē iuris est qd. s.
C. S3 quero qd si fili? fecisset testm z p. reliquisset. Rn.
tunc legatū nō valeret: q. p. capit vt heres ex testō filij:
q. retro nō trahit. z hoc sentit glo. hic z tex. vñ velle. Ex
quo nō. q. ius supueniēs testatori nō p. d. est legatario.
Cōtra. s. e. l. qd in rerū. §. i. Sol. ibi in legato vsufructus
in quo nō bz locū regula cato. q. cedit ab edita heredi-
tate. ¶ Per predicta determinat Jac. de are. talē. q. Si
ego legauī tibi rem quā hēbaz in emphiteosim: si postea
puenit ad me plenū dñuz. certe nō debet tibi legatario
nisi esset ius supueniēs tale q. ius primū ad se traheret
illud: vt. l. si tibi. s. de vsuf. que ad. caue. facit. l. si tibi.
ff. g. mo. vsufr. amit. ita dicit ipse. hoc vñ. l. si ex toto. in
prin. s. e. augmentū eniz contingēs in re legata nō solū
circa ius: sed etiā circa substantiā rei p. d. est legatario: vt
ibi p3: sed dico sic: si testator dixit fundū meum. vel alio
mō expressit se legare ius qd hēbat ius supueniens non
auget legatuz: vt. l. serui electioe. §. si. z qd ibi nō. s. e. ita
intelligo Jac. de are. sed si legauit fundū simpliciter nō
adijciendo meū neqz restringēdo se ad ius qd habebat
z sic nō limitate: tunc oē augmentū in iure vel substantia
rei cederet legatario: vt. d. l. si ex toto. z. l. qd in reruz. §.
si qd poss. s. e. Et hoc ueruz qn legatū ab initio t3. secul
si ab initio nō t3: q. tunc nō p. firmat ipediēte regula
cato. nisi supueniente cā que retrotrahit: vt hic.

Si quis rem. Qui rē sibi legatam igno-
rans legat siuea ceptet si-
ue repudiet v3 legatū factuz a se. b. d. Quidā habēt hic
vnā additionē per quā dy. querit an heres cogat ad rē
redimēdā eo casu quo testator legatū repudiāuit. Et
dicit q. nō: q. repudiādo vñ legatū ademisse: sicut quā-
do donat: vt. l. rem legatā. de adi. le. Vel uerius ibi lo-
gur qd illud ius qd bz videat legare qn illud se hēre fac-
bat: vt. l. si domus in fi. j. e. cū si. Sed qn nullū ius se ha-
bere credebatur: si postea supuenit z repudiat vñ remāssit
se in eadē uoluntate: ita loq. tur hic. Querit dy. vtruz
cōfessio cedētis noceat cessionario. Qd plene examino
in. l. facta. §. si heres. ad treb. C. Ultimo no. tex. g. dicit
retro ipsi? fuisse. vñ q. a tpe mortis res est legatarij sicte
a tpe adite hēditatis vere: vt. l. si tibi hō. §. cū seru. j. e.

Ex. §. sequenti.

¶ Cū mutatio materie vel forme rei legate faciat desi-
cere legatum.

Si pocula. Si fiat mutatio de materia in
formaz vel ecōtursio legatū nō
mutatur si testator volūtate nō mutauit. b. d. C. Op. j.

ti. ij. l. lana. z de au. z arg. le. l. feya. in fi. Sol. ibi testator mutauit: hic heres. hec est vna sol. gl. h. qua t3 in. l. si co uenerit. §. si. de pip. act. quod vñ mibi p istu tex. ad qd eniz dubitaret hic de mutatoe uoluntatis testatoris non video. dic ergo q hic testator fecit mutatione de materia in forma vel eouerso. Sed dic aut pstat q mutauit uoluntate: z tuc no debet. aut costat q no mutauit z legatu debet: vt hic aut dubitat: z tuc distingue: vt tex. in .l. quefitu. §. illud fortasse. j. ti. ij. l. aut forma est reducibilis ad materia: aut no ut ibi. Jo hic in poculis z mas sa no psumet mutatio uoluntatis in dubio. in lana secus. Ex. §. sequenti.

Si domus legata ad areaz reducat: an debeatur.
Si aree. Qd edificat in area legata debet le gatario. b. d. C. Op. de. l. si chorus. §. aree. j. ti. ij. Sol. dicit glo. ibi uoluntatez mutauit testa tor qd est diuinare. Ja. d. are. dicit q hic edificauit testa tor cuius res erat: ibi edificauit eñneus cui rē testator legauerat. iō heres nō tenebat ad areā: q: nō poterat se parari a domo: sed tenebat ad ei* estimationez. ita loqitur ibi. ar. s. e. l. cetera. §. si duob*. z iō domo destructa ad buc poterit peti area: q: legatū nunq̄ fuit extinctuz: ita loqitur hic: z hoc teneo. C. Quero qd ecōtra qñ legat domus que reducitur ad areā. Glo. hic dicit q legatū ex tinguat. Illud est. l. si grege. s. e. Et iō dic qñ legatur area in qua postea edificat: z tunc aut edificatur a testa tore: aut ab eñneo cui* erat res: vt dixi. s. qñqz legat do mus que postea ad areā reducitur: z tunc aut in ea iteruz edificat: nō reponit z debet area: vt. l. si grege. s. e. aut in ea iterū edificatur z legatū extinguitur: vt. l. si ita. §. si domus. j. eo. quod iutellige: ut ibi dicam.

Sum qui cirographum.

Ubi est eadē rō licitū est arguere de p̄ctib* ad vltias vo luntates. b. d. C. Op. j. ti. i. l. gatus. Soluti. ibi nō legauit cyrographuz sp̄aliter. dicit glo. ad de p̄ fecit legatuz ge nerale in quo nō cōtineret cyrographū. secus si vniuer sitatē iuris reliq̄set veluti calendariū: vt. l. q filiu in p̄n. j. ti. ij. Distingue ergo tres casus: vt no. per L. C. loca. l. certi iuris. in. vj. alias in. v. q. C. Altio. D. ponit hic distinctionē. vtrū sit licitū arguere de p̄ctib* ad vltimas voluntates bonā z perfectā quā ponit gui. de verbo ad verbū in. l. pactum. s. de pac.

Si idem. Legatū libertatis inualidū ipsius serui legatuz nō perimit. hoc dicit. C. Op. q si fraudatur creditores nō v3 legatū nec liber tas. Sol. vt in glo. C. Op. de. l. iij. §. si. de fun. instruc. le. Sol. glo. tu dic q ibi fuit in vita manumissus p qd lega tum vñ reuocare: hic in vltia voluntate in qua inest p̄di tio: vt nō tollat primū per scōz: si secundū sit inualiduz vt. l. si iure. j. ti. ij. C. Op. ex glo. de. l. plane. in p̄n. s. eo. vbi legatū inualidū reuocat primū sol. libertatis fauore est q siue p̄cedat relictu3 libertatis siue sequat si est va lidū semp p̄ualer alteri legato: vt. l. si idē sit seru*. j. ti. i. Sed qñ legatū libertatis est inualiduz si p̄cedat nō vi tiat legatū: vt hic. sed segtur et si libertas sit iualida re uocat primuz. arg. d. l. plane. in p̄n. z glo. t3 hoc. j. tit. i. l. q restō. Sed huic vñ p̄dicere tex. q dicit si idē seruus le gat* z liber eē iustus: z sic inuit q fuerit secuta libertas. Sz dic q hec sunt s̄ba iuriscōsulti nō denotātia ordinē testatoris. z hoc mō possumus dicere forte melius q̄ su pra. Ad dictā. l. iij. in fi. de fun. instru. leg. l. q ibi secuta est manumissio. hic vero precessit.

Si statuliberum. Legato statulibe ro expedit heredi ipsum soluere potius q̄ estimationem. b. d.

Si duos. Qui legat usufructū in fundo vñ legare viā p̄ aliū si aliunde nō h3. b. d. C. Pro declaratoe lfe quero quō redimet heres. Glo. itelligit redimere. i. retinere. vel p̄dicere etiā nullo dato. Contra si legatari* ad hoc teneat. ergo p̄ euz pōt p

usufructuariū agi: vt. l. i. §. i. si usufr. pe. Roga. fatef ac tione reali: vt ibi. nō psonali: vt hic qd glo. reprehendit cū h nō fuerit seruit* cōstituta. iō nō pōt agi actōe reali. Contra p vltimā uoluntate p̄stituit seruit* ipso iure: vt .l. i. de serui. le. z. l. si partē. §. i. s. que ad. ser. amit. So. di cit Ja. de are. illud verū si seruit* fuerit legata exp̄sse. se cus si tacite: vt hic qd no. multū: q: qñ res legat tacite n̄ trāsit dñiuz ipso iure. do tex. cū glo. in. l. emptor. §. ancil la de rei ven. dixi in distinctioe quam supra posui in. l. i. C. Quero i p̄prietate legata: an videat legata via. glo. tangit in. l. iij. §. loci. de adi. leg. dixi plene in. l. i. de f. le.

Ja substituto. Qd cōtingit me dio tpe nō uitiat legatū. b. d. C. Quero qd si emisset sciēter. glo. dicit idē z subaudit maxie. Tu examina hoc p dy. in. l. qui rome. §. duo fratres. z ibi dixi. j. de s̄bo. obli.

Heres. In legato gñis heres de euictioe tene tur. secus in legato sp̄i. Jdē in stipula tione rē tradi. b. d. C. Ro. distinctionē huius. §. de quo plene in. l. si dom*. §. de euictioe. j. e. tit. C. Ad. l. que de legato. op. vbi dare p̄mittit nō liberaf qz nisi accipien tis faciat: vt. l. ubi aut in fi. de s̄bo. ob. Sol. glo. parua ex pone dare. i. tradere. z cessat s̄riuz glo. i. que distinguit. vtrū ista sit alternatiua legis vel testatoris nil ad p̄posi tu3. Ro. ergo qñ p̄mittit dare indistincte d3 fieri accipi entis. z idē dico si testator expresse graualet heredē q̄ daret. Qñqz p̄mittit tradere: z tuc aut p̄mittit de aliq̄ re i gñe z d3 tradi taliter q̄ euelli nō possit: vt bac. l. aut p̄mittit de certa re in sp̄e: z tuc si p̄mittit ex ti. lucratiuo sufficit quocūqz mō tradat: vt bac. l. que de legato. si ti tulo oneroso d3 ita tradi q̄ euelli nō possit: vt. l. iij. i p̄n. de ac. emp. z. l. ratio. in prin. e. ti.

Am res. Hec est magistralis. l. Ex q̄ colligit distinctio quā gl. po nit in. l. qd legat. de iudi. z. l. ij. C. vbi fideicō. pe. de. z ponit tot casus q nō recipit cōgruā sūmarionem. Sed diuidit s̄m D. p̄rio ponit in quo loco debeat sol ui res legata. scōo qd iuris sit si res legata nō appareat. tertio q̄liter culpa heredis estimet circa rez legatā. scōa ibi: itaqz. tertia ibi: culpa. Prima subdiuidit i duas: qz p̄rio loqitur de sp̄e. scōo de eo qd cōsistit pōdere nūero. vel mēsurā. scōa ibi: sed si petat. C. Op. sp̄e legata si ve niunt vsure: vt. l. in fideicōmissi. §. si auro. z. l. cū qdam. in fi. de vsur. So. hic erat legata pecunia in sp̄e. site in. l. ij. iij. z. iij. C. depo. C. Op. de. l. cū seruus. s. eo. Sol. qñ res multū est a lōginquo p̄sumit q testator voluerit q sumptib* heredis p̄quiratur z reducat: vt ibi dixi. iō in telligo hic q̄ res nō erat multū a lōginquo. Et ad istā verifilitudinē adde glo. que ponit alia verifilia q̄ est sup s̄bo verifilia. s̄. itaqz. hec scōa ps subdiuidit in duas. p̄ mo loqitur qñ legata est sp̄es. scōo in legato alternatiuo scōa ibi: sed si stichus. C. Op. s. de rei ven. l. si a bone fi dei. z. l. si vero. z. l. si culpa. Glo. nō soluit. Certe cōcor dāt: qz hic z ibi tenetur de restituēdo cauere: l3 nō de p sequēdo. C. Op. ad hoc. s. de posi. l. sed si sine. Dic qñz quis tenet ad rē actioe psonali descēdente ex p̄ctu vel q̄ si celebrato ḡra vtriusqz vel gratia debitoris cōuenti: z tuc indistincte d3 cauere de restituēdo: vt hic. z. l. si filio . §. si qs. s. sol. ma. Si vero est celebratus ḡra creditoris tunc nō tenet cauere: vt. l. si sine. s. depo. Fallit in p̄cu ratore qui adeo grauat q tenetur de culpa leuissima. iō grauatur etiaz in cauēdo: vt. l. si procurat or. in fi. s. mā. z. l. si pecuniā. §. si is. de cōdi. ob cau. Si vero qs conue nitur actione reali: tuc indistincte d3 cauere: vt. l. si a bo ne fidei. z. l. si vero. de rei ven. si vero cōuenit actione p sonali in rem scripta idē: vt. l. celsus. §. si. ad exbi. Et per hoc dico q si ille qñ p̄ctus qui celebrat aditioe heredi tatis magis dicere celebrari ḡra legatarij q̄ heredis: tunc heres nō tenet cauere ad instar depositarij si p̄ue niret actioe psonali: vt. l. si sine. s. depo. qñ aut dicat ce lebrari ḡra heredis vel legatarij. dicā statz in. s̄. culpa.

Cum qui. ADDE i q̄ tum alex. q. tagit: an anul latio p̄cti sit pena bal. p̄. lxxv. z i qua tu3 alle. pau. de ca. p̄ilio. lxxxix. ad. q. de qua h per eū ego hēo. c. i. **C. l. i.** ADDE q̄ consuluit bal. cōsi. cxxc. lxx. libro.

Op. q. seruus debeat peti nō estimatio: vt. l. cū seru^o s. e. So. hic dicit estimatiōe prestandā nō tñ negat qn seru^o sit in obligatiōe: z q. possit peti. vel dic q. est in electione legatarij q. petar: vt. l. illud. §. i. de do. cau. mor. Op. q. statim nō possit pueniri ad estimatiōe: vt. l. si cōstante. §. si vxor. so. ma. So. dic q. vbi heres ē i dolo statiz possit cōdēnari ad estimatiōe: vt. h. si in culpa puto q. sibi postulati dēat dari modicū tps ad inueniēdaz rem z restituendā: vt. ibi. sic pōt intelligi. j. e. l. s. item si res. C. enio ad h. sed si stichus qui loqtur de alternatiua. Op. de. l. stichū aut pāpbiluz. in pn. de so. So. i. tellige istā sū illā. Op. s. de noxa. l. si ad libertatem. vbi vno pempto liberaf debitor in totū. Sol. glo. z male. hic in alternatiua vtrūqz erat in obligatiōe: ibi alter tñ. l. seruus. In hoc male: q. imo pecunia est in obligatiōe in cā noxali: seru^o in solutione: vt. l. miles. §. de cez de re iudi. sed dic q. ibi q. titas erat in obligatiōe res pectu speciei. vñ specie pempta liberaf. sise in. l. ticie. in fi. s. e. z. l. quidā. §. sine. j. e. z. C. de iure emphi. l. i. z. l. i. na ue. s. loca. C. enio ad. h. itē si ref. No. q. paria sunt rē nō extare: z rem nō reperiri.

Culpa. Quā testm vī factū pncipaliter cā here dis tenef de leuissima culpa. hoc dicit Op. j. e. l. si seru^o legat^o. §. cū qd. So. intelligas q. h nō tenef de leuissima culpa s3 glo. Hug. s. vñ dic qñqz ille qñi sctus q. celebraf aditiōe hereditatis p quā obligatur heres legatarijs z fideicōmissarijs fit grā legatarij vel fideicōmissarij tñ. qd. est qñ maior pars vadit ad legatariū vel fideicō. z tūc heres nō tenef nisi de dolo z lata culpa. l. mulier. §. si heres. ad tre. qñqz est celebraf sctus grā heredis: vt. qñ apud heredē maior ps remanet: z tūc tenef etiā de leuissima: vt. hic. Quāqz celebraf grā vtriusqz: q. modicū plus vadit ad legatarios q. ad heredē vel ecōtra: z tūc tenetur de leui tñ. hanc distinctionē facit tex. in. l. si seru^o legatus. §. cū qd. j. e. Dices tu nōne semp fuit grā heredis. cū apud eū remanet certa portio. Rn. pncipaliter vī fecisse testator in fauorez eorū qbus plus relinqt: illud inspiciatur qd pncipaliter agebat: vt. l. si quis. in prin. s. si cer. pe.

Item si fundus. Post morā piculuz interit^o pñet ad heredē. h. d. C. glo. hic itrat illa. q. vtrū dēat adhiberi distinctione: an res eēt eo mō pītura penas actorē. vel si. qd dixi plene i. l. nemo. rē. de ver. ob. z. l. quod te. si cer. pe.

Heredis seruus. Legatarius agit heredē ex facto serui heredis circa rē legatam h. d. Op. legatari^o bz actionē furti cū recta via transeat ad eū dñuz: vt. l. a ticio de furtis. z. l. legatū ita. j. ti. i. ergo nō bz actionē in factū: q. cū alia nō pcurrit: vt. l. quotiēs de pscip. s. Duius timore est facta tota glofa. Rog. dixit q. vniuersitate inspecta seru^o est heredis. als cōditio surrogaf. aut ipsa re p se inspecta nō heredis: sed legatarij sit. fateor q. vniuersitatē rez pōt eē vni^o: z tñ aliqua res singularis nō est ei^o: vt. l. ij. z. iij. de rei vē. z. l. cū q. edes. z. l. rez mixtura de vsuca. tñ hic pñideraf res singulariter nō put est in vniuersitate: z sic nil ad ppositū So. ergo gl. ut h. dicae i factū. i. actio furti pp factū: nō ut sit nomen actionis: vt. in. ij. z. iij. solu. quā t3 dy. z oēs coiter. Vel dic s3 Ja. de are. legatari^o pōt intētare actio nez personalē si vult: z realē si vult: ut in. l. i. e. §. nra aūt. Si ergo vellet eligere psonalē z nō realē: tūc ageret i factuz: vt. hic. s3 si eligeret realē p seruo pcedit h. sol. q. p furto agef furti. Al3 soluit alr q. hic res legata erat heredis nō testatoris. No. sūm hāc sol. q. si legaf res heredis nō teāst dñuz^o recta via in legatariū. Cōtrariū nō. in. l. ij. C. cōia de leg. s3 cū hac glo. pcor. alia glo. in. l. papinian^o. s. de serui. z. in. l. ticius. la. i. de ac. emp. z. l. hereditatū. §. si. ad. l. fal. z. iste glo. sunt vere. pbañ in. l. si tibi hō. §. si fundus. j. e. que qliter inducaf ibi videbitis. z i. si. e. §. si res legata. s. si vero heredis. z. j. e. l. si q. ingli

ADDE. vlt. tra alex. bal. cōfi. lxxii. icā piente. v. af. marius. iij. l. vbi ponit an testator possit transferre dñuz rei heredis: s3 hereditatem.

nos. §. cū seruū. z. j. qui z a qbus. l. heres pprū. z. l. seruuz. §. de illo. j. de v. ob. in glo. Est ergo ista s3a so. in se. s3 quātuz ad. l. pñet aliquā diuinationē. Sol. ergo alio mō q. hec hereditas nō erat adita. qd nō plz per. l. a ticio. de furtis. z. l. buic scripture. ad. l. acgl. Ex predictis ergo distingue. aut legaf res heredis: aut res testatoris z hoc casu aut legatari^o elegit p re actionē psonalē z p furto hēbit actionē in factū. aut realē: z p furto habebit actionem furti: vt ex predictis patet.

Si vnus. Heres delinquēs tenef nō cohere des. b. d. C. No. qñ obligatio hēt originē ex psona heredis vnus nō tenef ex facto alteri^o si. in. l. si. ad fille. secus si ex psona defuncti: vt. l. ij. in fi. z. l. eadē. §. cato. j. de ver. obli.

Ex. l. sequenti.

AN qñ adijcā tps certe etatis debeat eē cōplet^o vltimus annus: ibi. Op. Et an cū aliqd debef annua bina trina die debeat fieri solutio i. h. cuiusqz termini: ibi. Op. z vī. Et an tps pstatōis legatarij cūcurrat a die testī vel mortis testatoris: ibi. Ad tertiū. Et si uendo libru z faciam terminū vniuf anni de solutione qñ tps icāpict currere. vide in fi.

I cui legetur. Si legatū cōfertur in tps certe etatis vltim^o annus d3 eē cōplet^o ut debeaf: z exinde dies prestatiōis adiect^o currit: nisi pp sciaz testatoris aliud inducaf. h. d. multū. C. No. q. qñ adijcā tps certe etatis d3 esse cōplet^o vltimus annus: z nō sufficit q. sit ince ptus. C. Scōo not. q. qñ debef aliqd annua bina trina die: z sic p plures terminos d3 solui in fine cuiusqz termini. C. Tertio nota. q. tps prestatiōis icāpict currere a tpe testī. Op. glo. ad primū de. l. si ita fuerit. de ma. te. sol. aliud est dicere cū erit. xiiij. annoz. aliud quarto decimo anno: vt. ibi. qd nō plz Be. s3 dicit eē spāle fauore liber tatis. Ego puto glo. hñ dicere. Pro cui^o declaratiōe distingue: aut tps etatis apponit p genitiū: vt. cum erit. xiiij. annoz. z requirit q. vltim^o ann^o sit cōplet^o: vt. hic. hoc enīz iportat significatio hboz: vt. hic. Aut p ablati uuz: vt. hēat i. xiiij. anno. z tūc sufficit q. sit icēpt^o vltim^o ann^o: vt. d. l. si ita. z. l. i. §. qbus. j. de suc. edic. nā in q. cū q3 pte āni sit in. xiiij. anno sit. vñ significatio hboz hoc iportat. Aduerte tñ q. si hba exēcutia referunt ad legatariū d3 hēat ifra annū qñ vult. ar. d. l. si ita. Si referunt ad heredē vel debitorē: tūc d3 dare ifra annū qñ vult: z sic pōt in fi. anni dare: vt. l. q. hoc anno. de h. obli. si vero tps etatis apponit p accusatiū: tūc ann^o vltimus d3 eē cōplet^o: vt. hic. z. l. nō putabā. de p. di. z. de. z. l. se. i. faturni n^o ad tre. ita sentit gl. S3 hē dubiū qñ termin^o apponit p dictionē ad: cū accusatiū. vñ. n. sufficere q. q3 appro pinquet ad terminū: vel eū tangat: vt. l. si vicē. §. si ad ia nuā. qd ui aut clā. z. l. qdā biber. de h. v. pr. z. d. i. l. cetera. §. h. senatus. s. e. z. iō dic q. hoc nō est ex natura accusatiū: s3 ex natura hbi puenerit vel puenisset: qd rē pfectā significat: vt. l. vrbā. la. i. s. de h. fi. t. l. g. pcura tor. in pn. s. de pcur. Adē si diceret si uenerit ad. xiiij. an nuz: q. ē futurū sybiūctiui qd rē pfectā significat si ceptā vt. l. i. in fi. pñuncto pn. eiusdē. s. qd qsqz iuris. S3 si dice ret legatari^o hēat i. āno. x. etatis: vel i. annū. x. idē iporta ret. Predicta fallūt in. l. q. filiū. §. pe. ad tre. rō ibi p3 in tex. z in. l. ad rēpublicā. j. de mu. z. ho. C. Quero an dicat vltim^o vltimi anni dēat esse cōplet^o. Videatis in. l. q. etate. s. de ref. facit ad p dicta qd no. in. l. iij. §. minorē. s. de mino. Op. ad scōz de. l. iij. de ānu. le. Sol. itelligit h sūm illā. Op. z vī q. debeaf in pn. cuiusqz termini: vt. l. i. qñ di. le. ce. So. gl. ibi est legatū annuū simplr: bic se cus. Declaro hoc ab initio fuit legatū vñū: s3 solutio di uisa p tpa hāc adiectionē annua bina trina die: z sic illō tps adijcā cā differēde solutiōis z fauore heredis: meri to in fine anni d3 solui: z p heredē interpretatur: vt. hic. z. l. lecta. si cer. pe. qñz sunt plura legata annua: z tūc tps est adiectū fauore legatarij cā multiplicandē obligatiō

nis. id in pñ. cuiuslibz anni d3 solui: vt. d. l. i. qñ di. le. ce. z eo. ti. l. nec semel. Fallit si est relictū annuū rōne neces-
 sitatis: qz tūc d3 solui tpe necessitatis iminētis. Itē fallit
 qñ pñatio est hēda de certo redditu: tūc d3 solui qñ red-
 ditus pñcipit: vt. l. nec semel. §. si in hītatione. j. qñ di. le.
 ce. z. l. firmio. §. si pñ cū glo. e. tit. plene dixi in. l. q hāno
 de hō. ob. ¶ Ad tertiū dictū op. z vī q a die mortis: vt
 .l. q duos. §. i. de ma. tes. z alibi dī a die adite hēditis: vt
 .l. si in diē. in prin. de cōdi. z de. z. l. iij. §. si qz heredi. de
 sta. li. vbi cedit a die adite hereditatis: et si sit dictū q ce-
 deret a tpe mortis. Dic ergo qñz dies apponit dispōnī
 qñqz apponit cōditioni. pmo casu itelligit a die mortis
 vt. l. q duos. §. i. de ma. tes. Fallit si p testatorē aliud sit
 exp̄sum: vt hic. nā hic testator vī voluisse q a die finite
 etatis currat tps annua bina trina die. Scōo casu si qui
 dē dditio est iplenda in psonaz heredis incipit a die adī-
 te hereditatis: vt. l. iij. §. si qz heredi. de sta. li. si hō nō ē
 iplenda in psonā hēditis: tūc a tpe testi pōt ipleri in vita
 vel post mortē h3 distinctionē. l. ij. de pñ. z de. S3 hoc
 facit. l. thais. §. heredis. de fideicō. li. h3 ibi d3 ipleri in p-
 sona heredis: nō ut hēditis: sed vt filij. id testi tps inspicī-
 tur. Circa hoc qro ego uēdo unū librū z facio termi-
 nu3 de precio vni^o anni: qñ incipit currere illud tps: an
 tpe celebrati dēt^o vel libri traditi: vel qñ si fuit facta sub
 cōditione: an currat tpe celebrati dēt^o vel dditōis exi-
 stētis. Dic q incipit currere a tpe pfecti dēt^o vltia pfe-
 ctione etiam traditionis: vt. l. tali stipulatione. in pñ. de
 iur. do. quod est multū nō. sed h3 hoc facit. l. i. §. biduuz.
 quādo ap. sit. sed vide per teipsum.

Hoc aut legatum. Tempus certe etatis honorati facit cōditionē. secus in tpe simplici. b. d. C Quero qre vñū tps magis hēat cōditionē q̄ aliud. So. dies simpli-
 citer sine aliquo euentu est dies: qz certū est euentuz: sed
 cū aliquo euentu facit dditionē: qz est dubiū de illo euen-
 tu: z ita est hic. facit. l. iij. in fi. §. de cōdi. insti. C Op. z
 vī q tps certe etatis nō facit cōditionē. h3 diē: vt. l. ex bis
 qñ di. leg. ce. Dicit glo. solue ut ibi. Tu dic ibi tps certe
 etatis post legatū pfectuz adijcī pñtationi. hic hō adij-
 citur sube legati. C S3 op. qz cū pñtatiō apponit facit
 dditionē. l. qbus dieb^o. §. qdaz ticio. de cōdi. z de. So.
 si pñtationi adijcī tps incertū facit cōditionē: vt ibi. se-
 cus si certū tps. z hāc sol. firmat gl. in. l. seius saturnin^o.
 ad tre. in. l. cū testator. C. de ma. te. C Op. de. l. si ita scri-
 ptuz. l. iij. de ma. tes. Sol. ibi est spāle fauore libertatis.
 ut ibi dicit tex. C Itē op. de. l. seius saturnin^o ad tre. so.
 ibi facit diē ex presūpta uolūtate defūcti q colligit ex tri-
 bus: qz fili^o: qz minor: z qz pñna hereditas ē sibi debita.
 h3 si qd istoz deficeret nō sufficeret: hoc dico vt eū adap-
 tez ad istū text. ibi q si testm zē. vbi loqtur i filio: z facit
 dditionē. C Itē op. de. l. libertus. §. ab heredib^o. §. ali.
 z ci. le. Ja. de are. dicit q ibi pñtabat q ibi voluit facere
 diē. sed certe ibi loqtur qñ est dubiū. qre ego dico qz hic
 loqtur qñ tps adijcī pñone honorati: ibi qñ adijcī tps
 certe etatis pñone grauari. z est rō: qz. l. dicit q testator
 presumit magis diligere primū heredē q̄ scō3: vt. l. pu-
 bli^o. §. i. de pñ. z de. Hoc pmissio qñ tps etatis grauato
 apponit: voluit testator qz heres grauat^o cū erat in illa
 etate pñter ergo multo magis voluit qz heres illi^o bere-
 dis pñtaret cū ipsuz nō tm diligebat. h3 qñ apponit tps
 etatis honorati: tūc cū testator diligit magis primuz q̄
 scō3 heredē: h3 velit dare prio. tm n̄ vult dare scōo. C S3
 hoc vī h3 casuz. l. si ita. de ma. tes. h3 ibi fuit appositū tps
 etatis certe pñone: z ius spāle in libertate ponit: sed se-
 cus i alio legato qd est de iure cōi. Itē h3 me facit. l. si ser-
 uus liber. de sta. li. Rñ. ibi fuit tps appositū p si. z sic cō-
 ditio nō fauore libertatis. Itē h3 me vī casuz. l. si fideicō-
 missaria libertas. §. etiā. de fideicō. li. Sol. ibi fuit appo-
 sitū tps certe etatis pñone grauari p hāc dictionē post:
 que facit cōditionē magis q̄ dicitio cū ut. l. inter illa. de
 ver. sig. vñ est idē qd in dictione si: que facit cōditionem

regurati fallit fauore libertatis: vt. d. §. etiā. Sed h3 p̄di-
 cta facit. l. thais. §. libertatis de fideicō. li. So. ibi conti-
 net ius cōe nū spāle fauore libertatis. Et id qd ibi dicit
 humaniore interpretatiōe zē. Intellige de illa hūanitate
 que d3 fieri in q̄libet vltia uolūtate: vt in. l. testis de reg.
 iur. nō q̄ aliqd sit ibi spāle fauore libertatis. Itē facit h3
 me. l. si qz a filio. in pñ. §. e. h3 intellectū glo. h3 rideo sub-
 stitutus nō pñtabat. f. incōtinēti. f. adueniēte tpe. xiiij. an
 noz. sicut in. l. ex bis. C. qñ di. le. ce. z tex. in. d. l. si qz a fi-
 lio. h3 inuit. quāf dicas tria h3ba. qñz tps post legatū pfe-
 ctuz adijcī pñtationi: z tūc aut adijcī tps certū aut i-
 certū. si hō tps certe etatis adijcī substātie legati: z du-
 bitaf: an testator voluit facere diē vel cōditionē. dic aut
 adijcī tps certe etatis honorati vel grauari aut tertij.
 Primo casu facit dditionē: vt hic. Scōo casu aut appo-
 nitur dies p cuz. z facit diē: vt. l. libertis. §. ab heredibus
 de ali. z ci. le. z nō ob. l. thais. §. libertatē. de fideicō. li. qz
 dico qz ibi ponit ius cōe. Aut p si. vel p post. z facit ddi-
 tionē. fallit fauore libertatis: vt. l. si seru^o liber. de sta. li.
 z. l. fideicōmissaria. §. et de fideicō. li. Tertio casu facit
 dditionē nisi libertatis fauore: vt. l. si ita. j. de ma. testa.
 Fallit si apparet exp̄sse vel tacite aliquibz p̄iecturis testa-
 torē uoluisse facere diēz: vt. l. seius saturninus ad treb.

Ex. §. sequenti.

C Remissive an fideiussor possit eē iudex in cā pncipa-
 lis: z an etiā testis in debitorē z principalem.

Siticio. Si legatari^o grauat^o soluere credito-
 ri defuncti heres z fideiussor agere
 pñt nō creditor. b. d. C Op. qz legatuz v3 in psona cre-
 ditoris: qz eius interest plures debitores hēre: vt. l. iij. i fi.
 de li. le. Sol. glo. plurib^o mōis. tene tertiā qz hic nō relī-
 quit contēplatiōe creditoris. qd pbat i tex. i. l. fideicōmissa.
 §. interdū. j. ti. ij. C Glo. vltio tangit vñū verbū qz le-
 gatū v3 p hoc interesse. f. qz hēo actionē bone fidei p ac-
 tione stricti iuris qd reprobaui in. l. si creditori. in fi. §. e.
 qz est h3 casuz in. l. aureli^o. in fi. de lib. le. C Vltio dy. idu-
 cit hūc. §. ad duas. q. an fideiussor possit eē iudex in cā
 rei principalis. de qua vide in spe. de iudi. dele. §. super
 est. h. sed nūqd fideiussor. Scōo nunqd fideiussor pos-
 sit eē testis in cā inter creditorē z debitores. De qua vi-
 de in spe. de teste. §. i. h. quid de fideiussore.

Ex. l. sequenti.

C Si nō v3 expressum an valeat tacitum.

Fideiussor. Vitiato expresso nō
 vitiatur tacitū eā pñ-
 cipale. b. d. C Op. si v3 exp̄sum: nō v3 tacitū: vt
 .l. idē. §. si. §. de ser. ru. pre. Circa h3. Pet. facit vñā disti-
 ctionē quā Ly. recitat in auē. ingressi. Tu breuius z cla-
 rius dic. qñqz est eadē rō vitiandi tacitū que est vitiādi
 exp̄sum: vt si exp̄sum fuit factū dolo uel metu: tūc vitiā-
 to exp̄sum vitiat tacitū: vt. l. debitū. C. de remis. pign. z. l.
 metu. §. cū aut. z. §. si. qd me. cau. Qñqz nō est eadē rō:
 z tūc aut act^o celebratus est sufficiēs ad dispōndū sup
 tacito z exp̄sum pnciplr z vitiato exp̄sum nō vitiat tacituz
 vt hic. z. l. i. §. i. in fi. qui. mo. pi. vel. hyp. sol. Declaro h3
 legatū pōt relinq tacite z nutu: vt. j. ti. ij. l. fideicōmissa.
 §. interdū. z. l. nutu. qd h3 fuit factuz. Si hō actus cele-
 bratus nō eēt sufficiēs ad inducendū tacitū principalr:
 sed illud tacitū venit in quandā cōsequētiam: tūc vitiā-
 to exp̄sum vitiat tacitū: vt. l. si sponsus. §. i. de do. inter-
 vi. z vxo. z. l. itē. §. si. de ser. ru. pre.

Ex. §. sequenti.

C Si heres sit dānatus vendere z ēptor obtulit p̄ciuz:
 an pfecta sit venditio z translatū dñiuz. Et an cum cō-
 promissuz ē sub pena z arbiter mādat aliqd fieri ab vna
 partiū z illa facit z deinde hūenit an euitet penaz.

Reminisse. Dānatus vēdere intelligit iuz
 sto precio. b. d. dy. querit vñā
 .q. in qua p̄suluit si heres dānatus est uēdere: z emptor
 obtulit precū. heres noluit accipere: an sit pfecta vēdi-
 tio: z an sit translatū dñiuz. Qd Ly. tāgit in. l. i. C. coīa

a C fideiussor
 ADDE an si
 deussor pos-
 sit esse testis
 ang. pñ. cccx
 v. vide tñ qz
 voluit ro. de
 cessionario p
 si. cccclxxxij.

de le. in. ix. q. qd ego examino in. l. vxorem. §. agriplaga. j. ti. ij. Et de primo oēs dicūt q sic: vt. l. labeo scribit si bibliotheca. §. de. s. ben. emp. Sed de scdo vñ q nō. naz est dānatus ad factū: vt. l. cū filio in fi. de cu. fu. z sic nō est trāslatus dñiuz. Sed dy. determinat. §. p. d. §. agriplaga. vbi dicit q petere pōt. s. petere est agere in rē. ergo dñiuz est trāslatū. Et hāc dico verā: q ille q dānatus est vēdere nō est simplr dānatus ad factū: sed ad dādū si dñs est: vt. l. ex empto. in pn. §. de act. ep. z no. in. l. certi p dictione. in pn. §. si cer. pe. z. l. in puetionalib. j. de n. obli. ergo fuit dānat⁹ ad dādū: merito trāssert dñiuz incōtinēti: si dñiuz erat apud testatorē. Sz hāc sol. facit qd dixi in. l. seruuz filij. in pn. §. e. vbi nō trāsit qñ qd ē tacite grauat⁹. Sz rñ. q ibi est grauat⁹ expse cum hba hoc iportēt ar. eo. q no. p dy. z doc. in. l. sciēdū. j. de n. obli. C Quero de. q. quā hūi de facto scā vēditioe si res euincat vtrū possit agi actōe ex testō. vel deat agi actōe exempto. Vel pone in terminis in qbus hūi: arbirer cōdēnauit ptē ad locandū domū in gnquēniuz ps locauit domū: nō stat locatiōi: vtrū possit peti pena cōpromissi: an pena cōpromissi faciendo locatiōe z agendū est amodo ex dctu locatiōis. casus est in. l. in nūerationib. in fi. de sol. z. l. seruuz si heredi. de sta. li. meli. in. l. stichū. §. si heres. e. titu. z glo. in. l. i. in fi. magne glo. C. de pac. s. z me vñ casus in. l. fundi partē. de s. hē. emp. So. ibi fuit cōuentū: vt pductor hfer qd nō iplēf sola locatiōe: s. p patientiā in toto tpe. s. hic fuit cōdēnatus q locaret qd sola locatiōe iplēf. Itē s me vñ casus in. l. iter castellia nū. de arbi. So. ibi arbirer diuisit z voluit sic rē eē diuisam. nō aut dānauit eoe diuidere: z sic nō ipletur nisi in diuisiōe pmanerit. Itē s me vñ casus in. l. si heres. s. ac. empt. Rñ. ibi rei vēdite accedūt multa. z p illis pōt agi actiōe prima: qz cedāt uendicatiōi: nō tñ sunt empta: vt. l. nauē. z. l. vacce. §. de euict. apponaf ergo in snia qz locet z qz patiaf eū in pductione p sistere. alias sola locatiōe ipletur: vt. d. l. in nūerationibus.

§. Servus.

Ex. §. sequenti.

Contra quē debēt agere legatarij cū snia est lata contra hēdes: z an qd possit dicere sniaz p se latā male latā.

Si hereditatis. Snia lata s heredes nō defendentes: vel culpabiliter nō appellante legatarij nō preiudicat: z qd nō pōt suaz turpitudinē allegare. b. d. C. Op. z vñ q p iudicet quo ad oēs: vt. l. si supatus. §. i. de pig. sol. gl. ibi nō fuit collusum. C Quero s quē agant legatarij. Glo. variāt. vna est in. l. q repudiātis. in fi. de inof. te. alia est i. l. si suplusorio. §. si. de ap. Ja. de are. distinguit quādo qz daf snia s heredē nō defendētes vel colludentem: z tūc nō preiudicat: vt hic. z. d. l. si suplusorio. §. si. de ap. z. l. q repudiātis. in fi. de inof. test. z. l. si iō cuz si. de euic. z tūc pōt pueniri ipse heres: vt hic. z. j. §. pe. Item poterit cōueniri possessor rei vēdicatiōe: nō actōe ex testō: vt gl. d. l. si repudiātis. in fi. z tex. in. l. si plusorio. §. si. j. de ap. qñqz datur snia s heredē defendente z nō colludente: z tūc aut heredi nulla pōt iputari culpa: z ipse non tenet z p iudicat legatarijs: siue fuerit actum querela de ioficiōsi. testi: vt. l. papi. §. si ex cā. de inof. test. siue testm fuit dictuz nullū vel irritū: vt. l. si. C. de peti. her. siue fuerit dictū falsum: vt. C. e. l. si in fraudē. si hō heredi pōt iputari aliqua culpa nō p iudicat legatarijs. Culpa autē est si nō appellauit si iuste potuit: vt hic. Itē si iustas al legatiōes omisit: vt. j. §. proxi. Itē si iudicē s se puocatur: vt. l. exceptiōes de fideiuz. z tunc s legatariuz possit agere: s heredē nō pōt agere s vincerē: qz tutus est: vt. l. si supatus. §. de pig. cū si. z hoc vñ si snia fuit lata ad petitionē legitimi. s. si ad petitionē substituti: tūc si legata nō sunt repetita a substituto tacite vel expse. idēz qd in precedētibus eadē ratiōe. si vero sūt repetita: tunc

substitut⁹ dy pñō cōueniri: vt hic. si nō eēt soluedo: tūc dy rediri ad primū pp dolum z culpā suā. ar. preal. l. fa. cit. l. s. si qd omif. cā test. Predicta s in snia. in trāf actione. dic vt plene non in. l. controuersias. §. de trāf acti. C Altiō no. bene text. q sniam latā pro se quis nō pōt dicere male latāz. qd est verū si pro se in totū est lata secus si pro pte. tūc enim pōt s partē venire: vt. l. et. §. i. de mino. facit. l. si. C. qñ puo. nō est ne. Qñ aut liceat ali cui allegare turpitudinē suā vel nō dixi in. l. iusiurandū. §. si. z. l. seq. de iureiur.

Si quis. Hereditas trāsit ad fisci cū onere legatorū. b. d. C. No. tex. ibi vel minus plene defendit q culpabiliter defendēs nō excusat dixi. §. pr. §. Inducit tex. iste p glo. ad. q. q ponit in. §. figs aut nō iplēf. de here. z fal. z. l. si is q solidū. §. de here. isti. C Altiō no. gl. que icipit in fisco q ponit formā deferēdi: vt qñ qd defert in fiscoz dy dferre noiē fisci. dixi plene in. l. i. j. de iure fisci.

Si numerus. Legatū obscurū declaratur ex cōiecturis hac. l. ex pressis. b. d. C. Op. q p suetudo testatoris nō deat i s p i: vt. l. cū certuz. de vi. tri. z ole. le. sol. hic i s p i cōsuetudo loquēdi nō p suetudo vtendi: vt in s r i s ita dicit glo. qd nō plz. ar. l. de qbus. in fi. §. de le. Tū tenēdo istā sol. glo. op. de. l. dānas. §. si. de usufru. le. z de adi. le. l. pe. in quibus expectaf cōsuetudo vtendi. Glo. nō sol. Dy. dicit cū dubitaf: an sit legatuz z quantū cōsideraf consuetudo utēdi: ut ibi. sed cū cōstat legatum eē z dubitatur quale: tūc inspiciat cōsuetudo loquēdi: vt hic. fm Dy. Addit Pe. nisi nō inspecta cōsuetudine vtendi legatū redderet inutile: vt. l. ex usu. j. de vi. tri. z ole. leg. z dicta. l. dānas fm Pe. que uerba nullū saporem habēt. Dy co ergo plene: vt dixi in. d. l. cū certum. C. Op. dicit hic consuetudo regionis in qua uersat⁹ z c. Contra imo cōsuetudo regionis. vnde fuit: vt. l. minimis. j. de lega. iij. Sol. intelligas illā fm istā vnde fuit. nō intelligo vbi natus est: sed vbi cōuersatus est. C Item op. q bec voluntas debeat ex qri per iudicē: vt. l. uoluntatis. C. de fidei. cō. Sol. fateor q recurrit ad iudicē: sed iudex declarat fm cōiecturas hic positaf. Ordine ponit dy. i. c. i. obscuris. de reg. iur. lib. vij. z in regula inspiciamus. eo. ti. no. ergo glo. que ponit istas cōiecturas. C Quero quid si alijs legatiō ex quib⁹ dy declarare reperit varietas. Rñ. inspiciat qd est minus fm Pe. ut. j. ti. i. l. si ita legatum in fi. z. l. apud iul. §. scio. §. e. Inducit iste. §. per Dy. ut ex modo cognoscēdi cognoscatur: an quis cognouerit vt arbirer an vt arbirator. De quo in. l. i. §. de iudi. z in Spe. de arbi. §. seqtur. §. sed pone q sic. z melius in. §. sed si sit cōpromissuz. dixi in repetitione. §. arbirator. l. si societatez. ff. pro soc. C Altiō no. l. sed z si certus. ad id qd dixi in. l. talis scriptura. §. e.

§. Cui.

Dictio cuz: ponit augumētatiue: non taxatiue. b. d.

Ex. §. sequenti.

Si a filio. Repetitio a substituto facta simpliciter intelligitur pure z impube re adeunte debetur ex primis tabulis: nisi relictuz sit al tra vel coniunctus sit datus. hoc dicit cum prin. l. seq. C. Oppo. de. l. cuz pater. §. a substituto. j. ti. i. Solu. distingue ut in glo. quā vide. C. Oppo. extra glo. de. l. si. j. de fidei. cōmif. li. ubi in repetitione testatoris intelligitur repetita conditio: nisi sit talis que uittet conditionē Sol. hic testator repetijt legata simplr: vt legata predicta: vel q legauit. z c. ibi magis gnaliter. §. qquid legauit vel caui z c. Et ista faciunt ad. q. Quidam fuit accusatus de adulterio cōmissio in seiam vxorez tici qui respondēdo accusationi dixit. Confiteor me cognouisse dicram scia carnaliter: an p hoc videaf cōfiteri cam vxore tici Spe. rāgit hoc i ti. depo. §. vij. §. xi. z nil boni dicit. Tu

a C No pzeiu dicat
ADDE an snia lata s herede p iudiciz legatarij bal dus p. ccc. xviij. iij. li.
b C Deferen di. ADDE vltra alex. an factū aliquo pcurate de beat p dēse ei q pcurauit q p s u l u i t bal d p. h. l. i. iij. li. z ro. p. c. l. i j z i q s t u z a l e t ā g i t : a n b ā n i t t e n e a f a d c o l l e c t a s . v i . d e l a t e r o . c o . f i . l . x x i i j .
c C Arbirer. ADDE quō iudicari de beat an qd p cesserit: ut ar b i t e r v e l a r b i t r a t o r : b a l . p . h . c c c l x x v i . i i j . l i b . 2 0 .

Non ge-
neraliter.
ADDE vl-
tra Alex. q
Ro. confilio
.ccccv. con-
suluit cum q
da esset accu-
satus q que-
dam gabeta-
rius nomine
tictum vul-
nerauerat et
respondisset
veruz esse q
tictus vulne-
rauerat q p
hoc non e-
rat factus q
ille fuisse ga-
betarius.
Cfeci pa-
cesz ADDE
vltra Alex.
Bal. confilio
ccccij. li.
Surpia.
ADDE an si
testator ma-
dauit here-
ditatē sub pe-
na puatiois
hereditatis
vt eius filiam
nuberent cu
confilio gail
et filia nupta
fuit sine illi-
us consensu
et acceptauit
legatū pater-
num nihil-
ominus pos-
sit petere he-
redes priua-
ri hereditate
pau. de ca-
confilio lxxx
vij. et i qua-
tu alex. pōit
an pater pos-
sit dispoere
ut filia dote
tur arbitrio
alicuius urd
bal. q sic cō-
filio. cxxxij.
li. v.

ex p̄dictis dic: aut est p̄fessus ḡnāliter oia p̄tēta
i accusatiōe n̄a eē: et tūc referē ad ea q̄ ibi p̄tinēf
sp̄aliter et ēt accessorie. s. p̄ modū q̄litaris. ar. d. l.
fi. de cōdeicō. li. Si n̄o non ḡnāliter s̄z diē se co-
gnouisse dictā se iā tūc referē ad substantiā p̄so-
ne: nō ad alias q̄litates ipsi p̄sone. ar. hui. l. cū
si. C. Op. ad. hanc. l. qd ergo. de. l. si fūdū. s. si
p̄. j. e. So. illa p̄cordāt. Mo. ultio ex isto tex. ga
si testator reliqt certā q̄titatē ab instituto. et po-
stea aliqd vltra a substituto i q̄titate relicta a s̄b-
stituto iest qd̄ relictu erat p̄mo. qd̄ dic: ut. l. suo
. s. si qs a prio. j. e. C. Mo. et gl. q̄ diē q̄ ps̄ obel
iteriz p. q. de qua dixi. l. plane. s. si p̄iuctiz. s. e.

Quid ergo.
Si quis duos. Qd̄ relinq̄t a di-
uersis h̄f dib^o p̄
ide ē acti reliq̄ret i diuersoz testis. h. d. C. Mo.
tex. ibi dānauerit vnū queqz solidā rē p̄stare: ga
si h̄ n̄ exp̄fisser: sec^o eēt: ut. l. si n̄bi. s. i. j. e. z. l. me
ui. s. eū. j. ti. i. C. Mo. ex. n̄. n̄. et si. q̄ due lucra
tine cāe q̄ h̄nt originez i p̄sonā diuersoz possūt
cōcurrere: s̄z redeāt ad p̄sonā vni^o: vt. l. seru^o le-
gatus. s. i. j. e. z. ibi dicam. cetera dic ut in glo.

Si heres. Si h̄s rez legatā inter-
mit iuste n̄ tenet. sec^o si v̄
iuste uel nō diligenter se habuerit. h. d. C. Mo.
ar. ad. q. q̄ si feci pecez^o cū aliquo q̄ postea fuit
bānit^o: ita q̄ p̄t ip̄one occidi: si eū occido n̄ te-
neor: ga occido merētez: vt. l. q̄ suuz. s̄. s̄. b̄.
ob. z. ibi dixi. C. Op. q̄ talis erat dādus sub qua-
lis erat: v̄i potuit dari p̄ noxa: ut. l. si a substituo
to. s. i. j. e. So. glo. plurib^o mōis: tene illā q̄ hic
magis expediebat d̄fendere q̄ dare pro noxa.
C. Op. de. l. si suuz. s. boue. de p̄di. fur. So. ibi
agebat rei uēdicatiōe: h̄ actōe p̄sonali. uel dicat
q̄ hic dicit nō tenet ut p̄stet cautionem zc. sub-
audi tātum z cessant p̄traria.

Item si edes. C. Op. z v̄f q̄ n̄
teneatur: ut. l. si a
substituto. s. h̄s. s. e. ti. So. erat meli^o cauere d̄
dāno i fec. q̄ dimittere eā possideri. C. Op. z v̄f
q̄ nō possit facere religiosū cū d̄nūz sit trāslatū
in legaturū: ut. l. a ticio. de fur. s̄. ut r̄idet tex. i
. l. script^o. s̄. de reli. z sup. fune. n̄ habetis h̄ alia.

Ex. l. sequenti.

Qualiter intelligat statutū q̄ si qs diffama-
uerit aliquē de maleficio puniat certa pena.
Arpia. Legata facta p̄ verba
diffamatoria nō ualēt
h. d. C. Mo. q̄ dicit odio scribentis. z
sic v̄f pena esse testatoris si ea q̄ scribit in testō n̄
ualent. C. Op. de. l. bis h̄bis. s. i. de here. insti.
So. gl. ibi stetit in genere maledicendi: hic d̄scē
dit ad sp̄em qd̄ est notādū: ut. j. dicā. C. Op. de
. l. z si p̄cepit. s. i. de li. z post. So. ibi i exheredā
do cōgruūt h̄ba maledictōis: ga est puatio iō n̄
uitiāf: ut ibi. s̄z legato nō p̄gruūt. facit. l. q̄uoties
. s. si qs sine. z qd̄ ibi no. s̄. de h̄f di. isti. C. Ista
faciūt ad. q. statutū est h̄ q̄ si quis diffamauerit
aliquē de aliquo maleficio puniatur certa pena.
p̄mo q̄rif quid sit hoc dictuz diffamauerit. Ai-
des q̄ ip̄ortat. i. in fama posuerit. s̄z hoc q̄ accu-
sar de diffamatiōe d̄z pbare t̄m esse dictū p̄ ali-
quē q̄ ex hoc talis isurrexit fama. n̄itas est q̄ in
famae d̄f qui p̄nūciat aliqd̄ h̄bz qd̄ isfamā ali-
cui^o cōtiner. ut h̄. ibi qui denotādi. z. l. itē apud
labeonē. s. si quis libello. de iniur. z. l. lege cor-
nelia. s. si. cuz. l. seq. e. ti. C. de famo. li. l. i. facit. l.
diffamari. de inge. manu. C. Secūdo dubitatur
quō itelligitur diffamare de maleficio. s̄. nō suf-

ficeret si stare i ḡne maledictōis: ut dicēdo ip̄z
ip̄uz z pessimū hoīez z similia: nec requir q̄ de
aliquo p̄nūciat maleficiū: ita limitate sicut d̄f i
. l. libellorū. de ac. s̄z sufficit q̄ dixerit fecisse ho-
micidiū uel furtū z similia: ut hae. l. z qd̄ no. in
. d. s. quoties. z pbaf i. l. denūciasse. s. i. s̄ adul.
C. Mo. et q̄ v̄f iuria z infamia si alicui dicat tu
es spurius z ex monacho nat^o: ut hic.

Siticie. Defect^o cōditōis iualide nō
viriatur legatū. h. d. C. Op. C. s̄
isti. z substi. l. i. de p̄di. iser. l. legatū. So. hec con-
ditio ab initio fuit iualida: quod nō.

Sed z si serui. Si cōditio pote-
statiua deficiat p̄
casuz nō puniū legatus. h. d. C. Op. de condi. z
demō. l. pe. s. i. sol. h̄ decessit an̄ morā: ibi post.
C. Op. ad. l. acql. l. ide nerat^o. s. i. fo. h̄ decessit
casu: ibi fuit occisus p̄ aliū uiuo testatore. Dicit
glo. imo vult dicere ut ibi p̄ eo mortuo. de ista
materia plene p̄ doc. z gl. i. l. i. C. de isti. z substi.
z. l. i. testō. j. s̄ p̄di. z demō. z ibi gl. z ibi dicem^o.

Ex. s. sequenti.

Quid est dicere relinquere noiati.

Si pars. Noiati p̄ noiā p̄pā tenē
tur in uiriles p̄ appellatiua
in h̄f ditiarias portioes. h. d. C. Op. j. ad tebel.
. l. nōnūq̄. So. hoc d̄z itelligi s̄m distinctionē il-
lius. l. C. Op. j. de duo. reis. l. antepe. ubi nō est
dria siue noiēntur oēs siue pars eoz. glo. h̄ fate-
tur p̄trariū. z dicit q̄ h̄ sit dria v̄trū noiēntur p̄
noiā p̄pā uel appellatiua: ut h̄ in. i. gl. Alibi gl.
tz istā d̄riam vt distinguat an relinq̄tur a p̄te: an
ab oib^o: ut. l. si quis testō. de sta. li. Sed h̄ est ve-
rior pbatur i. d. l. antepe. de duo. reis. C. Que-
ro qd̄ si testator dicit ab h̄f dibus quos. s̄. scrip-
si peto dari: cū sup̄ eos noiauerit. glo. in. d. l. an-
tepe. dicit q̄ videtur noiati p̄ noiā appellatiua z
istud ē verū. casus ē in. l. si p̄ filio. de vul. z pup.
Licet ultramō. z L̄. cōtra. C. de ipu. z ali. sub
sti. l. si. z. l. luci. s̄. lucius. j. ti. i. z ibi dicā. C. Que-
ro quid si nomio p̄tim per noiā p̄pā: p̄tim per
nomia appellatiua. Dic q̄ noiati per noiā p̄pā
tenebūtur in uiriles q̄ eos tangūt. Alij tenebun-
tur in h̄f ditiarias portioes: ut no. j. de sta. li. l. si
testō s̄m unā opi. C. Quero quid si appellauit
eos p̄ noiā appellatiua nō significātia h̄f ditiarē
s̄z dixit a filijs meis uel a s̄ribus meis z s̄libus. v̄f
q̄ teneatur i uiriles cū talis demōstratio h̄eat v̄f
p̄prij nois: ut. l. noiati. de li. z post. z. l. noiatis
de p̄di. z demō. In p̄trariū q̄ p̄ h̄f ditiariis ē ca-
sus i. l. luci. s̄. meua filiu. ad trebel. C. Ultimo
aduerte quid ē h̄ dictū relinquere noiatis. nam
largo mō d̄f relinq̄ noitiz q̄n̄cūqz apparet a quo
reliquitur: ut. l. noitim. j. ti. ij. s̄z sicut ista uox no-
mē p̄gruūt noibus p̄pis z appellatiuis: ita hoc
aduerbiū noiatiū. q̄n̄qz enī d̄f noiatis quod re-
linquit p̄ noiā appellatiua: ut si dico filijs meis:
ut. l. ticius i pn. s̄. de lib. z posthu. z. l. lucius. s̄.
meua. Idē di dico h̄f dib^o meis: ut h̄: uel d̄nis
meis: ut. l. si seru^o cōis ita. de sti. ser. s̄z solū noiā-
tio q̄ sit p̄ noiā p̄pā uocat aliquē ad uiriles: vt h̄.

Ex. l. sequenti.

Casū in quo valz testamētū absqz aditiōe he-
reditatis uide: ibi. Op. Et an quarta trebeliani
ca possit d̄trahi p̄tra uolūtate testatoris: ibi. S̄z.
Et an si sit statutū q̄ testamēta isinuētur. an te-
stator possit pbibere: ibi. Quero. Et an testator
possit facere ne bōa p̄ legatis sint ipothecata. z
q̄ legatarius possit p̄pā auctoritate igredi rez
legatā: ibi. Quero an. Et an renūciatio excep. si
mulatiōis ualeat: ibi. Quero an renūciatio. Et

et inclinatur. q. valet pactum. primo p. cam. l. ex consensu. Itē q. valet pactum ut nō liceat appellare: vt. j. q. ap. nō l. i. §. i. z. C. de tēp. ap. l. fi. i. fi. ergo valebit pactum q. liceat appellari. Et tenet contrariū: q. p. hoc pactum venimus cōtra ius publicū. Baref enī iurisditio arbitro qd nō pōt fieri p. hāc. l. z. s. de pac. l. ius publicū. z. C. d. iur. om. iudi. l. priuatoz. z. idē tenet Rai. sed Spe. i. ti. de ap. §. in qbus. §. xvi. cū. §. se. t. op. By. p. l. ex consensu. Ad hoc examinādū sciēdū ē q. ex cā snia arbitri hodie qūqz orif actio. s. q. cōpromissum est factū sine pena z. est emologatū exp̄sse vel p. cursum. x. dieruz: vt. C. de arb. l. cū antea. Itē si fuisset appōsita pena cum illa clausula rato manente pacto: vt. l. i. §. de arbi. z. ibi nō. alias ex snia arbitri nō orif actio: vt. l. i. C. de arbi. In casu ergo i quo hodie orif actio videam? an possit appellari et sine pacto. Et in. l. i. C. de arbi. q. nō: q. aut emologat exp̄sse z. si pōt appellari: q. approbavit aut nō emologat: z. tūc atē. x. dies nō pōt appellare: q. nō v. snia post. x. dies sero puocat. cōtranū dico. rō q. re nō poterat appellari erat: q. snia nō pducebat actiōne: vt. d. l. i. sed cū hodie pducatur appellari pōt. Et si dicit nō pducit actiōne nisi emologat: z. per emologatiōne p dicitur ius appellādū falsum est: q. sniam possuz emologare tanq̄ latā: nō tanq̄ bñ latā: vt. dicitur i snia lata cū falso pcuratore: vt. l. i. §. falsus. rē ra. ha. facit qd nō. de neg. gest. l. pōponius. vñ statim cū appello a snia arbitri v. snia: z. appellando eā approbo tāq̄ latā nō tāq̄ bñ latā: sed obstat: q. p. hoc videt dari iurisditio arbitro qd nō pōt fieri: vt. l. puatoz. Rñ. p. hoc nō dat iurisditio nec repugnat q. appellet ab eo q. non h. iurisditio: si tñ actus eius tenet z. h. effectū iuris pos sit appellari. Appellat enī ab exēcutore: vt. l. ab exēcutore: de ap. z. C. quoz. ap. nō re. l. ab exēcutore: z. stat exēcutore nullā h. iurisditio: vt. l. exēcutorez. C. de exēc. rei iudi. In ciuitatib. nō italie in qbus ex forma statutoz ex snia arbitri orif actio incōtinenti nō video qd dubij sit q. a tali snia possit appellari. In illis vero casib. in qbus ex snia arbitri nō orif actio: sed metu pe ne paret nō ē dubiū q. de iure appellari nō pōt: vt. l. i. C. de arbi. Sed an tūc valet pactum q. liceat appellare. Dico q. sic. nō tñ pprie erit appellatio de qua loq̄ ti. de ap. cū illa sic quedaz rescissio snie: vt. l. i. in fi. ad turpil. §. snia arbitri cū sit nulla nō pōt rescindi p. pactū: s. hoc pactū iportat hoc q. te possit ad iudicēz puocare vt reuideat an arbiter bñ iudicauerit. Pro hoc. §. q. fa tūda. co. l. arbitro. sm vñ lec. z. l. fi. a. q. ap. nō li. C. Al timo qdā circa istā ptē tractat materiā an possit q. iur. publico renūciare. De quo dixi plene in. l. ius publi cū. §. de pac. z. p. doc. i. l. penul. C. de pac. C. Henio ad scōam partē. p. cui. declaratione qro quo p. ista exēpla pbaf dicit. Rñ. debes scire q. obligatio inheret offi bus nris adeo q. a nobis separari nō pōt: vt. §. d. pecul. l. q. ergo casus: z. iprimif i nos sicut character in aia. ita dicit glo. in. l. i. §. p. soc. Bonam ergo exēplū in cha ractere corporali si cū ferro igneo iprimaf alicui chara cter in aliq. pte corpis hoc iprimif vt ppetuo sit: nec ex volūrate iprimētis pōt finiri tpe neqz loco neqz p ditione euētu. hoc enīz eēt cōtra naturā ipstus characteris ipressi. Hūc ergo dicit iuriscōsult. dicitur est in p̄ia pte. l. testator nō pōt facere ne leges q. respiciūt substantiā vel solēnitatē testi hēant locū in suo testō. qd appet: q. nō pōt facere q. obligatio sniaf tpe loco z. cōditione: q. effect. §. substantiā z. naturā obligatiōis. C. Reassumo ergo primū q. dicit tps: z. op. j. §. ac. z. ob. l. obligatiōuz fere. §. placet: z. §. de serui. l. i. §. Sol. glo. q. nō finitur tpe ipō iure: vt hic: sed ope exēptiōis: vt in d̄ijs z. bñ. Sed dices ergo in prima pte. l. §. non valeat p̄hibitio testatoris ipso iure valeat in effectu ope exēptionis vt replicationis vt sit bona silitudo q. sequit. Rñ. istud q. testm hēat banc solēnitatē est inductū a iure ciuili. z. iō

si illa solēnitās nō seruettur ex testō oritur obligatio na turalis s. gl. vt. no. §. de iur. z. fac. igno. l. cū q. de reg. iur. l. cui. p. errorē. z. l. i. de cōdi. ide. Hūc fateor q. si ali q. possideret sine vitio rē sibi relictā in testō nō solēni esset tut. exēptiōe: q. possidet rē sibi naturalr debitā vt. l. militis. §. veteranus. §. de testa. mili. z. de ppē. l. et s. petere nō posset: q. nō h. actionē: ita i p̄ia pte hui. l. si testator voluit obligatiōne finiri tpe vel loco vt cō ditiōe. hoc nō pōt fieri p. statutū iuris ciuilis qd ē ut i primaf i nos sicut character: z. nos seq̄ ubiqz: ut dicit tex. l. fi. C. de p̄scrip. lō. tēp. tñ d. naturali eqtate finif. iō huic cōuēto p̄petit exēptio: merito cadit silitudo p̄mi cāus. C. Ad scōm op. C. de. le. l. fi. gl. dicit sol. ut ibi nil est dicere. Dicit q. hic loq̄ i obligatiōe p̄sonali q. offib. z. p̄sone ibereat ut character: ut dixi ibi loq̄ de iure re ali qd ita nō iberet offib. merito pōt ad tps hē d̄iuz z. tpe finiri: si sic i digito mitteres unū anulū cū chara ctere: q. offib. nō iberet. pōt enī p. tpe portari z. tpe nō z. certo loco portari z. certo loco nō. C. Sed hoc op. §. de sui. l. i. ubi loq̄ de iure reali z. tñ tpe nō finif. So. qd. §. dixit loquit in iure reali mero: hoc ē de iure d̄iuz p. qd nullū hēs obligatū: ut isti. de act. §. i. §. l. i. §. de sui. loq̄ in iure p̄sonali z. reali fil. nā h. babeā ius silitutis in fundo tuo: tñ tu es mibi p̄sonaliter obliga tus pati me vti: nec p. p̄sitionē silitutis quā fecisti es liberat. a p̄missione: vt. no. i. l. plurib. §. i. de §. obl. z. C. de usufr. l. corruptionē. z. ista q̄liter obligatio tpe si niaf plene examināui in. d. l. i. §. de serui. C. Op. de. l. stichū. §. stipto. de §. obl. Sol. ut in gl. z. bñ. Querit By. an valet pactum ne silituti quā hēs i fundo tuo pre scribas. Hides q. nō valet: ut h. z. l. plane. in fi. cū. l. se. j. e. z. l. cordonē. j. §. ope. li. ecōtra q. ualeat: q. p. pactū pōt p̄sitione fieri. ergo multo magis retineri: ut no. i. l. cū q. §. si q. p. reo de sol. als est. §. si q. a reo. Itēz p. pactū pōt p̄sitione iterrūpi: ut. l. cū nonissim. §. §. si q. C. de p̄scrip. xxx. anno. ergo multo magis ipediri ne i cipiāt: ut. C. de usu. l. acceptā. z. l. si ptē in prin. cum si. quead. ser. amit. z. hanc partem tenet dy. q. in prescri bēda silitute req̄rif bona fides: ut. l. si p̄cario. §. ceterū. §. cōl. p̄di. Pro hoc iducit ipse. §. de pac. l. si unus. §. qd i spē. z. de edil. edi. l. q. si nolit. §. si q. ita. Ego dico q. usucapio z. p̄sitione est itroducta p. bonū publicū principat: ut. j. de usuc. l. i. §. fi. ergo p. pactū nō pōt re mitti: ut. l. ius publicū. §. de pac. Hō ob. q. i p̄scribēda silitute uel libertate req̄rif bona fides: q. qdā sunt iu ra §. q. p̄scribit sine bona fide: ut. j. de usuca. l. seq̄. §. si uia. In illis hō i q. bona fides req̄rif: ut. l. h. at iura. d. ser. ru. §. fateor q. nō currit p̄sitione nō ex silitute pacti s. q. nō adsunt ea q. req̄runt ad p̄sitionē. z. iō si res trāsiret i aliū q. hēt bonā fidē p̄scriberet nō obstate pa cto. Hō ob. de pac. l. si unus. §. qd in spē. q. ibi loq̄ in dilatiōe q. ē fauore libertatis itroducta: merito pōt ei re nūciare. q. nra loq̄ in p̄sitione q. est itroducta i fauo re publicū. Hō. ob. l. q. si nolit. §. si q. ita. de edil. edi. q. illa p̄sitione h. locū q. nō nil est actū: sed q. d̄iuz est actū i dispōne legis cessat p̄sitione. Hō ob. q. p. pactū pōt iterrūpi. ergo pōt ipediri ne ichoef: q. fateor q. p. pactū pōt iterrūpi: hoc ē tolli effectus p̄sitionis p̄cedētis: q. p. hoc renūciat paciscēs iuri iā sibi q̄sito: s. p. pactū ne currat i futurū renūciat iuri ob utilitē publi cā itroducto qd fieri nō p̄t. Quero statutū ē q. debi to p̄scribas. x. annis: an huic statuto possit renūciari. Rñ. nō: q. h. p̄sitione currit negligētia nō petētis: ut. l. fi. i. §. de edi. diui. adri. tol. z. no. p. dy. in. c. possessor. de reg. iur. li. vi. ergo debitor nō pōt renūciare iuri itrodu cto in odiū creditoris: ut dicim. i macedoniano: ut. §. ad mace. l. tā z. fi. Itē p. hoc est rō p̄cedens: q. p. bono publico ē itroducta p̄sitione. s. an eēt aliqd remediūz q. actio nō perimat tpe. Rñ. q. sic. l. ut agat q. finiat ur dicta obligatio. x. āno. z. iterū deberi cipiāt: ut. l. sicut

Appella. r. ADDE an a snia arbitri possit appellari tā de iure canonico q. ciuili ep̄m alex. in Rub. de ap pel. l. xx. col. Ro. consilio. xxvij. b. Nō solē ni. ADDE an cū quis possedit lon go tpe bona que ex testō nullo ptine ant ad filiaz prescribat z. sit in bona si de bal. cōfil. lxx. iij. lib. c. Non pōt remitti. AD DE bal. cōfil. cclij. ij. lib. ubi ponit an ualeat pactū de possēdo semper rem veditam re emere. d. Prescri batur. x. an nis. ADDE q. Ro. cōfil. cci. dicit q. licet nō pos sit renūciari p̄sitioni su ture q. tñ sit renūciari p̄ scriptioni cō plete. An aut p̄dictū statu tū ualeat ut de remissue in dicto cōfil. lio. z. p. pē. d. ancha. cōfil. ilo. cclviij. in p̄n. ubi te net q. nō va leat h. de fa cto seruetur z. ita dicit tē nere Jo. an. ibi vide.

C Dolo.
ADDE De hoc pulchre p oldra. con filio. iij. vbi refert fecun dū cōfiliū suū ita fuisse iudicatus p fenescalcū i curia aquen si.

C Ad val.
ADDE in quantum alex. tangit an expēsa facta in re sub iecta restitu tioni debeat cū fructibus compensari Pau. d. ca. cōfiliū. xvij. z in quantum tangit de expēsa in custodia castri vide bal. cō filio. cclij. secundo li bro. z i quātū tangit an incendium presumas factum culpa inhabitanti uz allegādo bal. in cōfiliis adde eū dem bal. cō filio. xij. pmo libro. z cōfiliū. xv. quarto libro z per pe. de ancha. cōfiliū. cccxlvij. z qñ incēdiū ascribat ca sui fortuito per bar. cōfiliū. clix. quarto libro z quot modis incendium possit euenire per eūdē cōfiliū. cccc xxx. quarto libro. Et qñ pp incendium domus uici ni dstruitur qd ad dāna teneat per ang. cōfiliū. cxcvij. p bal. cōfiliū. clvij. secūdo lib.

in annos. q. mō. usufr. amit. Quero an qñ obligatio finif. tpe remaneat natural. Dixi plene. l. i. j. rē ra. ha. dic ut ibi. Genio ad hz exēplū d eo qd idic loco: z qro exēplū. Rū. dic glo. pone qz testator dixit volo pueniri heredē vbi hz domiciliū z heres ibi nō reperit: vlt forte domiciliū mutauit de loco ad locū facto suo: vel dignitate obuēiete: vel pone qz mutauit for. mutādo statū vt si de laico effect⁹ ē clericus: vel de plebeio miles. nā de iure poterit alibi cōueniri: vt. l. i. s. de eo qd cer. loc. Sed addit glo. qz forte ē tur⁹ exceptiōe si alibi pueniat sicut sup dictū est i tpe. dicit Ja. de are. nisi dolo mutauit domiciliū. Tu dic qñqz dicit testator qz heres p̄stet certo loco: z sic qd possit in illo loco pueniri: nec p̄hibz qñ alio loco pueniri possit: z tūc poterit alio loco p̄gruo pueniri: vt. d. l. i. s. de eo qd cer. loc. Qñqz testator iubet p̄stare heredē certo loco: z iubet qz alibi non teneat nec possit pueniri: tūc de rigore quolibet loco ē obligat⁹: qz sicut character ita obligatio seq̄ eū vbiqz vt. l. i. C. de p̄scrip. lō. rēp. hz de eqtate obstat exceptio pp volūtate testatoris: vt h. nisi dolo faciat ne ibi possit pueniri. tūc eniz d̄ eū dare replicatio doli. ar. l. i. d̄ ctū in fi. s. de euic. cū si. Quero vidimus an obligatio possit restringi ne vbiqz pueniaris: hz an possit āplia ri: ut vbiqz possit pueniri: dic ut. l. i. si puenit. d̄ iuris d̄i. om. iu. Genio ad tertium exemplum. s. de conditio ne. quero exemplum ponit glo. in conditione tacita: ut cū p̄misi tibi centū corbes frumētū ex tali fundo: ut si in p̄uel in scōo āno deficiat nō iō definit teneri heres ut. l. iter stipulatē. s. sacra. de h̄b. ob. z. l. i. de p̄di. z de. Istud exēplū nō v̄ bonū: qz p̄ditio tacita ipedit natiuitate actiōis sicut exp̄ssa: ut no. in. l. itē qz. s. de pac. p̄ bas de h̄b. ob. l. iter d̄. nō ergo eēt dicēdū v̄z talis cōditio extinguat actionē vel nō cū nūq̄ fuerit nata. Pre terea inuit ista gl. qz si in p̄mo uel scōo āno fruct⁹ nō nascunt p̄ditio deficiat: z hz debitor nō liberet ipso iure: liberaf ope exceptiōis sicut ē dictū in tpe z in loco. qd est d̄. l. iter stipulatē. s. sacra. de h̄b. ob. Tū glo. ponit exēplū scōo mō z ipsamet rep̄hēdit. Tū tertio mō ponit exēplū in p̄ditione exp̄ssa in s̄uitute p̄diali in. l. iij. d̄ serui. qz itellige i p̄ditione exp̄ssa q̄ apponit ad extingue dū s̄uitute p̄diale iā p̄stituta: ut plene no. p glo. in. d. l. iij. Sed qro qre dicit gl. in s̄uitute p̄diali possit ne poni in obligatiōe mere p̄sonali: ut lego tibi centū quo ad iperato uenerit ad italiā. Certe nō: nā hoc esset legatū ānuū ut. l. legatū. d̄ ānu. leg. z iō p̄ p̄mo anno eēt purū: p sequētib⁹ p̄ditioale nec p̄ditioe q̄ apponit ad extingue dū: hz ad icōadū. iō glo. ponit i s̄uitute p̄diali. In stipulationib⁹ uero istud exēplū sine dubio p̄cederet: ut. l. si stichū. s. stipulatio. de uerb. ob.

Legati.

Stipulatio erronea i effectu nō obligat. b. d. ul aliter. Stri pulatio accessoria limitat hz naturā sui p̄cipa liter. b. d. s̄m aliā lec. C. Op. de. l. s̄z z si qz. s. fi. s. si qz caut. sol. hic heres p̄ errorē p̄misi. ista est una lec. que apponit in scōa glo. Scōo mō legit i distincte i seq. gl. z tūc r̄ide sic stipulatio fugitiuū nō eē iterponit sup le gato: z sic ē stipulatio accessoria. v̄z ergo itelligi s̄m natura legati: ut. l. si stipulat⁹. s. d̄ usufr. q̄ natura ē ut spēs legata p̄stet talis q̄lis ē: ut. l. si a substituto. s. i. s. e. Nō ergo teneat nisi culpa sua aliqd in re p̄tigerit: ut. l. cū heres. s. culpa. s. e. Illa ergo stipulatio itelligit fugitiuū nō eē. s. culpa sui heredis: hz si eēt fugitiuus absqz culpa heredis nullū dānū d̄ facere heres: z sic stipulatio nō cōmittit. hoc vult dicere iste tex. z glo. Ja. de are. v̄ di cere qz si ista stipulatio fuerit iterposita a sciēte z uerba exp̄sse istū casum p̄tinerēt non teneat heres. ar. C. de pac. pi. l. i. z. l. si edibus. z. l. fluminū. s. uitiū. j. de dan. infec. Sed nō placet: qz si heres ad hoc se uellet obligare possit sine dubio: ut. l. dāni. s. cū parietē. de dā. i. fec. z patet i donatiōe: ubi qz nō teneat d̄ euictiōe. tñ si

se obligat teneat: ut. l. aristo. in fi. de dona. Nō ob. C. de pac. pi. l. i. qz ibi pactū erat iprobatū. Non. ob. l. si edibus: z. l. fluminū. s. uitiū: qz ibi casus q̄ omittit nō fuit in stipulatione p̄p̄ensus sicut h. s̄m itellectū quē sup̄ posui. Sed huic ob. qz i stipulatiōe uenit itereffe: hz legatarij nil itereff: qz danū nō patit. ergo stipulatio nō cōmittit: z isto mō p̄t itelligi ista. l. i. s. hz minime placz qz si legatarij non itereff qz cessat: d̄ nū tū itereff: qz lucruz cessat: z ideo ad hoc poterat se obligare si uolebat. C. Op. de. l. si ita. s. de euic. Sol. ut in glo. Ex. l. sequenti.

Quā in facto pprio presumas scientia.

Res obligata.

Res legata cor gis h̄s luere i trib⁹ casib⁹: z i illis mōis q̄ hac. l. exp̄m̄s. b. d. Primo dicit in qd casib⁹ heres teneat luere. Scōo dicit p̄ quē modū h̄s cogit. scōa ibi: qz si testator. C. Se quit in tex. aliēo: z dic qz ad luēdū cogit heres actione ex testō si testator hoc exp̄sserit: hz si nil dixerit hz locuz qd seq̄. C. Op. qz q̄libet p̄sumit scire factū suū: ut. l. q̄ q̄. s. ad uell. So. itellige hic qñ res erat obligata p̄ aliu nō p̄ testatorē: ut puta p̄ seruu ut p̄curatorē: uñ no. istā distinctionē. Site. no. in. l. si qz delegauerit. z. l. se. j. de noua. Hoc aut qd dicit qz p̄sumit scia in facto suo itellige nisi sit factū antiquū: ut no. p̄ dy. in. c. p̄sumit. c̄ d̄ re. iur. li. vi. facit. l. p̄gre. in p̄n. de acq. pos. Itē itelligo nisi sit factū multū iplicitū. ar. l. eptor. s. lucr⁹. s. d̄ pac. z. l. fidei cōmissuz: z ibi dixi de p̄f. facit qd no. p̄ Lp. i. l. cū alienā. C. eo. C. Aduerte qz ego itelligo istā. l. qñ res erat obligata p̄ debito nō hereditario: tūc heres teneat luere: ut. s. e. l. apud iulianū. s. heres. Probo p̄ rationē ad hypothecariā nō p̄t deueniri et s̄m ista tpa nisi debitor sit in mora: ut. l. debitores. C. d̄ pig. S̄z h̄ auferit res legata a legatario culpa uel dolo heredis ergo teneat heres: ut. l. cū res. s. culpa. s. e. z. l. qd ergo. s. si heres. z. s. se. Nō ergo h̄ d̄ qz testator iussit rē obligari itelligo p̄ debito alieno. Tel si dicit p̄ debito suo itellige istā. l. qz p̄tra h̄ d̄ nō possit agi actiōe ex testō ut luat pign⁹ nisi in trib⁹ casib⁹ h̄ exp̄ssis. hz re euicta p̄ hypothecariā agef p̄tra heredē actiōe ex testō: qñ res sit euicta pp culpā suā cū debitū suū deberet soluere. Itē p̄tra p̄dicta facit scōa ps hui⁹. l. q̄ loq̄ i cessiōe actiōis. si eni debitū nō eēt h̄ d̄itariū ad qd p̄deset cessiō actiōis h̄ d̄des cū nō tenebant. Rū. tenēdo primū casū qz h̄ res erat obligata p̄ alio. dicas qz debitū erat ip̄ h̄ d̄tis p̄p̄riū nō h̄ d̄itariū. vñ p̄deset cessiō p̄tra eū. facit. j. e. l. si feru⁹ ticij. z ibi dicā. Tenēdo at qz erat obligata p̄ debito h̄ d̄itario: z tūc tex. p̄cedit dare. C. H̄cio ad scōaz p̄t. op. post solutionē factā nō p̄t fieri cessiō ut. l. modestinus. j. de sol. Huius timore sunt h̄ i glo. tres lec. vna qz cessiō petatur hic post sententiam ante rei restitutionē uel solutionē. Et ista est clarissima qz ex ceptio cessiōis p̄t opponi post sniaz: ut. l. si fideiul. in fi. j. de fideiul. Alij itelligūt qz h̄ petat cessiō post restō nē aū solutionē: z ista ē notāda. nā ē ille qz nō possidet s̄m istū casuz petit cessiōe sibi fieri qd p̄t. Rō ē qz d̄ns rei. alias nullus possz hoc petere nisi possessor: ut. s. q. mo. pig. uel hyp. pos. l. paul⁹. s. fi. z. l. nulla. C. d̄ sol. fac j. de fideiul. l. fideiul. s̄m: z qd ibi no. Tertia qz ē qz post restōnez z solone p̄t hoc peti: z soluēdo nō v̄ fa cere hoc aīo tollēdi debitū. istā t̄z dy. ar. l. papi. s. mā. z de sol. l. stichū. s. si mādato: z ibi p glo. z p dy. in. d. l. modestinus. C. Querit glo. quo iure petatur cessiō actiōis. hic tex. exprimit. s. per doli exceptionē uel offi cio iudicis: z per dy. in. d. l. modestinus: z ibi dixi per Lp. in. l. cum alter. C. de fideiul.

Onus.

Exp̄se facte i repetēda re sub d̄ditōe legata a legatario repe tunt i s̄pecto ualore. hoc h̄ tex. dic. Et t̄n̄b̄ sic itellige qz h̄s i restitūdo exp̄dit cētū: postea sup̄p̄it

tm q edificiu non pot durare nisi qnqz annis. Certe
extimat quatu mo ualet edificiu: no qruz expedit hfo
sm Ja. de are. COp. q no possit deducere: ut. l. si qs
scies. C. de rei uen. Sol glo. ut in ea z ille aius psumif
cu quis no psumatur donare de facili: ut. l. cu de idebi
to. s. de proba. COp. de. l. si ita in fi. j. e. sol. ut ibi.

Uod si nulla. COpp. de. l. si in
area. s. d. p. di. ide.

Glo. soluit hic. By. vt refert Ly. i. l. si qs scies
.C. de rei ue. dicit qz qnqz ignoras solués hz pditione
icerti: hz no pditione idebiti. gl. m. i. l. q exceptione. s. si
pars. de pdi. ide. dicit z meli q pditio idebiti orif ex
negocio gesto. sz qn i re tua ipedo z ea sibi restituo qz
q ignorater iter te z me nullu negociu gerif: ga hēbas
dnuuz pmo. sz h z in. d. s. si qs iter hēde z legatariu ge
rif: ga ab herede trasit dnuuz in legatariu: merito orif
pditio icerti. hoc pbat tex. si bñ ispiciafi. d. l. si i area.

Amptus. Continuat ad pcedētia z
legif duob modis. pmo
in suprib factis a legatarijs qz heres no deduc
z hoc ponit in pma glo. z i scda in fi. scdo mo legif i sū
tib factis ab hēde. z hoc ponit in pn. scdo gl. COp.
ad pmo qz si pñt dicit expesse neērie fce respectu legata
rij: ga si erat dñs tuc ad h soluēdu tēdit finis scdo glo.

J ancilla. Dicitio cu: z dicitō z: appo
sita iter psonas seruoꝝ le
gatoꝝ pūgit pncipalr. h. d. cu. l. se. Jstas. ll. de
clara ut in. s. si qs acillas. isti. eo. facit. l. si cui. i. pn. s. e.
Ex. l. sequenti.

**Si testator legauit centū distribuenda in pauperes
ad voluntatē fideicommissarioꝝ an ualet.**

Aptatorie. Legatu qd in alterius
voluntate pferri no ualet
h. d. COpp. de. l. fideicommissi. de fideico. lib.
So. spale in libertate: qd dicit vt ibi. COp. de. l. i. j. ti. i.
sol. qz ibi fuit collatu in arbitriu alteri: qd itelligit bōi
viri: h in libera voluntate alteri. By. iducit ad. q. si te
stator reliqt cetū distribuēda iter paupes ad voluntatē
fideicommissarioꝝ an ualet. Et dicit p ista. l. q no. Con
trariu determinat: ga hic no substātia legati. sz electio p
sonay pmittit in alteri voluntate qd fieri pot: vt. l. vtrū
.s. i. j. de re. du. z. l. vnū ex familia. j. de leg. ij. z. l. cu pñ
.s. hēditatē. z. s. a filia. Et pot eligere quos volet. etiā
idignos: vt. j. ti. i. l. cu qdā ita dicit dy. Jdē Cy. in. l. ca
ptatorias. C. de testa. mili. z p hoc vī casus i. l. fideico
missaria libertas i fi. de fideico. li. Hoc ē vey si relictu
etiā esset ad pias cās. nā relicta ad pias cās valent et si
sint captatoria: vt. i. c. cu tibi. ex d test. z ibi p gl. z Inn.
Ex. l. sequenti.

De verbo do. z relatio quanti.

J ita. Dicitio pter: hz excludere eos ad
quos refert. h. d. COp. ex glo. si
nulli iueniunt in pñimonio debebūt. x. ex pñ
moniu: vt. l. hmōi. s. si cui hō. j. e. z no. s. e. l. legato ge
neraliter. So. dicit Ja. de are. fateor sruuz: iō dicit qz te
stator dixit. x. ex his q sunt in pñimonio reliquo. als p
cederet sruū. COp. d. hē. emp. l. cu pphēsus. sol. vt i
glo. CQuero pōe qz ticio nil erat relictu: an p ista ver
ba testator videat legare. Et dicit glo. qz no. ar. l. ticie i
pn. j. ti. i. By. dicit qz illa nil facit: ga ibi erat sba enun
ciatiua futuri euēt q no iducit dispōnes hz pditionē:
hic erat sba enūciatiua de pterito: sed adduci pot. j. d
pdi. z de. l. cu tale. s. si. ita dicit dy. facit de here. isti. l.
ex facto etiā agitatū. In sruū facit qd no. in. l. si mibi z
tibi. s. si. s. e. sz illā glo. ibi respōdit: ut ibi dixi. CAlti
mo no. de sbo do. qd platū in pma psona facit legatū
directū: qz p ipm testatorē def. sec. si apponere i ter
tia psona: vt. l. fundi trebatiani. de vsufu. le. CNo. et
qz hoc relatiuū quātū: quod est relatiuū qntitatis ponit
p relatiuū numeri: z sic dz expōi quātū. i. quot. sm Ja.

de are. z de istis dictionibus exceptiuis dixi in. l. si ely
.s. q iniuriar. s. si quis cautio.

Illi si uolet. Expōsio eoz q tacite isunt p
aliū modū q isunt aliqd ope
raf. h. d. COp. z vī no valere: vt. C. de hē. emp. l. in
venden. dicit glo. hoc iō ga tacite ierat: tu dic ibi scti
bus de cui natura ē qz hincide oriaf obligatio. vñ si cō
ferf in volūtatē alteri vitiaf: h in vltimis volūtatibus.
COp. qz no sit pditioale: vt. l. iij. s. e. Dicit glo. ibi cō
ditio fuit tacite appōsita in psona hēdis hic legatarij.
Nil est dicere. dic ergo qz h exprimis p alium modū qz
tacite iest. nā legatū acqritur mibi etiā ignorati: vt. l. cu
pñ. s. surdo. j. ti. i. sed hic exprimis pditio si velit expsse
z sic aliter qz insit. ita no. in. l. si quis ita. s. de cōdi. isti.
z. l. aliquādo: de condi. z demon. tene menti.

Si domus. Si domus legata pncipalr re
ficiat legatū no extinguit. sec
si totus destruat z a testatore reficiat. h. d. COp. s. e.
l. seruum filij. s. si aree. So. glo. ibi est casus ecouerso.
COp. de. l. si fundus. s. si res de pig. So. glo. ibi agif
de dāno vitādo: hic de lucro captādo. Jsta nō ē vera
p. l. domus. s. e. dic ergo ibi dispō est pfecta: ita qz alteri
est ius qsitū qd in ptractib fit incōtinēti in legatis post
mortē testatoris: z tuc si domus legata destruat z refici
at: tuc adhuc durat ius alteri qsitū: ut. d. l. domus. z. d.
.s. si res. sz h si erat ius iā qsitū: ga adhuc viuebat testa
tor. COp. de. l. si grege. in fi. s. e. sol. glo. ibi fuit cōbu
sta z nō refecta: z sic nil fuit ibi factū a testatore: sed hic
fuit destructa z refecta a testatore: p qd vī mutari volū
tas. Dices tu qre non eodē mo vī mutari uoluntas qñ
aree legatē testator domū imponit: ut. l. seruu filij. s. si
aree. s. e. Rñ. qñ legat area z iponit domus debet le
gatario sicut quodlibet augmētū rei legatē: ut. l. qd in
rerū. s. si qs post. s. e. z. l. si ex toto in pn. Sz qñ legatur
domus tota q postea destruit: area q remāet nō dētur
tanq res legata: sz tāq ps rei legatē: ut no. p. glo. in. l.
scire debem. de sbo. ob. dixi sm Ja. de are. i. d. l. suū fi
lij. s. si aree. si ergo testator iter postea domū iponit il
la area nō pot peti tāq ps rei legatē: ga tuc cedit alteri
domui: nec tanq pncipaliter legata trahit ad se totū:
ga nūq fuit pncipalr legata z legatū partis nō recipit i
cremētū: ut. l. sui electioe. s. si. s. e. z qd ibi no. CAlti
iduc dy. i. ar. d eo q ē elect prior a canōicis z oēs mor
tui sūt an pfirmationē: z alij noui nolūt dic ut ibi p eū.
Ex. l. sequenti.

**Cū res tātū ualet quātū uēdi pot: qualr dicef iustū
precium cum res emptorem nō inuenit.**

Si equo. Valet legatū de re emē
da iusto precio. hoc. d.

**Quenit cū res tm ualet qtu uēdi pot: ut. l.
si seruus de cōdi. fur. z. l. mortis cā. de dona. cau. mor.
quō potuerit dicit iustū pciū rei q emptorē si repit. Rñ.
ut tex. ponit z sepe accidit qñ qs uult uēdere pp neces
sitate ēptores onidunt se nolle emere ut melius emāt.
emptorē ergo iuenisset nisi necessitas uēditoris subessz
z illo mo pciū extimabil. Vel pone qz erat liber iuris q
in una ciuitate nō emif: ga ibi nō erat studiuz. als si nō
repiret ēptorē pp uituz rei nō ualet. qro qs extimabil
iustū pciū: Rñ. iudex. ar. l. hac edictali. d. secū. nup. i. s.
illud. z. l. si. C. de iure do. z de fideico. li. l. si aliā. s. si.**

Eruus. Traditio rei legatē deserf ex
cā ltima. h. d. Per istū tex. di
cit By. qz si pcurator alicuius est pdenatus ad
mortē qz ad petitionē dñi dz differri executio dōec red
dat rōnē. ad idē. l. suo legato. s. si seru. j. e. z p Ly. i. l.
i. c. de bo. dā. dixi i. l. si. i. d. publi. ubi vī casus qd no.

Si ex pluribus. Nominati p nomia
ppria uocatur in ui
riles hoc dicit. dixi in. l. turpia. in fi. s. e.
Ex. l. sequenti.

Si vnus dñs dicat seruo tuade ad potem z si obuiaueris libero liber esto: z alius dñs sit dicat seruo suo: si isti inuicē se obuient an ambo erunt liberi.

Alienatio adde vt p pau. de ca. cōsilio deci. mo: vbi de hoc.

I post mortē. Quo ad acquisitionem inspicit dies legati cedētis z si pcurrat i pūcto fauemus ei cui legatū est. b. d. C. Op. j. ti. i. l. peculiu. §. si ricio. So. vt in glo. h. §. facit q iter mortē z aditionē nō est mediuz suo herede exite. de quo glo. varie sūt qd dico plene i .l. fi. de p. di. insti. Hoc qd h dñs de pūcto iducit p Guil. ad. q. in. l. aretusa. §. de sta. ho. vn dñs dixit seruo suo: vade sup potē z si obuiaueris libero: liber esto. ali dñs dixit alteri suo vade sup pontē si obuiaueris suo liber esto. Isti duo inuicē se obuiauerūt. qñf qd eoz si liber. Dec. l. facit qd i istis qōnib de pūcto debeamus interp tari in ptē fauorabiliorē. In dñi vñ casus in. d. l. aretusa. qd ibi terti filio q nascit facit matrē liberā. in illo pūcto ipse nō est liber tāq nat de mre sua. Dic ergo qdā cōcurrūt in pūcto successiue. hoc est statū deficiēte vno incipit aliud: z in istis iudicamus de vno p pū: de alio p posterū. ita loq. l. aretusa. vbi pū nascit puer: z pfecta natiuitate in illo pūcto mē libera q an erat sua. vñ vere nat est ex serua. ad idē. j. de sol. l. si sub p ditionē: z .l. quoties. de noua. vbi in puncto qd obligat z liberaf vbi pcedit obligatio: z statū extriguat z succedit liberaf tio. Quāq duo pcurrūt in pūcto pariter z nō successiue z tūc qñq ad validationē actus de quo loq nō est ne cesse q vnū pcedat aliud: sed sufficit q vnū nō sequat post aliud: z tūc iudicat pariter de vtroq: ut h in p. p. terq. z. j. de re. du. l. si iter virū. Si nō ē neesse q vnū pcedat aliud: tūc si illa duo cōcurrūt simul tūc ille act vitiaf: ut. l. si fuerit d re. du. l. qñq i dubio psumat ali qd eoz pcessisse. f. qd est fauorabilius: ut. d. l. si fuerit: i fi. z. l. q duos. §. ij. de re. du. z. d. l. si fuerit in fi. C. hūc ad ppositū ille cui fuit dictū si obuiaueris seruo nō est liber: qd in actu i quo obuiauit ille erat seruus. Ille cui fuit dictū si obuiaueris libero nō erit liber: qd in pūcto in quo obuiauit seruo: l. successiue statū factū sit liber. facit ad. q. quā disputauit Ja. bu. de capitaneo q ppo sūt in pilio de reb aniendo ex dñitū cum etiā statuo caueat q si hoc pposuerit definat eē capitaneus. vtrū ppositio uideatur facta a capitaneo d quo dixi in. l. si quis id qd. §. i. de iurisdic. om. iudi.

Si pure. Datio libertatis directa sub p ditionē. sed si def in diē oino extitū legatū vñ simplr reuocatū. b. d. C. Op. de. l. peculiu. §. si. j. ti. i. Glo. sol. z bñ. C. Et glo. op. tacita p ditionē nō ipedit legatū quo ad trāsmiſsionē: ut. l. iij. z. l. p ditiones q extrinsec. de cō di. z de. So. ista p ditionē tacita uenit ex ipso testō. Sria lo quunt in p ditionibus tacitis que ueniunt extrinsecus.

Seruo legato. Seruo pprio le gato pot qd lega re: z dies cedit ab adita hēditate. b. d. C. Quid si ab cōneo reliquat seruo legato. Dicit glo. q si dies legati cedit an aditā hēditatē eius q legauit seruu qref seruo: z p seruu hēditatē. C. S. qro utrū heres eo casu cogat restituere legatario. glo. j. ti. i. l. q seru. tenet q sic. Adē Ja. de are. p. l. si tibi hō. §. cū seru. j. e. z p als. .ll. hic allega. in glo. Pe. in. l. fi. C. de usu. z fruc. leg. t. z p trariū: z ibi glo. hoc videt sentire. idē i. l. herēni. §. d. usur. Duto istā glo. uerā ut iterim acgrat heredi: sed heres tenet restituere: z sic ipso iure nō qñf legatario p dictā. l. q seru. j. ti. i. exp sūus in. l. huic scripture. §. ad l. acquil. z. §. e. l. apud iulianū. §. i. p. z si seru. ubi dicit qd qd p seruu fuerit acqritū heres debet prestare.

Ex. §. sequenti. Si promittēs nō alienare sub pena alienet rem sub iectam restitutioni nō incidit in penam

Si seruū. Alienatio rei sub cōditione legate uires legati nō pimit. b. d. C. Op. j. q. z a. q. l. gñaliter. §. i. So. glo. q alienare pot iterim nō manumittere. rō ē: qd datio libertatis ē irreuocabil. C. Op. de auc. res q. C. cōia de leg. dicit glo. q bodie etiā iterim nō ualet alienatio. Idē no. C. cōia de leg. l. fi. §. sinat auaritia. z. j. de p. di. z demō. l. q fūdū: z ad treb. l. marcellus. §. res: z. l. plerūq. circa h. j. de re. iur. in p trariū no. in. l. cū p. §. libertus. j. ti. i. z auc. de resti. z ea q pa. in p n. in §. alienari: z istā ultimā tenet Pe. z Ly. in. d. auc. res q. z dy. hic tangit. nō ob. auc. res q. qd ibi nō inouat in modū p hibiōis alienatōis: s. a p hibiōis. l. ātīqua excipit duos casus: z p hoc pot solui qd h. Pe. aliq p mīst nō alienare sub pena: z alienat rem q subiacet restitutioni: an icidat in penā: z fm istā glo. nō icidit in penā: qd alienatio nō ualet. Facit. C. si mā. ita fue. ali. l. eqdē. s. fm alias glo. z docto. icidit in penā: qd alienatio ualet qd norādū est. Bart.

Si testator. Ille agit ex legato cuius iter est: l. ad eū sba nō dirigūt b. d. C. Glo. op. trib. mōis ut in glo. Per istā. l. z siles dixi pluries in statutis q ex eis oriat actio illis quoq i terest: l. ad eos nō dirigant sba dispositiua: ut ecce di cit statutu q filia femina nō succedit extānb masculū: hoc statuto expse nō disponat q masculi succedat. tñ ga eoz fauore sit: ipi agēt ex ipso statuto tāq p eis cēt fcm: ut h. z. l. h. deico. §. cū eēt: z. §. iterdū. j. ti. ij. qd nō.

Si fundus. Spēs legata d. dari talis qñf ē nisi aliud sit expsum. b. d.

Seruus. De isto. §. dic. ut. l. seruus uni. §. eo.

Si res. Si dubitat an res legata existat hēs d. cauē de psequēdo z restituēdo si eā iuenerit. b. d. z hoc declara: ut no. in. l. cū seru. §. e.

I seruus. Si res p q uel i q ius hēs puenit ad me sub spe resti tuēdi possuz p retētiōez pseruare ius meū. b. d. C. Op. q ius meū. i. actio furti sit ipso iure salua: ut. l. le gatarius. §. i. §. e. z. l. a ricio. j. de fur. Sol. glo. hic fuit legatū sub p ditionē uel in diē. C. Op. eī glo. de. l. cum alienā. C. e. z. §. e. l. si res obligata. Sol. itellige q hēstator ignorauit nec iteruenit aliqd de his q ponūtū i. l. si res obligata. §. e. p q colligat q testator noluerit q ad heredē pinceret istud onus: s. si testator sciuisset uel iteruenisset aliqd de his q iducit p sūptionē q hēs de beret luere rē legatā: tūc onus eēt hēdis: ut ibi. ita se utit glo. in. l. qd ergo. §. si heres. in una sol. §. e. ti. C. S. ptra hoc op. testator pot legare ius suū: z ius hēdis sic suū: nec adhibet distictio utrū sciueret uel nō: ut. l. unū ex familia. §. si rē. j. ti. i. So. aut heres hēs ius in re iure dñij in totū uel in partē: uel ius illud qd ē pars dñij: ut usufruct: z loq p trariū. sec. si hēs aliū ius pignoris uel fuituris: z site: ut h. ita soluit tex. j. ti. i. l. cū fili. §. dñs. Fallit fauore libertatis: ut. j. de man. tes. l. si fructuari.

I domus. Legatū icertū rei q hēs in nes facto boīs ualet si in pfimonio repiat. als secus. b. d. C. Op. z vt q electio sit legatararij: ut. l. legato gñaliter. §. e. Sol. bu ius timore sorte dicit gl. q hēstator sensit de certa re: l. nō appet de q. si ista glo. eēt s. frustra distigueretur iter fundū z domū in. d. l. legato gñaliter. §. e. z in. l. cū post. §. gener. §. de iure do. cū etiā legatū fundū factū simplr si testator sensit d certo ualeret: ut. d. l. legato ge neraliter. §. i. dicēdū ē ergo q hic testator nō sensit de certo: z ita itelligit. d. glo. z dy. in. c. i. obscuris. de reg. iur. lib. vi. Nō ob. p trariū qd dicit q dy eē electio lega tararij: qd illud uez i reb q habēt certos fines a natura: ut bos uel equus z siles i qbus legatariū eligēdo nō p multū grauare heredē: qd i estimatione modicū distat bos a boue cū de mediocri tractat: ut. d. l. legata gñali.

ter: nel hō ab hoīe: ut. d. l. fi. §. i. C. cōia de le. §. hic loq
 tur in reb^o q̄ hnt fines scō hoīs: ga dom^o p̄stituit parie
 te iteriecto: ut. l. q̄ i rep. §. si qs post. §. e. Et inter do
 mū z domū pōt eē maxia dñia. vñ si legatari^o possit eli
 gere possit grauari multū hēdē. Idē si legat^o cyphus
 q̄ hz formā facto hoīs: vt electō sit hēdēs: vt. d. l. legato
 gñaliter: ne nimis grauet heres. hāc rōnē ponit glo. in
 fili in. l. hēdes. §. si i certo. §. fa. ber. C. Op. §. d iure do.
 l. cū post. §. gener. Glo. dicit aliud i legato fundi: aliō
 in legato dom^o. rō ga fundus hz fines sola distictione
 p̄fisa. domus facto hoīs iteruente. z hāc opi. tenet
 oēs: z dy. i. d. c. i obscuris. de re. iur. li. vi. gl. i. d. l. cū p^o
 §. gener. tāgit opi. quorū dā q̄ dicebāt idē eē in fundo
 qd i domo: quā seq̄bat Ja. de are. z Pe. Ego sustineo
 glo. qd examio in. l. fi ita stipulatus. in pn. de hbo. ob.

Ex. §. sequenti.

CAn heres teneat de euictione rei legate z an sit denū
 ciādum heredi z qd petet legatarius: ibi. Quero.

De euictione.

Re legata euicta nō p̄sti
 ta cautioe agit ex testō. §. z
 an q̄ euicat officio iudicis cautio postulat. h. d. P̄rio
 format vnā. q. scōo p̄mittit vnā regulā. tertio ex illa re
 gula isert ad solutionē qōnis. scōa ibi: z regulariter. ter
 tia ibi: cetex. In p̄ma pte casus ē clarus: z in scōa etiā.
 In tertia ponit sic casū. ex regula p̄cedētī q̄ ē q̄ re uicta
 pōt agi ex testō: isert iuriscōsult^o sic. ergo si re euicta p̄
 agi an q̄ euicat pōt cautio peti offō iudicis deseruēt
 actioi ex testō p̄ quā res legata i iudicio petif: sed si res
 legata fuerit soluta ex iudiciū: an cautio possit peti nō
 dicit aliqd. P̄ria ps nō hz bria neqz dubiū. C. Ad ex
 peditionē scōe q̄ro ad cuius determinationē veniāt illa
 hba sine iudicio. Dicit glo. ad determinationē illi^o verbi
 p̄fita: n̄ illi^o hbi euicat: z bñ: ga si euicere sine iudicio
 de euictione agi nō pōt: vt. l. nō tñ. z. l. si dictū. §. i. §. de
 euic. z. l. vtiqz. §. de rei vē. z d neg. gef. l. at q natura i fi.
Circa tertiā pte q̄ro si res ē p̄fita ex iudiciū: an pos
 sit peti cautio. Quia tex. nō dicit. glo. dicit q̄ nō: ga nō
 est actio cui seruit. ē enī solutiōe sublata. vide glo. ij. ar.
 p hoc. C. depositi. l. iij. C. Cōtra hāc sol. vñ tex. i. l. iul.
 §. i. de hbo. ob. Pe. dicit q̄ ibi fuit solutū adiecto: hic
 p̄cipali. Lerte h̄ possit eē fuga q̄rū ad illā. l. tñ hoc ē
 p̄. l. etiā de so. q̄re dy. dicit glo. istā nō vep dicef: imo ēt
 re p̄fita possit peti cautio: vt. d. l. iul. §. i. z. d. l. ēt de so.
 hō ob. tex. h: ga h̄ dicat q̄ re uicta possit agi ex testō.
 z q̄ si petif in iudicio pōt peti cautio: z nō negat qn re
 soluta ex iudiciū pōt cautio peti. hoc ē ipsa res pp cau
 tionē habēdā: vt. d. l. iul. §. i. z. l. etiā. Nec ob. l. ij. C. de
 positi: ga ibi vult agere pp accessionē: h̄ pp cautioez q̄
 respicit totū ius rei legate. iō re soluta ad huc agit acti
 one p̄ma pp cautionez. C. Quero z itro tertiā gl. vtruz
 cautioe p̄fita remanet actio ex testō. Rñ. sic. nisi fuerit
 iterposita aīo nouādi: vt. l. iij. §. si ex p̄uētiōe. j. de re iu
 di. **Q**uero vtrum heres teneat de euictione rei legate.
 Glo. h̄ distinguat examinem^o quodlibz mēbrū. P̄riuz
 mēbrū est qn legat^o res i genere: quo casu debet euictio
 magis ex q̄litate q̄ titulo: sine obligatiōis spē. Ro. filia
 hba ponit in. l. q̄ cubinā. §. si heres. j. ti. ij. vult dicere
 q̄ hoc ē ex q̄litate obligōnis: ga in genere. Et regula ē
 q̄ vbi qs tenet i genere tenet rē facere accipientis: z p
 p̄is de euictioe. iō emptor q̄ tenet ad p̄ciū i genere: dz
 facef p̄ciū accipientis. vēditor q̄ tenet ad spēm nō: vt. l.
 ex ēpto. in pn. de act. emp. z iō puto si qs venderet fru
 mētū in gñe facere dz accipientis: z qd Ro. dicit q̄ hoc
 nō p̄cederet ex titulo siue ex spē obligōnis: vult dicere
 titulus legati ē titulus lucratiū cui^o natura ē vt qs nō
 teneat de euictioe nisi p̄mittat: vt. l. aristo. i. fi. §. dona.
 z no. i. l. ij. C. de euic. z tex. in. l. ad res donatas. de edil.
 edic. p̄dicta h̄a qn res legat in gñe simplr. secus si lega
 ref icert^o de certis: vt lego vnū ex suis meis: ga tūc eq̄
 paraf legato spēi: vt. l. i. rōne. §. diligēter. z. §. se. j. ad. l.

sal. z. j. §. sol. l. q̄ decē. §. stichū. i. fi. §. z p̄dicta h̄a qn res
 legat gñaliter. i. vna res idetermiata de gñe. secus si le
 garef vniuersale: vt lego peculū vñ h̄ditatē: tūc si qdē
 euiceref esset dānū legatarij: vt. C. de euic. l. i. Scōm
 mēbrū ē qn legat^o spēs certa q̄ est ipsi^o testatoris. tūc dicē
 glo. frustra q̄rū d̄ euictioe nisi forte eēt pignorata: vt. l.
 p̄dia. C. de h̄deicō. z isti. e. §. si rē. vult dicere qn testōr
 legat rē p̄p̄riā nō pōt euici nisi p̄ iniuriā iudicis: q̄ iniu
 ria nō dz nocere h̄dī: vt. l. si p̄sprudētiā. de euic. itelli
 ge nisi heres dederit cām donatiōis iuste ga noluit ex
 hibere infra legatario: vt. C. de h̄deicō. l. infra. ar. l. qd
 ergo. §. si heres. §. e. Et hoc ē vep qn aliqs euiceref rē
 i totū iure directi dñij. §. si rē i totū n̄ euiceref. h̄ aduer
 te aut euicit rōne alicui^o iuris qd hēbat i re z heres nō
 tenet: ga testator nō vñ legare nisi ius qd hēbat: vt hac
 l. i. fi. §. si illud ius p̄ qd euicat: h̄ nō eēt ius dñij auferret
 rē legatario in totū p̄ hypothecariā. tūc distigue ut ha
 bef i. l. si res. §. e. z istud uerū nisi testōr exp̄sse aliud di
 xit: ut. l. suo legato. §. si fund^o. §. e. Tertiu mēbrū ē qn
 legat^o res aliena alicui a sciēte. tūc dicit glo. tenet de eu
 ctioe: ut. l. cū alienā. C. e. qd itellige qn sciuit alienā sim
 pliciter. sec^o si respectu alicui^o iuris: ga tūc vñ legare ius
 qd hz: ut hac. l. i. fi. z. l. serui electioe i fi. §. e. Quartū mē
 brū ē qn legat rē alienā errās uel ignorās utz sit aliā.
 Hoc casu dicit glo. si legat ex neo nō debet. h̄ legat cō
 iūcte p̄sone debet nisi error p̄cedētis cāe nulle uel finit
 re aliud iducat. Quid vult dicere error cāe nulle pone
 exēplū. §. e. l. qd i rep. §. i. z. C. e. ti. l. si uxor. z. j. de usuf.
 le. l. sticho. i. fi. ubi legabat testōr ius qd morte finiebat.
 Quid vult dicere error cāe nulle. Ja. de are. dicit q̄ te
 stator putabat rē esse suā ex ui ēptiōis facte a pupillo q̄
 ēptio est nulla: quo casu nō ualet legatū ēt si fiat p̄iūcte
 p̄sone qd nō. ga ex hoc habes q̄. l. cū alienā. C. e. hz lo
 cū qn testōr simplr putabat eē rē suā n̄ respectu alicui^o
 cāe. sec^o si putabat suā ex certa cā: ut h̄. facit. l. suū filij
 in pn. §. e. z qd ibi nō. Sz p̄dicta facit. l. cū p̄f. §. euic.
 j. ti. i. Gl. i. l. cū alienā. C. e. dicit ibi sp̄ale ne oriat iuidia
 iter ffes. ultramō. dicit q̄ illud ē sp̄ale i h̄dib^o. n̄ curo
 si sint ffes uel nō. qd an sit uerū z q̄ sit rō: ibi uidebitis.
Quero ad hoc ut possit agere d̄ euictioe utrū sit ne
 cesse q̄ denūcief heredi z qn. Dic ut. l. q̄ cubinā. §. si
 h̄s. j. ti. ij. **Q**uero qn agit de euictioe qd petif. Rñ.
 petef illa res legata q̄n nūq̄ soluta: ut h̄. z. d. l. q̄ cubi
 nā. §. si qs h̄s. sec^o qn agit ex ēpto de euic. ga tūc agit
 ad itereffe ex ēpto. l. uēditor hoīs. §. de euic. ga res est
 euicta. nā actio p̄ma qua tenebatur. f. ad tradendus est
 sublata traditione: ut. l. ab emptione. de pac. z auē. sa
 cramenta. C. si aduer. uendi.

In pecunia legata.

Lōstētī fit p̄
 ceptū z termi
 nus dat ad soluēdū z ex cā p̄mittit ut soluat extiatio p
 spē sine cā nō. h. d. C. Mo. p̄mo p̄cticā q̄ ponit i. l. si d̄bi
 tori. §. de iudi. q̄ p̄stētī fit p̄ceptū de soluēdo ifra t̄ps
 modicū: qd t̄ps hodie p̄suetudo iterptaf vsqz ad. x. di
 es: z ibi nō. C. Mo. scōo q̄ p̄ p̄fessionē nō fit cōtestatio
 lit. qd est uerū qn qs p̄stet nō aīo lit. p̄ref. h̄ aīo fugiēdi
 iudiciū. nā si qs dato libello p̄stetef ad istū finē ut dā
 naretur ex ipso libello tūc induci: ur p̄testatio: ut no. in
 l. i. C. de lit. cōref. facit. l. si reus. §. de pcur.

Qui cōfiteatur.

Mo. h̄ q̄ ex cā soluitur
 aliud p̄ alio. Scōo no.
 qd habet rō affectiōis. qd itelligo nō ut p hoc res plus
 extimet ga esset p̄. l. p̄cia rerū. j. ad. l. fal. §. ad aliū finē:
 ut. l. cū seru^o. §. man. Tertio no. q̄ p̄tra p̄stentē officii
 iudicis est qnqs facere solui aliud p̄ alio sicut p̄tra euz
 quem cōdemnat. ad idē. j. de cōfesi. l. iulianus.

Ex. l. sequenti.

Cfundus emphiteoticus an possit donari uel legari.

Si fundus.

Ei q̄ hz dñiuz directū pōt le
 gari ab eo q̄ hz vtile: z in du
 cc iij

a C De euic
 ctione. AD
 DE vt per
 abb. cōfiliō
 xlv. secundo
 libro.

a Legari donari. AD DE vltra a lex. bal. cōf. lio. cccix. p. i. mo lib. vbi dicit qd huc casuz habuit in aduocato nibus cum bart. r vide oldra. confilio. cclix. ab. confilio. lxx. iij. secundo libro. Et in quatuor alex. tigit an emphiteosis pos sit diuidi ir. reqsito dño adde bal. q sic cōf. lio. c. xxviii. inci. piēte diuisio quarto lib. Et an possit locari ad lō. gum tēpus: vñ bal. cōf. lio. cccxvii. tertio lib.

b Facere ADDE q ang. cōf. lio. cclxxvii. in. cipientē pū ctus. q. Joā nes de flozē ria tenet per ter. q. si testa tor in suo te stamēto isti. tuto filio r si lie facto le gato relicto qd ei fratre exccutore te stamēti dece dat ptingat etiā decede re fratre exe cutore qui si milititer insti tutis suis fi lijs dicat itē lego iubeo r mado qd p dicti here / des mei exe cutioni mā. det testamē tum fratris mei. q. p bec verba qd of. ficuz exccu toris ad be. redē nō trā. fit videat te stator man. dalle vt fol. nant legatū factum filie alterius te statoris cui ipse erat exe cutor.

c Licet ADDE in q. i. tū alex. p. Jo. d. mol. tāgit an pos sit eligi duo ipatores q consuluit ol dra. confilio xxij. an si fue rint electi duo iperato

bio vñ qd legare ius qd hz in re. h. d. C. Ho. q. q. hz fun dū uectigalē pōt legare dño qd itelligo etiā si illud ius dz finiri morte legātis: ut. l. qd i rerū. §. i. s. e. z. l. sticho de vsufr. le. C. Quero vtrū fund' epbiteotic' possit le gari r donari. Hic vñ q sic. ad idē. l. i. z. uctiōib'. j. d. h. sig. r ibi p. Ja. de are. no. glo. i. l. fi. C. de iure epbi. Sru. no. in. l. i. C. de fun. pa. li. xi. r hoc puto verū i alio epbi teota q reipublice p. l. fi. C. de iure epbi. vbi nō solum veditio sz oīs aliēatio phibet: r hoc ibi r. De. Ad ob. ista. l. r siles ga loquūf i epbiteota reipublice. rō ga tē ad quēcūqz vadit res coipso q ē possessor tenet ad ve ctigal: vt. l. fi. C. sine cē. vel re. z. l. ipator. de pub. vñ nō itereft reipublice: sz i alio epbiteota secus: cū nou' pos sessor nō tenet ad pensionē cū ipse nil pmisit. r iō nō pōt alienare sine p'sensu dñi. In epbiteota ecclie puro q nō sit dubiū: ga nec vēdēdo nec donādo nec aliquo mō pōt alienare: ut. l. i. z. ij. C. ne rei do. vel tēplo. Et p dictā rōnē dicebā qñ plures q pduxerūt i sit epbiteosiz iuicē alienāt: forte nō esset phibitū: ga qlibet ē obligat us ad p'sionē ecclie. dixi i. l. fi. mibi r ticio. j. d. h. ob.

Ex. l. sequenti.

C Si uendo fundū excepto iure coloni r nullus sit co lonus an debeā habere medietatē fructuum.

I quis legauerit. Exceptio rei q nō re perit' nihil iportat. h. d. no. file de exceptiōe ob scura. dixi i. l. ticio rextores. s. eo. C. Op. de. l. certo ge neri. in pñ. s. de ser. ru. p. di. So. solū pñet appellatōe vinee si ibi sūt vites: ut ibi. sec' si nō sūt ut hic. Ja. d. are. qrit si vēdidi tibi fundū excepto iure coloni q hēat me dietatē fructuū: si null' repit' colon' an ipi vēditori d beat medietas. Et dicit q ista exceptio nil opaf: ut h. z. s. de vsufr. l. fi. sub p'ditiōe. r cōi. p. di. l. fi. qd duas. §. si i uēditiōe de hē. emp. l. fi. de ac. emp. l. fi. i mercedē in fi. de euic. l. minor. in fi. qd itellige nisi iter ptes psta bat nullū esse colonū nisi ipsum uenditorē: tunc vñ itel ligi debere q ipse uenditor habeat ius coloni: ut. d. l. fi. quis duas. §. si in uēditiōe. cōi. predi. qd no.

I heres. Qui iussus est facere qd ut ha beam tenet mibi dare. h. d. C. Op. de. l. illa stipulatio. §. eū. de h. ob. Glo. dicit hoc spāle in vltimis uolūtatib'. meli' soluit i. l. illa. §. euz. all. in glo. ga aut alqs grauaf ut det: r dz dare: ut. l. ubi aut in fi. de h. ob. aut grauaf ad faciēdū aliqd r silt dz dare: ut hic. qñqz qs grauaf ad curandū ut qs hēat: r tē sufficit q det reū locupletē: ut. l. Sria. z. l. fi. fi cer. pe. plus ergo iportat qui obligatur facere qd q obli gatur curare. iō in instis apponitur bodie utruqz. l. q pmisit se factuz r curatur: r ista sunt cōia tam in con tractibus q in vltimis uolūtatibus.

Ex. l. sequenti.

Uicis. Uicis pōt legari sicut ciuitatibus. h. d. C. Quero q ē dñia iter citatē r uicū. glo. h. dic q ciuitas honoraf qbusdā dignitatib' qb' nō ho noraf uicus. In usu nō cōi dignitas epalis q sit i loco facit ciuitatē: r ita vñ sentire Fede. ipator in p'stitutiōe illa de pace p'stātie. Inno. d. hoc tractat i. c. q i eccliarū. eē de p'sti. Uicis nō r uilla dicunt q istas dignitates nō hnt r est nomē generis: ut. l. q ex uico. j. ad municipa. Castrū nō distiguit a uilla: ga uilla nō ē muris uel ual lis circūdata: ut hac glo. r per glo. in. l. ex hoc iure gen tiū de iusti. r iur. r p. Jo. an. in. c. fi ciuitas d sen. excōi. li. vi. Inducitur iste uer. q ps ciuitatis possit facere sin dicū qd dixi in. l. fi. quis a filio in. fi. s. e. Sz quid dices d uno burgo. Certe vñ uniuersitas approbata: ut. C. de fundo rei priua. l. pe. l. xi.

Ex. l. sequenti.

C Euidēter apparere qd dicat r q dicant' multa uide in pñ. Et legata ab istituto itelligantur repetita a substi

tuto: ibi. Op. Et an cōditio adiecta istitutiōi uideat re petita i legato scō eidē: ibi. Circa. Et an p'ditio appo sita in psonā unius uideat apposita in psonā eius q est sibi p'ictus: ibi. Quero. Et an regula hui' l. hēat locū i h'ctib': ibi. Quero utrū. Et an i legib' r statutis dicta in uno caplo itelligant repetita in alio uide in fi.

I cet. Relicta ab istituto uideat repetita a substituto uulgariter nisi aliud p cōiecturas appeat. h. d. Ho. q oīs lex q pietu ras uolūtatē alteri' dz itelligi nisi aliud de uolūtatē dis ponētis appeat euidēter. Scōo no. q euidēter appere d' illud qd appet l'timis p'ieturis: sz nō fuerit exp'ssum ut hic: sm Ja. de are. ubi euidēte uolūtatē appellat q p cōiecturas p'bas. facit p hoc tex. in. l. fi. qd locuples de ma. tes. Tertio no. q multa dicunt' tria: ut p' h. dū die ex multis: r ponit tria tm. sile. s. ad silt. l. i. §. hoc rescri ptū. insti. de liberti. §. multis. C. Opp. s. de testa. ml. l. q'rebas. §. fi. So. glo. ibi q ibi nō fuit substitut'. sz scōo loco istitut': ut p' zibi in ter. C. Op. j. ti. ij. l. fi. plures. in fi. So. ibi fuit relictū ab istituto noiat': h' noie appella tiuo nō noiat'. r sic est aliud. ar. q noluerit a substituto repetere sile i. l. i. §. id qd ex substitutiōe. j. ad. l. fal. z qd ibi no. C. Op. j. ti. ij. l. i. in fi. So. ibi est alius casus. §. si q'raf an relictā ab uno succedēte ab itestato debeant in sequēti gradu q succedit. de quo in. l. cū p'f. §. cū estima ret. j. ti. i. §. Op. de. l. fi. sub cōditioe. de here. isti. So. p declaratiōe hui' r alioz dic q si q'ras an relictā ab insti tuto uideant' repetita a substituto aut sūt relictā p mo dū p'ditiōis: aut p modū dispōis. s. legati uel fideicō missi. pmo casu nō est nra materia: sed dicit. d. l. fi. sub cōditioe. r dicimus in. l. q p'ditio. de cōdi. z. de. Scōo casu aut loq'ris de substituto uulgariter: aut d substituo pupillariter. Primo casu aut fuerūt relictā noiatim noie p'po r nō uident' repetita: ut. d. l. fi. plures. §. fi. j. ti. ij. z. l. i. §. fi. in substitutiōe. j. ad. l. fal. Aut fuerit relictā sub noie appellatiuo. r tūc aut institutus a quo relique bas nō erat in rerū natura illo tpe: r dicit. l. qdā referunt. in pñ. s. ti. i. aut erat in rerū natura: r tūc i dubio uident' repetita: nisi aliud p p'ieturas appareat: ut h. Cōiecturas uident' h. Scōo casu. s. d substituto pupil lariter. dic aut succedit ex tacita uulgari: r uident' repe tita: ut. l. q fundū. §. q filii. j. ad. l. fal. Aut succedit ex pressa pupillari r nūq' relictā ab istituto uident' repe tita a substituto tacite siue sint pura siue cōditionalia. sed ea debet p'stare substitutus tanq' quilibet heres i p'uberis: ut. l. i. §. interduz. j. ad. l. fal. r. l. in rōne. C. qd uulgo. e. ti. z. d. l. q fundū. §. qui filii. sed si essent repe tita expressa p testatorē: tunc si dies legati cessit in uita i'p'uberis: repetitio nil releuat: ut. j. e. l. fi. fundū sub cō ditioe. §. si p'f. nisi in eo qd plus esset relictū: ut. l. quid ergo in pñ. s. e. Sed si dies legati nō cessit: tunc debet a substituto: ut. d. §. si p'f. Nec ob. glo. ibi posita q imit q i pupillari substitutio sit tacita repetitio: ut ibi uide tis. Ex p'dictis dico q ista tria exēpla q hic ponūt in qbus nō vñ facta repetitio nullo mō p'gruūt substituto pupillari. C. Examinem' quo dlibet. primū est si eidē le gatario aliud est relictū a substituto certe si substitutus succederet ex pupillari: legatarius h'et vtrūqz si primi legati dies cessit: ga cū substitutus debeat tanq' heres i'p'uberis habet quod amō ut es alienū: ut. d. l. in rōne. §. qd uulgo. ad. l. fal. r p'bas i. l. qd ergo i pñ. s. e. r sic. d. §. qd uulgo itelligo siue a substituto pupillariter sit relictū diuersis siue eidē. nec determinaf p istā. l. Scōm exēplū est qñ certa cā fuit reliquēdi ab istituto q cessat a substituto. Exēplū poneat Oldr. si relinqt ab istituto vt legatarius admistraret bona istituti: q rō cessat i sub stituto q forte ē diligēs. certe ista nec plus nec minus i pediet peti a substituto pupillariter: nisi sicut ipediret peti a quolibet herede c'neō sm materiā. l. scio. in pñ. j. de anu. leg. Tertiu exēplū est qñ fideicōmissari' est

substitutus p pte qd exēplū dy. iducit^r ad. q. si testator
 istituī filiū pupillū z uxori legauit usufructū. z si filius
 decessit in pupillari etate substituī msem z exnēū: q. si
 mī succedit ex substitutōe q. n̄ deat h̄re usufructū: vt h̄
 z. j. ti. i. l. latin^r. ita dicit dy. Qd̄ itelligo si mī succedit si
 lio ex tacita vulgari. sec^r si ex pupillari. tūc enī cū ex pso
 na filij habuisset initiū tanq̄ debitū illud an p̄tē dedu
 ceret: vt. d. §. qd̄ vulgo. z. C. d. bo. auc. iu. pos. l. i. f. Cir
 ca materiā hui^r. l. q̄ro vtrū p̄ditio adiecta istituīōi vi
 deat repetita legato facto eidē. dic vt. l. cū vn^r. de p̄di.
 isti. z. de p̄di. z. de. l. auiā. z. j. e. l. ab oibus. §. cū qd̄ā. de
 doli excep. l. si. §. si. f. Quero vtrū p̄ditio apposita in p
 sona vni^r videat apposita i psona ei^r q̄ ē sibi p̄iunctus. z
 eodē mō an apposita in vna re itelligant̄ repetita i alia
 re sibi p̄iuncta p copulatiuā. z sic de frute repetitiōis q̄
 iducit p copulatiuā. dic vt. j. de p̄di. z. de. l. iulij paulus
 de fun. istru. l. scio. §. gaio. z. ibi dixi. Quero vtrū le
 gata i vno testō videant̄ repetita i alio testō postea scō
 dic ut. l. cū tacitū. de pba. z. j. d. iure fil. l. stati. Quo
 ro de repetitiōe q̄ iducit p h̄c dictionē apli. dic vt scri
 psi in. l. si tibi pure. j. ti. ij. Quero de repetitiōe istius
 dictionis itē. Dixi in. l. i. repetēdis. j. ti. ij. Quero qd̄ i
 sc̄tib^r. pmo vtrū ea q̄ dicitur i p̄fatiōib^r videant̄ repe
 tita i sequētib^r. De quo i. l. ticia. §. idē r̄dit. j. d. h̄. ob.
 z. ibi dixi. z. l. itē qa. s. de pac. f. Quero vtrū regula hui^r
 l. h̄eat locū i sc̄tib^r: videlz vt dicta i vno sc̄tu videatur
 repetita i eo q̄ loco ei^r substituī. hoc enī p̄tē fieri duo
 bus mōis. pmo vt vn^r sc̄tus substituī loco alteri^r p no
 uationē. z tūc dic vt dixi in. l. aliā. j. de noua. z. t̄ḡil. i. l.
 i. C. et ob cyrographa. pec. Scō mō sit substituēdo p
 prie: vt si pcedit tibi in ep̄biteosim z post mortē tuā si
 lijs tuis: de quo vide in. l. p̄ cū filio. in fi. s. de pac. do.
 Quero vtrū dies z p̄ditio apposita i p̄ncipali videat
 apposita i accessorio seu repetita i adiecto. Tex. ē q̄ sic
 l. i. h̄. §. si. s. h̄. ob. Quero vtrū dcā i p̄ncipali videat
 repetita i fideiusore. Dic vt. l. si vt pponit. j. d. h̄. ob.
 Quero vtrū psona v^r q̄litas aliq̄ adiecta i vno caplo
 stipulatiōis itelligit̄ repetita i sequētib^r. Dic ut. l. si ita
 stipular^r. §. grifogon. j. de h̄. ob. z. ibi dixi multa d̄ hac
 materia. Quero vtrū dies apposita i p̄ditōe uideat
 repetita i substitutiōe. Dic ut. l. in illa. z. l. hoc iure. d. h̄.
 ob. f. Quero qd̄ i legib^r seu statutis vtrū dicta i vno ca
 pitulo itelligant̄ repetita i alio. Dic aut ē una c̄a ge
 neral^r p se: z dic ut dixi in. l. talis scriptura. i. h̄. s. e. aut ē
 qd̄ā q̄litas accessoria uni caplo. z illa an itelligat̄ repe
 tita i alio: dic ut dixi i. l. p̄tor. j. vi bo. rap. Quero qd̄
 de rescrip. Et dic ut. l. si iudex. s. de iudi. z. ex de rescri.
 .c. cam q̄. z. etiā p glo. ibi z p Inno. circa qd̄ uide remis
 siones ad spe. quas dedi in. l. talis scriptura. in fi. s. e.

Ex. §. sequenti.

Can valeat legatū pmissuz in volūtate heredis p ver
 bū videbit̄ vel placebit̄: vel iudicio suo. Et qd̄ iportet
 cū aliqd̄ est pmissum in liberā volūtate alicuius.

I sic legatū.

Valeat legatū si i ar
 bitriū heredis tāq̄
 boni viri pmissif. h. d. Mo. q. h̄ba h̄ posita ipor
 tat̄ arbitriū boni viri: nō liberā volūtate. C. Op. de. l. se
 natus. §. legatū. s. e. So. ibi fuit legatū i liberā volūta
 tē. Quero qd̄ de h̄bo v^r. Rū. iportat arbitriū boni
 viri: vt. l. fideicomissa de fideicō. liber. C. Quid de uer
 bo placebit. Rū. idē ut. l. thais. §. sororē de fideicō. li.
 z. l. luci. la p̄ma. iūcta. l. fideicō. e. ti. Quid si dico iudi
 cio tuo vel iudicio talis. Tex. vt q̄ iportat liberā volū
 tatē. in. d. l. thais. §. luci. Quero qd̄ i sc̄tib^r. r̄n. sub
 stātia ptract^r nō p̄tē p̄ferri i arbitriū alteri^r p̄bētū etiā
 p h̄ba iportātia arbitriū boni viri: ut. l. qd̄ sepe. §. i. d. h̄.
 h̄. emp. fallit i dote: ut. l. cū post. §. gener. s. d. iure do.
 z. l. i. C. de do. p̄mis. accidētalia sc̄tus b̄n̄ p̄tē p̄ferri in
 arbitriū alteri^r p̄bētū ut. l. h̄ uēditio. de p̄ben. ep̄. Ista
 aut̄ h̄ba q̄ sapiūt arbitriū boni viri si haberēt determinā

tionē ex alia dictionē p̄tē iportare liberā volūtate: vt si
 dicat h̄eat liberū arbitriū vel plenū arbitriū: ut. l. fidei
 comissa. §. q̄. j. ti. ij. Quero qm̄ v^r pmissuz i liberaz
 volūtate qd̄ p̄tē ille facere. Rū. p̄tē arbitrari qm̄ vult
 etiā iniuste: ut. l. cum quidā. j. ti. i. dū tamen dolus ma
 lus absit: ut. l. creditor. §. lucius. s. man.

Ex. §. sequenti.

Conditio nō est p̄prie de p̄terito vel presenti. Et si
 comes cōcedit quicqd̄ iuris habet in tali loco nō valet
 nisi de iure p̄cedentis appareat.

Si mibi.

Legatū ē iutile si reliquat̄ in tertia
 vel i scōa psona siue q̄ntitas exp̄ma
 rur siue nō. h̄z in p̄ma valet q̄ntitate exp̄ssa. als iutile cō
 stituit. h. d. fm̄ Dy. uel aliter. Relatiuū iunctū scōe vel
 tertie psonē q̄ntitate exp̄ssa uel nō: p̄ditionē iducit. sed
 iunctū p̄me q̄ntitati exp̄ssa demōstratōe: si nō sit exp̄ssa
 iducit p̄ditionē. h. d. h̄z Bl. tu dic defect^r debiti demō
 strati q̄ntitate nō exp̄ssa facit deficere substātia legati.
 Idē si q̄ntitas exp̄mat̄ z ipsi debitori ut tertio reliquat̄
 sec^r si p̄ debitorē creditori. h. d. Si lego tibi. x. q̄ debeo
 lz nō appeat q̄ teneat̄ testator ad illa. x. r̄n̄ legatū valet
 hoc dicit scōa ps hui^r. §. Sz in p̄mo casu iō n̄ valet: qa
 nō apparet q̄ntitas: h̄z h̄ apper. In tex. ibi lego. f. eidē ti
 cio ut differat a casu p̄cedētē z seq. Quero q̄ est rō
 d̄rie iter hos casus. Dicit glo. in uno casu loq̄ testator
 per uerba prime persone in alio per uerba secūde z ter
 tie. Idem Dy. z Oldr. ut patet ex sūmario eoz: quod
 non placet: qa etiā in primo casu posset loq̄ testator p
 h̄ba tertie psonē. Bone q̄ ipse testōr uocaret̄ ticius: z
 diceret sic. Cētū q̄ d̄z tici^r scio legat: p̄stat q̄ ualeret le
 gatū. dic ergo in p̄n. §. qm̄ q̄ntitas nō exprimit̄ rō est eui
 dēs: ut tex. dicit. In scōo qm̄ debitor legat creditori q̄
 titate exp̄ssa grauat heredē i q̄ntitate: z sic substātia rei
 legate repit̄: z tūc falsa demōstratio nō uitiat. In scōo
 casu legat creditor debitori cētū q̄ d̄z: tūc grauat here
 dē solū in liberādo. h̄z si debitū nō apper: deficit substā
 tia rei legate. iō nō valet legatū. In tertio casu si qs le
 gat alicui qd̄ d̄z tertū v^r legare actionē: q̄ si nō ē deficit
 substātia rei legate. als nil videtur legasse: ut euidenter
 tex. dicit. Idem probatur in. l. legauit de li. le. per tex. z
 glo. C. Op. relatiuū iunctū h̄bo p̄ntis t̄pis uel p̄teriti
 nō facit p̄ditionē: ut. l. stich. s. e. h̄ d̄z h̄n̄. qd̄ uidebat̄
 tenere Old. in sūmario qd̄ trussa est. h̄ntas ē q̄ nūq̄ de
 p̄nti uel p̄terito ē p̄ditio p̄prie: ut. l. si stipulat^r fuero h̄c
 de h̄. ob. z. tex. q̄ h̄ appellat p̄ditionē: z. l. cū ad p̄ns. s.
 si cer. pe. iprope loquūf: ut h̄ sentit gl. no. Loq̄ ergo
 h̄ic de demōstratiōe cui^r defect^r extinguit substātia rei
 legate. z p̄ p̄ns legatū sicut defect^r p̄ditōis. iō h̄ appel
 lat eā p̄ditionē. C. Op. q̄ falsa cā nō uitiat legatū: ut. l.
 cū tale. §. falsa. de cōdi. z. de. Sol h̄ erat talis cā seu de
 mōstratio q̄ faciebat deficere substātia legati. ad idē. l.
 si seru^r. §. q̄ ḡnqz. j. e. Dy. iduc h̄c. §. i ar. qd̄ā comes^r
 p̄cessit cuidā ecclie qcqd̄ iuris h̄bat i tali loco. certe nil
 opaf̄ nisi d̄iure p̄cedētis appareat: ut h̄. z. l. legauit. d. li. le.
 Incertitudo enī ipedit acq̄sitionē possessiōis: z p̄ p̄ns
 usucapionis: ut. l. iij. §. icertā. z. l. locus. z. l. si qs fundū
 de acq. pos. z. de usuc. l. si fur. §. incerta fm̄ dy. facit qd̄
 no. in spe. de instru. edī. §. nūc aut. h̄. ij.

Ex. §. sequenti.

Can p̄tas eligēdi trāseat in cessionariū z an si minor
 q̄ h̄z actionē ad fundū p centū an ualeat cessio.

Si quis ita.

In alternatiua obligatiōe si
 legat qd̄ debet̄ cogit̄ h̄es ad
 cedēdū. si legat una de rebus cogit̄ ad agēdūz si legat
 utraqz res diuersis cogit̄ h̄es utriqz satisfacere in soli
 dū. h. d. pmo erat electio creditoris z legauit qd̄ debet̄
 In scōo erat electō debitoris z legauit unā tm̄ ex reb^r.
 In tertio erat electio creditoris: z legauit utraqz rē di
 uersis. scōa ibi: pinde. tertia ibi: q̄ si qs. C. Mo. ex p̄nci
 pio q̄ p̄tas eligēdi trāsit i cessionariū. Cōtra de. l. si ita

res z ab vno
 fuerit impe
 tratuz an va
 leat.
 a Dy. idu
 cit. ADDE
 q̄ bal. illam
 sequitur cō
 lio. cclxx. ter
 tio libro ubi
 voluit q̄ si
 testator isti
 tuat vniuer
 saliter filios
 ipuberes et
 filiā i re cer
 ta eidemqz
 leget aliqd̄ z
 vltra vsum
 fructum cō
 decētē vsqz
 quo nubet:
 deinde illaz
 substituāt fra
 tribus suis
 vna cū sorō
 re testatoris
 z sicut amita
 q̄ si eueniat
 casus substi
 tutionis de
 beat habere
 etiam vsum
 fructuz z le
 gata.
 b Repetita
 ADDE vt
 p Ro. p̄lino
 cccxvi. z. cc
 cxxvij.
 c Videtur
 ADDE qd̄
 de verbo vi
 def abb. cō
 filio. ex. z cō
 filio. iij. ubi
 etiā de ver
 bo placebit
 z qd̄ de ver
 bo phibito
 volūtatis p
 bal. consilio
 lvij. primo
 libro.
 d Tibi. x.
 ADDE An
 valeat lega
 tū si testator
 dicat lego
 cētū q̄ mibi
 ticius debet
 cū nihil de
 beat bal. cō
 filio. cccx
 xlv. secundo
 libro.
 e Comes.
 ADDE Ol
 dra. consilio
 clxij. icipiē
 te viso priui
 legio.

lis: s; ex tacita. i. ut heres pupilli. uel dic q; etiã h; locũ tacita repetitio qñ succedit ex tacita uulgari: ut. l. q fun dũ. §. q filiũ. j. ad. l. fal. C. Opp. de. l. seruo. §. si ab ipu bere. j. e. So. ut i glo. uel dic q; p cordet cũ isto. §. s; dy. C. Op. de condi. z de. l. nã ad ea. So. ut in glo. uel dic sm dy. q. l. cõtraria loqtur qñ ab eadẽ psona z eodez gradu relinqtur: hic a diuerfis z diuerso gradu.

Ex. §. sequenti.

Qualiter intelligatur cuz papa scribit q; uel omnes uel alter ex hijs debeat exequi.

His uerbis. Nec uerba uobis uel alteri uestrũ itelligũtur si oēs non supsunt. h. d. Effectus e q; si unũ supuuit hẽbit totũ ex dispõne defũcti: nõ ex iure accrescẽdi. z sic nõ sustinet onera collegatarij. z uis gl. q; dic ex ordie lre hõ colligif fac ad qõnẽ. papa pmittit qõnẽ pñb q; ut oēs vñ alter ex his deat expedire: uel p reformatioez pcedit pñb vñ uni ex his: qd itelligif si oēs hñi n̄ poterat: z sic deat cedere discussio. fac. l. pedĩ. i. h. s. de arbi. z. l. nõ disti guem. §. cũ i pñs. e. ti. s; hoc e ß casuz. eẽ de offi. dele. c. cũ i pñs. li. vi. dic ut dicã i. l. hñ def. mei. §. i. j. ad treb.

Cũ statuliber. Defectus cõditionis li bertatis ualidat legatũ serui. hoc dicit cum. §. seq. Ex. l. sequenti.

An p re legata sub cõditione icõtinenti possit agi.

On quocũq; Si res ex cã lucra ad nos puenerit sub spe recedẽdi. alia actio ex cã lucratia ppetẽs nõ pimit. h. d. C. Op. d. l. cũ alienã. C. de le. So. ut i gl. C. Quero utrũ possit agere p re le gata icõtinẽti an habeã expectare p ditiõis euẽtũ. Gl. pñt h̄ duas opi. vnã q; agã statĩ alia q; agã re mibi ab lata. dy. z vltimã p tex. hui. l. ibi exñte p ditiõẽ agef po tero zc. n̄ ob. l. cũ qd. §. q; hoies. d. so. q; ibi ille q; soluit erat dõitor i gñe. ita dic dy. Idẽ t; p. l. nerati. s. d. p ditiõẽ. s; gl. i. l. iter stipulatẽ. §. si rẽ. j. d. h. ob. determi nat q; statĩ possit agi. Ja. d. are. distiguit: aut volo statĩ agere ad estimatiõez illi dubij euẽtus: z possũ. ar. j. fa. ber. l. idẽ labeo. i. h. z. l. se. z. l. i. §. heres. j. ad treb. Aut uolo agere ad totalẽ itereffe: z nõ possũ nisi exñte p ditiõẽ: ut h. qd placet. z ita loq; iste tex. ubi i pmo casu in nuit q; statĩ possũ agere. in scõo dicit exñte p ditiõẽ.

Si ex bonis. Regla catoniana cessat qñ ipedimẽtũ subest vere: nõ tamen iuris fictione. h. d. Quero vsucepi rem minoris postea restitui aliq; legat mibi illã rẽ quã vsucepi: utz valeat legatũ. Rñ. q; sic. C. Op. de. l. mea res. j. d. p ditiõẽ. z de. z. j. d. re. cato. l. i. z. l. certa. §. i. s. e. So. lz eẽt hẽ mea tñ tẽ fingebat n̄ mea. nõ. n. vsucepisse vñ is a quo aufer ri pñt: ut. l. nemo. s. d. resti. i iteg. facit. l. suũ filij i pñ. s. e.

Fundus. Quatenus ex te ad me ex cã lucratia ua puenit: eatenus actio ex alia cã lucratia pimit. h. d. C. Ho. q; qñ usufructus reuertif ad pprietatẽ dicitur domũs pprietatis acqrere ex cã lucratia. materiã istã de duabus causis lucratia uis uel debitis in. l. meuius. §. duobus. j. ti. i.

Julianus. Quo titulo puenit ad me acilla eodẽ ti. dicit partũ puenire. h. d.

Qui gatiũ. Si duobus sepatiz ß singulos ex duobus reis actio legat cuilibz iso lidũ satisfaccere ppelet: lz exactõẽ vni facta p testatorẽ vtriusq; legatũ pimat. h. d. rõnẽ hui. §. hñstis p glo. i. l. si sic. §. si. s. e. C. Op. j. ti. i. l. si ticius. So. q; h̄ heres hẽbat electionẽ cõueniẽdi quẽ uolebat: ibi erat electio debitoris: ut no. s. e. i. l. qd si qd. fm dy. z hoc pur ßriũ vadit ad pñã pñẽ. §. s; pur op. ad fi. dic qd ibi i solutiõẽ debitoris: hic i liberatiõẽ scã p testatorẽ: p quã psumif mutatio uoluntatis. Ja. de are. inducit hñc. §. ad. q. q; si cessio scã e uni: nõ pñt fieri alteri: ut h. z. j. ti. i. l. q; duos. Dic qñ q; sup actiõẽ fit talis ßctus ex quo pferẽ uilis: ut i casib; no. i. l. i. C. de ac. z ob. C. e. l. ex legato nois: z

tũc nõ pñt fieri cessio alteri ut uilis trãsserãt. ita loq; h̄ z. d. l. q; duos. Sz i directa q; remanet apud cedẽtẽ q; si pñt trãsserri p cessione possit aliq; pñtuiti pcur. i rẽ suã z hñet effectũ: q; pñt ei solui pñter q; i casib; no. i. l. iij. C. d. noua. vñ aut semel trãssata i vnũ: i aliũ apli trãsserri n̄ pñt: ut no. i. l. eptor. d. here. uel ac. vñ. pbal i. l. i. §. d. illo z. l. ex affe. j. ad treb. Si hõ n̄ eẽt trãssata vñ ex p ßctu possit alteri cedi sic res uẽdita añq; tradat pñt alteri uẽ di z trãsserri dñiũ. qd. n. opaf traditio i reb; corpaliõ; illud opaf cessio i actiõib;: ut no. i. l. i. C. qñ hñ. vñ pua.

Cũ mibi stichus. Si vna ex reb; al ternatiue debitis ex cã lucratia efficiatur mea: aliaz petere potero. h. d. C. Quero utrũ heres possit mibi soluere estimatiõez eius qui factus e meus. Rñ. sic. si eius erat electio. f. he redis: ut. l. stichũ. in prin. z ibi no. j. de solu.

Ticius. In re q; nõ pñt ad oculũ demõ strari due cãe lucratia pñt pcur rere. h. d. hoc uerũ si legauit pñt simplr: nõ scã aliq; demõstratiõẽ. als sec;: ut i. l. meui. §. duobus. j. ti. i.

Uisusmodi. Legatũ sub cõditione si cauerit de aliquo dãdo vel faciẽdo assilat legato cui i viz modi vel fidei cõmissi onus iponif. h. d. C. Op. fm hoc legatariũ grauaf de cauẽdo añq; hẽat aliqd a testatore: z sic q; nõ hono raf grauaf. s. l. labeo. C. de fideicõ. melius ad ppositũ in. l. fideicõmissuz. s. e. So. glo. q; h̄ pus pñt petere cẽtũ q; caueat: ut. l. pe. ad. l. fal. z. l. pe. z. l. mulier. §. i. d. p ditiõẽ. isti. no. hñ. inuit ista glo. q; qñ p ditiõẽ e iplẽda ex re lega ta pus pñt peti legatũ q; iplẽat p ditiõẽ. z sic e nouũ itelle ctus. ad. l. pe. C. ad. l. fal. doc. i. d. l. pe. dicit q; imo illõ pus soluet: z sic iplẽbit p ditiõẽ: s; postea qd plus e datũ repetere poterit. sicut dicit canoniste d eo q; iurauit se nõ repetituz vsuras iuxta. c. debitorẽ. de iureiu. z no. E. y. i. d. l. pe. Istud qd gl. dicit si placet doc. q; sp cõdi tio d; pmo ipleri: ut. l. q; hñ di. i. h. de cõdi. z de. z. l. iij. C. de his q; sub mo. Itẽ mibi nõ placet qd doc. dicit i. d. l. pe. q; pus soluat totũ. nã cũ. l. fal. rescet ipso iure: ut. l. linea. z. l. plauti ad. l. fal. sufficit q; soluat qñtũ pmittit. l. fal. Remanet ergo adhuc ßriũ factũ pmo. Glo. so. h̄ q; hic nõ grauaf si nõ uult: si spõre uult cauere pñt. Tu dic meli; q; istud legatũ n̄ dñt relictũ sub p ditiõẽ s; sub mõ. Nã cũ qd nõ admittif ad petẽdũ nisi pñter cautionẽ d iplẽdo modũ: ut. l. si tibi legatũ. j. ti. iij. si testõr hoc exp mit q; caueat expmit qd a iure tacite ierat z p eũ modũ quo ierat. iõ nõ e relictũ p ditiõẽ. h̄ tex. dicit i. l. qd die bus. §. termili. de p ditiõẽ. z de. z hoc e qd h̄ dñt quẽ admõz qd alicui legat vñ ex cã fideicõ. restituaã zc. C. Op. z vñ q; ista stipulatio nõ valeat: q; pmittif hñ di de dãdo al teri: s; alteri stipulari zc. ut. l. stipulatio ista. §. alteri. d. h. ob. Du. dicit q; illi alteri cauebit. qd est ß tex. hui. l. uel dic dic gl. q; hñ di d; cauere ita q; valeat. f. sibi stipulatĩ p illo cui; itereff. z ista satis e bõa: uel dic fm Ja. d. are. nõ e curãdũ an valeat vel nõ: q; p ditiõẽ d; ipleri: lz effe ctũ nõ hẽat: ut. l. meui. s. d. p ditiõẽ. z de. qd nõ placet: q; nõ est p ditiõẽ: ut dixi. s. Bie ergo q; satis est si hñ di caueat simplr cui; itereff ut uolũtas defũcti iplẽat: lz cõseraf i aliũ: ut. l. ticio cẽtũ. de cõdi. z de. z iõ semp. ll. dicit q; cautio de iplẽdo modũ pñstaf hñ di: ut dic. l. si tibi. cũ si. j. ti. iij. dixi plene i. d. l. qd dieb; §. termili. s. d. p ditiõẽ. z de. C. Querit gl. qd si iste legatariũ pmo nõ uult agnoscef legatũ. Rñ. q; nõ cogif s; remãet apud hñdẽ cũ onere suo: ut. l. si ab eo d vsufr. leg. dixi i. l. fideicõmissuz. s. e.

Si sempronius. Due cause lucratia ue ex psona duoz q; habẽt loco vni iudicanãt ach ex testõ vni pcederẽt. h. d. C. Op. d. l. plane. s. s; si duoz. s. e. So. ibi fuerũt testã duoz penit diuerfoz: h̄ duoz q; habẽt loco vni i. defũcti z hñdis. C. Op. d. l. qd ergo. §. i. s. e. So. ibi fuit relictũ a diuerfis hñdib; penit: h̄ a duobus quoz vnus succedit i loco alteri. C. Quero qd si legatariũ a

Postea legat. AD DE CIT per pau. de ca. confilio. l. iij. an cuz auus legat nepti dotez q pater post ea illa dotez vel eandē le get an videatur fecisse aio cōpēfandi vide ang. p. confilio. lxxviii bal. confilio eccclviij. q. rto libro. Et in quātū alex. tangit si pater pmo dedit mille i do tem secūdo mille alijs mī le nō exactif an videatur pater velle compensare adde an eo casu quo pater dat filie plus secūdo marito si ex eo nō extent liberi q moriā filia an illud q plus dedit secūdo debeat p tinere filijs pmi matri mōij vel ad patrem bal. cōfilio. cccviiij. secūdo libro.

quo res relicta ē legat eā. Videt q nō hēat locū iste. §. ga ipse nō representat psonā defūcti sicut heres. Priū pu to: ga quo ad rē legatā loco heredis est: vt. l. ad tps. j. de vsuca. C. Quero qd si ille q mibi dō rē ex stipulatiōe ex cā lucratia mibi legat eā. Rñ. idē: ga vtraqz cā lucra tiua ab eadē psoa pcedit. fac. j. ti. ij. l. iij. §. si rē. qd no. **Sicui.** Debitor generis re obligata pēpta lī berē. h. d. C. Op. q in legato gñis sit electō legatarij: nō hēdis: vt. l. legato gñaliter. §. e. So. glo. q hic sui nō erat in pñmonio. qd tenet dy. z oēs. rōnez ponit glo. i. l. si heredē. §. fa. ber. C. si icerto. Aliā dedi in. l. legato: z illū passuz qñ serui nō sūt i pñmo nio: electio est heredis pbat iste. §. melius q alibi.

Edes quibus Actō ex testō durat ad rē si res ē tradita nō pfecte. h. d. Ro. qd dixi in sūmario. C. Op. z vñ q edes trāseūt cū iure sūitūtis: vt. l. a ticio. j. d. fur. So. itellige q h fuerūt legate sub p ditiōe ita q aliquo tpe fuerūt hēdis. dicit gl. C. Op. q agat de dolo: vt. l. elegāter. §. nō solū. d. dolo. Hui' tiorē dy. ponit illā totā diffictio nē gl. i. §. nō solū. p allegat. qd doc. examināt i. l. exhibi tiōis. ad exhibē. ego pono plene i. l. iul. §. i. j. de h. ob. quātū ad ppositū dic q Priū loqf qñ res erat obita ex pctu stricti iuris. h. debet ex testō qd hz istar bonefidei: vt. l. i. minor. C. ex q. cau. in ite. resti. nō est ne. §. de. l. si heres gñaliter seruū. j. e. Sol. ibi dōz expōi de dolo. i. ex testō noie doli. facit plene qd videbitis i. l. meui'. §. fun do. j. ti. i. Et no. ex ista. l. q habeo rē z ipsaz tñ peto: ga nō ē plene tradita. qd plene dic vt. d. l. iul. §. i. de h. ob.

Qui seruū testō. Qui rem legatā sibi emit dōz hē rē z pciū nō soluere. q si soluerit p̄t repetere medijs cōpetētib' hic exp̄ssis. h. d. Priū loqf qñ res nō erat tradita nec p̄ciuz solutū. scōo qñ p̄ciū erat solutū z res nō tradita. tertio qñ p̄ciū erat solutū z res tradita sm dy. scōa ibi: q si p̄cō. tertia ibi: q si iudicō. Op. q emit seruū sibi le gatū emit rē suā: ergo nulla ē ēptio: vt. l. sue rei. de hē. emp. z sic ex ēpto nō p̄t agi. So. dic q erat legatā sub p ditiōe vel i diē. z sic erat res testōris hz vnā lec. vel dic q erat legatā res hēdis: z sic nō trāsit dñiuz i legatariū vt dixi i. l. si hēdi seru'. §. e. z istā tenz glo. h i p̄ma glo. C. Aduerte q i h' p̄ncipio ē varietas: ga qdā itelligūt q h legatari' emit ab hēde. qdā q emit ab exneo: vt di cā i gl. magna. C. Quero sup p̄ma pte qualr formaf iu diciū vt absolutio seq̄tur a p̄cio. Dic vt i gl. sup hbo ex vēdito. scōa ps ē clara. C. Ad tertiā pte op. q dōz agi ex empto: nō ex testō: vt. l. cui res. de act. emp. z. l. fūdo. j. ad. l. fal. Hui' tiorē iste. §. legif duob' mōis. pmo q le gatari' egerat ex ēpto z pegerat: ga p̄secut' fuit rē. scōo mō q egerat z nō pegerat. Iste lec. tāgūf i gl. pua sup hbo actū. z i gl. magna. Itē p̄ma lec. variat trib' mōis. pmo q dria loquūf qñ qd emit ab hēde. hic hō emit le gatari' ab exneo. Hui' dicit lra in p̄n. q dicit ab hēde emit hz p̄cta post dictionē hēde z cessabit p̄trariū. Itē hui' ob. q i si. dicit q hōiez actoris nō fac: qd tñ hēdi cōuenit. Rñ. ut i gl. tenēdo istā lec. Itē hui' lec. ob. §. i ver. q si i p̄cio. si enī nō emisset ab hēde nō possz eū cō uenire acti eēt euict'. Hui' tiorē glo. i. l. fundo. j. ad. l. fal. itelligit q in p̄ma z tertia pte. h ab exneo emit. i me dio emit ab herede. certe hz i se sit verū q qñ ab exneo emo: heredē ueniā ex testō: vt. l. plane. §. qd si rē. §. e. Tñ ista variatio hic nō placz: ga tot' iste. §. vñ loq vno casu. variat ergo ista lec. alio mō. f. q in toto. §. emit ab hēde. z q h dōz agi ex testō. expone. i. ex ēpto occasiōe testi. qd ēt verū est i se. z hōctz Ja. de ra. Tñ nō est de mēte hui' lre q facit dñiam iter actionē ex ēpto z actōez ex testō. vñ ista lec. i si. gl. ibi. uel dic pleni' uariat tertio mō. f. q agat ex testō z petit legatari' illud qd hz: ga nō vñ hēde ex cā legatā nisi rebēat p̄ciū. z qd in tex. dō hōiez actoris fecit. expone. i. factū ex cā ēptiōis: ex cā legatā si bi dimisit. z ista ē hā. declaro si ego hēo rē ex cā ēptiōis

q mibi legatā est ego possuz p̄stituere in aio meo me rē hēde ex cā legatā z agere p̄ te ex ēpto qñ mibi ip̄si euicē rim: ita loqf. l. fundo. j. ad. l. fal. z. l. cui res. de ac. emp. Item possuz sicut ipsam rem habeo ex cā emptionis: uelle me habere ex causa emptionis: nec mutare titulū in meipso: z tunc ago ex testō: qñ nō uideor habere rē mibi legatā cū nō hēo ex illo ti. ita loqf iste finis. C. Se cūda lec. p̄ncipalis i isto h. ē q legatari' egerat ex ēpto z nō pegerat q nō erat lata snia nec scā solutio. postea cognoscēs rē sibi legatā pponit actionē ex testō: hz iu re nō potuerit. dicit gl. tñ nō dēbit absolui nisi p̄ciū re stituat z hōiez actoris fecerit. ista lec. ponit i gl. magna ibi: siue etiā p̄pe. z tāgūf in p̄cedēti gl. uide eā. Hoc qd glo. dicit q d iure nō potuerit agi rephēdit dy. vt col ligif p eū i. c. nullus plurib'. de reg. iur. li. vi. vñ dicit q qñ sunt due actiōes p̄petēs ad eādēz rē q nō sūt hēre nec electiōe tollūtur. z absolutoria lata i vna parit exce ptionē rei iudicare i alia admittit cumulario: z allegat istū. §. z sic inuit z bñ q d iure possit pponi utraqz actō nā ex actiōe scā ex una nō p̄tigit liberatio ex alia: ut hac l. patet. z ad p̄dicta allegat L. y. hūc. §. in. l. edita. C. de eden. circa finē sui. Ex. §. sequenti.

Si pater doret deide leger an debeat: qd ecōtra: ibi. Quero. Et quid si pater relinquat genero cui pmi serat: an uideat uelle cōpensare: uide in fine.

Cū pater Si p̄ pmo dotez p̄mittēdo po stea legat': vñ p dote legat'. h. d. C. Op. de. l. cū p̄. §. de iure dot. Rñ. qñ agūt separim loqf ibi qñ siml' p̄currūt hz locū iste. §. ut gl. Op. de rei vxo. ac. l. i. §. sciēdū. sol. aliud i p̄re q legat filie. aliud in viro q legat vxori. z diē gl. q hoc iō: ga p̄ ad dotādā filiā tenet ex legali dispōne: z sic ex necessitate. vñ id qd relinqt uidef relinqre aio cōpēfandi: hz marit' tenetur uxori ad dotē ex p̄po p̄ctu liberaliter scō de quo. j. ti. i. l. creditorē. z. l. si cū dotē. §. si p̄. fo. mo. C. Op. ex gl. de. l. si p̄ p filia. j. d. coll. do. Dicitur. sol. dū dicit eadē cētū. hz gl. dicit q hoc i dubio p̄sumit vñ Priū remāet. Hic ergo q p̄ legauit q̄titatē: z q̄titatē p̄miserat: ibi aliud legauit q̄ p̄miserat: puta p̄miserat spēm z legauit q̄titatē uel ecōuerso. z ita istā. l. itelligo. dic ergo qñ p̄ pmo dotez p̄mittēdo. scōo allegat z exp̄mit se p dote legare z nō tenet heres nisi ad alterutrū: ut h. z. l. ticia. §. q i uita. j. ti. i. aut n̄ exp̄ssit: z tūc aut legauit aliud q̄ p̄miserat z dōz hēde utruqz: ut. l. si p̄ p filio. d. colla. do. aut legauit illud idē uel tātū dē: z i dubio n̄ legare aio cō pēfandi z dōz eē p̄tēta alterutrū: ut hac gl. z. l. si cū dotē §. si p̄. fo. ma. C. Quero qd si p̄ pmo dotez tradēdo z postea legat. De hoc ut casus. j. ti. i. l. cuz p̄. §. p̄ filie. Hoc. ut Ja. z Old. dicit qñqz postea legat ip̄m corp' hereditariū als dotale qd erat traditū. qñqz legat dotē simplr. pmo cāu ualet legatū z filie debet estimatio: ga ei ut relicta res aliena: ut. d. §. p̄ filie. scōo casu ualet le gatū si q aliqd ultra filia p̄sequat: hz hoc opaf: ga dos tāqz legatā nō uenit i collationē. ita itelligūt. l. ticia. §. q i uita. j. ti. i. z ar. l. filia. la. ij. z ar. l. a p̄re. C. d. coll. Si hō legaret aliud a dote z corpe rei dotal: tūc ualet legatū z id nō p̄ferret: dotē hō cōferret: ut. l. filie. C. de col. z. j. de col. do. p toruz. De intellectu tñ. d. §. p̄ filie dicā ibidē. C. Quero qd ecōtra si p̄mo legat postea dotez. Rñ. si p̄mo legauit noie dotis z postea dotez: ut d p̄rio legato dotez: ut. l. lucius. el. i. j. ti. i. z. C. e. l. filia. Si hō p̄mo legauit simplr. scōo dotez: tūc deberet hēde utruqz ar. l. quinqzinta. §. de pba. z qd no. in. l. plane. §. i. §. e. C. Quero in casu hui'. §. qd si p̄ nō legauit filie hz ip̄si genero cui p̄miserat. Rñ. aut legat noie dotis z nō ua let: ga legat creditor i suo nisi p̄tineat aliqd p̄modū: ut l. creditor i. z. l. se. §. e. Si hō nō legat noie dotis hz sim pliciter tūc gener dōz hēde utruqz: nec ut relicta aio cōpē sandi: ut. l. creditorē. j. ti. i. z. l. i. §. sciēdū. de rei vxo. actio. Ex. §. sequenti.

Stāte statuto q creditor nō cogat soluere nisi istim

reddat cācellatū si creditor amittit sufficē si liber dōitorē
Sita. Cōditio de instris reddēdis p̄tinet i se
 et liberationē p̄stari q̄s solū sufficē si instra
 reddi nō p̄t̄. h. d. C. Op. de. l. ab oibus. §. i. testō. j. e.
 So. ut ibi. C. Op. de. l. labeo. §. d. pac. So. dy. p. reddi
 tionē instra liberaf q̄s ope exceptiōis: iō nō sufficē nisi
 liberaf p̄ acceptationē: ut h. Jste. §. facit ad. q. Statu
 tū ē i civitate q̄ debitor nō cogat solvere nisi creditor
 reddat instrū cācellatū. Erte si creditor nō h̄z q̄a ami
 sit: sufficē q̄ debitorē liberet: ut h. p̄babit. n. amittōez
 p̄ facim̄: vt. l. si. C. de fide instru. §. dy. z. Ja. de are. hic.
 An aut de iure cōi creditor teneat reddere debitori in
 instrū. Dic vt. l. dissolute de p̄di. sine cā. C. z. l. plures. C.
 de si. instru. z. dixi i. l. fullo z. sarcinator. z. l. q. tabulas. j. d.
 fur. C. Alitio aduerte ad p̄ncipiū. §. q̄a loq̄ q̄i q̄i iussit
 instrū reddi p̄ deliberatiōe. si ergo alia fuit cā cessaret
 dispō hui. §. exēplū cū puenirem̄ ad pacta iuicē: z tu
 diceres q̄ p̄ meus p̄miserat tibi. x. ex cā mutui. ego p̄
 misi tibi illa decē si mibi instrū ostēderes. si postea dicit
 te nō habere z velle me liberare nō sufficē: q̄a instrū
 voleb̄ nō solum ad liberādū s̄z etiā ad sciendū si verū
 ē. vt ergo instrū exhibeat ut aliter d̄ debito faciat fidē.
 Ex. §. sequenti.

Qualiter qui nō admittit ad partē faciat partem.

Siticio. Qui nō admittit ad p̄tē iure actio
 nis facit p̄tē si h̄z ius retētionis etiā
 iure suo. h. d. C. In tex. ibi admittit. Dic. l. iure legati.
 Glo. istā materiā tradit ponēdo casus singulares i q̄b
 q̄s nō admittit ad p̄tē z nō facit p̄tē. z econtra q̄n facit
 p̄tē. scōa ibi. itē legat mibi z nō capaci. Ex his t̄n̄ n̄ h̄s
 rōnez legis. Dy. in. l. plane. §. si p̄iunctis. §. e. hoc tradit
 p̄ q̄tuor regulas: q̄ regule nec rōnē h̄nt i se nec vere sūt
 vt statū dicā. Ego pono duas regulas. Prima q̄ nō ad
 mittit ad p̄tē nec admitti sperat aliquo iure actiōis re
 tētiōis vel alteri egratis p̄ se vel p̄ aliū iste nō facit p̄tē
 ita loquūtur casus positi i p̄ma p̄te glo. Scōa regula ē.
 ille q̄ aliquo ex p̄dictis modis ad legatū admittit facit
 p̄tē. ita loq̄ scōa ps gl. R̄n̄. est i euidēti: q̄a ex eo q̄ ali
 quo mō admittit aufert tibi p̄tē cū eadē res pluriū esse
 nō possit: vt. l. si vt certo. §. si duob̄ vebiculū. §. cōmo.
Declaremus ergo casus i q̄b q̄s admittit quoquo
 mō: ita q̄ p̄tē facit. C. Prim̄ q̄n legatū valet in p̄sona
 collegatarij oī iure: z ipse petit: z tūc nō ē dubiū q̄ p̄tē
 facit: vt. l. si plurib̄. §. e. j. ti. ij. l. re p̄iuncti. Scōs q̄n non
 admittit s̄z admitti sperat vt i posthumo: vt. l. si duob̄
 in p̄n. §. e. Tertī z nūc itro glo. q̄n legat mibi z nō ca
 paci tūc facit mibi p̄tē: ut. j. ti. i. l. si ticio. la. p̄ma. ita dic
 glo. Intelligo de nō capaci cui res aufert tāq̄ ab indi
 gno: merito facit p̄tē: q̄a h̄z nō admittat ipse: admittit
 aliū. l. fiscus. sicut enī faceres mibi p̄tēz si mecū come
 deres: ita si aliū ponis loco tui i mēsa. C. Quart̄ casus
 q̄n legat mibi z tibi res tua: vt h. rō q̄a p̄ legatū rei alie
 ne i me nō trāserit d̄niuz ipso iure: s̄z h̄s d̄z redimere z
 mibi dare: vt dare estiationē iure ergo retētiōis p̄sulit
 sibi: hic ē casus h. C. S̄z hoc op. §. e. l. plane. §. si duo
 bus. q̄n legat mibi z heredi: vt enī q̄ heres possit sibi
 p̄sulere iure retētiōis ibi sicut h. R̄n̄. illū. §. itelligo q̄n
 est legatū corp̄ h̄ditariū p̄iunctis re: vel re z h̄bis: si enī
 legaret res h̄dis mibi z h̄di: tūc h̄es facit mibi p̄tē
 q̄a legat mibi z d̄no: vt h. Si h̄o legaret res aliēa mibi
 z heredi: tūc idē puro eadē rōne: q̄a cū d̄niū nō trāseat
 in legatariū h̄es p̄t̄ sibi p̄sulere p̄ viā retētiōis. p̄ hūc
 §. z q̄d. j. dicā. Si h̄o legat q̄ntitas vel aliud in ḡne: ita
 q̄ d̄ manu h̄dis d̄z dari legatario: tūc idē p̄ eādū rōnē
 vt h. §. q̄n legat corp̄ h̄ditariū mibi z h̄di: heres ad
 illud nō admittit iure h̄ditario: q̄a testōr sp̄aliter le
 gavit. z sic illud ab vniuersitate exemit: nec p̄t̄ venire
 vt legatari: q̄a sibi nō p̄t̄ legari a seipso z d̄niuz recta
 via trāsit i legatariū vñ nō p̄t̄ retinere p̄tēx̄t alicuius
 iuris q̄d habuerit vel h̄e speret: merito nō facit partē:

vt. d. §. si duobus. z. l. legatū. §. i. j. e. z iō est p̄siliū lega
 tario isto casu q̄ agat h̄ heredē rei v̄. nō actiōe p̄sona
 li: vt. d. l. legatū. §. i. j. e. Ex hoc appet̄ intellectus. l. si q̄s
 ticio. §. d̄ vsufu. accre. vbi si q̄s legat ticio z h̄ h̄dis suis
 vsufructū ticius h̄bit dimidiā z h̄ h̄des p̄tē faciūt. itel
 ligo enī illā l̄ram vt iacet de h̄ h̄dis suis. l. testōris q̄ iō
 faciūt p̄tē: q̄a apud eos remanet ius d̄niuz z sic ius vsu
 fruct̄ causal. merito p̄ retētiōe p̄t̄ p̄sulere sibi: h̄z glo.
 ibi aliter itelligat. Itē dixi q̄. d. §. itelligit q̄ relinquat
 p̄iuncti re: vel re z verbis: z sic iure suo legatari ad to
 tū admittit z heres secū nō cōcurrit. si aut̄ effet relictu
 d̄iuncti re p̄iunctim h̄bis t̄n̄: q̄a testōr d̄iuncti: z tūc lega
 tari nō admittit nisi ad p̄tē suā: ut. d. l. plane. i. si. §. e.
 z. j. ti. i. l. si. §. luci. z. j. ad treb. l. lucius. i. p̄n. C. Quint̄
 casus ē q̄n legat mibi z seruo testōris: t̄c seruo facit p̄tē
 ut. l. plane. §. si coniunctis. §. e. rō est q̄a de eq̄tate ip̄si
 seruo debet: ut. d. §. si p̄iuncti. i. glo. C. Sextus casus ē
 q̄n legat mibi z suo meo: ut. j. ti. i. l. si mibi pure. rō est
 eadē. C. Septim̄ casus ē q̄ ponit i tex. z i gl. i. l. si duo
 p̄oni. i. p̄n. §. de iureiur. vbi aliq̄s admittit ip̄so iure: s̄z
 nō ope exceptiōis. t̄n̄ q̄a aliquo iure admittit p̄tē facit.
 vbi cūq̄ aut̄ nullo iure admittit nō facit p̄tē: ut dictū ē.
 Exēpla ponūtur i p̄ma p̄te gl. q̄ est multū clara: z hoc
 uerū: q̄a talis nō facit mibi p̄tē: s̄z p̄tē ē q̄ ego repellor
 a p̄te p̄p̄ aliā cām: q̄d dic ut. l. re p̄iuncti. j. ti. ij. In tertia
 q̄. p̄ncipali. Ex p̄dictis appet̄ q̄ distinctio dy. nihil v̄z.
 dicit enī aut̄ legatū est iutile in p̄sona legatari rōne rei:
 q̄a est ei p̄p̄a z facit p̄tē: ut h. z iste casus verus est i se:
 h̄z nō est v̄lis. Quid enī si ego reliquo seruo militiā libe
 ri cū ignorare eū seruū. Erte legatū ē iutile p̄p̄ p̄sonā
 legatarij z rei legatē mixtū: ut no. in. l. §. z. si. cū gl. z. l. si
 deicommissa. §. si seruo. j. ti. ij. z t̄n̄ nemo dixerit q̄ p̄tem
 facit cū tale legatū sit iutile z p̄ nō scriptū. ergo accre
 scit p̄iuncto: ut. C. de cadu. tol. §. i. p̄mo. scōo dicit ip̄se
 q̄n legatū est iutile p̄p̄ defectū p̄sone legatarij t̄n̄. tunc
 aut̄ p̄p̄ delictū z facit p̄tē: ut. l. si ticio z ei. j. ti. i. Et po
 net exēplū in oibus casib̄ q̄ no. isti. de lega. §. legari. in
 glo. hoc ē falsuz. nā i dicto. §. legari. i. gl. noianf p̄sone
 q̄ sunt oīno nō capaces: s̄z p̄ eas nō acq̄rit fisco: s̄z p̄t̄
 nō scripto z p̄ nō scripta accrescūt p̄iuncto: ut. d. §. i. p̄ri
 mo. §. z. l. si ticio z ei q̄ loq̄ q̄n aufert ei ut ab indigno
 ut. §. dixi: z ibi dicā. Itē dicit ip̄e si legatū est iutile p̄p̄
 defectū legatarij: ut q̄a credebat viuer̄ cū esset mortu
 uel nō nat̄. z in hoc dicit uerū q̄ nō facit p̄tē p̄. ll. i. gl.
 all. Idē si post testū moriat ut repudiat: ut i. §. p̄ scōo
 C. de ca. tol. C. Tertiu casus ponit ip̄se q̄n legat h̄di
 a seipso: tūc q̄a legatū est iutile mixta p̄sideratiōe lega
 tarij z ei a quo relinq̄t nō facit p̄tē: hoc itellige ut dixi
 §. C. Quart̄ casus est h̄m eū q̄n legatū est iutile mixta
 p̄sideratiōe legatis z ei cui reliquit: ut si relinq̄t seruo
 p̄p̄o: z tūc nō facit p̄tē: ut. d. l. plane. §. si p̄iunctim. ista
 regula nō ē vera nisi i casu illi. §. p̄iunctim. q̄a seruo de
 eq̄tate admittit. S̄z p̄e q̄ relinq̄t tibi z filio suo spurio
 Erte q̄a spurio i illa eq̄tate admittit: z hoc mixta rōne
 legatis z legatarij: q̄a p̄t̄ spurio legari a quocūq̄ alio
 p̄ter q̄ a p̄te z p̄t̄ p̄t̄ legare cuiq̄q̄ alij q̄ spurio: ut in
 auē. q̄. mo. na. effi. sui. §. pe. z ibi no. z az. i. l. ūma. C. d̄ na
 tu. libe. Erte iste spurio nō facit p̄tē: q̄a legatū ē p̄ non
 scriptū: ut. l. luci. §. i. j. e. z ibi dicā. C. Alitio gl. signat
 q̄dā d̄ria q̄ examio i. l. re p̄iuncti. j. de le. ij. i. vltia q̄one.

Stichū aut̄. Et q̄ h̄z electionē ex vltima
 volūtate variare nō. l. z. d.
COp. de. l. si q̄s stipulat. de h̄. ob. Glo. ponit plures
 sol. tene illā: aliud in stipulatiōib̄: aliud in legatis. rō
 q̄a in legatis scā electiōe statiz ius facit executionē: q̄a
 transit d̄niuz in legatariū: vt. l. apud auidiū. j. d̄ opti.
 leg. ista rō est bona q̄n legat res testōris. s̄z si legat res
 aliena dic rōnez q̄a vltime volūtats nō debēt eē in p̄
 dēt̄: ut. l. si. i. §. cōi. p̄di. Gl. signat d̄ria z nō sol. ibi i
 . l. ij. §. pe. de sepul. vio. So. q̄ ibi nō erat alij ius q̄sitū

a C. Per sa
 cramentum.
 ADDE se
 dri. consilio
 xij. pau. de
 ca. i. l. instru
 mēta. C. de
 fideicō. z ibi
 qd de amif
 sione littera
 rū cambij. z
 iquātū alex
 ponit de hā
 nito reciso
 cuius bānū
 nō erat can
 cellatū z t̄n̄
 soluerat bā
 num adde
 bal. consilio
 xxxi. quarto
 libro. pau. d̄
 cas. consilio
 xxxij. z. xciij
 ang. cōsilio
 cclxxxvij.

b C. In p̄dē
 ti ADDE
 abb. cōsilio
 . xi. scūdo li
 bro.

efficaciter: ga penituerat. By. uel istud fauore vltime voluntatis. Seqf in gl. s. depof. l. pe. Sol. put no. C. s. act. z ob. l. ficut dy. z ibi meli^o Ly. Seqf in glo. l. euz g certaru zc. So. put resposum fuit ad pmu p rariu.

Legatu. Qui est i fuga v^o esse i loco a quo recessit. h. d. Facit ad. q. vtru^o rep^osalie co^ocesse s^o ciues citatis possint exerceri s^o exbanitos ciues illi^o ciuitatis. Et hic videt q^o sic: ga si sunt i fuga^o videtur esse in loco v^o aufugerut. qd^o dic vt in tractatu meo represaliaru. in. vij. qone principali.

Si ticio. Si vna ex reb^o alternatiue legatis a testore donat alia i legato remanet h. d. No. ex pnci. s. q^o si testor dat illud qd^o heres d^odo liberaref no^o ptingit liberatio fm dy. C. Op. dy. j. ti. i. l. luci^o. sol. ibi testator dedit totu^o qd^o legauit: hic vna pte.

Quibus ita. L^o iunctio s^o balis no^o iducit ius accrescedi i reb^o profusus diuersis. h. d. z pluries vidi de facto. Testator istituit filias suas in centu^o p qualibet^o. Lerte inter eas no^o est locus iuri accrescendi: ga separata quantitas assignat cui liber: vt. l. i. in prin. s. de usufruc. acc. z. l. ij. i pn. s. qui. mo. usufruc. amit. dixi in. l. re co iuncti. j. ti. ij.

Si is cui. Plures simul venientes ad legatu^o p cordare coguntur qua actione agat^o. secus si veniat separi. h. d. cu. l. se. Tex. ibi pueni re ad petitione rei: vt no. p Ly. C. coia de le. l. fi. in pn. C. Op. j. l. pri. So. ibi venieb^o sepatim: hic venieb^o simul. C. Op. s. de usufru. l. quoties. vbi d^o q^o legatu^o e^o tinguat si no^o p cordat. gl. no^o sol. h. s. in. l. fi. i pn. C. coia de leg. dicit q^o ibi ali^o casus e^o tu dic qn^o plures habetes ide^o ius discordat: sigde aliquo iure pot^o ppedi q^o aliqs pferat ille pfer^o: ut. C. s. dona. l. facim^o. s. ne aut. z. d. l. quoties. i. r^o. si no^o p ppedi: z te aut discordat i p^o iudiciu^o tertij: z tuc cogat^o p cordare p iudice ad petitione^o partis q^o ledit: vt h^o aut discordat i p^o iudiciu^o ipsoz: z te aut alter vult q^o sorte diuidat: z diuidit sorte: vt. l. fi. in pn. C. coi. ole. Si no^o neuter h^o vult dispositio effectus n^o pseqf: ut. d. l. quoties. ij. r^o. p doc. i. d. l. fi. C. coia o leg.

Tibi. Si res mea pignoratamibi soluen do pign^o liberare. h. d. C. Op. res mea no^o pot^o mibi legari: ut. l. pprias. C. e. So. h^o erat mea s^o alij obligata. C. Op. q^o heres no^o teneat soluere alij debitum: ut l. i. j. s. libe. le. Glo. dicit q^o ibi legauit creditor q^o hebat re obligata: hic ali^o. hoc tenet dy. z est uez. ro^o qn^o aliqs h^o re obligata: est veritate q^o no^o liberaret ea nisi solutioe io testor videt grauat herede ut soluat: ut hic. Sed qn^o ipsemet h^o re obligata v^o grauare herede i hereditate sua inquatu^o min^o pot^o: ut sufficiat liberare pignus remanete actioe psonali. C. Pro declarada ista. l. dic qn^o testor legat re sua obligata: z tuc dic ut. l. fi. res z. l. fi. ser uis tici. s. e. Qn^o testor legat re mea obligata alteri: z tuc aut est exneus q^o legat z v^o grauare herede ut luat ut h^o in eo q^o tex. dicit luaf qd^o fit i estimatioe debiti pncipalis: ut. C. de lui. pig. p totu. Qn^o testor legat ipse testor q^o h^o re obligata: z tuc sufficit q^o heres deberet remanete psonali obligatioe: ut. l. i. s. libe. le. qd^o itelligo nisi res eet obligata p tato q^o verifit ea dimittebat. tuc eni v^o relinqre q^o p^o priat: vt. l. q^o habebat in pn. j. ti. ii. Et p di^o cta oia itelligo qn^o testator sciebat re aliena ee. si eni putaret sua no^o valeret legatu^o nisi factu^o eet co iuncte p sone vt. l. cu aliena. C. e. qn^o testor legat qd^o re aliena z obligata i legatarij: z tuc sine dubio heres tenet luere: ga tenet s^o euictioe: vt. l. fi. dom^o. s. de euictioe. z qd^o ibi no. s. e. z. d. l. cu aliena. C. Op. de. l. suuz. s. cu q^o cyrographuz. s. e. So. aliud in legato cyrographi: aliud in legato pignoris: z una ro^o reddi. s. de pac. l. iij. dic rone: ga legado pignus qd^o e^o accessoriu^o no^o seqtur remissio obiti qd^o e^o pncipale: ut. l. ex pupillari. s. de vul. z s. pu. S^o nuq^o hoc e^o veru^o siue testator sciuerit siue ignorauerit re pignoratam

z dico si qd^o sciuit no^o e^o dubiu^o. Id e^o si crederet aliena. multomagis ga heres tenet de euictioe. s^o eo casu quo credidit re aliena tñ ignorabat pignoratam ee: tuc credo q^o legatu^o no^o ualet: ga debem^o respicef qd^o testator cogitauit: ut. l. quo loco. s. de here. l. fi. z. l. i. co ditiob^o. i. pn. s. co di. z. de. z. l. seruo maumisso. s. de co di. ide. C. Op. j. ti. i. l. meu^o. s. pe. So. ibi plene: l^o glo. hic non soluat. ultimo no. q^o in casu hui^o. l. in libello directo peref be red e^o co demnari q^o pignus luat ut h^o: quod no.

Si testor. Qui co secut^o e^o est iatione totu^o a gra uato ultra. h. d. Tria inuit iste. s. pmo q^o si reliqt a plur rib^o heredib^o separati no^o tenet insolidu^o: imo semel tñ d^o legatari^o ab oib^o habere. scdo q^o si grauet unu^o in certa spe ille teneat i totu^o. inuit eni h^o q^o si codicilli no^o eent ille singulariter grauatus insolidu^o tenebat. Tertio dicit q^o solutioe estimatiois sca ab uno alij liberant ipso iure C. Ad quodlibz op. z ad pmu op. de. l. qd^o ergo. s. i. s. e. So. glo. ibi a plurib^o sp aliter: h^o ab uno sp aliter ab ali is gualiter. Ista so. no^o h^o rone in fe. io dic q^o ibi fuit sp aliter exp^o s^o q^o q^olibz teneat insolidu^o: h^o sec^o. un^o i dubio ad eu^o semel tñ p^o tere uoluit: ut h^o: z. l. meu^o. s. cu. j. ti. i. ubi glo. z ista so. C. Op. j. ti. i. l. meu^o. circa pn. So. glo. remittedo se ad ibi no. C. Ad scdm op. z v^o q^o gra uat^o in spe generaliter no^o teneat ad totu^o s^o p h^o ditaria portioe: ut. s. e. l. si fundu^o. s. si libert^o. So. s. j. a. s. are. ibi in actioe reali: hic in psonali. pot^o eni p re aliena q^o actione psonali teneri: uel dic s^o cu^o de. q^o ibi testor gra uauit quosda^o sub noib^o appellatiuis. h^o p^o p^o s. tu dic q^o ibi fuit grauat^o unus in spe h^o ditaria: h^o uero in re ppa ip^o h^o dis. un^o tenet h^o s^o solidu^o. ita dicit dy. h^o z. Sul. in. l. auus. de pac. z glo. inuit i. d. l. meuus. s. cu. j. ti. i. Sed s^o hoc v^o j. e. s. si fundus. io dic q^o vna spes legat semel tñ ab oibus heredib^o: z loqtur. s. si fundus: aut legat semel tñ ab vno herede: z dic ut dixi. d. l. si fundum. s. si libertus: aut legat pluries a diuersis heredibus: z tuc aut fuit dictu^o q^o q^olibz insolidu^o teneat: aut no^o: ut p^o ex p^o dictis. Ad tertiu^o op. z v^o q^o q^o unus soluat res possit uedicari p partib^o alioz: ut. d. l. meuus. s. cu. j. ti. i. So. ille. s. legat duob^o mois. pmo put itelligit i re q^o erat un^o ex h^o dib^o. expone ibi tex. ab oib^o q^o rere. i. a nullis q^o rere. fm dy. z p cordat cu^o ista. S^o put ibi itelligit p re h^o ditaria appet so. ga ibi fuit legata res un^o ex heredib^o. v^o p^o pte alioz no^o pot^o trasire dñium in legatariu^o. v^o solutioe sca de estimatioe alij liberant: ut h^o. s^o ibi fuit legata res h^o ditaria. v^o si unus soluit estimatio ne no^o ipedit qn^o p^o p^o alioz trasseat dñium: z sic legatarius poterit uedicare. ille ergo q^o soluit protinus estimatioez repetet pte illoz taq^o idebit: ut ibi uidebitis. C. Quero an heres sp aliter obligatus si soluit beat regressu^o s^o alios h^o des. Rñ. i casu hui^o. s. qn^o repiunt alij sp aliter grauati: tuc h^o regressuz s^o eos: s^o qn^o alij no^o s^o grauati: tuc secus imo plus: ga qn^o eet res h^o ditaria eo casu quo teneat isolidu^o solus deberet parte redimere a coheredibus: ut. l. cu^o querit. s. si plures. s. si deico. li.

Cu seruus. Rei legate uere dñium trasit ab adita h^o ditare z eod^o mo^o debent que rei legate accedut h. d. C. No. rex. ibi uel heredis. ad id qd^o ifra dicat. C. Op. q^o legatarij dicitur dñi a tpe mortis: ut. l. a ticio. s. fur. z. l. s^o si danu^o. s. i. s. de pecu. So. dicit glo. illud fm fictione istud fm veritate. Dic clarius ut ex hoc tex. colligif. si qd^o legatari^o repudiat nunq^o v^o fuisse suu^o: ut dicit hic z in. d. l. seru^o filij. s. i. s. e. ubi no^o legatarius acceptata tpe mortis of fuisse suu^o fm fictione: ut. l. a ticio. j. de furtis. z. d. l. s^o si danu^o. s. i. s. i. tpe adite hereditatis fuit suus uere: ut h^o. tñ reuocabiliter: ga poterat repudiare a tpe acceptatio nis uere: ut hic. z no. in. l. si q^o ita. s. de co di in fi. z hoc ueru^o in re legata pure. na^o si e^o relicta sub p^o ditioe: si qd^o p^o ditio extitit a^o adita hereditate z post morte testoris

In fuga. ADDE in quatu^o alex. tangit de natio in aliqua ciuitate per transitu: an sint ciues illius ciuitatis z dicit ee no tanda ad ista tuta p^ohibe^o tia aliq^o af sumi ad collegia: q^o con suluit bal. su per statuto verone: an natus in riperia verone possit recipi in collegio doctoru^o eius co^o s^o s^o lio xvi. primo libro.
In p^o bal. co. s^o lio. xciij. quinto lib.
Actione agant DE DE inquantuz alex. no. q^o plures possunt uno libello vnum puenire ro. co^o s^o lio. cxxl. z ibi etia^o an vnus possit plures eod^o libello coe nire.

ē idē qđ. s. s. post mortē testōris et post aditā hereditatē: tūc ē legatarij a tpe exiētis et ditiōis: nec fingit retro sua a tpe mortis: ut. l. i. §. serui. s. ad fil. et. j. e. l. legatū. §. si. et hoc sētūt gl. hic sup uerbo in suspēso. **Cōp. j. e. l. qđ sitū. §. pe. Sol. ea qđ seru^o qrit an mortē testōris sine dubio nō prinēt ad legatariū: ut in drio. Sz i his qđ qrit post mortē: dic aut fuit legata res aliena et nō debet legatario nisi a tpe mortis. Idē in fructib^o ex re aliēa legata pceptis ut. l. herēni^o. s. s. v. sur. et. C. de vsu. et fru. le. l. i. et. ij. s. si testōr legauit rē ppriā: tē qđ sita post aditā hēditatē sūt legatarij vere: ita qđ ea pōt vēdicare: ut h. Sz qđ sita an aditā hēditatē sūt hēdis: s. ea d3 restituere legatario: et p illis nō cōpeteret vēdicatio: s. p his nō cōpetat actio. qđ a cōtra: ut dixi in. l. seruo legato. in prin. s. eo.**

Si fundus. Actiōe psonali ex testō nō pōt pueniri hēso nisi p hēditariā portiōe etiā si insolidū rē possidebat h. d. **Cōp. s. e. l. §. i. So. ut ibi dixi. Cōp. rei legatē trāsit dñiū i legatariū: ut. s. pxi. §. ergo si possidet pōt pueniri insolidū: ut. l. ij. i. si. de pto. stip. So. si trāsit dñiū hēris et verū: s. h. legata fuit res hēdis nō testātis. iō nō trāsit dñiū h: sed agēdū est actiōe psonali qđ nō pōt dari nisi p hēditarijs portiōib^o: ut hic. ergo hic ē casus si legat res heredis nō trāsit dñiū i legatariū: ut dixi in. l. si heredis serui. s. e. **Cōp. qđ teneat solus ille cui^o ē res: ut. l. fideicommissaria. §. ij. j. de fidei. cō. li. So. ibi testōr putabat rē eē hereditariā vñ noluit coheredes grauari ut redimāt: h sciebat esse vñ^o ex hēdis. **Cōp. qđ etiā actiōe psonali possit possidēs insolidū pueniri: ut. l. iij. §. heres. s. pmo. So. p3 ex his qđ ibi dixi et. l. iij. §. cato. in. iij. op. de verb. obh.******

Ualet. Dicit idem qđ. l. si domus. in fi. s. e. iō dic ut ibi.

Filio pater. Suus vel emācipat^o si se abstinet plegatū i totū psequi nisi testōr aliud voluerit vel plegata loco hēditatis posuerit. h. d. vsqz ad. l. qđ sitū. In. l. nā nec. in tex. ibi: ptor enīz dicit qđ si pbat rectā eē silitudinē iter filiū et emācipatū et in pte p̄ris exiētē. **Cōpp. de. l. miles. §. p pte. j. ti. i. So. glo. ibi p̄uat hereditate moriēdo hic repudiādo: et assignat rōnez quā vide qđ pmo casu p̄ditio plegati nō extitit eo viuo: s. scō casu sic. et hēc ē vera so. s. gl. ponit alias so. sed istā tene. **Cōsed** hoc op. si inest tacita cōditio si repudiauerit: ergo si ipedit trāsmiōnē ut. l. p̄ditioes qđ extrinsecus. de cōdi. et. de. Sol. h est cōditio tacita depēdēs ex volūtate legatarij. als secus. dicā in. l. dria. **Cōp. de doli excep. l. si. §. si. So. ibi legatū hēbat in se aliā p̄ditionē qđ istā: si heres nō erit. qđ cōditio apposita i cōstitutiōe videbat repetita in legato. **Cōp. de. l. si p̄roni. §. qđ ergo ad treb. So. dy. qđ ibi fuit fili^o solus istitutus: vñ repudiādo ipugnat defuncti iudiciū: hic hēbat coheredē: vñ repudiādo defuncti volūtate nō ipugnat: ut hac. l. filio i fi. et. l. qđ sitū. s. acq. here. et. l. ita tñ. §. q suspectā. ad tre. Ex his distigue: aut heres cui est aliqd plegatū est exclusus morte: et non consequitur prelegatū pro parte sua: ut. l. miles. §. pro parte. j. ti. i. aut est exclusus conditionis defectu: et idem: ut. l. si. de do exce. als. j. ti. i. Aut est exclusus repudiatiōe: et tunc aut cōstat de voluntate testatoris tacita uel expressa et stam^o ei: ut. d. ll. aut dubitat: et tunc: aut fuit istitutus solus: aut cum aliō ut pater ex predictis.******

Am nec. **Cōp. qđ i multis exiētia sui heredis etiaz hodie aliqd opatur: ut. l. apud hostes. s. suis et. le. et. l. fili^o. et. l. iul. s. de acq. here. Sol. ista egparatio sui et emācipati pcedit qñ suo hoc est utile ut exiētia sui heredis nil opet. secus si ei eēt dānosum: ut in dria: pbat in. l. si filius q p̄ri. in p̄n. s. s. vul. et. pu. et. ibi dixi. **Cōp. Querit dy. an iter mortē et aditionem sit mediū in herede suo. De quo sunt glo. uarie. dixi in. l. si. de p̄di. insti. Itēz querit an suus et necessarius in dubio p̄sumatur imiscere. dic ut dicā in. l. si filius. et. l. cum bonis. de acq. here. No. equiparationem inter suū et emācipatū ppter beneficiū abstinēdi.****

Ad ergo. **Cōp. s. e. l. filio et. l. q filiab^o. in fi. cū. l. seq. Hic sunt plures glo. p̄ma et scōa qđ dicat nescit. Penultima et finalis ponit veritatē. nā h in h. plane repudiādo excludit a plegatis: qđ diuidēdo oīa bona vel maiorē pte iter filios apparet volūtate defuncti: qđ illa plegata succedūt in locū portiōis hereditarie sibi date in testō. vñ sicut diuisiōe scā p testatorē nihil habiturus eēt si repudiaret hereditatē ita mō. assument enī sibi naturā hereditatis plegata in cui^o locū succedūt: ut. l. iperator. §. si. et. l. se. j. ti. i. et. s. cōdi. et. de. l. filie. §. i. et. de do. iter vi. et. vyo. l. si donate. §. sp̄sūs. sm dy. qđ multū no. nā per hoc puto qđ eo casu quo alias plegata nō veniūt in fi deicomisso: qđ testator portiōe noīauit. tñ isto casu quo oīa bona vel maiorē partē inter filios diuisit veniūt in fi deicomissum sicut portio hereditatis. casus ē hic videbitis in. l. marcellus. §. quidam. j. ad treb. quod not.**

Ex. l. sequenti. **Quod nepos consequitur ab auuo materno nō dicitur profectitium.**

Uesitū. A filio istituto pōt legari p̄ri uel alteri cuiusqz ē eadē p̄tate constituto. h. d. **Dec lex legif duob^o modis. p̄mo qđ fili^o fuit istitutus a patre suo. scōo qđ fuit istitutus ab exneo: ut i p̄ma glo. **Cōp. qđ a p̄re nō pōt legari filio: ut insti. e. §. an seruo. sm p̄mā lec. oportet te dicere qđ ista. l. loqtur sm iura nona sm que aduēticia nō q̄runf p filiū p̄ri: et hoc tangit in fi. glo. si. s. hoc no. qđ ea qđ nepos h3 ab auo dicunt aduēticia respectu p̄ris: ut h. et no in. l. a filio. s. e. facit. l. q in aliena. §. interdū. s. de acq. here. et hoc h3 in se sit uerū: tñ nō p̄gruit huic. l. q loqf i filio et seruo: in suo nihil est imutatū: vñ nō pōt dici qđ loquat sm iura noua. **Teneamus ergo secūdā lec. qđ fili^o hic fuit istitutus ab exneo. Ad dñiū rñdeo: qđ ibi p̄hibet legari a p̄re filio qđ in ip̄s^o p̄tate: hic legatur a p̄re filio qđ est in p̄tate aui nō p̄ris a quo legat et eodē mō si legat seruo p̄ris: qđ ualet acf legaref ip̄s^o p̄ri: ut hic dicit tex. Rōnē uidistis in. l. a filio. s. e. **Ista est hā. Glo. dat alias sol. qđ sūt diuinare. Ex hac. l. no. qđ illud qđ nepos cōseqf ab auo materno nō d̄f p̄fectitiū quo ad p̄rez in cui^o p̄tatez reincident. facit. l. auus. de iure do. et. s. col. bo. l. dedit dotem. qđ tene menti.********

Presenti. Si libertatis dies et legati cedit simul vel libertatis p̄us ualet legatū. secus si p̄us cedit dies legati. h. d. et no. subtilē. **Cōp. j. ti. ij. l. q cōcubinā. §. q testō. So. hic reliqt libertatē sub p̄ditioe legata pure hoc exp̄mēdo. als si simplr legaret cōditio adiecta libertati vñ repetita in legato: ut. l. dria. **Cōp. de. l. cū serui. s. de p̄di. insti. so. eodē****

Quid est go ADDE ut per pau. de castro cō filio. lxxij.

Test. q. tu. s. si seru. facit ad que stione. Unde qn. qd. dicit dono tibi hereditate meam: an valeat. et sic accipitur in hac q. hereditas p. patrimonio altis aut no. tñ. esset phibitū do nari inter vi uos: sed etiā cā mortis q. cōparat vlti me volūta ti. ita voluit glo. no. un. cto. ter. in. l. licet. C. de pac. Ang. h. simpliciter dicit idē qd. bar. et idē pau. de ca. h. et bal. h. que vide caue tñ q: si p̄taret q. p̄misset hereditatem. i. ius succedendi nō va leret. l. cum donacione. in fi. C. de transac. not. bal. et doct. l. si. hoc nō de ver. obl. cū si. nisi fie ret mentio mortis: qz tunc pacto valeret: per no. l. i. fi. C. de pact. vbi omnino vide bar. in ver. quero. et ibi ponit. qd. de hac. q. dono hereditate et vide tenere q. nō valeat et forte meli us: qz impedi ret liberā testamēti fa ctione. l. cuz dona. C. de transac. et d. l. stipulatio qz: cōp̄dit p̄tia et futu ra. fm. l. y. bar. et bal. in. d. l. fi. nisi exp̄sse se retulisset ad he reditatem quā tunc habet. et isto casu p cedat dictū bar. et cū bar to. hic trāsīt simpliciter pau. de cast. l. d. l. h. et ibi scripsi post bar. b. C. cōsentit alienationi. Not. qn. qd. cōsentit alie

mō. **Quero** pone q̄ institutus est heres neces sarius: tñ seru' mortuo testōre incōtinēti impleuit cōditionē: an p̄sequat legatū. Gl. dicit q̄ sic. idē si fuerit impleta p̄ditio testatore viuo: sed **By. re. prebēdit** vtrūqz. **Primū** qn̄ inter mortē et aditi onē nō est mediū. dicit ipse. **Declaro** necessari' in p̄icto quo morit' efficit' hērs a lege: vt. l. si p' mortē i. p̄n. s. e. si ergo seru' impleat p̄ditionē post mortē illud de necessitate fit in aliquo tpe. et sic postq̄ ibi est heres. qn̄ enī factū boīs relinq̄t re quirit aliq̄d iteruallū r̄p̄is: vt. l. foramē. s. de ser. vt. pre. ergo antecessit dies legatū q̄ libertatis. se cus si impleuit testatore viuo. **By. rephendit**: qa cōditiones potestatiue de qbus hic loq̄tur non possunt impleri viuo testatore: ut. l. ij. de p̄di. et de. sed intelligendo de cōditionib' causalibus glo. dicit verū. **Mo. glo.** que dicit q̄ inter mortē et aditionē non est medium.

Duobus. Si seruo legato viuo testa tore obuēnit libertas reli ctū eidē debetur. hoc dicit.

Ex. s. sequenti. **Donatio** an valeat cū dico dono tibi heredi tatem meam.

Si seruus. Ea q̄ acq̄runt p̄ seruuz viuo testatore nō debēt legatario. sec' i q̄ sitis post mortē et aditā hērdi tatē. h. d. cū. s. se. **Op. de. l. si tibi bō. s. cū ser uul. s. eo. So. vt. ibi. Op. h. appellat hērditātē viuētis. s. l. i. s. d. here. vel ac. ven. et s. l. i. j. p. hē rede. So. gl. expone hereditati. i. bonis q̄ sūt futu ra hērditas. Facit ad. q. dixit qdā dono tibi hērditātē meā an valeat ista donatio. Quidā q̄ nō: qa testōr errauit in noīe appellatiuo. ergo et c. vt. l. si qz in fundi vocabulo. s. e. Ja. de are. et **Pe. dicit** dñū: qa tūc error i noīe appellatiuo vitiat qn̄ iter nomē exp̄ssus et verū est multa dis formitas. sec' si esset multa p̄formitas: vt. l. libro ruz. s. qd. tñ. j. ti. ij. p. hoc induco sp̄aliter istū. s. cum glo. **Pe. ponit** istaz. q. in brocardis suis in. d. l. i. s. de here. vel act. ven.**

Cū homo. Si legat' hō alien' fruct' et accessōes veniūt a tpe lit. cōre. b. d. dic. ut. l. si tibi bō. s. cū seruus. s. eo.

Ex. l. sequenti. **An** qd cōsentiendo alienationi alicuius rei si bi p̄iudicet ibi. Et iō. Et qua actōe cōseq̄ p̄ciū q cōsentit alienationi: ibi **Quero**. Et qd si p̄sentio alicui donatū uel legatū rē meā vide in fi.

In fundū. Qui sentit alienatiōi rei a testōre pure sibi relicte pōt ad huc petere p̄ciū: s. hērs sol uendo rē liberare se possit. h. d. et no. l. difficilez. **Pone** relict' est mihi fundus sub p̄ditioe: hērs ante aditionē rogauit me q̄ p̄sentirē veditiōni: ego feci: an possum petere p̄ciū. Rñ. q̄ sic. **Duo** habes. p̄mo q̄ ille q̄ p̄sentit alienationi p̄iudicat sibi in re: nō in p̄cio. scōo qn̄ aliqs tenet ad p̄ciū et sic ad q̄ritatē respectu rei soluendo rē liberaf. **Ad** primū op. j. ti. i. l. codicillis. s. i. so. dic q̄ h cōsentit saluo iure suo. ita dicit glo. et hoc tenz dy. et tenēdo hāc itelligo q̄ dixit saluo iur' suo. l. in p̄cio. als nō p̄iudicaret sibi etiā in ppriate. **Pe. dicit** q̄ hic fiebat veditio p̄pter es alienuz hereditariū: et sic ex necessitate: ibi secus. **Prece dens** sol. ibi nō placet: qa cōtinet diuinationez. **Certe** nec ista sol. **Pe. placet**: qa si fit ex necessi tate est maior cā p̄sumēdi donacionē: ut. l. cū qd. s. si cer. pe. et ibi no. vñ ego dico sic. in. l. s̄ria nō erat legata res: s. aliqs redditus ex re: vñ cōsen

tiendo alienationi rei nō pōt ibi intelligi remitti aliud q̄ ius p̄cipiēdi illū redditū. **Vel** aliter ibi ille q cōsentit erat libertus defuncti iō facilius p cōsensum presumit donatio: vt. l. si vero. s. idez papi. s. māda. hic vero erat qdam c̄neus: et ista satis placet. **Op. j. e. l. nihil. s. i. z. j. ti. i. l. cum pater. s. libertis. Sol. glo.** eodē mō quo p̄mū cō trariū. **Tu** dic q̄ ibi res erat puentura ad me in penā heredis alienātis p̄tra voluntatē defuncti. si ego cōsenti alienationi feci q̄ heres nō deligr. ergo ipediui id qd erat cā pueniēdi ad me. hic vero erat res mihi legata simpliciter. **Op. cū glo. de. l. mater. C. de rei ven. sof. Ja. s. are. q̄ ibi qd veditit rē meā a me possessam: h vendidit rē meā a se possessam. **Dec. so. est** s. l. qui seruū. s. si cer. pe. **Unde** dicit q̄ ibi hēbat ratū in subsidiū fm glo. vel aliter et meli'. ibi qd veditit rem meā ut suā: hic veditit rē meā tanq̄ meā: vñ videtur gerere negociū meū et ego p̄sentēdo videor vel mādare uel ratū habere. et sic habeo ad p̄cium actionē mandati vel negociōz gestōz. **Ista** sol. p̄bat in. l. ab vno. C. de neg. ges. et fami. herc. l. i familie. **Quod** aut hic uēdiderit tanq̄ meā ap̄paret: quia mei legatarij cōsensum requirebat. **Et iō** p̄ declaratione huius l. breuiter dic: q̄ qd cōsentit alienationi alicuius rei: aut illa res erat sua: aut erat sibi debita: aut sibi obligata. p̄ mo casu aut ille q uendidit rē eandē mihi dona uerat et uideor p̄sentire aīo donādi: ut. l. si uero. s. idez papi. s. man. aut nō donauerat ipse: sed auctor suus donauerat uel legauerat: qa legatū est donatio: et sic donauit p̄decessor: et tunc aut ille q cōsentit erat libertus ipsius legatū et cōsen tiendo uidef remittere: ut. l. codicillis. s. i. j. ti. i. aut nō erat libert' et tūc p̄iudicat sibi in re nō in p̄cio: ut hic. **Scōo** casu qn̄ res nō erat cōsentientis: sed erat debita uel spe uel uere: et tūc aut qd cōsentiendo alienatiōi ipedit existētā illius con ditionis p̄pter quā debebat ad se puenire et p̄iudicat sibi: ut. l. ml. s. i. j. e. et. l. cū p̄f. s. libertus. j. .e. ti. i. aut hoc nō impedit: qa ex alio euentu de bebat ad eū deuenire et sibi tunc nō p̄iudicat siue sciens siue ignorans fuerit: ut no. p. glo. i. l. si a substituto. in prin. s. eo. et per dy. in. l. qui ro me. s. duo fratres. de uer. obl. et dic ut ibi dixi in. xij. q. **Tertio** casu qn̄ quis consentit alienationi rei sibi obligate. dic ut. s. de remis. pig. p. totū: et dixi anno in. l. sicut. s. h. s. q. mo. pig. uel hypo. sol. **Op. s. de pig. act. l. gaius. et j. ti. i. l. ticia. s. lucia. Sol. ibi** nō cōsentit alienationi sed fuit p̄sens ut testis: qd plene dico in. l. que dot. so. ma. **Quero** p̄ declaratiōe predictōz. qualiter iste petet p̄cium et qua actione. Rñ. aut ille cui uendēti cōsentio alienauit illā rē ut meā: et repe tam actione mādati: si tūc iteruenit cōsensu cū uendebatur: si post actione neg. ges. ut. l. ab uno. C. de neg. ges. l. mater. C. de rei uē. uel si res eēt cōis aliquo iudicio diuisorio: ut. d. l. familie. s. fa. herc. **Si** qd uēdiderit rē meā ut suā: si qdē res esset pempta uel p̄scripta habeo actionē neg. ges. ratū habēdo in subsidiū: ut. C. de rei. uen. l. mater. **Possēt** etiā mihi cōsuli ratū habēdo: et si res extet: ut dixi. in. l. si eum seruū. s. si cer. pe. **Quero** qd si cōsentio alicui donatū rē meā. Rñ. ut. l. in codicillis. in pn. j. ti. i. nā nihil possuz petere. ar. l. ij. C. si aduer. dona. et. l. si seru' cōis s. de dona. inter ui. et uxō. **Quero** quid si cō sentio alicui legatū rē meā. **Hic** ē dubius casus. nā si p̄sentio tibi possidenti nō est dubiū q̄ daf exceptio: ut. l. gaius. s. d. pig. ac. et. l. sicut. s. et ge**

nationē alicuius rei an sibi p̄iudicet. et de quo habet latius per bar. i. l. que dot. sol. ma. et ibi J. mo. et bal. in. l. si sine. C. ad uell. et i. l. cū pponas. post glo. C. de pac. et sa. ly. et plene p̄ bal. in. l. ma. ter. C. de rei ven. i. vi. co. lū. **Quid** autē dē eo q̄ legat rē meā alteri me cōsentiente. vide bar. in. l. cuz qd deccēda in pn. l. ti. ij. qd si fideiubet in instru mēto aliena tionis. vide in. l. excep. C. de tuc. et qd dixi post imol. in. d. l. que uotit. et pulchre bal. in. l. cū alie. nā in. s. sed pone. cū h. C. de leg. et Ja. de are. bal. et Imol. in. l. uotales in. ij. not. s. sol. ma. ang. hic simplici ter sequitur distinctiōne bar. **Et** adde que no. bar. i. l. q. rōe. s. fi. i. viij. col. de uerb. ob. et bal. i. uer. res que i. h. C. de leg. ADDE quo ad p̄mū bal. cō. filio. c. l. viij. secundo li. bno. **Quo** ad secūdu bar. p̄ filio. c. l. viij. incipiente q̄ daz in l. i. filio. **Op. s. et** vide glo. et bar. in. l. cuz p̄p̄as. l. i. C. de pac.

Titio. Aliter loquitur hic imol. et vide in l. q. b. s. termini. j. d. codi. et dmo. 3re limita nisi modus d. ne cessitate inef. ser legato. fm Ray. et doc. in s. titio genero. in l. titio ce. tu. de codi. et demon. ADDE vt p. bal. et post pau. de cast. b. Tuod q. fidei. comis. su. vide bal. in l. si arro. gator in. iij. op. d. adop. c. Lane. p. Istum tex. no. bal. in l. i. in fi. C. e. Qui te. stamto vide bar. i. l. C. e. de leg. C. Mo. dicitur. An qui h. libertate dicat locu. pletior vide bar. et doc. i. l. cu. pponaf. C. de dolo et adde. l. ti. tius. et ibi do. eto. C. de ope. liberto. ADDE fm pau. de cast. q. nec h. ius patrona tus dicit lo. cupletior vt possit grana ri p. no. in. l. ii. s. h. de p. scrip. ver.

neraliter. s. qui. mo. pig. vel hypo. sol. s. q. actio legatario def. ptra p. sentiente vide ptra. l. cu. q. s. decedens. j. ti. ii. Sed heres defuncti tenet inso. lidu. et h. actione m. adati. vel de dolo ptra p. sentiente: q. a. forte als. no. e. t. legatarius. ar. l. q. d. a. cu. filiu. s. de here. in. sti. dic. ut. d. l. cu. q. s. decedens. j. ti. ii. et in l. codicill. in. pn. j. ti. i. C. Quero qd. si c. o. s. entio tibi q. u. e. das re. me. a. no. q. tradas: q. actione agat ptra me. R. u. actione mandati: si precessit mandatum. alias de dolo: vt. l. si. mibi. s. de dolo.

Titio. Et modus p. casu. deficiat debetur legatu. h. d.

C. p. C. de in. sti. et substi. l. i. Sol. ibi in conditione mixta q. si deficit p. casu. s. facit relictus deficere. hic uero in mo. De hoc ibi per gl. et j. de codi. et dmo. l. in test. C. p. de. l. titio. n. sed cu. an. nuptias de codi. et demon. Solu. dixit dy. ibi modus erat ca. finalis relictus: hic uero in pulsua qd. no. placet. na. qu. ad. o. cu. q. s. modus respicit comodu. alterius: put. hic erat d. ca. finalis vt. l. titio in. pn. j. de codi. et dmo. dic. ergo q. in. d. ver. sed cu. ante nuptias. fuit conditio: et tex. expone: vt. ibi dixi.

Sicuti. Pot. relinqui fideicommissus a succedentibus ab intestato pupillo qd. expirat pubertate adueniente. h. d. vsq. ad. s. qui. ro. gat. in. l. plane: et est casus valde singularis. C. p. q. pater no. possit grauare filiu. p. fideicommissu. vt. l. ex. tribus. C. de in. of. test. Sol. no. pot. grauare filiu. in bonis ipsius filii: vt. l. co. heredi. s. cu. filie. s. de vul. et pu. sed succedentes ab intestato ipsi filio pot. grauare: ut. hic ita dicit dy. in. l. i. s. de vul. et pu. et Ly. in. d. l. ex. tribus. ro. q. a. cu. pater possit filio substituere: extra ne. u. no. substituendo videtur dare uenientibus ab intestato: ut. l. c. o. s. i. c. i. u. n. t. u. r. in. pn. s. de iure. codi. cil. ita dicit glo. ista est bona istud uero quod dicit glo. q. pater pot. codicillari filio. intellige eo mo. quo. s. l. grau. a. do. uenientes ab intestato no. ipsum filiu. in. p. prio. Et no. bene q. glo. dicit q. etia. pater si testamtu. sibi no. facit: hoc p. cedit. Et ista faciunt ad. q. qu. a. dixi. i. l. i. s. ti. i. et similes vtru. illa clausula si no. ualet iure testamti. ualet et. v. trum. porrigatur ad pupillarem substitutio nem. quod no. bene.

Modus fideicommissu.

Quero de rone. R. u. infra tps. pubertatis uident uenientes ab intestato habere ex di. spone defuncti q. aliu. poterat substituere: postea uidet habere ex casu: et sic no. possit per fideicommissu. grauari: ut. l. s. h. si. sic. s. h. j. ti. ii. et dicit dy. q. ista. l. no. est alibi: et dicit etia. p. ista. l. q. fideicommissum de quo loquit. l. s. ce. uo. l. j. ad. trebel. no. ualet post pubertatem: ut. ibi.

Lane. Hoc examinat doc. C. e. l. cu. qd. a. dicemus i. l. qui fundu. s. qui. filios. j. ad. l. fal. facit. j. e. l. antepe. et quod ibi dicemus.

Qui rogatus. Heredis de restituendo rogati tenet fideicommissario si est soluendo. alias ptra emptorem habet regressus. h. d. con. cor. l. vlti. s. de eo per que. fac. erit.

Si cui stichus. Grauat. u. da. re. vna. de rebus alternatiue relictis tenet ad illam etiam si alias elegerit. h. d.

Qui testamento. Qui est pusu. non pecuniari ter grauari no. pot. h. d. C. Mo. q. qui no. hnt. co.

modu. pecuniariu. no. pnt. granari onere fideicommissi. cocor. j. ti. ii. l. iii. s. si. re. Possit etia. poni exemplu. in. l. si. creditor. s. i. s. e. C. Mo. qui h. li. bertate no. dicit. locupletior: ut. l. nemo. j. s. re. gu. iur. qd. intellige: vt. no. in. l. naturalis. s. si. s. de p. scrip. ver. dicit. in. l. si. uero. s. de uiro. s. sol. ma. C. Mo. q. no. pnt. p. fideicommissu. iponi ope seruo manumisso et si testator uoluit. simile i. l. cerdone. de ope. li. fallit i. filio testatoris: ut. i. gl.

Uidam testamento.

Designatio vni legatu. soluat post lega. tu. relictu. apposita ipsu. p. d. i. n. o. a. l. e. no. facit. h. d. C. p. j. e. l. si. seruus. s. qui. q. n. q. s. et. s. e. l. si. sic. s. i. s. o. hic pmo. relinquit legatu. pure. postea designauit vni soluat: ibi in ipsa substancia legati apposuit designatione rei. vni si no. reperit defu. cit substancia legati: aliud enim est dicere lego ti. bi. x. q. in archa habeo uel que titius d. s. mibi: et tunc loquitur p. traria. Aliud est dicere lego ti. ti. x. q. soluant de his q. titius mibi d. s. vel de eo qd. habeo i. archa: vt. hic. et. j. ti. ii. l. paulo. s. i. et p. Ly. s. ista materia in. l. si. q. s. argetur. C. de do. na. ego dixi plene in. l. inter stipulatu. s. sacra. s. verb. ob. facit. s. de p. trah. emp. l. si. debitor. s. uisite: et de anu. leg. l. anua. facit. l. si. cui. s. e.

Quotiens. Bona vadunt ad fiscu. cu. onere legatoru. h. d. an. re. gra. q. heres adiuerit hereditate. dixi in. l. sequens gradus. s. ad. fil. C. p. na. hereditate no. adita no. debent legata: ut. l. nemo. s. de tes. tu. Dicit Jac. de are. intellige q. fuit hereditas adita. s. p. p. ter delictu. heredis fuerunt sca. boa. vacatia: ut. l. si. seruus plurium. s. u. s. e.

Si tibi. Qui tenet ad p. ciuz rei re pem. netur ad q. titate respectu spei pempta libe. ratur. h. d. C. p. de. l. in. cediu. C. si. cer. pe. Solu. ibi tenet ad q. titate simpliciter: hic res. p. ctu. certe spei. vni spei pempta liberatur: et iste ca. sus no. est alibi. Dy. dicit habuistis ide. licet no. exp. se. s. e. l. titie. textores. s. h. et not. de noxa. l. si. q. s. ad. libertate in. pn. et loca. l. in. naue. et. C. de iure. emphi. l. i. dixi. s. e. l. cu. res. s. h. si. stichus.

Si scriptus. Executor no. d. s. an. pecuniam petere q. p. ditio legati extiterit. h. d. Mo. istu. casu. p. exe. cutoribus q. hnt. actione: ut. l. nulli. C. de epis. et de. Seco. no. q. executor petit sibi cauere. dicit. j. e. l. si. a. pluribus. plenius in. l. si. q. s. titio. j. tit. i. et. l. diuus. si. cui. plusq. per. l. fal.

Cum statuliber. Ille q. dat aliqd. ca. co. ditiois iplende pot. onere fideico. grauari. h. d. Mo. istu. casu. fac. s. s. do. ca. mor. l. q. statuliber. C. p. de. l. si. q. s. sub. co. ditioe si. q. s. omis. ca. tes. Sol. vt. ibi. quod est nota. multum.

Mibi stichus. Fidei. comis. su. iniuctu. de re legata p. stat: ut. accipit. si. de. alia. p. stat. i. i. t. e. g. r. u. s. h. d. C. p. j. ad. l. fal. l. penalis. s. h. Dl. dicit q. ibi fuit relictu. quati. tatis. hic spei. qd. dy. reprobatur per. l. maritus. s. liberto. j. ad. l. fal. dic. ergo q. hic fuit rogat. re. stituere totu. q. accepit. ibi uero parte: et de hoc distingue plenius: ut. l. plautius. j. de codi. et d. mon. et. l. facta. s. titius. j. ad. trebel.

Eruus. Is in quo est ius post. limini. j. p. t. legare. h. d. qd. dic. ut. l. id. qd. s. e. ti. qd. no. C. Ex. l. sequenti.

Si papa pcessit alicui p. b. e. d. a. de primo vaca. d. d.

Titias q. test. sol. hic primo adde qd. no. dy. et bar. i. l. talis scriptura. s. e. in fi. ADDE fm pau. de cast. in cotrariuz. l. luitus. s. ciuib. j. ti. i. cu. isto co. cordat. l. paulo. cal. maco. s. h. d. lega. iij. C. Quoties. Et intellige istu. text. fm dy. q. bona publicant p. p. ter delictu. heredis sc. q. bona pu. blicant pro. p. ter delictu. defuncti. p. l. cu. filius. s. h. j. ti. i. et ro. ibi p. quod. b. n. o. ADDE q. pau. de cast. dicit q. intel. lectus Jaco. bi. de arena. no. satisfacit. q. a. bona p. prie no. dicitur vacatia propter deli. ctu. s. cu. no. repit. aliq. qui uelit adi. re vt. l. sine. herede. d. ad. mi. tu. vni. di. cit. posse. di. ci. q. hic nul. lus uoluit. adire. et h. s. acceptauit. et si dicit. qua. liter tenetur. fiscus ad. le. gata. que. no. fuerit. co. s. r. mata. pot. di. ci. aliud. in. fi. sco. p. text. in. l. recusare. s. h. s. c. o. j. ad. trebel. q. e. sin. gular. fm. ipsum. h. C. Si scri. pt. Ad. istu. tex. et que. h. no. vid. bal. in. l. ex. d. bo. C. de fidei. co. li. allega. tur. et bal. in. au. h. aplius. in. fi. iij. col. in. ver. item. q. ro. C. de fi. deico.

¶ dmi
a no. Ad
intelle
ctū huius. l.
vide imo p.
doc. in. l. pla
ne. §. si cōi
cti. §. e. z dū
tenet bar. h
q legatum
optionis sit
legatus spēi.
idē t3 bal. in
.l. si. §. i. in
vij. colū. C.
cōi. delega.

turay in aliqua dioceſi quā duxerit acceptā dā ſi
deinde in eadē dioceſi pbēdaz alicui ſpecialiter
concedat an pme ſit derogatū.

¶ In domino. Cui optio ē le
gata pōt optare
ſerū ſpecialiter alteri legatū. h. d. p. cor.
.j. de op. le. l. ſi heres. l3 glo. ſignet pro p. traria.
C. Op. de. l. ſeruo. de pecu. le. z de oibus legib.
q dicit: q generi p ſpeciē derogat: vt. l. vxor. §.
codicillis. z. l. ſeruus vrbanus. §. ſi. j. tit. ii. Sol.
gl. pmo q hic nō erant: niſi duo in patrimonio.
vñ de neceſſitate teſtator ſenſit de his: q ille qui
ſpāliter erat legatus poſſet optari. Iſta l3 ſit ve
ra in ſe tñ diuinationes ſapit. Aliū q hic loqf de
rigore: de equitate ſecus. nec hoc placz: qa hoc
eſt dicere q hec. l. nō bene dicit. vñ ia. d. are. dy.
z oēs dicit q p. traria loquūtur qñ vni legatf ge
nus: alteri ſpēs. hic vero legatur vni ſpēs certa.
aliū ſpēs ex genere incerta. l. quā optauerit. vñ
de qlibet eſt legatarius ſpēi. iſta eſt ſa. C. Op.
de. l. cū ita. §. i. j. de opt. le. Rñ. ibi ſpāle fauore
libertatis: z p hoc apparet q ſi papa ꝓceſſit ali
cui pbēdā d. p. trario vacaturā in tali dioceſi quā
duxerat acceptā dā. poſtea aliū ꝓceſſit ſpāliter in
vna ecclia illius dioceſis: q ille ſcōs nō ꝓferf q
ſi generi p ſpēm deroget. imo ꝓferf p. mus. quia
cuilibet videt ſcā ꝓceſſio in ſpē hoc dēclarauit ple
ne in. l. qñ ſitū. §. i. j. de ſū. iſtru. z iſtr. le. Querit
glo. qd ſi teſtator me inſtituit: z ſeruo optiones
legauit: an valeat. Gl. q ſic. dy. p. tra: qa legatus
optionis h3 in ſe cōditionē tacitā nō exp. ſam: z
iō regula cato. h3 locū i ea. vt. l. ſi optio. j. d. op.
le. C. No. hic caſū q qñ res legatf duobus cōiū
ctim re: vni pure alteri ſub cōditione. ille cui pu
re relinquitur interim habebit partē tñ. dixi ple
ne in. l. plane. §. ſi cōiunctim. §. eo.

¶ In mibi. Biſpoſitio heredis nō
tollit diſpoſitionē defū
cti. h. d. No. q dicit ex teſtō defuncti: nō
aut dicit ex teſtamēto heredis: ut not. in. l. iiii. §.
ex plurimis. j. de acq. poſ. l3 By. ibi aliter dicit:
z male: ut ibi dixi. C. Oppo. qñ legatf in teſtis di
uerſorū debet ex vtroqz teſtō: vt. l. plane. §. ſi ſic
§. e. dixi plene in. l. huiusmodi. §. i. §. eo.

¶ In ſeruo. Qui repudiat ex pſōa
ſui pōt agnoſcere ex
ſua. hoc dicit.

¶ Si ei qui. Qui decedit apud hoſtes
videt mortuus tpe captiui
tatis. q reuertit videt ſemp fuiſſe in ciuitate. h.
.d. C. Op. q nō poſſit poſtliminio ꝓfirmari im
pediēte regula cato. vt. l. i. j. de reg. cato. l. cetera.
§. i. §. e. Sol. hoc eſt ppter fictionē poſtlimi
nij. ſacit. §. e. l. ſerū ſilū in pn. q oia no. multuz.

¶ In minor. Legatū pure relictu
ſuo non iuſte manu
miſſo nō valet: nec ꝓfirmat ſi poſtea ma
numiſſat. h. d. C. Op. cū tpe mortis repiā ſui
iuris videt ſibi deberi legatū: ut. §. e. l. queſtituz
. §. ſuo. So. ibi relinquit ſeruo legato: h reliqui
tur ſuo ſimpr. Nec ob. q erat manumiſſus: qa
manumiſſio nō valebat. C. Quero q ē rō q non
ꝓfirmat legatū. Dicit gl. qa teſtator videt ei re
liquiſſe: ſi ex hac manumiſſiōe ad libertatē pue
nerit: ut. l. ſeruo. §. de ꝓdi. inde. Sed dy. dicit z
Ja. de are. q rō eſt ppter regulā cato. q ipedit
cōfirmari. dictū gl. plus placet. nā qñ legatū de
ſicit mixta cōſideratione legantis: z legatarij: vt
in ꝓpoſito regula cato. h3 locuz ſi teſtator tunc
ꝓtra impedimētū poterat puidere: z dare liber
tatē ſeruo: ut. iſti. §. an ſeruo. ſed qñ teſtator ꝓ

uidere nō poſſet regula cato. locuz nō haberet:
vt. l. ſi nō intelligit. §. qñ autē. j. de iure ſif. dixi i
.l. i. j. de reg. cato. Sed hoc ꝓ teſtātē nō poterat
puideri: qa erat minor. xx. annis. ergo zc. igitur
no. omnia iſta.

¶ In tacitis. Cū in fraudē vi
def qñ ſidē aſſume
re qñ nō publice ſz ſecrete de reſtituēdo
ꝓmittit. hoc dicit. C. Scias p huius dēclaratio
ne: q qñ relinquitur nō capaci palā non applicat
ſiſco: vt. l. nō intelligit. §. ſi qñ palā. j. de iure ſif.
no. in. l. luci. §. i. j. e. ſed qñ relinquitur clā. tūc au
ferf ei tanq ab indigno: z applicat ſiſco. vñ ſi ꝓ
mittere teſtatori de reſtituēdo ꝓ publicū inſtru
mētū nō applicaref tūc ſiſco. ſed qñ ꝓmittit ſim
pliciter: z facio ſcripturā priuatay manu mea: z
tūc dicit fieri clā. ita loqf h. hoc aut qualiter ꝓ
bet dixi in. l. nō intelligit. §. tacita. j. de iure ſif.

¶ Ex. l. ſequenti.
C. Stante ſtatuto q comitatēſes teneant ſolue
re ſalariuz poteſtati ſi eximat aliq villa: an ceteri
teneantur ſoluere totū. Et an in cōtractibus libe
rato vno ceteri teneantur.

¶ In omnibus. Si teſtator
vñ ex here
ditō exemit ab onere. ceteri ad onus ite
grū tenebūf. h. d. C. No. hic caſū facit q ſi ſta
tutū dicit q comitatēſes teneant ſoluere ſalariuz
poteſtati. poſtea eximit aliq villa: q ceteri teneā
tur ad ſalariū itegrū: vt h3 Ja. de are. C. Op.
de. l. ſi ſūdū. §. libertus. §. e. So. h3 legato quā
titatis: ibi in legato ſpēi. C. Op. de. l. ſi pupill. §. d
admi. tu. gl. nō ſol. dy. dicit q ibi pupill. nō ꝓ
terat liberare vñ ex tutorib. i ꝓiudiciū aliorū.
h3 hic teſtator poterat. C. Op. d. l. cuz ab vno. j.
ti. i. So. illa ꝓcordat: l3 ſignet ꝓ ſria. C. Quero
qd i ſcribus an liberato vno: ceteri teneant ſoli
dū. Gl. inuit q ſic. dū ipſa allegat ꝓ ꝓcordātia
.l. pen. j. de duo. reis. z. l. ſi ſtipulatus. §. ſi. de ſi
deiu. h3 ibi loqf qñ oēs tenebāt ſolidū: merito
ſi vñ eximit remanēt ceteri obligati ſolidū. ſed
ſi oēs tenent i viriles nō poſſet liberare vñ i ꝓ
iudiciū aliorū: ut. l. ſi vnus. §. ante. oia. §. d. pac.
z. l. pacto ſucceſſorū. C. de pac. z hoc poſt diſpo
ſitionē factā. h3 ſi in inſtro ꝓtineret oēs vos ꝓ
mittit cētū excepto titio. fateor q rē ad itegra
cētū ceteri tenent ꝓ hac. l. C. Ultio no. hāc. l. q
exceptio ſiue fiat incōtinēti ſiue ex interuallo eſt
idē dūmō fiat an ꝓtractū ꝓfectū. vt hac. l. cōiun
cta. l. an. j. de duo. re. Itē no. qd dixi d. diſtr
butio qñ i. l. ſi qñ ſūdū: z q. l. ſiliab. §. i. §. eo.

¶ In teſtamēto. Legatario mor
tuo an ꝓditōis eti
ſtētā poſſibil legatū extinguit. ſec. i ꝓditōis ipof
ſibili. h. d. C. Op. de. l. hmōi. §. ſi ita. §. e. Sol.
gl. z dy. t3 eā dēclarādo ſic. ſi tabule nō extāt nec
debitū: tūc ē ipoſſibil ꝓditio. ar. de dote ꝓle. l. q
dote. ſi tabule extāt: z debitū ꝓditio ē poſſibilis
z d3 ipleri: vt hic. ſi tabule nō extāt. h3 extāt obvi
tū: tūc ꝓditio ē poſſibilis quo ad liberatōes: z ex
illa ꝓte d3 ipleri: vt. d. l. hmōi. §. ſi ita. nō aut d3
ipleri quo ad redditiōē tabulay: qa fieri nō ꝓt.
ita d3 itelligi iſta materia. C. Op. ꝓditio ipoſſi
bilis tūc nō reſciſ: qñ teſtator ſciēbat eā ipoſſi
bilē. ſec. ſi teſtator credebat eā poſſibilem: ut. l.
ſuo manumiſſo. §. d. ꝓdi. ide. h3 h3 teſtator crede
bat poſſibile ꝓditioē reddēdaz tabulay: ergo
d3 bēri ꝓ nō adiecta. Rñ. teſtator hic nō crede
bat eā poſſibile vel nō poſſibile. nō emz erat cer
tus vry tabule extaret vel nō: ſed i ꝓtrario puta
bat eam oino poſſibile. quod no.

bc Dixi ple
ne. vid q di
xi in. l. i. de
regu. cato.

¶ In tac
tis. ſi
as vid
bal. in. l. cuz
quā limitatē
hanc doctri
nam in ꝓnc.
vij. col. C.
de fideiſ.
d. Thom
i nō ſuf
not.

hic caſū. ad
de bis q d
xi poſt bart.
in. l. iij. §. h
actor. §. de
re iudi. ꝓ lo.
an. in. c. non
minus. de i.
mu. ecclie. e
aliquo ꝓ imo.
hic e ꝓ ꝓ. d
ancha. l. eccl.
piti. de cōſ.
e ꝓ. an. e
alios i. c. ꝓ
uenit de im
mu. eccl. e la
te ꝓ do. add
in. c. accede
tes d ꝓ ſeri
ſpecu. in n.
de cōſ. §. h.
q. d. ſi vni
uerſitas ꝓꝓ
guil. de cu
e bal. in. l. ſi
vñ. §. e. ge
neraliter. §.
de pact. e ꝓ
bal. in. l. ſi
vñ. col. C.
de execu. ri
iudi. e ꝓꝓ
concordia
imol. h. e vi
def not. ꝓꝓ
bar. ꝓꝓ. h. i
l. i. j. C. de
apo. ꝓ. li. §.
e aliq ꝓ ꝓ.
i. l. iij. j. ꝓ.
§. d. re iud.
e adde bur.
i. l. muneruz
§. h. d. mi
e ho. e ad
no ꝓ bart. h
adde ꝓ. d
ca. in. l. i. j.
h. §. de ꝓ.
ADDE ꝓꝓ
de ca. h. q. vi
cū ſp. ſi d
cens. tunc
ꝓꝓ. e ꝓ.
an. in. c. non
minus. de in
mu. ecclie.
de quo vide
et eius ꝓ.
cxxxij. e vi
cū ſp. loqf
ꝓ. de an. c.
ꝓꝓ. cxxxij.

¶ In
tac
tis. ſi
as vid
bal. in. l. cuz
quā limitatē
hanc doctri
nam in ꝓnc.
vij. col. C.
de fideiſ.
d. Thom
i nō ſuf
not.
hic caſū. ad
de bis q d
xi poſt bart.
in. l. iij. §. h
actor. §. de
re iudi. ꝓ lo.
an. in. c. non
minus. de i.
mu. ecclie. e
aliquo ꝓ imo.
hic e ꝓ ꝓ. d
ancha. l. eccl.
piti. de cōſ.
e ꝓ. an. e
alios i. c. ꝓ
uenit de im
mu. eccl. e la
te ꝓ do. add
in. c. accede
tes d ꝓ ſeri
ſpecu. in n.
de cōſ. §. h.
q. d. ſi vni
uerſitas ꝓꝓ
guil. de cu
e bal. in. l. ſi
vñ. §. e. ge
neraliter. §.
de pact. e ꝓ
bal. in. l. ſi
vñ. col. C.
de execu. ri
iudi. e ꝓꝓ
concordia
imol. h. e vi
def not. ꝓꝓ
bar. ꝓꝓ. h. i
l. i. j. C. de
apo. ꝓ. li. §.
e aliq ꝓ ꝓ.
i. l. iij. j. ꝓ.
§. d. re iud.
e adde bur.
i. l. muneruz
§. h. d. mi
e ho. e ad
no ꝓ bart. h
adde ꝓ. d
ca. in. l. i. j.
h. §. de ꝓ.
ADDE ꝓꝓ
de ca. h. q. vi
cū ſp. ſi d
cens. tunc
ꝓꝓ. e ꝓ.
an. in. c. non
minus. de in
mu. ecclie.
de quo vide
et eius ꝓ.
cxxxij. e vi
cū ſp. loqf
ꝓ. de an. c.
ꝓꝓ. cxxxij.

¶ In
tac
tis. ſi
as vid
bal. in. l. cuz
quā limitatē
hanc doctri
nam in ꝓnc.
vij. col. C.
de fideiſ.
d. Thom
i nō ſuf
not.
hic caſū. ad
de bis q d
xi poſt bart.
in. l. iij. §. h
actor. §. de
re iudi. ꝓ lo.
an. in. c. non
minus. de i.
mu. ecclie. e
aliquo ꝓ imo.
hic e ꝓ ꝓ. d
ancha. l. eccl.
piti. de cōſ.
e ꝓ. an. e
alios i. c. ꝓ
uenit de im
mu. eccl. e la
te ꝓ do. add
in. c. accede
tes d ꝓ ſeri
ſpecu. in n.
de cōſ. §. h.
q. d. ſi vni
uerſitas ꝓꝓ
guil. de cu
e bal. in. l. ſi
vñ. §. e. ge
neraliter. §.
de pact. e ꝓ
bal. in. l. ſi
vñ. col. C.
de execu. ri
iudi. e ꝓꝓ
concordia
imol. h. e vi
def not. ꝓꝓ
bar. ꝓꝓ. h. i
l. i. j. C. de
apo. ꝓ. li. §.
e aliq ꝓ ꝓ.
i. l. iij. j. ꝓ.
§. d. re iud.
e adde bur.
i. l. muneruz
§. h. d. mi
e ho. e ad
no ꝓ bart. h
adde ꝓ. d
ca. in. l. i. j.
h. §. de ꝓ.
ADDE ꝓꝓ
de ca. h. q. vi
cū ſp. ſi d
cens. tunc
ꝓꝓ. e ꝓ.
an. in. c. non
minus. de in
mu. ecclie.
de quo vide
et eius ꝓ.
cxxxij. e vi
cū ſp. loqf
ꝓ. de an. c.
ꝓꝓ. cxxxij.

a C Si titio ita. Ad istu ter. vide bal. l. l. plautius .j. de codi. r dno. b C Facit ad .q. yde con sulut bart. in pfi. i. qd i cipit cotine tur statuto q si dñum dat et. r seg tur ang. hic e io. an. d. c. fi. s. i. ad fi. r add quod no. io. an. in .c. cu no de. ceat. d. elect. c. Dicit co. stituto. Et ides r dy. r angel. b. sed bal. r. tu co rorda. vt b per inol. ADDE io. an. in addi. ad spe. in ti. de c. fi. s. i. vbi allegat mar. de fa. no. r dy. hic r de rescrip to i collegio q soluit ali / qd an dbeat here partez vide io. an. i addi. ad spe. in rub. de so lutiobus. d C Item co missa. Qñ e comissa elec tio pluribus an possint vnu ex scip. sis eligere. add qd dixi .s. d. au. tu. i. l. i. r vide no. p. spe. i. ti. d. seu. in pñ. r in ti. d. fin. dico. s. i. v. h. qd si omis so. l. iij. col. dicit rñ ino. in. c. cu in iu re perit. de elect. q vbi regeretur oium cocor dia i electio ne no possit vnu ex scip. sis eligere. secus si suffi ciat mior pf eligenti. ar. ebi. cõsuluit r dicit et vti le q q eligif no deponat voces sua p modum ele ctiois: s; per modu cuius dñi cõsensuo accedentis electiois alio ru ita nota. ipse. viij. q. i. q episco. patit: r vide no. in. l. si ti. bi mādane. ro. s. si tibi

Ex. s. sequenti.
C State statuto q si rustici no ceperint malefa ctore ipsi teneant danu restituere: an ille q pas sus est danu teneat contribuere. Et si statutu di cat q pdenatio eoz q no veniunt ad pfiliu diuidaf: an ille q fuit pdenatus debeat here partez r an comissa electione pluribus possint vnu ex se eligere.

Si titio ita. Gl. h. sup verbo here di meo. diuidit. s. i tres ptes: r ipm. s. sumat. Bone ergo casu in termi nis sic. Testator instituit qnqz heredes iter quos instituit titiu: r dixit qsqz mihi heres erit det titio .x. Lerte ocs dabut. x. detracta parte titiu: r sic dy here. viii. h. d. prio. C Op. s. eo. l. plane. s. si duobus. Gl. dicit aliud in spibus: vt ibi aliud in q titatibus: vt hic. qd no placet. na ide si spes he reditaria eet mihi relicta ab oib. na totu habe rez a coheredib. excepta pte media qua habeo iure meo: vt. d. s. si duob. r. l. q filiab. s. si. s. eo. Preterea ibi uni legatur a coherede: h vni ab oibus hoc expfo: r sic pmo cau dy here totu s; scdo casu dy here deducta parte sua: vt. l. odu cta. s. acceptis numis. j. ad treb. r. l. cu pater. j. ti. i. Itē iste. s. facit ad. q. fm dy. dicit statutu q si rustici no ceperit malefactorē ipsi teneant danu restituere. certe ille q passus e danu dy co tribuere vna cu aliis: r soluere partē suā. Itē si ciuitas iponit collectā p soluēdo debito ciui suo q et ille ciuis contribuet. Itē facit dicit statutu q pdenatione scā de pfiliariis q no veniunt ad co filiu diuidaf iter eos pena. certe ille q e codēna tus hēbit partē. Itē facit dicit pdenatio q cano nic no admittat ad pbēdā: nisi det fructus pmi āni canonicis: certe q dat admittit ad pte p istu .s. Itē pmissa fuit electio plurib: an pnt eli gere vnu ex se qd dic: vt no. i. l. plane. s. qd cuius qz vniuer. Ad pdictas. q. facit qd no. Ja. s. are. in. l. amicissimos. s. lutiis. s. de excu. tu. facit qd no. p. guil. in spe. de c. fi. s. nū. d. d. d. s. h. qd si danu. Itē no. h. hui. s. q. qñ duo sūt instituti eqliter i testō: r e adiecta clausula q ualeat iure codicilloz q ipi inuicē aliqd no possint petere: qa tñ dberet vn dare quatū recipe: qd dicā i. l. si qz seruū. j. de cōdi. r demon.

Cū quidā. Lōditio adiecta in insti tutioe non videt repeti ta i legato eidē ab alio gradu relicto. h. d. Hel dic q pditio tacita vel expressa que tacite inerat trāsmiſsionē nō ipedit. h. d. C Op. legatario mortuo ante existētiā cōditiois legatuz nō trās mittit: vt in. s. ne aut. C. de ca. tol. r. s. e. l. i. s. i. So. hic erat pditio tacita. nā nō pōt legatū de beri a substituto: nisi sit heres: r si ē expssa nō re leuat: qa est expssio eius qd tacite inest: ut. l. iij. .s. e. C Op. de. l. cū filio. cū gl. sua. s. e. So. pdi tio ista si heres nō erit. ibi depēdet ex uolūtate heredis: qa erat institutus pure. iō facit cōditio male legatū. h nō depēdet ex uolūtate heredis: qa erat institutus sub pditione. s. qñ mater dce dit. Sz ptra: qa tex. in fi. videt dicere q ista con ditio si heres nō erit moriēdo i pleaf. Idē in. l. si. j. qñ di. le. ce. ergo trāsmiſsionē nō ipedit. cui p trariū dicit in gl. in. d. l. fi. So. vt dicā in. l. mi les. s. p parte. j. ti. i. nā credo q ista pditio i ac tu moriēdi nō implef: s; eo pfecte mortuo: vt in .d. gl. r ita itelligo hūc tex. p. d. l. miles. s. p par te. j. ti. i. tñ qa tacita pditio inerat nō ipedit trās missionē. C Op. pditio adiecta in institutioe vi det repetita in legato: vt. l. fi. in fi. de doli excep. r de condi. r demon. l. auic. ergo hic legatum nō fuit purificatū p mortē si mater testatoris vi

uebat. So. ibi fuit relictū legatū a pmo gradu i stitutorū: hic ab alio gradu. qd no. C Op. s. l. si nemo. s. de testa. tu. So. hic legatū nō pēdet ex instōne: imo ex defectu institutiois pendet ex substitutioe. C Op. j. ti. i. l. si pecuniā. s. i. Glo. nō soluit. Sol. q hic nō erat relictū legatū post mortē alicui. s; institutio fuit collata post mor tē. qd nō videt repetitū in legato: vt. s. dixi.

Si socero. Heres restituit fideicō missū deducto eo qd si bi debet. h. d.

Legatū. Qui legat q alius sibi dy videtur legare actio nes. hoc dicit.

In testamēto. Ratio ipsecta pficiat ex psumpta volūtate defūcti. h. d.

Ja pluribus. Legata rii pnt que nire oēs heredes p hereditaria portioe vel eū heredē q fact. ē executor insoliduz. h. d. Duo habes pmo q executor p r ueniri a lega tariis. qd dicā. j. ti. i. l. si qz titio. Scdo hēs q exe cutor cogitur cauere. dicam in. l. diuus. j. si cui plusq per. l. fal.

Si quis seruuz. Dic vt i gl.

I seruus. Seruus q fugit p testm an mortē dy pseq sūptib. legatariū. h. d. h impēse sūt legatariū: tñ onus r sollicitudo ē heredis fm gl. in. l. seruus. s. e. C Quero ergo vtrū legatarius dy dare equū heredi: vt vadat r pquirat p suo. Rñ. hoc est faciēdū fm psonā r qlitetē heredis vt. s. māda. l. idēqz. s. lab eo: r ibi no.

Si id quod in testō. Due cause lucratiue q habuerūt originē in psonis diuerso rū pnt i eadē re pcurrere. h. d. C Op. in. l. e. s. si res. So. gl. q hoc vey: nisi i rē meā sit versum vlratū habueri. Istō dñū ē uey qñ suo meo sol uif: ut dicit in fi. hui. s. Sz qñ qz donat seruo meo tūc idistice possuz petere mihi legatuz: ut h inuit i pn. s. in eo qd dicit maxime p bas hoc p rōne: qa iste sūt due cāe lucratiue q hnt origi nē in psonis diuersoz: merito pnt cōcurrere: ut .l. qd ergo. s. i. s. e. r. l. si is. de ac. r ob. r facit. s. eo. l. plane. s. i. r qd ibi no. r hoc r; p. in. l. qd pupillo. C. de neg. gef. C Op. r v f q seruo pos sit solui: vt. l. qd fu. s. depo. r. s. de pac. l. si vn in pn. Sol. illd qd debet dño ex facto hui p r suo solui: ut in p trariis: r. l. si suus. j. de sol. s; qd mi hi debet nō pōt solui suo: r si soluat nō cōtiget liberatio: nisi dñs ratū hēat vel in rē suā vertaf: vt hic dicit rex. r gl. C Op. q statiz cū daf seruo acgraf dño: ut. l. acgrif. j. de acq. re. do. So. di cit dy. itellige q puenit ad vtilitatē dñi vere: r realiter nō intelliges de illa adquisitioe que a iu re fit. qd not. bene.

Cum homo. In legato generali legatariū est electio. h. d. No. q q bz electionē actionis bz electōez rei. qd dic vt dixi in. l. legato generaliter. s. eo.

Huinis modi. Potest legari vni ex duobus q prius pditionē i pleuerit. h. d. C Op. q incertitudo vi tiet legatū. vt. l. si dom. s. i. s. e. r. l. cuz post. s. gener. de iure do. s; hic ē icertū: qa alternatiua i ducit incertitudinē: ut. l. ptor. s. qd ait. de iniur. So. ista incertitudo venit certificāda ex futuro euentu. r sic nō ob. ad idēz. l. si fuerit. de re. du. r in. l. de le. s. incertis. C Op. de. l. seruus cōis

cētū. s. mā. r ad. q. bar. add cy. dy. ray. r inol. p illū rex. i. l. q heredi. s. fi. j. de cōdi. r demō. qd no. in. ca. it. co. de simo. r vid q no. p bal. i. l. or do in. ij. col. de execu. rei iud. r an qz possit elige re scipsū vid p io. an. i re gula in toto in mercur. r pau. de liaz. in cōmento .c. nullus in .iij. q. d. cle. ADDE q p soluit abb. p filio. xv. r .xxxvi. li. ij. s. Ja plu s rib. vi de p in tellectu hu. us. l. eūdez i. l. nemine .j. ti. i.

C Dicit ma xime. Sed ob. multum tex. i. l. si mi hi r tibi in pn. s. co. dic vt ibi p bar to. r p itelle ctū bar. h vi de Jaco. de bel. isti. e. s. si res aliena i h. add bar. in. l. iij. in fi. .s. so. ma. ADDE an executor pos sit a credito ribus cōue niri pau. de cast. cōsilio. .c. lviij. r se. quenti.

dd ij

Ultimo no. 110. praeticam qua utunt iudices dicitur admittit si: et in qtu qz ni hil opatur. Adde quod no. bar. in. l. 1. sub p ditione de auct. tu. 7 ibi scripsi. 7 ad ista vide no. i. c. cu ptingat. de offi. dele. opaf tn bec clausula vnu vt dixi in. l. qdam p fule bat. d re iu. 7 adde no. p bar. in. l. am bitiosa i pe. col. de dcre. ab or. fa. 7 d hac practica vid bal. i. c. i. s. bec qz de succ. feu. sed qd d co firmatione. vide h per imo. cui ad de q licz co firmatio in forma coi si tribuat ius tribuit tam cam p fctibe di fm abb. antiqua i. c. dudū. de de ci. facit qd no. bal. in. l. i. c. fm. re. 7 ange. in. l. post mortez p glo. ibi. s. de adoptio. vbi vult q titulus nul. lus dat cam p fctibe: et ad practica d qua p bar. h vide alle. per ro. in. l. i. ad fi. s. de arbi. 7 adde q ista clau. sula si iuuat in penalibus s; bar. in. l. ij. in fi. C. d epif. au. tu. uat tn in iudice deferē te appellatō ni. fm bart. in. l. edita. in xxx. col. de edē. secus in non iudice: ut ibi p euz dicit et bal. i. l. i. i. col. C. quo 7 qñ iu. q si di co admittit positionē si 7 i qtu itel. ligif. s. de iu. re: 7 ad bar. tol. h adde imol. in. l. iu. dex postq ad fi. d re iu. dic. Et de iu. dice admittit.

set tacite confirmatū p mortez valet: ut donatio: nō ut legatū: vt. d. l. his s; bis. in eo vero q non esset tacite pfirmatū p mortē: vt si excedebat legitimā sumā: tūc ualere ut fideicommissum: ut. l. donationes in fi. C. de do. inter vi. 7 ux. q pbat utruq; membrū. C. ultimo no. 7. alioquin in arg. ad ea q tota die sunt. iudex dicit confirmo hoc si ualet de iure vel admitto in qtu de iure debeo q aliquid non releuet: vt h. 7 hoc dixi aliquid quātulum in. l. iudex. j. de re iudi.

Heres Facultas soluendi aliud p alio transit ad singularē successorē .h. d. C. Op. h inuit tex. q fundus petebat: ut ibi fundi persecutionez 7c. 7 ibi si fūdus nō p fte tur. cōtra in obligatione alternatiua libellus dz esse alternatiua: 7 snia alternatiua: ut. j. d. h. ob. l. ubi autēz. s. q illud: 7 insti. d. ac. s. curare. Sg. itellige h qñ fundus fuit relicto: 7 si fundus nollet dare dberet dare cētū: ita expōit dy. ia. d. are. 7 pe. 7 sic solus fundus erat i legato: pecunia erat i solutiōe. Ex hoc seqt q gl. i. huius. s. q itelligit h legatus esse alternatiuus nō loqf: nec tex. procedēt. C. Op. fm hoc si fundus tm erat in legato pōt heres partē fundi soluere. vt. j. de sol. l. si stipulatus. s; h dicit s; ruz. Rñ. illud uex qñ spēs est i obligatiōe simpfr 7 in solutiōe nihil aliud. secus si esset spēs i obligatiōe: 7 qñtitas in solutiōe uel econtra: ut hic: 7. l. antepe. s. si ex nox. cā ag. 7 hoc per rōnē ne perueniat ad illud iconueniēs: q pars soluat i re. pars i extimatiōe cōtra. l. executione. s. p. re. j. de h. ob. 7. s. d. cōdi. inde. l. si nō sortē. s. si. x. C. Op. in legato alternatiuo nō trāsit dñium nisi a tēpore electōis vt. l. hmōi. s. stichū: 7 ibi no. s. e. 7. l. apd auf diū. j. d. opt. le. ergo h nō pōt fundus vēdicari ante q p eū q dz eligere eligat. Rñ. vt dixi h nō fuit legatū alternatiue: s; fuit legatus fundus: s; pecunia eēt in solutiōe si noller fūdū soluere. quod no. trāsit enī dñium rei legatē simpliciter s; aliud fit in solutiōe. nec pōt dici q hic nō agat rei vendicatione s; hypothecaria. nā tūc nō extimaret fūdus: vt in. fi. l. dicit. sed liberaret qz soluēdo id qd petif: vt. l. paul. in fi. s. q. mo. pign. vel hy po. sol. C. Quero practica huius. l. Rñ. qdā q s bēt ferri due snie. vna d p fctio fūdus: alia si fundus nō p fte de p fctio cētū. qd gl. nō t; 7 bñ: qz illud h; locū in arbitriū. s; in actiōib; bone fi dei nō ferū due snie: ut no. dicit gl. i. l. in. i. gl. s. de ac. emp. S; actio ex testō s; sit stricti iuris h; istar bone fidei: ut. l. in minoz. C. i. q. cau. i in teg. resti. nō est ne. 7 no. j. l. pxi. 7 iō dicit glo. q an sniam iterrogabil qd velit dare si rñderit de fūdo: p dēnabit in fundo. alias i quātitate. vide gl. 7 no. Site no. in gl. i. d. l. i. in pn. s. de ac. ept. facit qd no. in. l. ii. s. itē si in facto. j. de uer. obli. C. s; ptra hoc op. qñ vnu est i obligatiōe aliud in solutiōe p lit. ptes. p mittit facultas soluendi: vt. l. si ita stipular fuero. x. i. melle. j. de sol. Rñ. illud uerū est qñ vnu est in obligatione aliud in solutiōe ex dispōne p trahētis. secus si ex dispōne legis. tūc enī pcludit via soluēdi donec agat iudicati: ut. l. itē uenit. s. idē recte. de peri. here. s; hic est vnuz in obligatiōe: aliud in solutiōe ex uolūtate testatoris. q. l. est vt in auct. de nupr. s. disponat. j. ad. l. fal. l. i. in pn. Sed ptra hoc op. qz etiā qñ ex dispōne testatoris: vnu est in obligatione aliud in solutiōe per lit. ptes. pcludit via soluēdi: ut. l. i. s. itez si ita. j. ad. l. fal. 7. l. i. de pe. leg. qñ di. le. ce. l. si penū. Rñ. illud uerū quādo vnu reliqf pncipaliter: aliud adijcā in solutiōe penaliter. hic uero nō i penā: s; in fauorem heredis fuit i ductū: ut si fundus nollet soluere possy

soluere cētū. Si aut cognoscat vtrū sit in penā uel nō. dicit. j. de his q pene noie. l. fi. C. Ultio practica que hic ponit in glo. no. ad ea que dixi in. l. eum q certarū in fi. j. de uerb. ob.

Heres Qui soluit seruū malū actione de dolo tenet ad dānū: 7 actione pma tenet ad rē legatā. h. d. C. Op. s. s. pig. ac. l. si seruū pignori. So. gl. primo q hic dat de dolo. i. ex testō no mine doli. 7 hāc tenet dy. 7 pe. 7 cōiter oēs. Se cūdo sol. gl. q agif de dolo: qz actio ex testō est stricti iuris i s; ruz erat bone fidei i hoc q dicit qz bec actio ē stricti iuris dicit uex: ut hēf i. l. i. actō nibus in fi. 7. l. se. de iure iur. Tñ qz h; instar bone fidei nō recurrif. ad actionē de dolo: vt. l. huiusmodi. s. edes. s. e. ppter q doct. recedūt ab ista solutiōe puto q qlibet sol. pōt sustineri. aut enī uolo agere ad dānū tm: 7 ago actiōe de dolo: vt hic in pn. l. aut uolo agere ad rē cū nō sit liberatus tradēdo malā: 7 ago actiōe ex testō: ut hic in ver. sed qñ. Nec ob. l. si seruus pignori. s. pig. ac. qz ibi fuit ptractū sup illo pignore. iō uenit i actione ex eo ptractu. hic fuit legatū seruus gñaliter. Tñ iste q est traditū cū sit malus nō uidef legatus: ut. l. legato gñaliter. s. e. vñ de eo qd factū ē ab eo nō agif ex testō. C. Itē opp. qz hic dicit q heres liberaf tradēdo p noxa. cōtra qz imo tenet ad itegrū dānū: ut hic i pn. 7. s. de noxa. l. ii. Rñ. hic dimittit p noxa. legatario uolēt. C. Ad hoc op. gl. qz idē eēt i qlibet alia re qz aliud p alio pōt solui creditore uolente. So. gl. qd ē uerū: nō tñ q liberatio ptingat ipso iure: vt. l. fi. s. fi. de uer. ob. Hoc nō est ueruz: qz imo liberatio ipso iure cōtingit si soluit aliud p alio creditore uolēte: ut. l. solutiōe. j. de sol. secus si soluat adiecto: ut. l. fi. s. fi. d. uerb. ob. Nec ob. l. si seruus pignori: qz aliud in ptractu. So. gl. 7 alio mō. qz hic in fi. corrigif qd. s. dixerat. Hoc rep hēdit dy. p. l. si seruus. s. cū qd. s. e. 7 ergo primā sol. l. q dimittat p noxa legatario uolēt. 7 ad hoc pcedit hoc ordine: qz legatariū petet dānū actiōe de dolo: vt hac. l. in pn. Itē petet rē actiōe ex testō: tūc dicit heres redde mihi seruuz quē tibi dedi. qd pōt dicere: ut. l. si cū aurū. j. de so. 7. l. elegāter. s. q reprobos. s. de pig. act. tūc pōt dicere legatariū nō reddo tibi rez nisi prius emēdes dānū uel seruū p noxa dimittas.

Tiam si pars. Quis p parte refulatū facit legatariū p dere totum. h. d. C. Op. pena nō dz egredi delictū: ut. l. rescriptū. j. de his q. ut indi. So. hic psumif delictū totū cōtēplatiōe partis a q se excusauit fm dy. vel fm Pe. hoc iō: qz legatario nō p mittit scindere legatum: ut. l. legatarius in princi. s. e.

Quis inquilinos. Si legal res cui nō ē pmeritū sepati ab alia debet extimatio. h. d. C. Op. de. l. apud iulianū. s. fi. s. e. Dicit gl. ibi rei nō erat cōmeritiū alicui. hic sic. Glo. hoc rep hēdit: qz et h nulli ē cōmeritiū. Pet. 7 di. dicit aliter: ut dixi in. l. s; ruz. Tu dic qz hic est oib; cōmeritiū istoz huoz nō tñ sepatiz a terra: ut in p trario dixi plene.

Cū seruū. Qui alienat rez legatā tenet legatario ad extimatiōe. h. d. C. Op. s. l. suū. de manumif. So. ibi seruus legatū erat testatoris: hic heredis: 7 sic habes casū q rei heredis legatē non trāsit dñium. dixi in. l. si heredis seruus. s. e. C. Op. s. l. in sūma. s. i. de cond. inde. Solu. vt dixi in. l. cetera. s. fi. s. eo.

re te si 7 i q; tū de iure tenet. vide an ge. in cons. c. lxxx.

asse. s. de iure do. vbi nō pōt fieri restitutio per
 treb. pcuratori. i. rē suā: z ista pcedūt dare si itel
 ligis filiis debere restitui sub p ditione emācipatiō
 nis. s. si itelligis sub alia p ditione: tūc vtrū actōes
 trāseāt p trebellianū adueniēte p ditione pēderet
 ex hoc: an ipff sint sui iuris: z oēs illi qbus scā ē
 restitutio viuāt. Sz op. lz actiones nō trāseāt p
 treb. nōne trāseūt ex uirtute donatiōis: ut. l. illā
 z. l. in donatiōe. C. de dona. Rñ. bñ trāsiret: nō
 tñ iste restituēs hēret bñficiū treb. vt eēt tutus
 exceptiōe ptra creditores sicuti vēdēs heredita
 tē: ut. s. de here. vel ac. ven. l. ii. Itēz ille cui scā ē
 restō nō hz ita pfecte ex donatōe sicut ex trebel.
 ut. l. iii. C. de dona. pūcta. l. scā. §. ii. j. ad treb. z
 ibi dicā. C. Itē op. de. l. z heredi. §. pe. s. d pac.
 ubi fili? pōt pacisci de nō petēdo illō qō ē sibi re
 lictū sub p ditione. Rñ. fateor s. h nō ē pactū d nō
 petēdo: s. ē uolūtas q sibi soluat p quā solutio
 nē heres nō liberat: qā nō fit ut d. vt hic dicā.
 C. Ad si. op. de. l. acgrif in pñ. de acq. re. do. z i
 sti. p qōs pfo. no. ac. p totū. ubi p filiū uel suū qri
 tur pñi uel dno nō ecōtra. So. h ē casus spālīs i
 quo sicuti ei pōt qri legatū si tpe quo cedit dies
 legati erat sui iuris: ita pōt p pñem uel dñm qri
 eis: qā ista stipulatio uel missio de qua loqf. h li
 mitat s. naturā legati: qā ē seruus isto casu pos
 set se. p ipō sibi pñi stipulari. facit. l. i. h. z. iii. j. vt
 le. no. ca. C. Ultimo hic ē qdā gl. sup. hbo deces
 serit. q inuuit q fideicomissario mortuo postq
 dies fideicomissi cessit an restitutionē q nō trās
 mittit ad heredē. simile no. in. l. cū filio in pñ. s.
 eo. sed ibi reprehendī.

C. Ex. §. sequenti.

C. Lū phibitio fit legatario semp cōtinēt como
 dū alterius. s. heredis: z familie iō videt scā pbi
 bitio eoz fauore lz nō sit expñsus: ibi. Et p hoc.
 Et cum testator vetuit uasallos alienari satis di
 citur eē causa rōe affectiōis ipsius rei ipoz uasa
 loz affectio: ibi. Mo. Et qñ est scā phibitio fa
 uore alicuius psonē sit modus q res possit alie
 nari: ibi. Sum? Et an res phibita alienari fauo
 re psonē uel cāe possit. p dote alienari: ibi. Que
 ro. Et an p statutū possit phiberi alienatio: ibi.
 Quero an. Et an p tractū possit phiberi alie
 natio: ibi. Quero. Et an p sniam arbitri. z p pre
 ceptū iudicis possit phiberi alienatio: z dñij trās
 latio: ibi. Quero an. Et an phibita alienatōe ui
 deat phibita heredis institutio: z phibita vendi
 tiōe videatur phibita oīs alienatio: ibi. Quero.
 Et an phitio scā filio uel heredi extēdat ad ne
 potē uel heredē heredis: ibi. Querit Dy. Et an
 res phibita alienari possit usucapi si alienet z si
 cut nō ualet nudū pceptū testatoris ita nec ualet
 et iudicis pceptū uide i fi.

Cū quis rogatus.

Quo ad cō
 ditiōis defectū sufficit extare liberos lz nō sint he
 redes. h. d. C. Op. z vñ q nō sūt heredes ha
 bēt p mortuis: vt. l. i. §. si pñ. j. de cōiū. cuz emā.
 li. So. qñqz decedit qō cū liberis existētib? here
 dibus: z nō est dnbiū q p ditiō dñcit: ut. l. i. C. d
 p dī. iser. Qñqz decedit qō cū liberis? institutis: et
 sic pñt eē heredes si uolūt: z tūc idē: qā cōditio
 dñcit etiā forte si nō adeāt hereditatē: ut h. Qñ
 qz qō decedit cum liberis q nō pñt heredes eē si
 uolūt: qā exheredati: tūc nō facit deficere p ditiō
 nē: ut. d. l. i. §. si pñ. j. de pñi. cū emā. li. ita sentit
 gl. hic. quā no. qā filioz cā uidet apposita p diti
 tio: ut gl. dicat. C. Cōtrariū lz gl. in. l. ex scō. §. fi.
 j. ad treb. z istud lz Ja. de are. p. ll. hic alt. i pñ.
 gl. Idē lz Be. z cy. in. d. l. i. C. de p dī. iser. Assu
 gnat rōnē: qā in p ditiōibus ispicimus meruz fa

ctū. ut. l. q heredi. in pñ. z. l. meū? d p dī. z dñō.
 z ad. l. i. §. si pñ. de coniūg. cū emā. li. rñdet q ha
 bēt exheredat? p mortuo quantū ad suū cōmo
 dū. nō aut quo ad cōmodū alterius. Sz certe i
 .d. §. si pñ. habet p mortuo ad cōmodū alterius
 .s. nepotū q admittūt in totū: cū alias nō admitt
 terent: nisi p pte. Rñ. glo. h filii faciebāt dñficere
 fideicomissū sicut defect? cuiuslibz p ditiōis adie
 cte. iō nō attēdit sūt heredes vñ nō: vt dictū est
 ibi filius excludēbat nepotes a medietate: quia
 pcurabat cū eis. ipso ergo excluso p exhereda
 tionē nō pōt cōcurrere. iō nepotes hñt totuz. p
 dicta oīa sūt hā qñ filius poterat succedere: sed
 excludit uolūtate sua uel uoluntate testatoris: s.
 ubi excludit a lege ex alia cā: ut qā deportatus:
 tūc nō faceret p ditionē deficere: ut. l. ex scō. §. ex
 facto. j. ad treb. z d ptra ta. l. i. fi. z de bo. li. l. si
 necem. §. dportatus: z p hoc dico q si aliqs de
 cedit cū filio q est d ordine minorz q nō pōt ha
 bere nec i p pñio nec in cōi. q dicit dcedere sine
 liberis: qō pono? in qrtō libro minoricaz.

Diui. Prohibitio alienatōis scā sine cā
 nō respectu certe persone nō ualet.
 als ualere nisi in p iudicium creditorz. h. d. usqz
 ad. §. cū pñ. Pñio ponit dictū qñ phibitio ē scā
 sine cā z absqz respectu certe psonē. Scōo qñ ē
 scā respectu certe psonē. Tertio illud scōz dictū
 limitat. scōa ibi: q si liberis. tertia ibi: s. hoc ne
 qz. C. Op. q h sit mala grāmatica. nā accusatiū?
 eos posit? in pñ. caret regimine. ptra. l. plautius
 de aur. z ar. le. So. gl. z fatef opposituz. uel dic
 aliter: ut in glo. C. Op. z intro primā gl. magnā
 nā sp repit psona cui? p ditione sit scā phibitio
 .s. psona heredis: ut. l. peto. ii. rñso. j. ti. i. Pñius
 timore h. §. legif i pma gl. trib? modif. Pñio q
 h phibitio fuit scā heredi q sol? erat. An nō est
 ali? cui? iterfit. arg. l. mutiane. in fi. d p dī. z de. s.
 tūc obstat: qā uidet dictū p ditione ueniētū
 ab itestato: ut. j. de p dī. z dñō. l. is cui sub cōdi
 tione. So. ut ibi. scōo z tertio mō legif q ista p
 hibitio fuit scā heredi q habebat coheredē. uel
 fuit scā legatario: tūc ob. Pñiū de. d. l. peto i pñ.
 sol. hic loqf in phibitione alienatōis q p tinet fa
 uorē psonē phibite cui fauori alienādo p t renū
 ciare. ibi dñpō p tinebat grauamē: z sic uidet fa
 ctū grā coheredū. C. Mo. ergo q tūc est uez q
 simplex phibitio alienatōis non ualet qñ conti
 net fauorē psonē phibite? solū qō isra dclarabo
 p plura pñia. C. Op. ex glo. C. de usuca. p emp.
 .l. ii. ubi non fuit respectu certe psonē scā phibi
 tio: z tñ ualet. So. gl. q ibi fuit scā phibitio cuz
 cā: hic sine cā. Que lo. nō est hā. nā ibi cā respit
 cit fauorē persone phibite. vñ est idē iuris sicut
 qñ sine cā: ut. j. d p dī. z dñō. l. titio cētū in pñci.
 Sic ergo q ista simplex phibitio nō ualet: ut p
 hibit? ipediā alienare cū erit perfecte etatis: s.
 bñ ipediā alienare per se uel tutores uel curato
 res suos qñ non ē etatis legitime: tunc enī illi fa
 uori alienando renunciari non p t: ut in p trario.
 C. Op. j. de adimē. le. l. iii. §. si qō ita. So. hic lo
 qf qñ phibitio respicit fauorē phibiti tñ: ibi cō
 tinet etiā fauorē alterius. s. heredis q lederetur
 alienatione scā: ut ibi dicit tex. iō non p t aliena
 re in dānuz alterius. P Et per hoc no. q semper
 cuz phibitio scā legatario cōtinēt p moduz alte
 rius q legatariū. s. heredis uel familie q lederet
 per alienationē in eoz fauorē uidet scā phibitō
 lz nō sit expñsus. hoc sentit gl. C. d fideicō. l. quo
 tiēs. put loqf de cā tacita: z Ep. ibi clarius i exē
 plo qō ponit de turri. C. Op. j. de fideicom. li. l.
 generaliter. §. si petitā. So. hic loqf qñ est phi
 bita alienari res inaiata: ibi qñ fuit phibit? alie

bC Qd po
 no. Uide eb
 in. l. iii. in fi.
 de bo. pos.
 §. ta. z quod
 no. in. l. i. §.
 filium co. fi.
 C. Diui. ha
 buisti cōmē
 tatū iō eum
 omitto. z ve
 nio ad. l. etā

dC Probi
 bite ADDE
 ang. pñ. cxx.
 xvij. z paul.
 de ca. pñlio.
 cxxxij. old.
 cons. ccv. z
 an si testator
 phibeat alie
 nari nisi i fi
 lios ipsius te
 statoris legi
 timos z na
 turales pos
 sit alienari i
 filios filiorū
 ipi? testato
 ris legitima
 tos p subse
 quēs matri
 moniū uide
 bald. cōsilio
 cccxxxv. li.
 .ij.

dd iiii

C. Cū libe
 ris. Uid no.
 p Angel. et
 Imol. in. l. lu
 tius. s. d he
 re. isti. z vid
 in. d. l. ex fa
 cta. §. fi.

ADDE iqs tu alex. dicit qd triu tenet ang. raph. z imol. ga ci / tari no dz il le q bz ius i re ex post fa cto sicut in snia lata h i stitutu non e necessaria citato sstutu ti vel fideico missarij d h vltimo vide bal. coh. cc. circa medi um li. i.

nef in nouu dnm pestilenciore. vn si ptra fieret ser uus erit liber. No. ergo q qn res q phibetur alienari e talis q i ea cadit affectio z iterec rone seu fauore ipsius rei. phibite videt sca phibitio. vnde si testator phiberet alienari vasallos lz sim pliciter z sine ca phibitio valet. p. d. l. est enim fauor vasalloz. C. op. j. de pdi. z demo. l. titio cetu in pn. dicit gl. q ibi apparet sol. Sed certe ibi nulla uideo solutione. vn dicit qda ibi phibitio fuit sca pteplatione aluni min idustriof: z sic respectu certe psona: h simpliciter. Hoc non ualet: qa tuc admitteret ad reuocadu ipe alun vt heres: ut ibi dixi. Dico igit sic. qnqz res lega ta trasit directo in legatariu: z tunc simplex phi bitio no valet: vt hic. Qnqz no trasit directo: sz de manu heredis q bz necesse emere: z illi trade re: tuc qa heres tradit sub illa conditioe no pot alienari: sicut si tale pactu de no alienado appo neres i scibus: vt. l. ea lege. C. de codi. ob cau. C. op. j. de manu. re. l. stich. fu. Solu. dico q oes leges de hac materia loquetes determinaf p illa. Na qn testator vetuit alienari pteplatioe certe psona: aut e vlus futuro subiectiui. dicen do: z si alienaueris deueniat in tale: z no ipedit alienatio: tuc eni cu pfecta e alienatio: z re i aliu traslata vocat p testorem psona cui pteplat: o ne e phibita alienatio. qd fieri non pot. sz si ute ref verbo idicatiui modi: vt si alienabil deueniat i tale: tuc alienatio ipedit. ita loqz h: z gl. ita in telligit du gl. magna dicit. ita dixisset testator ne alienet hoc. j. dica. Lerte ad. l. stich. pot dicere q ibi no fuit phibita: h fuit tacite: qa tacita phi bitio alienatione no ipedit: ut. l. cu pf. s. libertis z ibi no. j. de le. ii. vn si testator phiberet re alie re expsse: z si alienauerit deueniat ad titiu. uidef q dicta phibitio ipedit alienationez. Ad. s. dixi no phiberi alienatione intellige. i. dnij traslatio ne. sz ipsi fideicomissario cui pteplatioe e sca p hibitio debet estimatio: vt. d. l. ea lege. cu gl. de pdi. ob. cau. Lotra pdicta facit. j. ti. i. l. codicill. s. iustitudo: z. j. ti. ii. l. pater. s. qndeciz. Si n ob stit si bn inspiciant. C. op. j. ti. i. l. codicillis. s. matre. So. ibi fuit certa psona cui pteplatioe fu it sca phibitio. uel aliter ibi phibitio fuit sca odio certe psona: hic fauore. vn qn fit in odium admittit ad reuocadu heres defuncti ad quem in dubio videt relata volutas: vt. l. cu ita legatu de condi. z demon. z ita intelligit Guil. in. l. cuz bi. s. si vni. de trasfac. z Ly. C. de fideico. l. quo tiens in additione quam fecit ex dictis Guil. C. Venio ad ultim. i. particul. p cui itellectu q ro cui bona uedebant z p cui creditores. In glo. est triplex opinio. Prio q uedebant bona testatoris p creditores heredis. qd reprobant z bn. Alij ecota q uedebant bona hrdis p credi tores testatoris. hac qda danat dicetes q isto iu re no tenebat heres ultra uires hrditatis qd est falsu. ut gl. dicit i. l. fi. s. fi. C. diure deli. expsi de iure isto. s. so. ma. l. q dotis. Veritas e q ista secu da lec. no e bona: qa phibitio alienatiois si refer tur ad bona hrdis nil iportat: ut. j. q. z a. q. l. be res ppriu. z. l. si qs inglinos. s. i. s. e. z. l. si hrdis fu. Dic ergo q h uedebant bona heredu. l. q nuc sunt heredu. z q quonda fuerut testatoris z uedebant p creditores testatoris. hec e tertia lec tura z uera posita in glo. C. Sed op. q etia alie natio sca p creditores reuocat post morte here dis: ut. j. ti. i. l. peto. s. pdiu. So. ibi fuit sca uedi tio p creditores heredis: z sic ualet donec uiuit heres. hic p creditores testoris fm lectura quaz tenui: ideo ppetuo ualet. Sz si teneres q p cre

ditores heredis fm lec. pma supra posita quaz reprobau: tuc pcederet scda sol. posita hic i gl. s. q hic intelligat fm illa. Pro hoc. j. de fideic. li. l. cu fideicomissum. in. fi z qd ibi no. per glo. Sum expediti de oibus gl. Circa materiam qro utru phibitione sca respectu certe psona sit aliq remediu: q possit fieri alieatio. duo daf re media. Prio q heres ut legatariu patiat fun du uedicari: z se succubere: ut. l. iii. s. itez qri. de rebus eoz. no piudicaret snia talis. Sz certe si il la collusio detegeret no nocet ei cui pteplatio ne sca est phibitio: ut. l. seruus pluriu. s. i. s. co. Itē forsā no piudicaret talis snia nisi ille fuisset citatus: ut. l. in cōcedēdo. de aq plu. ar. facit d re iudi. l. sepe. Daf aliud remediu. s. q pmo faci at unā alienationē in psonā pmissam. postea po terit alienare simpliciter: ut. j. ti. ii. l. pf. s. qndecim. sz alio casu loquit ut ibi ptz. Preterea si di ceret q pma alienatio esset sca fite no piudica ret: ut. l. nuda. de ptabē. emp. z. l. eptor. de aq plu. ar. Quero utru h fundus respectu psona uel cae alienari phibit possit alienari ppter do te vel donatione ppter nuptias. Jac. de are. q sic. ar. l. mulier. s. cu pponeret. z. l. a filia in pnc. ad treb. z auct. res. q. C. coia dele. z i corpore vn sumif. Quero an p statutū ciuitatis possit fie ri phibitio alienatiois. pōe statutū e h q no ua let alienatio q fieret in no subiectū. hac qonem do. Old. disputauit: z reduxit ea ad duo dubia. pmo utz h phibitio ualeat respectu no subiecto rū laicoz: vt forēsiū. Et dterminauit q ualet: vt. C. de ptabē. emp. l. dudū. z. C. no licere metro comie. ha. l. i. li. xi. Do tex. que ipe no allegat. s. de ptabē. emp. l. si in eptione. s. i. ibi mos ciuita tis zc. Scdm dubiu e an ualet phibitio respectu ecclesiarū: z monasterioz q no sūt subiecta. Et dterminauit q statutū no ualet: qa est ptra liber tatē ecclesie. ergo no ualet: ut auct. cassa. C. d sac. san. ec. q aut sit ptra libertatē ecclesie. pba. Ea q sūt ptra puilegia ecclesie iducta p sū mos pon tifices: z impatores sūt ptra libertatē ecclesie: vt no. p Inno. in. c. nouerint. de se. excō. z per Ly. in. d. auct. cassa. dixi plene. j. qruze. ac. no daf. l. i. s. que onerāde. Sz in puilegio est cōcessū ec clesie: vt possit emere: z ex eo solo contractu sine traditioe ei qraf dnium: ut. l. fi. C. de sac. san. ec cle. ergo statutū factū i ptrariū no ualet: z puto q huic puilegio no possit renuciari: qa est factū in fauore publicū. s. de pac. l. ius publicum: z. l. nemo. s. eo. z ibi dixi. Quid autem operetur hec phibitio legalis. declarau de verbo. obli gatio. l. si ita quis. s. ea lege. dic ut ibi. Quero an per contractū possit phiberi alienatō. Certū e q pt quātū ad hoc q si ptra fiat cōmit taf obligatio ad interesse vel penā: ut. C. de co di. ob. cau. l. ea lege. de uer. ob. l. si ita qs. s. ea le ge. sz an possit phiberi taliter q dnij traslatio im pediaf. gl. q no: nisi in libertate: ut no. in. d. s. ea lege. z in. d. l. ea lege. C. de codi. ob. cau. z. C. de re. ali. no alie. l. fi. Quod dicit de libertate iō est: quia e irrenuocabil. un idē puto i quacunqz alienatōe irrenuocabili eadē rōe. est ali casus. l. qn quis pacto apposito de no alienado reserua uit sibi aliquid ius reale in re phibita alienari: tuc ipedit dnij traslatio: ut. l. si creditor. s. fi. s. de distrac. pig. put est ibi in lra nullā esse uedi tionē: q e uera lra put uideri fecim cum de scō occurreret in libro pādedarū pifis. pro hoc. C. de iure emp. l. fi. z ex hoc dico q si tradidi tibi re sub pacto de non alienado h acto q ipsa res mihi obligata remaneat p hoc q ipeditur dnij

li. i. q. tamē eccexy. lib. iij. sup statu to brixie di sponente q null' audeat dōa alienare nec pñam transfere de bonis snis i comitatu brixie alicui no suppo. to z q non subeat one. ra zc. confu luit q tale sta tutū no ua let in pnci cis ecclesia rū de q vid q lati' post in. l. conctof populos et cū aler. tāgt an statuum phibēs acq rere pphen dar uolentē acgrere ob ecclesia adō q uolunt bal. coh. xxi. li. iij. Et inqz tū alie. ang. ph. pñu. die q ang. dicit hoc dico no decidēdo sz potius alle gādo. Et in qntū dicit q ang. rēpden dit iaco. bu. uolētē q ualet statu tū q clerici sint extra p tectionez cō munio. dic q ang. pñ. p cedēt allega to p ipz aler. cōsuluit sup statuto fio rētie quo ca uet q uolēt nati iurisdic tionē cōis florēre no redaf mo z qdā pñyter fuisset capē z p phibitio rā epi rele xatuo. deide ille pñyter aliū capi fecit rat q debe ret similiter relezari lz il le pñyter de ceret q ipse inphibitōem no impetra uerat qz die ang. q ide bat pñytere. C. In p cō tractu. AD DE bal. con silio. eccexy. ij. li. iij. z ibi an iuramen tū sit sancti en ad impe diēduz vni traslatioez z p ang. con silio. cccv.

translatio: vt. d. l. si creditor. §. si dixi in. d. §. ea lege. Aliud remediū ad impediendā translationē domini pōit d. l. q. abñti. §. i. d. acq. pos. Aliud ponit d. do. z. cy. refert. C. d. re. alie. nō alie. l. si. §. q. in pacto apponāf h. yba. pmittis mibi non alienare: z. si ptingeret te ad aliqūe actus alienationis: z. ueditiōis puenire: tūc eo ipso res reuertat ad me: z. in illū casū pstituitis te meo nomine possidere: tūc te icipiēte alienare dñiūm ad me reuertit. ita q. nō pōt trāsire ad aliū. Bico h. remediū eē: nō tñ est necessariū q. ita expmatur si ad aliqūe actū z. c. h. si dīcal si alienabis satis est q. te icipiēte alienare dñiūm reuertit ad me. casus ē no. in. l. fideicō. §. si. cū. l. se. d. fideicō. li. sed si diceret si alienaueris sec. eēt: q. pferret in tps alienatiōis pfecte: vt. l. flich. seruu. d. manu. tes. z. hoc mō itellige qōnē de pposita fienda p capi tancū: q. distigūe. an statutū loqf p yba pñtis tps: vt si pponat: uel yba futuri subitūctiui. vt si pposuerit. Quero an p sniam arbitri pphibē. tis alienationē possit ipediri dñiū trāslatio. Rñ. nō: q. arbitriū sumit tūres ex pacto. iō non pōt plus q. pactū: ut. l. nō distigūe. §. d. officio. s. d. arbi. z. l. i. C. de arbi. h. z. inno. ex d. res. c. rainald. Quero an pceptū iudicis ipediat trāslationē dñiū inno. in. d. c. rainald. z. q. non. h. nil allegat. Ego puto ppariū. casus ē in. l. si sciens de ptabē. ep. facit. l. diuus de peti. here. z. d. manu. l. suus hac lege. z. d. iure fil. l. iul. cū si. Quero pphibita alienatione an uideat pphibita heredis institutio. El. q. sic d. tractat. i. l. p. §. iul. j. ti. ii. dixi in. l. si ita q. §. ea lege. de yb. ob. dic. vt ibi. Quero pphibita ueditiōe. vtz. uideat pphibita oīs alienatio. El. q. sic de vsuc. p. emp. l. ii. z. ibi p. cy. z. plenius ibidē p. Guil. facit ad h. C. de fideicō. l. uolūtas. Quero pphibita donatione utz. alij ptract. uideat pphibiti: nō ex aīo. h. uir de de hoc tex. in. l. sicut. §. ueditiōis: z. §. seq. s. qui. mo. pig. uel hypo. sol. facit. l. h. z. qd. ibi dixi d. p. di. decu. C. li. x. z. l. h. de iure emp. h. Quero rit d. y. pphibitione scā filiū: an uideat scā nepotib. uide tex. in. au. de resti. z. ea q. pa. §. nos ergo. col. iiii. Quero utz. pphibitione scā heredi uideat scā heredi h. d. s. Facit bñ ad hoc text. in. l. sicut. §. pe. s. q. mo. pig. uel. hypo. sol. z. licz. ibi loqf in pmissiōe. idē tñ puto i. pphibitiōe. ar. j. pxi. §. z. j. ti. ii. l. p. §. fundū. Quero vtruz. res pphibita alienari si alienetur possit vsucapī. El. q. nō. C. de usuca. p. ep. l. ii. sed. guil. ibi d. ter minat illō eē uey. h. pphibet alienari res ei. q. nō est pfecte eratis. sec. h. pfecte: tūc enī usucapitur uel pscibitur: ut. C. cōia. de le. l. h. §. pe. z. l. qui heredi. §. si ps. de p. di. z. demō. Itē q. a. talis res pñt uēdi p sensu oīuz quoz. iterest: ut. l. nihil. §. oībus. j. e. z. j. ti. i. l. cū p. §. libert. h. patiēdo p scribi uidef p sentire: ut. l. alienatiōis. de yb. sig. imo lōge plus ē pati p scribi: vt. l. lōge: z. ibi no. de diuer. z. tēp. p. scrip. F. Alimo hec. l. iducif q. sicut nudū pceptū testatoris nō ualet. ita nec nudū pceptū iudicis. ita dicit cy. in. l. quotiēs. C. d. fideicō. h. hec. l. nō facit: q. nudū pceptū testatoris nō ualet fauore ei. cui p. cipif. Preterea iudex si in pcepto adūcit penā: h. f. scus illā penā ca pit: ut. l. mulctaz. C. de mō multa. z. x. coll. que sint rega. c. i. Bicēdū est ergo q. sūt qdā in qb. requir. cāe cognitio: z. isto casu nudū pceptū nisi cā cognita non ualet: vt. C. cōmi. uel epif. p. torū qdā sunt in quibus iudex pōt cōmūari sine cāe cognitioe: z. tunc nudum pceptum ualet: z. in telligo nudum a cāe cognitione h. ex aliq. cā ap. pareat iudicē hoc facere: vt. l. ius alimētoy. §. p. us. vbi pupil. edu. de.

a Arbitri. ADDE an p sniaz arbitri vel arbitroris ipediatur dñij trāslatō bal. pñ. ccc. l. vij. li. iij. b C. pceptū iudicis. ADDE pau. d. ca. pñ. xli. z. and. sicu. consilio. xij. lib. i. c. Heredis institutio. ADDE bal. cū pñtis p. rime allegatio. z. pñ. cc. xlviii. li. ii. ang. pñ. lvi. pau. de cast. cōf. c. xlii. z. c. lxx. oldr. pñ. ccv. d. Alij con tractus AD DE an pphibitus alienare possit per mutare pau. de ca. consi. xvi. e. Heredi heredis. AD DE ro. cōf. ccc. l. vii. f. Usucapī. ADDE pau. de cast. pñ. ccc.

Cū pater. Ad reuocandum fundū ptra defuncti uolūtatē alienatū uiuo herede admittunt filii eius eman cipati i ptate uero retēti eo mortuo si ei heredes nō sūt. Itē nō uidef ex familiā alienatū si oībus ineqliter uel vni tñ est relicū. h. d. C. oppo. q. emācipati nō pñt petere cū defūat eē d familia: ut. l. tutelas. de capi. di. z. l. pñciatio. §. familie de ybo. signi. Rñ. q. sufficit fuisse de familia tpe mortis: ut. j. titu. i. l. cum ita. §. in fideicōmissō. Quero cū iubet restitui familiē d q. familia in telligat. Rñ. in dubio de sua: ut. l. cū accuissimi. C. de fideicō. Quero an exheredati in totuz reuocent. Rñ. gl. in. l. is. q. j. tit. ii. Veritas est q. p parte instituti nō reuocāt: ut. l. unū. ex familia. §. si vno. §. i. j. ti. i. fm. Ja. de are. Quero qd si filius ē institutus tñ in legitima: an admittef ad reuocādū fūdū totuz. Rñ. sic. vt. l. i. z. ii. C. si qd in frau. pa. z. l. cū a mīe. C. de rei uen. z. l. si. §. in cōputatione. C. de iure deli.

Interdū. Per interitum spēi pluribus insolidū debite q. s. libe ratur ab oībus. h. d.

Hoc. Istud facit ad. q. d. cre ditore qui dixit debitori ego egerem illa pecunia uel similia yba: an ex hoc iducat iterpellatio. de quo p. l. y. i. l. in minorū. C. in qui. cau. in iteg. rest. nō ē ne. di. xi. s. de ag. here. l. si q. s. mibi bona. §. pater filio.

Legatū est. Pōit hic diffini tiōnē legati. h. d. Aliter diffinit i. l. legatū. j. ti. i. dic. vt i. gl.

Heredi. Quatenus relinqf heredi a seipso nō ualet: z. accrescat cō iūcto. h. d. Materā istā dixi in. l. h. mōi. §. si titō. s. e. uide gl. j. in fi. h. ibi iure hereditario z. c. z. di xit q. male dixit Rog. in se. gl. z. l. plane. §. si duo bus. s. e. Nec ob. l. filiā. j. de aur. z. ar. leg. vt ibi pater. quod no.

Alienus. C. p. s. e. l. cū filio. Solu. ibi loqf iu aliena re: h. i. c. i. ser uo: z. rō ē q. colligif ex his que no. in. l. h. si i. p. di tione. §. si. in. fi. magne gl. s. de here. insti.

Fundus. Seruitutes predij legati aditione hereditatis p. fufe sunt restaurande. h. d. qd bene no.

Quid. Qd relinqf in honorez ciuitatis ualz. hoc dicit. C. Mo. q. illud qd relinquit in alimentis pauperū uidef relinqf in honorez ciuitatis: vt h. ex hoc dico q. illud qd relinqf fratribus minori bus q. sunt positi in altissima pauprate p alimē tis uidef relicū in honorez ciuitatis: z. sic qlibet de populo admittet ad petēdū p eis: ut h. dixi in scōo libro minoricaz. z. no. istā legem.

Seruus. Remissio reddēda rōnū se extendit ad reliqua nec ad dolū nec ad peculiu. h. d. Mo. tex. h. est: vt iō z. c. materiā istam decla ro in. l. aurelius. §. i. de lib. leg. C. p. q. si relin qf ista liberatio suo: aut est liber: z. non tenet ex ante gesto: ut. C. an seruus ex suo facto. per totū z. s. de neg. gest. l. que utiliter. §. si pure: aut re manet seruus: z. tūc legatū factū p. prio seruo nō ualet: vt. l. seruus. C. e. Preterea dñō nō tenet ciuilitet. So. fm. Ja. de are. hoc importat si ser uo legat cū libertate peculiu nō deducif de pe culio qd dñō debebat rōne negligētie. Itē libe ras remanēs suus ab obligatione naturali.

Lib. Onus pstandoz. reddituz alienationē p. prietatis nō im pedit. h. d. Quert glo. utrū possessor

b. Hoc uide bar. in siml. l. i. in .iii. q. j. de ope. no. nū.

b. qd qlibet de po pulo. Uide j. e. in. l. ci uitatibus.

et tria. Quis testator relinquit non capaci palam: et aperte: ut tali filio meo spurio: et tunc legatum non valet nec applicat fisco: sed remanet apud eos a quibus relictum est ut. d. l. non intelligitur in prin. Quis testator nullam mentionem facit de incapace: sed alicui relinquit: et in eius fide posuit tacite: ut daret non capaci: et tunc aufertur ab eo et applicat fisco. Quis testator exprimit cui restituat sed non clare: et tunc caliquis presumptio fraudis est. non tamen tanta quod sufficiat nisi probetur relictum non capaci: ut hic in vl. gl. dicit. l. prima aliter inuat: et hoc est verum secundum Ja. de ar. l. ab ea parte. de pba. No. ergo istam distinctionem circa primum membrum si aliquid relinquitur palam filio suo spurio. utrum admittat ad reuocandum quilibet heres etiam extraneus. Ter. quod non. in. l. i. in fi. C. de natu. li. et glo. in. l. hereditas. j. de his qui. ut in di. dicit ut dixi in. l. j. de his qui. ut in dig. Circa ultimum quod testator instituit uxorem et eam rogauit restituendo post mortem suam illis quibus sibi videbitur ista ueniens ad mortem instituit heredes filios spurios testatoris: an ex hoc presumat tacite fideicommissum. Dixi quod non: quia ex eo quod uxorem instituit non est presumptio tacite fideicommissi: ut. l. fi. in prin. de his qui. ut in di. et. l. pe. de bo. li. Preterea ista. l. dicit quod est quilibet presumptio quod testator sensit de certa persona: sed in quod est proposita testator de nullo sensit: imo posuit in arbitrium mulieris. dixi de hoc in. d. l. fi. de his qui. ut in dig.

Heredes. Nominati nomine proprio tenentur in uiriles. si appellatio: tenent in hereditarias portiones. h. d. quod dicit ut plene dixi in. l. turpia. §. si. §. e. Ex ista. l. potest sumi ratio. l. l. utius. §. meuius. j. ad treb. ubi si nominat nomine appellatiuis non significatibus hereditate uocatur per hereditarias portiones. quod id est: quia non sufficit tamen nomine proponere. sed requiritur enumerari hoc est ut distincte ponatur: ut h. in tex. sed pro illa nomine appellatiua non fit enumeratio personarum ergo etc.

Heres. Sicut legata per tabulas patrum minuuntur: ita preceptiones heredum. h. d. de hoc in. l. plauti. j. de p. di. et d. mo.

Exheredati. A substituto uel legitimo exheredati non potest legatum relinque. secus in instituto quod beneficio preteriti succedit per contra tab. h. d. Principium huius. l. declara: ut dicam in. l. qui fundum. §. qui filios. j. ad. l. fal. dixi plene in. l. plane. et. l. i. in pn. §. eo. facit. l. fi. j. de legatis. iiii.

Cum a posthumo. Relicta a posthumo in instituto obentur a substituto non nato posthumo.

Eredi. Posthumo alieno potest legari et potest heres institui. h. d. de h. ple. ne in. l. gallus. §. ille casus. de lib. et posthu. h. d.

Tutor. Qui accipit uxorem illegitime scienter ab ea non capit: sed ipsi relinque potest. h. d. Hoc quod dicit de muliere intellege si fuit ignorans. secus si sciens: ut no. j. de usufru. l. i. uxori maritus: et. l. perfectus. de ritu nupt. dixi in. l. ii. de his qui. ut in dig.

Explicit liber. xxx. Incipit. xxxi. de legatis et fideicommissis secundo. Rubrica. li. vij.

Ex. l. sequenti. An ualeat legatum relictum arbitrio legatarum: ibi. Primo. Et an ualeat si conferat in potestatem heredis: ibi. Secundo. Et an possit conferri in uoluntatem tertij: ibi. Quero. Et an ille in cuius arbitrium est collatum cogatur arbitrari: ibi. Querit glo. Et quo iure cogatur quod arbitrari: ibi. Quero quo. Et an ualeat legatum cum talis non arbitratur: ibi. Quero pone. Et quomodo cognoscat quod ille nolit arbitrari: ibi. Quero quomodo. Et quis debeat arbitrari tertio non arbitrate: ibi. Quero ille. Et si arbitratus est: et male ad que recurritur: ibi. Sed quero. Et quod

sint uerba importantia arbitrium boni uiri: ibi. Quero quod. Et qualiter bonus uir debeat arbitrari: ibi. Quero qualiter. Et an debeat arbitrari presente herede: ibi. Quero extra. Et an omnes persone quas quis possit eligere debeant regri: ibi. Quero an. Et an instrumentum possit peti executio cum contineat interesse uel aliquid incertum: ibi. Et per hoc. Et an eo casu quo recurrit ad iudicem et ipse arbitratur an appelletur ab eius sententia uide in fi.

Arbitrium. Si legatum in arbitrium alterius conditionaliter conferatur suspenditur: sicut per quolibet aliam conditionem. sed si non conditionaliter non suspenditur. h. d. Diuide ut in gl. super uerbo. sed cum in duas partes. Primo loquitur quando legatum conferatur in arbitrium alterius conditionaliter: expressa certa quantitate uel re. Secundo dicit quando conferatur in arbitrium alterius non conditionaliter: sed non expressa quantitate uel re. scilicet ibi: sed cum ita. In tex. ibi que eni. dicit. q. d. nullam. Videtur enim testator certam quantitatem expressisse. et hoc sequitur. Quero an omnia quod mouet glo. ad dicendum quod in prima parte fuit in legato certa quantitas expressa. Rn. quia si nulla fuisset expressa legatum fuisset inualidum tanquam incertum: ut. l. cum post. §. gener. §. de iur. do. cum eni dico relinquo titio: si seius arbitratus fuerit: hic suspensio dicitur: et in arbitrium seius referat hoc. utrum sibi placeat quod sit legatum uel non. non autem quod uel quantum legat. unde si arbitraret quod sibi placeat legatum esse remaneret tamen legatum inualidum propter incertitudinem rei legatę: ut. d. §. gener. Sed quando arbitrium non ponitur conditionaliter: ut lego pupillo arbitrio tutorum: et tunc dicitur est certa: quia testator legat. sed in arbitrium alterius committit quod et quantum leget. His premisuris op. h. in prin. inuitur quod ualeat legatum relictum sub conditione si uoluerit. Contra. j. ti. i. l. fideicommissa. §. quia quod. et. §. de here. insti. l. si quis sempronium. et. l. nonnunquam. de conditione. et demon. So. exponere si uoluerit. l. arbitrari: et sic non fuit collatum in meram uoluntatem. Vel dicitur in Rog. ut dicitur ibi. quod eni interest exponatur. i. aliquid interest. Quilibet legat. est uera in se. prima tamen magis est clara. Ex his no. quod sicut non dicitur referri liberam uoluntatem per ista uerba. si capitulum ascenderit. ita nec per h. uerba si arbitratur fuerit. secus per ista si uoluerit. Intro gl. h. et op. incertitudo uoluntatis legatum: ut. d. l. cum post. §. gener. So. h. incertitudo uoluntatis declaranda per arbitrium alteri. C. op. d. l. si ita legatum. §. illi uolet. §. ti. i. et d. l. si ita expressum. de p. di. et demon. So. ibi referat in liberam uoluntatem legatarum. quod fieri potest. C. oppo. de. l. utrum. §. i. de re. du. So. ibi debet intelligi arbitrio heredis: hoc est in libera uoluntate. quod non ualeat. C. Henio ad materiam et glo. hic sumat distinguendo tres casus quos examinauo. Primo quod an ualeat legatum relictum arbitrio legatarum. Glo. quod sic. siue dicat ad arbitrium: siue si uoluerit: ut. l. si ita. de p. di. et demon. Addit dy. quia non refert conferat in liberam uoluntatem uel non: ut. j. de opti. leg. p. totum et. l. senatus. §. legatum. §. ti. i. Tu hoc dicit clarius: aut testator dicit ad eum arbitrium: et sic non conditionaliter: et ualeat: ut h. aut hoc exprimit conditionaliter: et tunc aut quantitate non expressa: et non uoluerit. huius. l. a contrario sensu secundum glo. intellegunt: et dy. aut testator exprimit certam quantitatem uel rez: et tunc aut dicit si arbitratur fuerit: et ualeat. tamen est necesse quod arbitretur: ut h. in pn. et. l. is qui heres. §. si acq. here. l. glo. ibi non bene sentiat: aut dixit si uoluerit: et ualeat si declarat se uelle: ut. l. si ita. §. illi si uolet. §. ti. i. et. l. si ita expressum. de p. di. et demon. aut dixit cum uoluerit: et ualeat. et si si declarat uoluntatem suam. nam moriendo uel uelle: ut. l. fideicommissa. §. sic relictum. j. ti. i. et. l. uxore. §. pe. j. titu. i. Secundo quod si referat legatum in parte heredis. Dicit glo. tunc refert utrum dicat ad arbitrium. an si uoluerit. Tu circa h. dicit latius: aut dixit ad arbitrium heredis non conditionaliter: et ualeat: ut purum: ut h. aut conditionaliter re uel quantitate non expressa: et nullum ut in pn. huius. l. a contrario sensu: aut expressa re uel quantitate: et tunc aut dixit si arbitratus fuerit: et ualeat legatum: ut. l. si sic. in pn. §. ti. i. tanquam conditionaliter per ista. l. i. in pn. id est necesse

nat. §. ad h. ga fratribus q. decisio est posita. de v. bo. sig. li. vi. Et istud reperi in lecto. alexa. de Imol. ADDE quod uoluit ro. co filio. lxxviii. in principio. Utius a. l. §. i. te flamm. to applicatur fisco. vi. de bar. in. l. in tacit. C. e. et quod ibi dixi. b. B. ex. a here. dati. Limita ut p. bal. in. l. cum qda. C. d. leg. gi. C. C. uia possibulo. Al. legat. Bal. hunc. §. in. l. fi. in v. q. ro. qda. de isti. et substituo. C. De legatis secundo. Rubrica. d. Ar. i. bitrium. Quia hac. l. come. tau. id eam omitto: et uenio ad. l. si ita.